

WORLD JOURNAL

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૪૦૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડામોદ્રેન ગાઈડ બુક

વિષય ૬૪૬૮ : ૪૨. ૪૬૮

બનામે ખુદા

ગ્રામોફોન ગાઈડ બુક

ભાગ ૧.

સંગ્રહ કરી છપાવી પ્રગટ કરનાર,

સી. કમાલુદ્દીન.

ગ્રામોફોન મરચાંદ-

બોક્ષ નં. ૬૩૯૮, બેલ્ડાન્સ બર્ગ. [ત્રાન્સવાલ]

દક્ષિણ આફ્રિકા.

પ્રત ૧૦૦૦.

સને ૧૩૪૯ લિજરી.

આવૃત્તિ ૧ લી.

સને ૧૯૩૦ ઇસ્વી.

કીંમત પાંચ શીલીંગ.

આ પુસ્તક
કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર્ડ કરાવેલું છે, માટે કોઈએ પણ
આ પુસ્તક અથવા તેમાંનો કોઈ ભાગ છાપવો છપા-
વવો નહીં, અગર કોઈ તેમ કરશે તો તેના ઉપર
કાયદેસર પગલાં ભરી નુકસાની વસુલ કરવામાં આવશે.
પ્રગટ કર્તા.

૧૫૪૦૨
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

આ પુસ્તક અમદાવાદમાં પાનકોર નાકે આવેલા ધી મનદર પ્રિન્ટીંગ
પ્રેસમાં મોતીલાલ ગણુપતરામે છાપ્યું છે.

પહેલો સાહસ.

અમારા હઝારો ગ્રાહકોની ખાસ ફરમાશથી અમે ગ્રામો-ફોન કંપનીના રેકર્ડોમાંની ઉંચી કબ્બાલીઓ તથા ગઝલોનું સંગ્રહ પુસ્તક રૂપે બહાર પાડ્યું છે, આશા છે કે તે અમારા ગ્રાહકોને પસંદ પડ્યા વગર રહેશે નહીં. અત્યાર સુધી આવું સંગ્રહ બહાર પડ્યું હોય એમ અમારી ધ્યાનમાં નથી. આ સંગ્રહમાં ખાસ ખુબી એ છે કે તેમાં ભુલો રહેવા પાત્રી નથી, અને પુરી કબ્બાલીયો લેવામાં આવી છે.

હાલ તરત પહેલો ભાગ પ્રગટ કરવામાં આવ્યો છે, બીજો અને ત્રીજો ભાગ પણ ટુંક સમયમાં બહાર પડશે. પહેલો ભાગ જે ગ્રાહકોએ લીધો હોય અને તેઓ આગળના બીજા ભાગો લેવા ચાહતા હોય તો તેમણે અત્યારથીજ નામ નોંધાવી દેવા.

સેવક,
સી. કમ્બાલુદીન.

“ હિઝ માસ્ટર્સ વોઈસ ”

નવા સીંગલ અને ડબલ સ્ટ્રીંગના “પોર્ટેબલ ગ્રામોફોન” અને મજબુત તથા સુંદર ટકાઉ જુદી જુદી જાતના ગ્રામોફોન તેમજ મધુર કંઠવાળી પ્રખ્યાત ગાનારીઓના ઉંચી સંગીતનો સ્વાદ ચખાડનારા ગાયનો અને મશહુર કવ્વાલોની કવ્વાલીઓના રેકર્ડો દર મેલમાં અમારે ત્યાં આવે છે. ભાવ મધ્યમ અને વ્યાજખી.

બહાર ગામના ચોરડરો ઉપર પુરતું લક્ષ આપવામાં આવે છે.

સી. કમાલુદ્દીન.

ગ્રામોફોન મરચંટ.

બોક્સ નં. ૬૩૯૮ જોહાન્સ બર્ગ.

(ત્રાંસવાલ આફ્રિકા)

બાબુબન બાન

“ હિઝ માસ્ટર્સ વોયસ ” રેકૉર્ડ્સ.

અસગરી જાન

“ હિઝ માર્ટર્સ વોઇસ ” રેકૉર્ડ્સ,

બનામે ખુદા.

P. 5920 | તીર ખાનેકી હવસ હૈ તો જીગર પયદા કર-મઝલ
તુ હે . મશહુર દિલા ઝાર ચેહ કયા— „

(૧)

તીરખાનેકી હવસ હૈ, તો જીગર પયદા કર;
સર ફરોશીકી તમન્ના, હે :તો સર પયદાકર.
કૌનસી જાહે જહાં, જલ્દયે મા'શુક નહીં;
શૌકે દીદાર અગર હૈ, તો નઝર પયદા કર.
કોહકન કોહકની, શેવયે ઉસ્સાક નહીં;
હૈ જો આશક દિલે મા'શુકમેં ધર પયદા કર-
સદમે પુરકતકે ઉદાને હૈં, ઇલાહી મુસ્કિલ;
દિલ અગર એક દિયા, લાખ જીગર પયદા કર.
ઘરકબીઝીકા અગર, હૌસલા રખતા હે અમીર;
દિલ જો લોહકા તો, પત્થરકા જીગર પયદા કર.

(૨)

તુ હે મશહુર, દિલાઝાર ચેહા કયા;
તુઝ પર આતા હે મુઝે પ્યાર-મેહ કયા.
જાનતા હું કે મેરી જાન હે તુ;
ઝાર મેં જાનસે 'બેઝાર ચેહા કયા.
તેરી આંખે તો બહોત અઘી હેં;
સખ ઇન્હે દેખતે હેં, ખીમાર ચેહ કયા-

સર ઉઝલે હો વોહ તલવારોંસે;
કોઇ કેહતા નહીં સરકાર ચેહ કયા,
હાથ આધ : હૈ મતાએ ઉલકત;
હાથ મલતે હો ખરીદાર ચેહ કયા.

5922 | દર્દ કેસા હૈ, ઔર કિતના દર્દ હૈ—કાશી જિલા
નાવક અંદાઝ અધર દીદ્યે જનાં હોંગે—પહાડી.

(૩)

દર્દ કેસા હૈ, કહાં હૈ, ઔર કિતના દર્દ હય,
કયા કહે વોહ ગમકા મારા, જો સરાપા દર્દ હય.
ફિર પડી હૈ દિલકી બે ચૈનીયે કાતિલકી નિમાહ;
તીરકા રખલી ઉસી જાનિય હૈ અસજ દર્દ હય.
હંસતે હો દે દેકે ચરકે, ચુપ જો હૈ કોઇ ગરીબ;
અબ દિખાના હી પડા મુઝકો કે કિતના દર્દ હય.
હુક જબ ઉઠતી હૈ બિસ્મીલ, ખાત કર સકતે નહી;
પરદ્યે રાજે મોહબ્બત, અપને દિલકા દર્દ હય.

(૪)

નાવક અંદાઝ અધર, દીદ્યે જનાં હોંગે,
નીમ બિસ્મીલ કઈ હોંગે, કમ બે જાં હોંગે.
હમ નિકાલેંગે સુન અય, મૌજે હવા પર તેરે;
ઉસકી બુદ્ધોંસે અગર, બાલ પરેશાં હોંગે.
તુ કહાં જાયેગી કુછ, અપના દિકાના કરલે;
હમલો કલ ખાએ અદમમેં, સમેલિજશં હોંગે.

P. 5925 | કમસા શિકવા જે ઇજાતભી નહી કમિયાદકી—ગઝલ.
દામે ગેસુમે ફંસા દિલ, પાળિમે ઝંજીર હય—

(૫)

કમસા શિકવા જે ઇજાતભી નહી કમિયાદ કી;
ધુટકે મર જાગિં યે હૈ, મરઝી મેરે સૈયાદ કી.
તેમ વાકઈ ઝગામિં, ઝોર કલમકા સર કલમ;
હમપે ઇજાયેં બહોત હૈં, હસ સિતમ ઇજાદ કી.
કેહતે હો હમસે બુલાદો, પિછમે સારે વાકેઆત;
કયા બુલા કરતી હે સાકી, હસ સિતમ ઇજાદકી.

(૬)

દામે ગેસુમે ફંસા દિલ, પાળિમે ઝંજીર હય;
વોહ તો મેરા ખવાખ થા, યેહ ખવાખકી તાંબીર હય.
ખાકકા પુતલા બનાયા, ખાકકી તાસીર હય,
ખાકમેં મિલ જાયેગા વોહ, ખાક દામનગીર હય.
કલ અમનમેં ચાર કલિયાં, ચુનકે મુજરિફ બન ગઇ;
આજ સેહરામેં મેરા હર ખાક દામનગીર હય.

P. 5928 | મોહંમદકી અલાહવાલી કમલિયા—કવ્વાલી.
કબહેં દરખ્ત રોઝયે વાલાકે સામે—

(૭)

મોહંમદકી અલાહવાલી કમલિયા;
અનોખી કમલિયા નિરાલી કમલિયા.

વોહ' શાને નથુવત વોહ ઇજાએ તપ્પીઅત;
 જહાં જીમેં આઇ બિછાલી કમલિયા.
 રિસાલતકે દરિયાકી તૈરાક નિકલી;
 કિનારે લગા દેનેવાલી કમલિયા.
 મુઝે બી છુપા લો મુઝે બી ઉઠા લો;
 સરે હાથ સુલ્તાને આલી કમલિયા.
 વોહ બેતાબિયાં હિજ કી મિટ ગઇ સખ;
 કલેજેસે જીસ દમ લગાલી કમલિયા.
 મિસાલ ઉસકી દુનિયામેં કયોં કર મિલેગી;
 કે હૈ અમના બે મિસાલી કમલિયા.

(૮)

કબ હેં દરખ્ત રૌઝયે વાલાકે સામને;
 મજનું ખડે હેં ખેમયે લયલાકે સામને.
 કેહ દીજીયો સખા મેરી હાલત ઝરા ઝરા;
 જાના હો ગર તેરા મેરે આકાકે સામને
 એક એક બક્ષવાયેંગે મેહશરમેં હકસે વોહ;
 યુસુફકી બન પડેગી જુલેખાકે સામને.
 જલ્દેકે દેખનેકે લિયે હોશબી તો હો;
 રૂપસે નકાબ ઉઠા દિયા મુસાકે સામને.

P. 5929 | તોરે દારે પડે જગ ખીત ગયો—નાત;
તોરે પ્રેમકી ખતિયાં ને સુન પાઞિંગી—કબ્લાઈ.

(૯)

તોરે દારે પડે જગ ખીત ગયો;
મેરી આસન તોડ ગરીબ નવાઝ;
યા ખ્વાજા મોઘન મીરનકે મીર;
પીરોંકે પીર, વલીયનકે તાજ.
તુમ નખી અલીકે પ્યારે હો,
હસનૈનકી આંખોંકે તારે હો;
જગ તારન હો, જગ પાલન હો,
જગ દાતા હો, તુમ જગકે રાજ.
અવગુન પે તુમ નિગાહ ન કરો,
મેરે નાથ ગહેકી લાજ રખો,
મેં ધુરી હું, ભલી હું.
તુમ્હારી હું, મહારાજ મો પર દયા કરો.

(૧૦)

તોરે પ્રેમકી ખતિયાં ને સુન પાઞિંગી;
તોરે નિસદિન સજનામેં બલ જાગિંગી.
પાવું અપને પિયાકો ને ઐરી સખી;
ગરે ડારકે જૈયાં, લિપટ જોગિંગી.
પિયા આવત નાહી, હો દેર ભંધ;
મેરી સુની સેજરિયા મેં ડર જાગિંગી.

P. 5930

દયરસે ફિરકર યેહ દિલ કા'બેકા દરબાં હો મસા-ગઝલ.
ચુલ ચુલ ગયે હેં કાંટે જળ સૈર કી હે બનકી- „

(૧૧)

દયરસે ફિરકર યેહ દિલ, કા'બેકા દરબાં હો ગયા;
એક મુસલમાં કે લિયે કાફિર મુસલમાં હો ગયા.
ગિરતેહી દરિયાયે વેહદતમેં મિલી યેહ આબર;
કુફ્રકા ધખ્યા ધુલા ઓર પાક દામાં હો ગયા,
કુફ્રકી ઝુલમતકા સીનેમેં નિશાં બાકી નહીં;
નુરે ઈમાં આજ સીનેમેં દરિખ્શાં હો ગયા.
કયોં નહો રેહમત બડી, રેહમત પે સદ્કે અયબુદા;
આજ ધર બચકે હુએ, જન્નતકા સામાં હોગયા.

(૧૨)

ચુલ ચુલ ગયે હેં કાંટે જળ સૈરકી હે બનકી;
રેહ રેહ કે યાદ આઘ રાહત મુઝે વતનકી
રોતી હે કિસ અદાસે તુરબત પે આજ લયલા,
મુંહ પર નકાબ ઝાલે, મજનુ' કે પયરહન કી.
હમ અપને દિલકા કિસ્સા મેહરીલમેં કેહ સુનાયે;
તુમ સમઝો હૈ કહાની, ઊજડે હુએ ચમતકી.
પુરમિલસે હથકી હમ, દીવાને બનકે છુટે;
હાથોમેં લેકે પહોંચે, જળ ધનજીયાં કહન કી.

P. 5931

મેં ન તુમકો કબી લાચાર કિયા કરતા હું—ગઝલ
તુમ બાઝ ન આઝોગે અદાવતસે જહાસે—ખમ્માય.

(૧૩)

મેં ન તુમકો કબી લાચાર કિયા કરતા હું;
બાત ઇતની હે ફક્ત ખ્યાર કિયા કરતા હું,
ચાહે બોલો યા ન બોલો યેહ તુમહારી મરઝી.
મેં તો બસ દુરસે દીદાર કિયા કરતા હું;
તેરે ખુશ કરનેકી તરફીએ હઝારોંહી કી;
અબબી ગાને નયે તૈયાર કિયા કરતા હું.
કયોં છુપા કરતા હે સાચા તેરા રાધેસ્થામ;
દિલમેં દર્શન તેરા દીદાર કિયા કરતા હું.

(૧૪)

તુમ બાઝ ન આઝોગે અદાવતસે જહાસે;
હમ બાઝ ન આઝોગે મોહખ્વતસે વફાસે.
યેહ બી તો મેરે હકમેં નહી કમ યેહ દુઆ હમ;
અય કાશ ! વોહ કોસેં લખે એ'નઝ તુમાસે,
જખ હમને કહા મરતે હેં પુરકતમેં તુમહારી;
કેહને લગે મરતે હો તો મર જાઓ બલાસે.

P. 6324

અદા બતાતી હે હરગુલ કે મુસ્કિરાનેકી—ગઝલ
છુપકે જો તૈર હે અગયારકે ઘર જાનેકા— „

(૧૫)

અદા બતાતી હે હરગુલ કે મુસ્કિરાનેકી;
બહાર અખ તહી મુઘમુલ કે અશિયાનેકી.

મેં સહ આહોસે ક્યોંકર યુઝાજી દિધકી લગી;
 નહીં ચેહ શમ્યા હવાઓંસે ઝિલમિલાનેકી,
 વોહ બાવફા હું કે આખોંમેં દમ રકાહે મેરા;
 ખબર સુની હે જો એક બેવફા કે આનેકી.
 ફનાકે બાંદ કયામતકા સામના હોગા;
 અબર હે ગોરે ગરીબાં મેં ઉનકે આનેકી.

(૧૬)

ધુપકે જો તૌર હે અગિયાર કે ધર જાનેકા;
 હય! તરીકા વેહી અથ યાર ધર આનેકા.
 જોવો તલ્વાર લગાતે હેં સંબલ જાતાહે દિલ-ફૂડકે જાતાહે દિલ;
 જાનતા હે કે ઉંહેં શૌક હે તડપાને કા.
 વોહ મિટાતે હેં મિટાયેં મેરી તુર્ખતકા નિશાં;
 હો ખૌફ જો સામને ઇસ નકશ કે મિટ જાનેકા.
 ઇઝતિરાસે ન થમે શમ્યા કે આંસુ શખ બર;
 ગમ કિસીને ન કિયા ખઝમમેં પરવાનેકા.

IP. 6326 | દિલ કિસ અદાસે લેતે હેં જતલા દિયા કે યોં-ગઝલ.
 દેખ કર તુઝકો હસીનાને જહાં માન ગયે- „

(૧૭)

દિલ કિસ અદાસે લેતે હેં જતલા દિયા કે યોં;
 આહનસે મકનાતીસકો દિખલા દિયા કે યોં.
 પુછા કે ચાદ ગહનમેં આતાહે કિસે તરાહ;

સરકાકે બુદ્ધ એકરે પે દિખલા દિયા કે યોં.
 પુજા કે ધસા મુઠાં જલાતે થે કિસ તરાહ;
 બાહુ પકડ કે ગૈરકા દિખલા દિયા કે યોં.

(૧૮)

દેખ કર તુઝકો હસીનાને જહાં માન ગયે;
 તુઝપે સદેકે હુએ માયલ હુએ કુર્બાન ગયે.
 ગમ ગયા, દર્દ ગયા, જીતને થે અરમાન ગયે,
 એક તેરે આનેસે લાખોં મેરે મેહમાન ગયે,
 તાનકર સીના બે ધરસે છુતે પુરફન નિકલા;
 દિલ હઝારોં કે ગયે લાખોં કે ઈમાન ગયે.

P. 6329

છોટી બડી સુધયાં રે જલીકા મોરા કાઢના-ગઝલ
 અબકે બાલમ ફિર પિન્હા દે આસમાની ચુડિયાં- „

(૧૯)

છોટી બડી સુધયાંરે, જલીકા મોરા કાઢના;
 એક સુખ પાયા મૈને અગ્મા કે રાજમેં;
 સાથ સહેલિયારી-ચુડિયોંકા મોરા ખેલના.
 એક સુખ પાયા મૈને લેયા કે રાજમેં;
 ગોદ બતીજરી સિરકોંકા મોરા ખેલના, (ફિરના)
 એક દુઃખ પાયા મૈને સાસુ કે રાજમેં;
 આધી આધી રાત, -ચક્કીકા મોરા પીસના.

એક દુઃખ પાયા મૈને સધ્યાં કે સજમેં;
સધ્યાં તો હે નાદાન—યેહી તો મોરા ઝીંકના.

(૨૦)

અબકે બાલમ ફિર પિન્હાદે આસમાની ચુડિયાં;
લાખ જતન કર એક નમાનું હોંગી લાની ચુડિયાં.
આરમાની ચુડિયાં હોં, ઢાક ઉનકી સુખ હો;
ચો તરફ મીનેકા કામહો, હોં સુનેહરી ચુડિયાં.
ચુડીવાલા ચુડીલાયા, મેં ન પેહનોંગી કબી;
એક તો મેરી નધ જવાની, યેહ પુરાની ચુડિયાં.

P. 6231 | ઉસ દિલમેં પુછના કયાજીસ દિલમેં તુહી તુહય-ગઝલ કવ્વાલી-
કિસકે ખિરામે નાઝને કબ્રમેં દિલ હિલાદિયા-ભીમપલાસરી.

(૨૧)

ઉસ દિલકા પુછના કયા, જીસ દિલમેં તુહી તુહય;
તુ ખુદ હી જાનતા હે, જો મેરી આરજુ હય.
અહ્લાહ રે જઝમે કામિલ, ઉફ ઉફ રે યેહ તસવ્વુર;
મેં તરે રખર હું તુ મેરે રખર હય.
જે કસકી આસ તોડો, લેકિન ઝરા સમઝકર;
લા તકનતુકો દેખો, યેહ કિસકી ચુક્તગુ હય.
સાકી કે પાજીપર હમ, ગશ ખાકે મિર પડે હય;
ઈસ જે ખુદીકે સદકે, દિલ આજ કિબ્લાર હે.

(૨૨)

કિસકે ખિરામે નાઝને, કામમેં દિલ દિલા દિયા;
 ચૈનસે સો રહા થા મેં, કિસને મુઝે જગા દિયા.
 પુછા ન જતેજી કબી, હૈં જગરકા સાજરા;
 કપ્પ પર અપ્પ વોહ આયે હેં, ખાકમેં જપ્પ મિલા દિયા.
 તુમ તો અદુપે જન દો, કરતે હો મુઝસે દિલ તલપ;
 અપ્પ તુમહેં દિલસે કયા ગરઝ, તુમને તો દિલ જલા દિયા.

P. 6552 | દિલ લેતેહી મિઝાજ તુમહારા બદલ ગયા—મઝલ.
 દિનકી આહેં ન મઝ. રાતકે નાલે ન ગયે.—,,

(૨૩)

દિલ લેતેહી મિઝાજ તુમહારા બદલ ગયા;
 અપ્પ કયા ગરઝ કિસીસે જો મતલબ નિકલ ગયા.
 તસ્વીરે યાર આંખકી પુતલીમેં ખિંચ મઝ;
 કદ ઉસકા ગોયા નુરકે સાંચે મેં ઢલ ગયા.
 દિલકે બિગાડ હીસે બિગડતા હે આદમી;
 જસને ઉસે સંભાલ લિયા વોહ સંભલ ગયા.
 હોતા નહીં થરીક જુરે વકતમેં કોઇ,
 હમસે તો હૈં ધરકબી આંખેં બદલ ગયા.

(૨૪)

દિનકી આહેં ન મઝ રાતકે નાલે ન ગયે;
 મેરે મમખવાર મેરે આહને વાલે ન ગયે.

તઝકિરા સોઝે મોહખ્યતકા કિયા થા એક બાર;
 તા હમે મર્ગ જ્યાંસે મેરે છાલે ન ગયે.
 દિલ જલાને પે ફલક તુઝકો બહોત ગર્મ હે;
 કયા કહું ઔર કુછ ભાંચે મેરે નાલે ન ગયે.
 તીરસે છેદકે દિલ બુતે કાફિરને કહા;
 ફિર ન કેહના મેરે અરમાન નિકાલે ન ગયે.

P. 6353 | રફતારકે ચલન તો અજબ દિલરખા લિયે-મઝલ
 ધરકે અખર કયા હુઆ યેહ જાનકે લાલે હુએ--

(૨૫)

દાહા

દુંદનેકો આયે વોહ ગોરે ગરીબાંમેં મુઝે;
 ઔર નિશાને કબ્રતક ઉનકો ન મેરા યાદ હો,
 હર લહફકો નાઝસે ફુકરાકે યોં કેહને લગે;
 બોલ ઉટકે જો હમારા આશિકે નાશાદ હો.
 હિસ હડી એક બેનિશાં તુર્ખતસે આધ યે સદા;
 જનો દિલસે આજબી હાઝિરહું જો ધર્શાદહો.

રફતારકે ચલન તો અજબ દિલરખા લિયે,
 છોટેસે સિનમેં યાર ગઝબ તુમહો જા લિયે.
 ના મેહરમોંકી આંખ જો અંગિયાપે જો પડી;
 સીના ખુલા હુઆ હે દુપટા સંભાલિયે.
 બોસેપે ધતની ગાલિયાં અક્ષાહકી પનાહ;
 અખ મેંબી કુછ કહુંગા ઝરા મુંહ સંભાલિયે.

(૨૬)

ધરકે અખરૂ કયા હુઆ યેહ જાનકે લાલે હુએ;
ખંજરે ફેલાદ શિકલે તેમમેં ઢાલે હુએ.
છોડદું મેં ઉલ્કતે ગેસુ યકાયક દિસ તરાહ,
એક મુઢતસે યે કાલે સાંપ હેં પાલે હુએ.
કેહ દિયા આતિશ પરસ્ત એહલે જહાંને દેખકર;
જખ બુલંદ ઉપરકો મેરે આતશીં નાલે હુએ.
કયોં કહો અય શેખજી કા'બેમેં કયા આયા નઝર;
આતે હો ગરદન મેં જા ઝુન્નારકો ડાલે હુએ.

P. 6354 | ઉનકે કહમોં પર જો હમને દોડકર સર રખ દિયા—માંડ—
ધોકેમેં આ ન જાના અય જાને જાં કિસીકે—બેરવી.

(૨૭)

ઉનકે કહમોં પર જો મૈંને દોડકર સર રખ દિયા;
મુરિકરા કર હાથસે કાતિલને ખંજર રખ દિયા.
આજતો વાઘજને રિન્દોંકી બડી તા'ઝીમકી;
મય કદે મેં લાકે એક છોટાસા મીઝર રખ દિયા.
નસ્ખ યારોંને નહી કી લગ્હ મેરી કાશ્પર;
દેખિયે સંગી દીલી સીનેપે પાથર રખ દિયા.

(૨૮)

ધોકે મેં આ ન જાના અય જાને જાં કિસીકે;
હોતે હેં દોસ્ત દુશ્મન સખ યાર હેં બની કે.

જામે હેં યોં નિકાલું અરમાન અપને દિલકે;
 સુનસાન જંગલોમેં નારે લગાલોં પી કે,
 વેલ શમ્આર ખદા હેં અધેર હો રહા હે;
 જલતે હેં દુશમનોંકે ધરમેં ચિરામ ઘી કે.

P. 6356 | ખુદાયા ઉઠતી જવાનીમેં મૌત આપ હે—ગઝલ.
 ખુદાયા કેસી મુસીબતોમેં યેહ તાજવાલે પડે હુએ હેં—.

(૨૯)

ખુદાયા ઉઠતી જવાનીમેં મૌત આપ હે;
 શહીદ હો ગયા દુલ્હા મેરી દુહાઇ હે.
 અબી તો હાથસે કંગન નખુલને પાયા થા;
 કઝા સુહાગ દુલ્હનકા બઢાને આપ હે.
 ઝરા કનખિયોંસે દુખિયા દુલ્હનકા દેખો તો;
 સુહાગન આપકી જોગનસી બનકે આપ હે.
 ન સેહરા ખોલકે બાંધુંગી કબ્રકે સર પર;
 તુમ્હારી ખાકસે જીનેકી લવ લગાઇ હે.
 કલેજ ગમસે ન કયોં દુકડે દુકડે હો નેમર;
 હમેં તો લાશપે રોનેકી બી મનાઈ હે.

(૩૦)

ખુદાયા કેસી મુસીબતોમેં યેહ તાજવાલે પડે હુએ હેં;
 કહમ કહમ પર હમારી ખાતિર, સિતમકે જલો પડે હુએ હેં.
 હમારે મેહમાં જો આયે બનકર, વો ખુદમ કરને લાએ હમી પર;

ગઝબહે અપને મઠાંકે બાહર, મઠાનવાલે પડે હુએ હેં.
 હઝારોં બચ્ચોંસે બાપ બિછડે, વે તેમે કિસ્મતસે હોંકે દુકડે;
 સુહાગનોંકે સુહાગ ઉજડે, ઘરોંમેં તામે પડે હુએ હેં.
 હવા ઝમાનેકી બિગડી નધયર, તો ખુશ્મ હોને લગે સરાસર;
 સુનાયેં ફરિયાદ કિસકો બકર, દિલોંમેં જાલે પડે હુએ હેં.

P 6358 | દિલમેં આતા હે કે વોહ સુએ જીગર જતા હે-ગઝલ કબ્વાલી
 બધા તેરી ખૂશ્કોં કે કાલે હુએ હેં- "

(૩૧)

દિલમેં આતા હે કે વોહ સુએ જીગર જતા હે;
 દેખિયે આજ તેરા તીર કિધર જતા હે.
 કયા કહું છુપકે વોહ આંખોં સે કિધર જતા હે;
 શીશયે દિલમેં પરી બનકે ઉતર જતા હે.
 ઇસ તરાહ યાદ તુમહારી મેરે દિલમેં આઇ,
 જીસ તરાહ તીર કલેજે મેં ઉતર જતા હે
 ઇશક કરનાહો જીસે સીખલે પરવાને સે;
 જીસે જતા હે મગર નામ તો કર જતા હે.

(૩૨)

બધા તેરી ખૂશ્કોંકે કાલે હુએ હેં;
 ચેહ દો સાંપ ચેટી કે પાલે હુએ હેં.
 જુદાઇ કે સદમેંને ટાલે હુએ હેં;
 ચમેં જાઓ હમદિલ સંભાલે હુએ હેં,

મેં ઉનકો કંઈ સિજદા કુંદરત ખુદાકી;
 બહોત એસે છુત દેખે બાલે હુએ હેં.
 કીયા ખાનયે દિલ્લમેં ધર ઉન છુતોને;
 ચેહ કાફિર બી અલ્લાહ વાલે હુએ હેં.
 ઝરા આધનેમેં તો મુંહ દેખ રખિયે;
 બડે આપ દિલ લેતેવાલે હુએ હેં.
 અબસ દુનકી હમસે લેતા હે અરદું;
 ઇસી ચાંદ કે હમબી હાલે હુએ હેં.

P. 6370

અતાઊં ફરસે બહારીકા કયા નિશાં સૈયાદ—ગઝલ-
 ગુઝિસ્તા ખાક નશીનોંકા યાદગાર હું મૈં.—

(૩૩)

અતાઊં ફરસે બહારીકા કયા નિશાં સૈયાદ;
 ન દેખા એક નઝર મૈંને બોસ્તાં સૈયાદ.
 ખુલી હે કુન્ને કંઈસમેં મેરી ઝખાં સૈયાદ.
 ચલો ચમનસે તુમ અય ખુલખુલો બરાયે ખુદા;
 છંછગે ખાઈગે અગલે બરસ ચમન કી હવા;
 કયામ ખુબ નહીં હે કે મૈંને આપ મુના;
 મૈં ખેંચું દામતો ખુલખુલકા આશિયાના જલા.

બહમ ચેહ મસ્કિરા કરતે હેં બાબખાં સૈયાદ.
 ચેહ માના મૈંને કે નફરત હુધ તુમે મુઝસે;
 મલેગા હાથોંકા પછતાયેગા તુ રો રો કર;
 મૈંજબ તલક હું યહાં કુછ નહીં હે કેદ તુમે;
 કરેગા યાદ મેરે ઝમઝમોંકા બાંદ મેરે.
 હું અંદે રાઝ તોરે ધરમેં મેહમાં સૈયાદ.

પરોડો ખોલદે ઝાલિમ નો કેદ કરતા હે;
કકસકો લેકે મેં ઉડ જાગિંગા કહાં સૈયાદ.

(૩૪)

ગુઝિસ્તા ખાકનશીનોંકા યાદગાર હું મેં;
મિટા હુઆસા નિશાંને સરે મઝાર હું મેં.
વોલ કુસ્તાહું કે મેરી લાશ ઇસ તરેહ પહોંચી;
ઝમીં પુકાર ઉડી કાબિલે મઝાર હું મેં.
બરોઝે હથ્ર કહુંગા મેં અપને ખાલિક સે;
ખતાયેં બક્ષદે મેરી ગુનાહગાર હું મેં.

P. 6371 | ફના કે બાદ બી ઉલ્કત જતાઇ જાતી હે—મઝલ
જખ નયન પિયા સંગ અટકે થે—ગિલામ

(૩૫)

ફના કે બાદ બી ઉલ્કત જતાઇ જાતી હય;
સરે મઝાર કયામત મચાઈ જાતી હય.
તુફગો તેગો તબર ઓર સિપર કે દુકડોં સે;
શહીદે નાઝકી તુર્ખાત સગમ જાતી હય.
તુમ્હારે તીરે નઝર દિલ કે પાર હોતે હેં;
હુઝુર કિસ લિયે બરછી :મંગાઈ જાતી હય.
ખુદા કરે તેરી તસ્વીર હો નકીરકે ખાસ;
સુના હે કબ્રમેં સુરત દિખાઇ જાતી હે.

જળ નયન પિયા સંગ અટકે થે, મોરે ખારે જગરમે ખટકે થે;
 સખ હમસે રહે તખ લટકે થે, કોઈ પાસ ન આકર ફટકે થે,
 ઇસ ઇસ્કકા રાઝ ન કેહના અયદિસ, જસને બી કહા બદનામ હુઆ;
 કિસીને દેદી હૈ જાન અપની, કોઈ દાર કે ઉપર લટકે થે.
 ઇસ ઇસ્કકે હંદે મેં હમ બી ફંસે, પર ખુબ હુવે થે ખવારો અતર;
 જુદ્દેં મેં સનમને બાંધ કે દિવકો, ખુબ દિયે ફિર ઝટકે થે.
 કયા ઇસ્ક મેં હમ ઉસ્તાદ હુએ, જતને થે સખક સખ યાદ હુએ;
 ગો કેસ હુએ ફરહાદ હુએ, કુછ હમ બી ન ઉનસે ઘટકે થે.

P. 6372 | દેખ લેના ચેહ ન ખાલી જાયગી—ગઝલ અરખા’
 કયોં તદખ હો રહા હૈ માંડી ઝખાન વાલે—બેરવી.

દેખ લેના ચેહ ન ખાલી જાયગી; આલ જળ દિવસે નિકાલી જાયગી.
 ઉનકે વાંદે પર દિલે નાદાં ન ધ્રુવ; વરઝકી ઉમ્મીદ ઉનસે હવ કુઝુવ.
 ખાતોં ખાતોં મેં તો હોતે હેં મલુવ; ઉનસે કયા હસરત નિકાલી જાયગી.
 જોશ પર હૈ આજકલ ઇનકા શ્યામ, હુસ્નકે દરિયામેં ઉભરે હેં હુઆમ.
 અથ મેં જાકર છુપેગા માહતામ; જુદ્દે જળ રૂપસે લટાઇ જાયગી.
 તુઝસે કેહતે હેં જુતે બેદાદ ગર; અપને આશકસે ન હોતુ બે ખખર.
 કુછ ન કુછ લે જાયેગી યાંપે નઝર; અજ ઉસ ભરે ઘરસે ન ખાલી જાયગી.

(૩૮)

દોહા

હે હસ્ત ખસ્તા અર્જં ચેહ તેરી જનાખ મેં
રખ લીજીયો આખર મેરી યવમુક્ત હિસાખ મેં;
મેરા પયામ શેકે ગયા જખ પયામ્મર;
દેદી હઝાર ગાલિયાં ઉસકો જવાખ મેં.

*

*

*

કયોં તદખ હો રહા હે, મીડી ઝખાન વાલે;
તેવર ચઢા રહા હે, કયોં આન ખાન વાલે.
ખું કર રહી હે દિત્રકા તેરે લખોંકી સુખી;
છેડેં ચઢા રહે હેં ચે હોંદ પાન વાલે.

*

*

*

ખુન કરતા હે ચે મેરા, ઇસે ખાયા ન કરો;
માનલો કેહના! સનમ, પાન ચખાયા ન કરો—છેડો
તેરી ખુરાઇ મુઝસે, મેરી ખુરાઇ તુઝસે;
લડવા રહે હેં હમકો ચેહ દરમ્યાન વાલે.—છેડો

P. 6374 | મદદ ન માગેંગે હમ કિસીસે તેરે સિવા દો જહાન વાલે—ગઝલ
હિન્દુ મુસ્લિમ સે ખ્યાર બઢાયેંગે—

(૩૯)

મદદ ન માગેંગે હમ કિસીસે તેરે સિવા દો જહાન વાલે;
હમારે દિલને લગાઈ હે લવ તુઝીસે ઓ આસ્માન વાલે.

તેરી સદાકતમેં મિટ ગયે હેં કે બચ્ચે બચ્ચેલી કટ ગયેં હેં;
 ફિરે ન તુઝસે ગો લુટ ગયે હેં, ઝખાન દે કર ઝખાન વાલે.
 અલિકસે સીખાહે દિલ લગાના, હુસેનસે સીખા હે સિર કટાના;
 યોં કતલ હોના મકાં લુટાના, તેરે લિયે લામકાન વાલે.
 ફિરે ન જખ જંગમેં અડે હેં, અગચેં નેઝાંપે સિર ચઢે હેં;
 વાલ તેગ યા તોપસે લડે હેં, જહાંમેં, સચ્ચે કુરાન વાલે,

(૪૦)

હિન્દુ મુસ્લિમ સે પ્યાર બઢાયેંગે, કા'બે વાલે બી કાશી મેં આયેંગે;
 કમલી વાલેકો હિન્દુ સે પ્યાર હે, મુરલી વાલે કા મુસ્લિમ યાર હે.
 દોનોં ભારતકી ગૌએં ચરાયેંગે.

મુસ્લિમ હિન્દુકે ધરકા ચિરાગ હે, દોનોં કુલ હેં ભારત બાગહે;
 જીતને કાંટે હેં સખકો જલાયેંગે.

દોનોંસે દિલાવર કામ હે; ગોકલવાલા યા અજમેરી શામ હે.
 જીતને કાંટે હેં સખકો જલાયેંગે;
 હાં-કા'બે વાલે બી કાશીમેં આયેંગે.

P. 6376 | ક્યોં અય ખયાલે જાનાં તુ દિલસે કમ ન હોગા-ચઢલ
 કા'બેમેં ગર જીતોંકા નહીં અજ કયામ હય- "

(૪૧)

ક્યોં અય ખયાલે જાનાં, તુ દિલસે કમ ન હોગા;
 હિસ વકત કયા કરેગા, જખ મેશ દમ ન હોગા.

જસને હંસીએ છેડા, હમ આહ બરકે રોયે;
 એસા જહાંમેં કોઇ પાખદે ગમ ન હોગા.
 મૈયત પે મેરી આકર, અફસોસ ઉનકા કેહના;
 અય જન દેને વાલે, અય કોઇ ગમ ન હોગા.
 ઉમ્મીદે વરત્ત પર હી, કાયમ હે ગ્રીસ્ત અપની;
 હમ જીકે કયા કરેંગે, જય તોરા દમ ન હોગા.

(૪૨)

કા'ખેમેં જય છુતોંકા નહીં અય કયામ હય,
 હમ જી ચુકેં યહીંસે હમારા સલામ હય;
 સુનતે હેં આજ તેગે અદા એ નિયામ હય,
 ગેહ સચ હે તો જમાનેકા કિસ્સા તમામ હય.
 કયા ઇમ્તિયાઝ શાહોગદા હો સકે યહાં,
 સરકારે ઇશ્ક વો હે કે યુસુફ યુલામ હય;
 ઇસ કદ્ર હે બઝમ ઉનકી રકીબોંસે ઇશ્વાગર,
 હમ દેખતે હેં દુરસે, ગદિશમેં જમ હય.

P. 7014

અલ્લાહરે મેરે દિલકી તડપ ઇઝતિરાબમેં—ઝિલા
 મુરદે જી ઉટકે લઝારોં કયા ખિરામે નાઝ હે—માલકોસ.

(૪૩)

અલ્લાહરે મેરે દિલકી તડપ ઇઝતિરાબમેં;
 ઘબરાકે કરવટેં લયે લેને વોહ અવાબમેં.

અય બકે તુ ઝરા કુછ તપ્પી ઠેહેર ગધ;
યાં ઉત્ર કટ ગધ હે ધસી ધન્તિઝારમેં.
આધ કયામત ઉસને લગાયા હે મુંહસે નમ;
હે ધત્તિસાલ માહમેં ઓર આફતાબમેં.—અલ્લાહ મેરેં.
મિલને કાંવાદા મુંહસે તો ઉતકે નિકલ ગયા;
પુછી જગાહ જો મેંને કહા હંસકે ખ્વાબમેં.—અલ્લાહ મેરેં.

(४४)

મુદ્દે જ ઉટકે હઝારોં કયા ખિરામે નાઝ હય;
 યારકી પાઝેખમેં ભી તુરકી આવાઝ હય.
 ખુદ ખિયે આતે હેં જઝમે આહસે લાખોં હસીન;
 યેહ હમારે ઈશકકી તાસીરકા આવાઝ હય.
 વસ્ત્રકી રાખ હાય યે કેહના કિસીકા નાઝસે;
 કલ સહી મેરી તખીઅત આજ કુછ નાસાઝ હય.

P. 7016 | जयभी दिसको न मेरे दुःखाया करो—दिरसा अववधा.
 " " दुसरा.

(४५)

शे२,

नया शुगुडा न अय हिल कहीं जिला देना;
कहीं न अस्त्रोंसे लग्गते जगर जहा देना.

અબીસે ઝુઝે દુતાસે ન બાંધો હાથ મેરે;
 કઈ જો દસ્ત દરાઝી તો ચેહ સંઝા દેના.
 ખુતોંકો કિતના બડા મો'જેઝા ખુદાને દિયા;
 નિગાહસે મારના ઓર મારકર જીવા દેના.
 દિલે તપીદા તો પેહલેહી એક ફેડા હથ;
 દુઃખે હુએકો ન ઝલિમ કહીં દુખા દેના.

*

*

*

ઝખ્મી દિલકો ન મેરે દુખાયા કરો;
 ન કિસીકો ગલેસે લગાયા કરો.

*

*

*

દીલ બી લો, ઓર જાન બી લો, દીન ઓર ધમાન લો;
 પર સનમ બેહરે ખુદા, એક જાત મેરી માન લો--(વાહ કયા.)

આંખેં ગૈરાંસે તુમ ન લડાયા કરો;
 ઝખ્મી દિલકો ન મેરે દુખાયા કરો.

*

*

*

દિલ લગીમેં મેંને એક બોસા જો ઉનકા લે લિયા;
 તો મુઝે આંખેં દિખા કર, ઉસ સિતમગરને કહા--(કયા.)

મેરે મુંહસે ન મુંહકો લગાયા કરો;
 ઝખ્મી દિલકો ન મેરે દુખાયા કરો.

*

*

*

મેરા ધર નહીં ઉનકે આનેકે કાખિલ;
 છુલાબેં અગર હો છુલાનેકે કાખિલ.
 છુઆ સીના ઉનકા તો ઝુંઝલાકે બોલે:
 તેરે હાથ હયેં ચેલ કટાનેકે કાખિલ.
 જો એક બોસા માંગા ખિતડકર વો બોલે;
 ચલો તુમ નહીં મુંહ લગાનેકે કાખિલ.

મેરે મુંહસે ન મુંહકો લગાયા કરો;
 ઝખ્ખી દિલકો ન મેરે જલાયા કરો.

*

*

*

અબી કમસિન હો કયોં ઇતને બને હો મેલવે આરાઇશ;
 સિતમ ઢાના ગઝમ લાના, મગર કુછ નવજવાં હોકર.
 સિતારે જો સમજતે હયે ગલત ફેલમી હે ચેલ ઉનકી;
 ફક્ક પર આલ પહોંચી હય, મેરી ચિન્ગારિયાં હોકર.
 અબી કમ સિનહો રેલને દો કહી બોદોગે દિલ મેરા;
 તુમહારે હી લિયે રખ્યા હે લે લેના જવાં હોકર
 તુમહારી દોનોં જુદેં લડ રહીંથી એક બોસે પર;
 તુમહારી માંગને ઝગડા મિટાયા દરમ્યાં હોકર.

ઝખ્ખી દિલકો ન મેરે દુખાયા કરો;
 ન કિસીકો ગલે સે લગાયા કરો.

*

*

*

તુમને સારી રાત કાઠી હય કિસી દુશમનકે ધર;

(—હાં—હાં—હાં—)

દે રહી મુઝકો પતા હે આપકી નીચી નઝર

કોઇ ખાત ન હમસે છુપાયા કરો;
ઝખ્મી દિલકો ન મેરે દુખાયા કરો.

P. 7017 | કિસકે ખિરામે નાઝને કબ્જમેં દિલ હિલા દિયા-ઝિલ્લા
યે મે રખી તુમહારી દિલકો દુખા રહી હમ-ઝલ્લા.

[૪૬]

કિસકે ખિરામે નાઝને, કબ્જમેં દિલ હિલા દિયા;
યેનસે સો રહા થા મેં, કિસને મુઝે જગા દિયા.
હાય ! કિસને મુઝે જગા દિયા—કિસકે.

તુમતો અદુપે જાન દો, કરતે હો હમસે દિલ તલબ;
અબ તુમકો દિલસે કયા ગરઝ, પેદલે હી દીલ જલાદિયા.
હાય ! પેદલે હી દીલ જલા દિયા--

કિસકે ખિરામે નાઝને, કબ્જમેં દિલ હિલા દિયા;
મંચ વોલ શમ્મે મઝાર હું હાયમેં તેરે અબ સનમ,-
શામ હુધ જલાદિયા. હાય ! શામ હુધ જલા દિયા;
સુખ્હા હુધ સુઝા દિયા, હાય ! સુખ્હા હુધ સુઝા દિયા.

કિસકે ખિરામે નાઝને.

[૪૭]

યેહ બેરખી તુમહારી, દિલકો દુખા રહી હય;
 ગયરતકી આગ તનમન, મેરા જલા રહી હય.
 કયા વકત થા કે તુને, હંસ હંસકે દિલ લિયા થા;
 અબ વોહ હંસી પ્યારે, મુઝકો રલા રહી હય—યેહ
 સાગિર હે ઓર મય હય, વોહ દિલરખા નહી હય;
 છાધ હુધ ઘટા હય, દિલકો ઘટા રહી હય,
 ગયરોસે કર રહે હયેં અબ દાગ વોહ ધસારે;
 ઉનકી નઝર ફરેખી, ચરકે લગા રહી હય.

P. 7020 | કમલીવાલેને જાદુ ડારા હેરે—બેરવી.
 મખદુમ અલી એહમદ તેરી કલિયરકી
 નગરિયા—મઝલ.

[૪૮]

કમલી વાલેને જાદુ ડાલારે—

સાંવરી સુરત મોહની મુરત, વોહ તો એ દે કમલી કાલા હે રે
 હાં, કમલીવાલેને જાદુ ડારા હેરે—
 અબ મન મોહન યસરખ ધની, કવસયન કે રાજે શ્રી;
 ચંદ્ર મુકટ સુરજ બદન, નિરાકાર જ્યોતિ મનહરી.
 હે કૌનસા એસા હસીં તુઝસે કરે જો હમ સરી;
 અબ ચેહરયે ઝેખાએ તો, રશ્કે બુતાને આઝરી;

હરચંદ વસ્ત્ર મી કુનમ, દર હુસ્ન ઝાં બાલા તરી.

કમલીવાલેને જાદુ ડાલા હે રે-

દર્શનકો તુમરે રૂપકે, ખાલિકકો જળ ચાહત ભષ

કૌસેનમેં તુમકો છુલા, ખોલ ઓટ મુખસે મીમકી.

વોહ તુ હુઆ, તુ વોહ હુઆ

આપસમેં ફિર ચેહ બાત ભષ.

મન તુ શુદ્ધમ તુ મન શુદી, મન તન શુદ્ધમ તુ જાં ચુદી,

તા કસ ન ગોચદ બાદ ઝીં, મન દીગરમ તુ દીગરી.

કમલી વાલેને જાદુ ડારા હે રે-

[૪૯]

મખદુમ ચલી સાબિર તોરી કલિયરકી નગરિયાં;

આંખોંમેં જસી હય-મખદુમ.

દુખિયા હું બહોત લીજીયે પીયા મોરી ખબરિયા;

અખ જાન ચલી હય.

નેના તોરી મતવાલી પિયા, દિલમેં ઉમંગ હય;

ચેહ સાબરી રંગ હય.

અખ કયોં ન મંચ ઇતરાઉં સખી મોરી ચુંદરિયા;

સાબિરને રંગી હય.

દારે જો તોરે આઉં, દિયે ધીકે જલાઉં,

ખિપતાઉં સુનાઉં,

ખુશ હોકે ચઢાઉં તોરે રૌઝે પે ચદરિયા;

ચેહ મનમેં જસી હય-મખદુમ.

P. 7032 | આજ દિલબરકો ગલેસે લગાયેંગે-દાદરા.
ફિર ધડકતા હે દિલેઝાર ખુદા ખેર કરે-મઝલ.

[૫૦]

આજ દિલબરકો ગલેસે લગાયેંગે; દિલકી લગીકો ખુઝાયેંગે,
આહા હા હા હાં.
સીનેસે સીના મિલાયેંગે; આજ દિલબરકો ગલેસે લગાયેંગે
ગુલે ખેખારકે, લખ દિલદારકે, દિલ ભર ભરકે ખોસે ઉડાયેંગે
જલદી જાકર મિલું મૈં દિલે ઝારસે; અપને ગમ ખવારસે, ગુલે ખેખારસે,
હાં ! હો ન એસા કે હો જાઈ મિસ,
ડિયરકો ગોરે ગાંધોંકે દું જાકે કિસ.
હાં ! જાકે ગુલશનમેં દિલકો ખેલવાયેંગે, આજ દિલબર કો.....
દિલકી લગીકો ખુઝાયેંગે--હાં--હાં--હાં !
સીનેસે સીના મિલાયેંગે, આજ દિલબરકો ગલેસે લગાયેંગે,
લખે દિલદારકે, ગુલે ખેખારકે; દિલ ભર ભરકે, ખોસે ઉડાયેંગે.
જલદી જાકર મિલું, મૈં દિલદારસે,
અપને ગમ ખવારસે, ગુલે ખેખારસે.

(૫૧)

ફિર ધડકતા હય દિલેઝાર ખુદા ખેર કરે;
ઉનસે હો જાય ન તકરાર ખુદા ખેર કરે.
મેહરઆં હોતે હેં યા મુઝપે ખફા હોતે હયેં;

નશીમેં આતે હેં સરશાર ખુદા ખેર કરે.

ફિર ધડકતા હય દિલેઝાર.....

ઝુલ્ફેં બિખરી હુમ ફેલા હુઆ કાજલ દેખો;

વે.હ હુએ ખવાબસે ખેદાર ખુદા ખેર કરે.

હાં ! વે.હ હુએ ખવાબસે ખેદાર...ફિર ધડકતા હે.....

મેહરબાં હોતે હેં યા મુઝપે ખફા હોને હયેં;

નશીમેં આતે હેં સરશાર, ખુદા ખેર કરે.

ફિર ધડકતા હે દિલેઝાર ખુદા ખેર કરે.

P. 7033

હો મુઝસે નારાઝ ખે સખખ કયો— મઝલ-
વો ભડકી ધસ્કકી આતિશ કે દોનોં ઘર જલા ડાલે. ,,

(પર)

હો મુઝસે નારાઝ ખે સખખ કયો; મેરી તરફસે ખયાલ કયા હય;

તુમ્હેં કસમ હય હમારે સિરકી, ખતાદો ઇતના મલાલ કયા હય,

તુમ્હારી ધુરકતમેં મર રહાહું, મેં દિન મુસીબત કે ભર રહા હું,

ઓર ઇસપર અફસોસ કર રહાહું; ન પુછો એક દિનકે હાલ કયાહે,

હો મુઝસે નારાઝ ખે સખખ કયો.....

હઝારોં પામાલ હો રહે હેં, હઝારોં જાં અપની ખો રહે હેં

તુમ્હારી ઇન શોખિયોં ને મારા, ગઝબહે આફત હે, આલ કયા હે,

તુમ્હારી તીરે નિગાહને કાતિલ, દિલો જમરકો ફિમાહે ધાયલ.

ઓર ઉસપે તુરોં ચેહ કેહ કે બિસ્માલ,

હમોંસે પુછા કે હાલ કયા હે,—હો મુઝસે.

(૫૩)

વોહ ભડકી ધસ્કકી આતિશ, કે દોનોં ધર જલા ડાલે;
 જગરમેં દાગ હેં લાખોં, તો દિવમેં લાખહા છાલે.
 તેરી ઝુલ્હે પરેશાં ખવાખમેં જમ યાદ આતી હય;
 મેરે સીનેપે લેહરાતે હેં ગોયા રાત ભર કાલે.
 તેરી ધુરકતમેં અય ખ્યારી મેં શમભર ઇસ કઠર રોયા;
 કહીં દરિયા, કહીં નેહરેં, કહીં પર બેહ ગયે નાલે.
 યહી શામે સહર હકસે દુઆ હે દિવસે છેલાકી;
 ખુદા દુશમનકો ભી ડાલે ન ઝાલિમ ધસ્કકે પાલે.

IP. 7035 | મેરે ખાખ અજમ હયરાં હું મેં-હિસ્સા અવલ-પીલુ
 " " " " દુસરા— "

(૫૪)

ઇતિઝારીને તેરી ખુબ દિખાયા લેહરા,
 સુખ્હાસે શામ હુઇ, શામસે પીછલા પેહરા;
 મેરે ખવાખ અજમ હયરાન હું મેં, લાચાર હું બે સામાન હું મેં.

*

*

*

ગૌર તો કીજે કહાં મેં ઓર કહાં બામે મુરાદ;
 અપને મયખાનેસે ભર દીજે મેરા જામે મુરાદ.
 પરદેશી હું ઓર મેહમાન હું મેં...

બાદ સખા બેઠમ ગુલશન હે જા બજા;
કુછ ધાસસા ગરીબોંકી તુરબતપે હે ઉગા.

*

*

*

આશકતો સો ગયે ઇશક મગર જાગતા રહ્યા,
ધુટ ધુટકે કેહ રહ્યા હું સખાસેકે અથ સખા
પરદેસી હું આર મેહમાન હું મેં...

*

*

*

કયા સતાના ઔર બાકી હે દિલે બીમારકો;
ધરકો છોડા આશના છોડા હે, છોડા ચારકો.

આખિર તો ફલક ઇન્સાન હું મેં;
મેરે ખવાજ અજબ હયરાન હું મેં.

(૫૫)

મેરે ખવાજ અજબ હયરાન હું મેં; લાચાર હું બેસામાન હું મેં.
સદા ફિરાકમેં હાલે ખરાબ રેહતા હું;
જદા વ જૌરકે સદમે હઝાર સેહતા હું.
હમેશા યાદમેં ઉસકી યહી મેં કેહતા હું;—મેરે ખાનગ

અર્થ જાકે હાલે દિલ ખવાજસે કરનેદે મુઝે;
સિર જો હે સૌદા બરા કદમોપે ધરનેદે મુઝે.

પામાલે સિતમ દરખાન હું મેં...

તેરે રોઝેડીને આજ ઝિયારત હો ગંધઃ
શુકહે અલાહકા આસાં મુસીબત હો ગંધ.
તેરે દરકા ગદા ધનસાન હું મૈં—મેરે ખવાબ.

P. 7038 | હય સયદેકના જો હદદે તીરે નઝર હય-ગઝલ કવ્વાલી.
વાએઝ બડા મઝા હો અગર યેં અઝાબહો- „

(૫૬)

હય સયદે કના જો હદદે તીરે નઝર હય;
ચીરો મેરે સીનેકો તો દિલ હય ન જગર હય.
મુનતે હેં કે હરસિમ્ત નઝારા હે ઉસીકા;
જો આયે ન પીછે ન ધધર હય ન ઉધર હય.
શર્મ આતી હે કેહતે હુએ આશક હું કિસીકા;
નાલોંમેં ન તાસીર ન આહોંમેં અસર હય.
લગઝિશ હુધ જબ હઝરતે આદમસે બશરકો;
આસીકો શુરા કયોં કહો વોહ બી તો બશર હય.

[૫૭]

વાએઝ બડા મઝા હો અગર યેં અઝાબ હો;
દોઝખમેં પાછેં હાયમેં જામે સરાબ હો.

માથુકેકા તો જુમ્ હો આશક ખરાખ હો;
કોઇ કરે ગુનાહ કિસી પર અઝાખ હો.
સાકી હમારે જામમે કયોં ખાલ પડ ગયા;
અયસા ન હોકે ગેરકી ઝૂટી શરાખ હો.
મેલજુરકી દુઆકો શમે કદ્ર આલિયે;
યુસુફ કે દેખનેકો ઝુલેખાકા ખવાખ હો.—વાએઝ:

P. 7039 | ફિરતા હે નઝરમેં રૂપે ઝેખાએ મોહંમદ-નાંત
નગહત બદોઆલમ એ રૂપે મોહંમદ- ”

[૫૮]

ફિરતા હે નઝરમેં રૂપે ઝેખાએ મોહંમદ;
અય સદ્સે અલાખ યકે તજદલાએ મોહંમદ
યાસીનકા હર લફઝ હે દાંતોકી સિકત મેં
હય સુરતે તો હા કદે રાઅના યે મોહંમદ.
દમ બરકે લિયે જેસે ચમક જાતી હે બિજલી;
યોં જાકે સરે અર્શ પના ગાહે મોહંમદ.
મંચ હશ્રમેં અલ્લાહસે ફરિયાદ કરંગા;
દિલમેં લિયે જાતા હું તમન્નાએ મોહંમદ.
સુનતે હેં જો યે શમ્સ કહીં ઝિકે મદીના;
જો સાખ્તા કેહ ઉઠતે હેં હમ હાએ મોહંમદ.

નગ હત બદો આલમએ ગુમે રૂએ મોહંમદ;
 જન્નાત નિસારે ચમને કુએ મોહંમદ.
 સોસન બસનાએ લમે ને કુએ મોહંમદ;
 સુખુલ બલવાદારીમે ગેસુએ મોહંમદ.
 શમશાદ ગુલામે કદાહ દિવજુએ મોહંમદ
 રોશન ન શુદે રોએ અઝલ તા બ કયામત;
 હરગિઝ ન શુગુફતે ચમનિરનાને નખુવત.
 શુદે મુતગલા ન શમે તુર બ ઉજલત;
 પુર તુર ન મસ્તે શમે મે'રાએ રિસાલત.
 ગર જલ્વા ન કદે' કમર રૂએ મોહંમદ;
 નગ હત બદો આલમ એ ગુમે રૂએ મોહંમદ.

P. 7540 | કદંમદે દિજ હું મેરી દવા પરદેમે' હો—ભેરવી
 ફના બગેર બકા કા પતા નહી મિલતા—પહાડી

(૬૦)

ઉલ્લત જમે કેહતે હેં વો આઝારકા ધર હય;
 બસમે' હે ન દિલ ઓર ન કાશુમે જગર હય,
 નાવક હે ન નસતર હે ન જાલા ન તીર હય;
 દિલમે' જો ચુલી હમે વેહ હસીનોંકી નઝર હય.

દર્દમંદે સિન્હ હું મેરી દવા પરદે મેં હો;
 મૈત્રિકા બી સામના અગ, યા ખુદા પરદેમેં હો.
 રઅર અગિયાર કે મુઝકો ન શરમિંદા કરે;
 યા ઇલાહી મેરા ઉત્તકા કયસલા પરદેમેં હો.
 યા ઇલાહી દર્દ કયોં ઉઠતા હે યે રેહરેહકે આજ;
 શાયદ કે કોઇ તીર ઉત્તકા, રેહ ગયા પરદેમેં હો-દર્દમંદે.

[૬૨]

મિટાદે અપની હસ્તીકો અગર કુછ મરતયા ચાહે;
 કે દાના ખાકમેં મિલકર ગુલે ગુલઝાર હોતા હય.

*

*

*

ફના ખઝૈર બકાકા પતા નહીં મિલતા;
 ખુદી મિટાઓ ન જાતક, ખુદા નહીં મિલતા.
 ચેહ કૌન કેહતા હે હરજા ખુદા નહીં મિલતા;
 ખુદા ખુદા કહો ફિર કયોં ખુદા નહીં મિલતા.
 જો માંગતે હો તરીકા હે ઇસ તરેહ માંગો;
 ફરે કરીમસે બંદેકો કયા નહીં મિલતા.

P. 7096 | મદીનેમેં મોરા પિયા બાલા હે રે—બેરવી.
ફના કયસી બકા કયસી જળ ઉસકે આશના ઠેરે—

[૬૨]

મદીનેમેં મોરા (પિયા) સૈયાં બાલા હે રે—
ભરદે જામ કવસરસે એહમદ—અરે સાકિયે કવસરવાલા હે રે.
મદીનેમેં મોર સૈયાં બાલા હે રે—
અમ્મામે ખડે બાંધતે થે શાહે સરફરાઝ;
જીખીલસે ફરમાયા કે અય મુનીસો દમ સાઝ,
ઇસ પરદયે વેહદતસે તુમહેં આતી હે આવાઝ;
દેખો તો ઊઠા કર વહાં પોશીદા કયા હે રાઝ.
જીખીલને કી અર્જ કે કુદરત મુઝે કયા હય;
મેહબુબને ફરમાયા કે જા મેરી રઝા હય,
પરદેકો જળ ઉલ્ટા તો નઝર આઇ ન કુછ શય;
દેખા તો ચેહ દેખા ને વહાં થા સો વહાં હય,
પરદેમેં ખુદા તો નહીં મેહબુબે ખુદા હય;
અમ્મામા ઉસી તરાહ ખડા બાંધ રહા હય.
અરે, મદીનેમેં મોર સૈયાં બાલા હે રે—
યા રસુલુલ્લાહ ઉન્નુર હાલે ના,
યા હખીબુલ્લાહ અરમા કાલે ના;
ઇન્ના નખીયે બહુમ મિમ્મા મકર,
મુસ્કિલ શદીદી ઝુલ્મના અસ્તાલના,
અરે મદીનેમેં મોર સૈયાં,
ભર દે જામ કવસરસે એહમદ.

(૬૩)

ફના કયસી બકા કયસી, જખ ઉસકે આશના ઠૈરે;
 કબી ઉસ ઘરમેં જા નિકલે, કબી ઇસ ઘરમેં આ ઠૈરે.
 મોહમ્મદ મુસ્તુફા ઓર હઝરતે યુસુફસે કયા નિસ્ખત;
 વોહ મતલુમે ઝુલયખા થે થેહ મેલથુમે ખુદા ઠૈરે.
 ચહા રમ આરમાં મેં રેહ ગયે હેં હઝરતે ઇસા;
 મગર અશે મોઅલ્લા પર મોહમ્મદ મુસ્તુફા ઠૈરે,
 ફના કિલ્લાહ જખ હમ હો ચુકે તો ફિર હમી હમ હયેં;
 કહીં બંદે બને અપને કહીં અપને ખુદા ઠૈરે,
 બકા કિસ તરદસે ગદિશમેં આયે કિસ્તી યે ઉમ્મત,
 હુસેન ઇબ્ને અલી દેહશત સે કોઇ ના ખુદા ઠૈરે-ફના•

P. 7099 { પેહલે તો માહજબીં શનેં વફા કરતે હયેં-કાલિંગઝા.
 થેહ ન પુછો કે શમેં દિજમેં કયા કયા દેખા-મઝઝ.

(૬૪)

પેહલે તો માહજબીં શનેં વફા કરતે હયેં;
 લોકે દિલ પરદેસે ફિર જૌરૌ જફા કરતે હયેં.
 હમતો ઉસ શોખ પે જાં, દિલસે ફિદા કરતે હયેં;
 વોહ સિતમ હમપે સુખ્હો શામ કિયા કરતે હયેં.
 કુસે હોતે હેં થેહ જલ્લાહ નહી ડરતે ઝરા,
 ખુન આશકા લગા રંગ દિના કરતે હયેં.
 ખુદા સાલીમેં તો ઇકરાએ વફા કરતે હયેં;
 અબ શખામ આયા તો વો હમસે હયા કરતે હયેં.-પેહલે•

ચેહ ન પુછો કે શમે દિવસે કયા કયા દેખાઃ
 મુંહકો આયે હુએ સૌ બાર કલેજા દેખાઃ
 બઝમમે શાખી તો ખિલવતમે હયા કરતે હયે;
 ઇન હસીનોકા બી અંદાઝ નિરાલા દેખા.
 (માશુક એસેહી બે વફા હોતે હયે)

દિલ ગયા જન ગઘ આગર રેઝીલી હુમ;
 અય શહે હુસ્ન તેરે ઇસ્કમે કયા કયા દેખા.
 હમ મરે આપ પર આર આપ મરે ગેરે પર;
 આપકા તર્જે મોહબ્બત બી નિરાલા દેખા.

P. 7100 | પ્યારી અમ્મા, અમ્મા મુઝે છુતા ના દો—મઝાકિયા;
 લે શેખ આખ મીંચકે પીજ સવાજ હય—પહાહી।

અરે બેટા જુમ્મા ! પ્યારી અમ્મા !
 અરે બેટા થોડીસી આગ લા દો.—ક'હેકો ?
 અરે બેટા હુક્કા પિયુંગી, અમ્મા મૈ ના જાજી. ના બેટા જાઓ.
 પ્યારી અમ્મા અમ્મા, મુઝે છુતા ના દો;
 બેટા જુમ્મા જુમ્મા, થોડી આગ લા દો.
 આગ લા દો, તમ્બાકુ લા દો, લા દો થોડા પાની;
 અરે હુક્કા બરકે આગે રખો, પીયું બનકે રાની—બેટા.
 બલગમ નઝલા ખાંસી અમ્મા હુકકેસે હો જાવ;
 તપેદિક એર સિલકા બાદલ હુકકેસે ચલ જાય—પ્યારી.

હુઠ્ઠા બરકે આગે રખ્યો, જળ અખ્યા ધર આય;
 મુડમુડ, મુડમુડ, કરકે પીયે, ફરહલ ખુબ હિદાયે-ખેટાં
 ના અમ્મા કબી ના માનું, હુકકેસે મુંહ મોડ;
 અખ્યાકો ના, અખ્યાકો ના, અખ્યાકો ના પીને દુંગા
 દુંગા હુઠ્ઠા તોડ..

પ્યારી અમ્મા, અમ્મા મુઠે છુત્તા ના દો,
 ખેટા જુમ્માં જુમ્માં થોડી આગ લા દો, ખેટા જુમ્માં,
 પ્યારે જુમ્માં..
 હાય ! આગ લા દો, તમ્માકુ લા દો, લા દો થોડા પાની;
 હુઠ્ઠા બરકે આગે રખ્યો, પીયું બનકે રાની-ખેટાં

(૬૭)

ન કુછ ઇલાજ ન કુછ દેખ બાલ કરતે હયેં;
 મરીઝે લિજકી વોહ કયા સંભાલ કરતે હયેં.
 જનામે શેખકો ગિરાકર પિલાહી દી હમને;
 હરામ ચીઝકો અયસે હલાલ કરતે હયેં.
 લે શેખ આંખ મીંચકે પીગ સવાળ હય;
 જો કુછ બચી ખુચી મેરી ઝુટી શરાબ હય,
 વોહ આયે, હમ કદનમેં હૈં; કયા ઇન્કિલાબ હય;
 વોહ ખેનકાબ રખયે હમારે નકાબ હય,
 બદખત ખતાકે કર દિયા કેસ સખઝાખતને ચાક;
 ખતકી ખતા નહીં, મેરા લિખ્યા ખરાબ હય-લે શેખ..

P. 7105 { બદ મસ્તિયે શખાખમેં ફિકે મઆલ કયા-ગઝલ કબ્વાલી.
ઉડતે હેં હેં શ અખરએ દિલખરકે સામને- „ „

(૬૮)

બદ મસ્તિયે શખાખમેં ફિકે મઆલ કયા;
એસેમેં સુઝતા હે હરામો હલાલ કયા.
મિલ જાયે મુશ્કત હે ચેલ તુમહારા સવાલ કયા;
દિલકો સમઝ લિયા કિસી મુદ્દેકા માલ કયા.
હો આયે તો હઝતે ઝાલિદ ચેહ જનીએ;
જન્નતકા લાલ કયા હે જલન્નમકા લાલ કયા,
પત્થરકે છુતકો લાખ ખનાયે કોઇ હસીન;
જખ જનહી નહી હે તો દુસ્નો જમાલ કયા.
દિલ માંગતે નહીં મુઝે મોહતાજ જાન કર;
સચ હે કરે ફકીરસે કોઇ સવાલ કયા-બદ

(૬૯)

ઉડતે હેં હેં શ અખરએ દિલખરકે સામને;
કયા મુંહ કિસીકા આયે જો ખંજરકે સામને,
સાકી અગર મેં જામસે મેહરમ રેહ ગયા;
શિકવા કહુંગા સાકિયે કવસર કે સામને,
જો ઝખખ ખા ચુકા હું મગર જ નહીં ભરા;
જાના પડેગા ફિર મુઝે ખંજરકે સામને,
તુમ સખિતયાં કરો તો ન કયોં દિલ હો ચુર ચુર;
શીશકી કયા ખિસાત હે, પત્થરકે સામને-ઉડતે

P. 7208 | કલ વોહ દામનગીરથે ગમ આજ દામનગીર હય;—મેરવી.
 બે ખુદ ઐસા કિયા ખૌકે શમે તનહાઇને—કાલિંગકા.

(૯૦)

કલ વોહ દામનગીરથે ગમ આજ દામનગીર હય,
 ગમ આજ દામનગીર હય;
 ખ્યાખ તો અચ્છાથા લેડિન કયા છુરી તાખીર હે,
 કયા છુરી તાખીર હય.
 કલ ચમનકી ચાર કલીયાં ચુનકે મુજરિમ ખન ગયે,
 ચુનકે મુજરિમ ખન ગયે;
 આજ સેહરામેં મેરા હર ખાર દામનગીર હય,
 હર ખાર દામનગીર હય.
 સર બસર પહોંચેંગે એક દિન જલ્વાગાહે નાઝમેં,
 જલ્વા ગાહે નાઝમેં.
 ઇસકે મિલનેકે લિયે ચેહ આખરી તદખીર હય,
 આખરી તદખીર હય.
 દિલ મેરા તો ચાહતા હે ઉસકે મિલનેકે લિયે,
 ઉસકે મિલનેકે લિયે;
 કુછ અદુકા ખૌકે હય કુછ શર્મ દામનગીર હય,
 શર્મ દામનગીર હય.

P. 7209 | નાહીં પડત મોકો ચેન—બેરવી.
મતવાલે નયનવા ઝુલ્મ કરે.

(૭૬)

નાહીં પડત મોકો ચેન, તડપત હોં દિનરેન રે સાંવલિયા.
તુમ બિન હમકો ચેન ન પડત હે, તુમબિન પ્યારે કલ ન પડત હય.
નીર બહત દોહી નયનરે સાંવલિયા, નાહીં પડત મોકો ચેનરે સાંવલિયા.
તુમ બિન પ્યારે કલ ન પડત હય, નીર બહત દો નયનરે સાંવલિયા.

(૭૭)

મતવાલે નયનવા ઝુલ્મ કરે.

*

*

*

આંખેં ચે કેહ રહી હેં કે દિલને કિયા ખરામ;
દિલ કેહ રહા હે આંખોંને હમકો ડિખો દિયા.
બિગડા કિસીકા કુછ નહી, ઈસ દેહેં ઇશ્કમેં;
દોનોંકી જિહને ખાકમં હમકો મિલા દિયા.

*

*

*

તુ હે મશહુર દિલાઝાર ચેહ કયા;
તુઝ પર રેહતા હે મુઝે પ્યાર ચેહ કયા.
જાનતા હું કે મેરી જાન હય તુ;
ઔર મેં જાનસે બેઝાર ચેહ કયા.
તેરી આંખેં તો બહુ ત અચ્છી હયે;
સબ ઇન્હે કેહતે હેં બીમાર ચેહ કયા.

P. 7212 | આમદા બ કલે મન આં શાખ સીતમગારે—ગઝલ પદાડી.
આહિસ્તા બર્ગે ગુલ બદિશાં બર મઝારેમા—કાલિંગડા.

(૭૩)

બરહમહી રહા ઝલિમ—કર દેખે જતન સારે;
કિતના કોઇ સમઝાયે—કિતના કોઇ સિરમારે.
ઈતનહી કહાયા કે—આશક હું તેરા ખારૈ—(તોફીર).

*

*

*

આમાદા બકલ્લેમન, આં શાખ સિતમગારે;
ઈ તુફી તમાશા ખીં ના કદાં ગુનાહગારે.

*

*

*

ગો લાખ તબીબોને નુરખે પે લિખા નુસ્ખા;
લેકિન મરીઝે કુરકત, બઢતા રહા હું દુના.

*

*

*

અય ઇસિયે ખીમારમ, દર હિજ તો રંજુ રમ;
શાયદ ન ખબરદારી, અઝ હાલતે ખીમારે.

*

*

*

મુઝકો ન રહા કાસિદ, ઓર ખુદબી ન રો કાસિદ;
સદકા તેરે કહમોંકા, યોં વક્ત ન ખો કાસિદ.

*

*

*

ગર નાંખો નિશાને મન, પુરસંદ શુગો કાસિદ;
આવા રયે મજનુને, રસ્વા સરે ખાઝારે.

(૭૪)

આહિસ્તા બર્ગે ગુલ બદ્ધિશાં બર મઝારે મા;
પસ નાઝુકસ્ત શીશયે દિલ બર કિનારે મા.

*

*

*

એક દિન જો સુએ ગોરે ગરીબાં હુવા ગુઝર;
કુછ ઢેર ટુટી કપ્રાંકે આયે મુઝે નઝર.
ચાદર ચઢાઈ અસ્કોંઢી મેંને બ ચક્મે તર;
આઈ સદા કિસીકી અય મેરે નૌદા ગર.

આહિસ્તા બર્ગેગુલ બદ્ધિશાં બર મઝારેમા.

દેખા તો એક શહીદે વફાકી વોલ કબ્ર થી

મિસ્કે ઉશ્સ ધત્રે લિનામેં બસી હુધ.

સિર પીટને થે હસરતો અરમાને બેકસી;

આતીથી બાર બાર વહાંસે સદા યહી.--આહિસ્તા

P. 7216 | પિયા તોરે કારન મેં તો જોગન લખ--ભેરવી.
મુખ પે ક.લે ચુંદરિયા ચલનકી બેરિયા--"

(૭૫)

પિયા તોરે કારન મેં તો જોગન લખ;

અરે જોગન લખરે બિરોગન લખ રે. પિયા

ધઝઝત જોઈ અરે લાજ ગંવાઈ,

અપને બે ગાનેસે દુશમન લખ;

પિયા તોરે કારન મેં તો જોગન લખ.

*

*

*

આહ કહું તો જમ જલે ઓર જંગલથી જલ જાય;
 યા પાપી હયરા ના જલે, કે જમ્ને આહ સમાય.
 પરદેસીકી પ્રીતકો સખકા મન લલચાય.
 વામેં ઇતના ખોટ હે રહે ન સાથ લે જાય,
 પિયા તોરે નગરમેં મોરી આદર કરે ના કોય;
 સખ સખિયાં મોહે દુર દુર કરે મેં મુઝમુઝ દેખું તોય.

(૭૬)

મુખપર ડારે ચુંદરિયા ચલનકી ભેરિયા—
 ના કુછ સીખો ગુન ઢંગ ગોયા ના કુછ સીખો ચતરાધ;
 સાસ નનદયા તાના દી હયેં, બલમા તોર ખુનસાધ,
 ચલનેકી તૈયારી કરે અબ કયોં તુમ દેર લગાધ;
 બારે બલમકી ચાર કહરવા, કુલિયા લે કર આધ.
 ખોટ કપટ મત સિર ધરે કે મંઝિલ બડી દુર;
 નેકી કરકે સાથ લો કે પુંજ હો બર પુર.

P. 7217 | માર ડાલે પિતરિયા કી ઠન ધનરે—દાદરા.
 કિસી રંડી કે કહેમેં આના નહી —મઝલ મઝાકિયા

(૭૭)

મારડાલે પિતરિયાકી ઠન ધન રે—
 મિયાં બાઝાર ને જાતે હો દુશાલે કે લિયે;
 દોમઝ તન ઝેળ બી લાના મેરી ખાલાકે લિયે—(વાહ વાહ)

લોભ તોર સહાયચીબી લાના મસલોકે લિમે;
 લેલે આના સુનરવાસે કંગન રે—
 મિયાં ખાઝારમેં જા કર ખરીદ કરને લગે;
 વોહ કૌલ આશના કે પુરે કરને લગે.
 ગિરો ભયદાદ અપની ધરને લગે;
 ખાલ ખચ્ચે મિયાં ભૂકાં ખરને લગે.
 બીચ ખાયા જો જુરવાકો નથ લટકનરે;
 માર ડાલે પિતરિયાકી તન ધન રે—
 અયસા ડસા ચુડિયલને કે ભુત ખન ગયે;
 સારે જસમસે સુખ કે તાબુત ખન ગયે.
 ડોડી રહી ન પ્રાસ તો મઝદુર ખન ગયે;
 કામનકી મોહખતમેં મિયાં ચોર ખને ગયે.
 લુટ ખાયા પિતરિયાને તન ધનરે—

(૭૮)

કિસી રંડીકે ફંદેમેં આના નહીં;
 યાર આના નહીં, યાર આના નહીં-કિસીં
 કિસી રંડીકે ફંદેમેં આના નહીં;
 બે વફાઓસે દિલકો લગાના નહીં;
 એક લોલી સુરત ચિડિયોંકો ફંસા લેનેકા ફંદા હય;
 ત્રિલીઆરોંકા ઓર છન રંડિયોંકા એક ધંદા હય.
 મીઠી ખાતોંકે ફંદેમેં લાના નહીં-કિસીં

*

*

*

*

દગા દિલ્લમેં મુહપર આલકા મઝહાર કરતે હંમ;
 ઝસાના ફુસ્કો ઓર એક ટકોંકો ખાર કરતે હંમ.

યહી અંતમ ઉન સબોંકા આખરકાર હોના હય;
 ઝખાં પર ઉદ્ ગયેમેં જીતિયોંકા હાર હોતા હય.

* * * *

શરય હોતો કબી મુંહ દિખાના નહી-(મુખકહી.)
 કિસી રંઝીકે હૈમેં આના નહી.

P. 7219 | મા'શુક એવજ્ઞ હયેં અખકે ઝમાનેવાલે-કુનસિયા.
 દિલ જલે ડરતે નહી ધરકમેં જલ જાનેસી-પહાડી.

(૭૬)

શિકવા કરતે હેં ઝખાંસે ન ગિલા કરતે હયેં;
 તુમ સલામત રહો હમ તો દુઆ કરતે હયે.
 તુમ અગર હાય ઉઠા કર કે જો કોસો હમકો;
 દેખને વાલે ચેહ સમજેં કે દુઆ કરતે હયે.
 ઈન હસીનાંસે કોઇ જુલકે ઉલ્કત ન કરે;
 ચેહ દગા બાઝ હેં મિલ મિલકે દગા કરતે હયે.

* * * *

મા'શુક એ વ્રજ્ઞ હયેં, અખકે ઝમાને વાલે;
 અં મુક્ત દે રહેં હયેં, દિલકે લગાને વાલે.
 (હમકો અફસોસ હય હમ ધજ ઝમાનેમેં કયોં પેહા હુએ.)
 કોહિનકે હુસ્તપર તુ મગરર હો ન ઈતના;
 ખિગડે હસીન લાખેં જલ્લા દિખાનેવાલે.
 જર તુમ જહા કનેમેં હમ ચેહ દુઆ કરેમેં;
 જીતે રહેં હમરિ દિલકે દુખાને વાલે.

(૮૦)

દિલ જલે ડરતે નહીં ઇશકમેં જલ જાનેસે;
લજઝતે સોઝે જીગર પુછીયે પરવાનેસે.
(હમ ઉફ કરને વાલે નહીં હયેં, જલાઓ જીતનાજી ચાહે,
આપકા અખત્યાર હૈ.)

અશમે સાકીકા ઇશારાં ચેહ હય પયમાનેસે;
દેખ હુશિયાર ન જાયે કોઇ મયમાનેસે.
રસભરી આંખ તેરી દેખી હે જખસે સાકી;
મેરી નીચત નહીં ભરતી કિસી પયમાનેસે.
જ મેં આતા હે કે સાદીસે દગઝત લે કર;
દિલકે શીશેસે મલું આંખકે પયમાનેસે—દિલ.

P. 7234 | ગિલાસોંમે જો હુમે ફિર ન ઉભરે જિન્દગાનીમેં—ગઝલ
યોં ઝુલ્મ કર ન ઝાલિમ લુલ્હે કરમકે બદલે— „

(૮૧)

ગિલાસોંમેં જો હુમે ફિર ન ઉભરે જિન્દગાનીમેં;
હઝારોં બેહ ગયે ઇન બોતલોકે બંદ પાનીમેં;
ન કર બરબાદ અપની જિન્દગી બોતલકે દીવાને;
વોહ કાટેગા છુઢાપેમેં જો બોતા હય જવાનીમેં.
ચેહ દારકા પિયાલા મૌતકા કડવા પિયાલા હય;
મિલા હે ઝેહર શરબતમેં, છુપી હે આગ પાનીમેં.—

(੮੨)

ਥੋਂ ਭੁਭੁਕੇ ਨ ਆਖਿਮ ਫੁਟੇ। ਭਰਮਕੇ ਅਵੇ;
 ਐਕ ਦਿਨ ਧੁਭੇ ਮਿਲੇਗੇ, ਭੁਭੁਕੇ ਸਿਤਮਕੇ ਅਵੇ।
 ਖਸ ਭੁਭੁਕੇ ਨਾ ਰਵਾਨਕੀ ਆਪਿਰ ਸਭਾ ਮਿਲੇਗੀ;
 ਫੋਕਾ ਆਰ ਛੋਗਾ ਆਗੇ ਭਰਮਕੇ ਅਵੇ।
 ਫੋਕਾ ਨ ਸਾਥ ਫੋਗੀ ਲਖਮਤ ਨ ਪਾਸ ਛੋਗੀ;
 ਛੀਤੇ ਛੀਨਮੇਂ ਛੋਗੇ, ਛਮੇ ਛੀਰਮਕੇ ਅਵੇ।
 ਖਸ ਭੁਭੁਕੇ ਨਾ ਰਵਾਨਕੀ, ਆਪਿਰ ਸਭਾ ਮਿਲੇਗੀ,
 ਫੋਕਾ ਆਰ ਛੋਗਾ, ਆਗੇ ਭਰਮਕੇ ਅਵੇ।

P. 7235 | ਸਥਾਨੇ ਭੁਭੁਕੀ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ-ਸਥਾਨੇ।
 ਸ਼ਾਨ ਕਥਾ ਮੋਲਾਕੀ ਛਾਯ ਅਵਨਾਕੀ ਆਲਾ ਕਰ ਦਿਯਾ-ਨਾ'ਤ।

(੮੩)

ਸਥਾਨੇ ਭੁਭੁਕੀ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ;
 ਸਥਾਨੇ ਭੁਭੁਕੀ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭਾਗਾਂ ਤਸਵੁਰ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ;
 ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।
 ਭੁਭੁਕੇ ਭੁਭੁਕੇ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਮਸ਼ੀਰਕੀ ਛਾਯਤ ਨਹੀਂ।

(૮૪)

જ્ઞાન કયા મૌલાકી હય અદનાકો આલા કર દિયા;
જો થા વીરાના ઉસે અર્શે મોઅલ્લા કર દિયા.
મેં નથા કુછબી તુમ્હીને કયાસે કયા કયા કર દિયા;
ખુદ તમાશાઇ બને મુઝકો તમાશા કર દિયા.
રાઝે મખ્મશીકો તુમ્હીને આશકારા કર દિયા;
દયરકો અય કિજલયે દીં તુમને કા'બા કર દિયા.
આપે હી બન કર ઝુલેખા આપહી આશક હુઆ;
મિસ્તકે ખાઝારમેં યુસુફકો રસ્વા કર દિયા-શાન૦

P. 7236: | ઉતકો સુઝી હે ઝુલ્ફેં બનાયેંગે હમ-પીલુ, હિસ્સા અવ્વલ.
" " - " " દુસરા.

(૮૫)

ઉતકો સુઝી હે ઝુલ્ફેં બનાયેંગે હમ;
ઔર બનહનકે સૈરકો જાયેંગે હમ.—
ઝુલ્ફ લટકાયે હુએ મેરા ચાર તરેદદાર ચલા;
શોર દર સુ મેં હુઆ માર ચલા માર ચલા.—ઔર૦
યા ઇલાહી ખૈર હો કાનિલ કે દિલમેં ઔર હય;
કુન્દ ખંજર હો ગયા, મિસ્મીલકે દિલમેં ઔર હય.
દદકપર ગૈરોકે હાથ કટાયેંગે હમ.
ઓ સિતમગર જાં નિસારોં સે દગા અચ્છી નહી;
મે વફાઇ હમસે, ગૈરોંસે વફા અચ્છી નહી.
અયસે સદમે કહાં તક ઉઠાયેંગે હમ.

(૮૬)

ઉનકો મુઝી હે ઝુઝેં બનાયેંગે હમ;
 ઔર બન ઠનકે સૈરકો જાયેંગે હમ.
 ઝિન્દગીસે દુર હેં ઔર મોત સે હમ હેં કરીબ;
 આરિઝે ગુલગું કે લેં બોસે તેરે આલિમ રહીબ.
 અબ તો ઔરોસે દિલ્કો લગાયા કરે.
 કામ કયા હય હમકો મદખાનેકે દૌર સે;
 જસકે શયદા હેં ઉસીકે હેં, ગરઝ કયા ઔરસે.
 દરપે ઉસીકે ધુની રમાયેંગે હમ.
 પુછા કિસીને મારા જબ હાલત મેરી દેખી ઝબુ;
 સાદ મૈને કેહ દિયા સરકારને, બોલે તો યું.
 તૌબા અબસે ન તુઝકો સતાયેંગે હમ.

P. 7237 | ફિરતા રહા હું બરસોં જોશે જુનુમેં બનમેં-પીલુ
 સરગુઝસ્ત અપના ફિસાના હે ઝમાનેકે લિયે-સિંધડા

(૮૭)

ફિરતા રહા હું બરસોં, જોશે જુનુસે બનમેં;
 કાંટોનેં પીલિયાહે, જો ખુન થા બદનમેં.
 * * * * *
 ઝખાનેખુસ્ક દેખી હમને જબ ખારે મુગીલાંકી;
 લગાદી હયેં સખીલેં દસ્તમેં પાઝીકે છાલોંકી.
 ન રેહ જાયે કિસી સેહરામેં કાંટેકી ઝખાં સુખી;
 ઇલાહી આબર રખના મેરે પાઝી કે છાલોંકી—ફિરતા.

ઈસ હુરને અરઝી પર મતકર ગુરર ઇતના;
આયેગી દેખ લેના એક દિન ખિજાં ચમનમેં;
મુનકિર નકીર નાદિમ હોકર ગયે લલદ સે;
જળ મેં ન લાગરીસે આયા નઝર દફનમેં.
એહબાબ દફન કરકે મુઝકો ચલે ગયે જળ;
ચેહ કબ્રને નિદા દી તુમ આ ગયે વતનમે-ફિરતા૦

(૮૮)

દેખિયે હોતા હે યોં સોઝે મોહબ્બતકા અંસગ;
રાતભર રોતી રહી હે શમ્યા પરવાનેકે ખાંદ
ગર મેરા ઉસકા તકાબુલ દાસ્કમેં મંજુર હય;
કયસકી સુનના કહાની મેરે અફસાનેકે બાદ.

*

*

*

*

સર ગુઝસ્ત અપના ફિસાના હે ઝમાનેકે લિયે;
ગુમ હુએ થે હમ જહાંસે યાદ આનેકે લિયે.
પાસ અપને દિલકે રેહને દીજીયે મેરાબી દિલ;
એક ખુશીકો ચાલિયે એક ગમ ઉદામેકે લિયે.
જળ કહા મરતા હું તેરે દિજમેં હંસ કર કહા;
અજ મોત આનેકે લિયે હયે જાન જાનેકે લિયે—

P. 7239. | તુમ્હારે લિજમેં દિલકો કરાર કયસે હો.—મઝલ
તબસ્સુમસે વહાં ખાલી નમકદાં હોતે જાતે હેં— „

(૮૯)

તુમ્હારે લિજમેં દિલકો કરાર કયસે હોઃ
મરીઝે રંજો અલમ હોશિયાર કયસે હો.
છધર નિગાહ ઉદામ ઉધર તમામ ક્રિયા;
તુમ્હારે કતલકા રદિયે શુમાર કયસે હો.
અપાન દે કે ભી વા'દા વકા નહી કરતે;
તુમ્હારે વા'દાંકા ફિર એ'નિઆર કયસે હો.
દિખાકે ખંજરે અખર વોહ હંસકે કેહતે હયેં;
કઝસે ડરતે હો તુમ જાનિસાર કયસે હો.—તુમ્હારે

(૯૦)

તબસ્સુમસે વહાં ખાલી નમકદાં હોતે જાતે હયેં,
યહાં અખમે છગર રિસરિસકે ગિરિયાં હોતે જાતે હયેં.
નહી ખે વજહા તાવીઝાંકા રેહના ઉનકે સીનેપર;
યે ફિતને ઉઠતે જોઅન કે નિગેહ્યાં હોતે જાતે હયેં.
ખુદાકે વાસ્તે પત્થર ન હો જનાં જવાં હોકર:
અયા સીનેપે દો લાલે ખદખશાં હોતે જાતે હયેં.
મના કરદો રકીઓસે ન લેવે માંગકા ખોસા;
હમારી માંગ પેહલી હે અગર લેંગે તો હમ લેંગે.
લખે નાઝુકકા ખોસા લે ક્રિયા તો હંસકે યોં ખોલે;
કહો અખતો તુમ્હારે પુરે અરમાં હોતે જાતે હયેં.—

P. 7242 | ખાસ દસ્તે ખુદાકા સંવારા નખી—દઢા
તવહીદ બી રોશનહે ઉસ નુરે મુજરંદસે—ભીમપલાસી

(૯૧)

ખાસ દસ્તે ખુદાકા સંવારા નખી,
ઓરમાને રિસાલતકા તારા નખી;
નુર ઝાતે અહદ આલમ આરા નખી,
ખાતિ મુલ અંબિયા હક્કા પ્યારા નખી.
વોહ નખી કૌન યા'ને હમારા નખી;
સખસે પેહલે પયમ્બરથે આદમ સરી,
શીશકો આદ ઉનકે નખુવત મિલી;
ફિર ઈસી તરાહ નોખત રિસાલતકીથી,
કિઓં બદલી રસુલોંકી હોતી રહી.
ચાંદ બદલીસે નિકલા હમારા નખી.

હકને સખકો દિયા મોજાઝા એક એક,
સખને ઝાહિર કિયા મોજાઝા એક એક;
સખસે સાદિર હુઆ મોજાઝા એક એક,
હર નખીકો મિલા મોજાઝા એક એક.

મોજાઝા બનને આયા હમારા નખી,
ખાસ દસ્તે ખુદાકા સંવારા નખી.

(૯૨)

તવહીદ બી રોશન હે ઉસ નુરે મુજરિસમસે;
આલી ન ફિરા કોઇ દરગાહે મોહમ્મદ સે.

મુસામે કોઇ પુછે જાતે હો કદાં સુન લો;
કુર્આનકે પરદેમેં બાતેં હેં મોહંમદ સે.
જો કુછ મુઝે લેના હે, જો કુછ મુઝે કેદના હે;
અદલાહસે કેલકેલકર લે લુંગા મોહંમદ સે.
થેહ રમઝે ખુદાઇ હય, અગિયાર ન સમઝેંગે;
અદલાહ તો દેતા હય, મિલતા હે મોહંમદ સે.

P. 7243 | યહાં આનેમેં લાખોં બદાને હુએ—દાદરા.
દેખો તો ઝરા પરદયે હસ્તીકો હટાકે—કબ્વાલી.

(૯૩)

યહાં આનેમેં લાખોં બદાને હુએ—

થેહ અબસ કેદના હે કે મોકા ન થા ઓર ધાત ન થી;
એક કજ અદાઇકે સિવા ઓર કોઈ બાત ન થી.
દિનકો આ સકતે ન થે આપ તો કયા રાત ન થી.
મેંહદી પાઝોંમેં ન થી આપકે બરસાત ન થી.

બસ યહી કહીયે કે 'મંઝુર મુઝાકાત ન થી;
યહાં આનેમેં લાખોં બદાને હુએ.
કાસિદકો બ મિન્નત જો રવાના કિયા વહાં;
સામાન જુમલા એશ મુહૈયા કિયા વહાં.
આહટ પે કાન, દરપે નઝર, થી કે નાગહાં;
કાસિદને આકે કેહ દિયા, મેંહદી લગી વહાં.
પસ ખું ટપક પઝા નિગ હે ધન્તિઝારસે—

(૯૪)

દેખું તો ઝરા પરદેએ હસ્તીકો હટાકે;
 બાલીએ મેરી કોન હે પરદેમે કઝાકે.
 અખમેંસે દિલ્લેઝારકો ગુલઝાર બનાકે;
 સખ તીર તેરે રખે હેં ધુલ્લોમે બસાકે.
 પામાલ હુઆ આપહી એકોસે હવાકે;
 ખુદ મિટ ગયા નકશે કફે પા મુઝકો મિટાકે.
 ઠોકરકે નિશ સે હે વસી' ઝીનને મદફન;
 ઉસને તો બનાયા મેરી તુર્ખતકો હટાકે.—

P. 7373 | વેલ આંખેં હેં જીનમેં હયાકી કસમ—મઝન.
 તને મરીઝમેં દમકા શુમાર બાકી હય— ”

(૯૫)

યે વો આંખેં નહીં જીનમેં હયાકી કસમ, કહીં નામકો મેદરે વફા બી નહીં;
 યે વો જાનકુ હે અસકા મારા હુઆ, કબી આજ તકકતો જીયા હી નહી.
 મેરી બાલીસે ઉઠ કર તખીમ તુ જા, ન સનારે ખુદાકી કસમ ન સના;
 યેહ કેહજો દિયા હે સિવાયે કઝા, મેરે મઝકી કોઇ દવાહી નહી.
 કબી ઇતના ન પુછા કે હાલ હે કયા, તુ ઉદાસ હે દિલ્લો મઝાલ હે કયા;
 ન નસીબકા હે ન તુમહારા ગિલા, અજી સીધા હમારા ખુદાહી નહી.
 અબી હમકો ઉદાને ખુનોંકે સિતમ, અબી ખુદાત ઉદાને હેં રંજો અલમ;
 જો મઝંબી તો દિલ્લમેં કયસે મઝ, મેરે દિલ્લસેમેં આઇ કઝાહી નહી.—

[૯૬]

તને મરીઝમેં દમકા શુમાર બાકી હય;
 ન જાયેં આપ અલી જાને ઝાર બાકી હય.
 જો આજ પી હે તો સાકી હરામ શય પી હો;
 ચેહ કલકી પી હુમ મયકા ખુમાર બાકી હય,
 ઉસીકો જાકે યકીને વફા દિવા ઝાલેમ;
 અગર કિસીકો તેરા એંતબાર બાકી હય.
 ગયા શયાઅ કમર ખમ હુમ ઝખ્ફી મેં;
 ગુરૂર ખતમ હુઆ ઇન્કિસાર બાકી હય.-

P. 7374 | બેહરે ગુલ દસ્તે ગુલિસ્તાંકી ફિઝા બન જાઈ-ગઝલ
 બુલ્લુબુલે ના મુરાદ પર કોહે અતમ ગિરાદિયા- „

(૯૭)

બેહરે ગુલ ગસ્તે ગુલિસ્તાંકી ફિઝા બન જાઈ;
 નગ્મા સંજસે મેં સખ્ખ બુલ્લુબુલકી સદા બન જાઈ,
 બોસા લેને કે લિયે જામે શફા બન જાઈ;
 કાલિયે તો લુકમયે શમશીરે કઝા બન જાઈ.
 ખાલી સાયલ કો મેરી જાન ન દર સે ટાલો;
 નખ્ખે ઉલ્લત હું મુઝે આમે વફ સે પાલો.
 ગુલે ખુશ રંગ હું અચ્છી તરાદ દેખો બાલો;
 હાર બન જાઈ ગલેસે જી અગર મિસ ડાલો,
 પાઈ મેં તુમ જો લગા લો તો દિના બન જાઈ;
 બેહરે ગુલ ગસ્તે ગુલિસ્તાંકી ફિઝા બન જાઈ.

(૬૮)

જુલજુલે ના મુરદ પર કેા હે અલમ ગિરા દિયા;
 હાં ! હાં ! કેા હે અલમ ગિરા દિયા;
 દામને જુલસે કર જુદા બખ્તે સિતમ બના દિયા,
 હાં ! હાં ! બખ્તે સિતમ બના દિયા.

આયે થે આજ ખ્વાબમેં પુછને હાલે દિલ મેરા;
 દેરે જગરને ઉઠકે હાય મુઝે જગા દિયા,
 હાં ! હાં ! હાય મુઝે જગા દિયા.
 અય સિતમ ફલક આસમાં તુઝકો ન આયા રેહમ તક,
 મુસ્તરે નામુરદ પર, કેાહે અલમ ગિરાદિયા,
 હાં ! હાં ! કેાહે અલમ ગિરાદિયા.

P. 7379

કેલ રહી હય હાશમેં વોલ આંખ શરમાઇ હુઝ-ગઝલ
 યાદ આઝીગા તુમહેં મિટીમેં મિલ જાનેકે આદ-

(૬૯)

કેલ રહી હે હાશમેં વોલ આંખ શરમાઇ હુઝ;
 અરે હાય કેસી ઇસ ભરી મજલિસમે રસ્વાઇ હુઝ.
 ઠાકરેં ખિલવાયેગી યે ચાલ ઇલાઇ હુઝ;
 કયા જવાની ફિર રહી જોખનપે ઇતરાઇ હુઝ,
 વરલમે અગિયારસે ખાલી હુઝ મેહફિલતે કયા;
 શર્મી જાયે તો મેં જાનું કે તનહાઇ હુઝ.
 ગદ્ ગદી આશકી તુર્ખતસે તો ઝુંઝલાકર કહા;
 વાહ સિર ચઢને લગી પાઝીંકા ફુકરાઇ હુઝ.

(૧૦૦)

ચાદ આઉગા તુમ્હેં મિટીમેં મિલ જાનેકે આ'દ;
 હોગી હસરત ઓરબી યેહ દમ નિકલ જાનેકે આ'દ.
 કતલ કરના સોચકર પહેલે મુઝે રશકે કમર;
 વર્ના પછતાઓગે જાનાં વાર ચલ જાનેકે આ'દ.
 આ કે તુર્ખતપે મેરી કરના ન તુમ આહો ડુગાં;
 હો નહીં સકતા હે કુછબી વાર ચલ જાનેકે આ'દ,
 તા ન નિકલે હસરતે દિલ દશકે ખીમારકી;
 મેરે ધરમેં અ.યે બી તો દમ નિકલ જાનેકે આ'દ—

P.7380 | નીમ ખિરમલ કાયા હે ઉસનેઉહાકે રૂખસે નકાખ આધા-કોસિયા.
 એસી કિરમત કલાં સીનેસે લગાયે કાઇ-ઝલા.

(૧૦૧)

ઓ મિયાં જાને વાલે ઝરા ચિલમ ન ઉહા દેના;
 તુઝે અપની જવાનીકી કસમ સુરત દિખા દેના,
 કિસીકા દેખના ઓર દેખકર ચિલમન ગિરા દેના;
 હમારા દેખના ઓર દેખ કર આંસુ બહા દેના.

x

x

x

x

નીમ ખિરમલ કાયા હે ઉસને, ઉહાકે રૂખસે નકાખ આધા;
 ઝલક દિખાતેહી મુઝકો એકદમ, વોલ છુપ ગયા માહતાખ આધા.
 રૂખે મુનવ્વર પે ગેસુ ખિખરે હુએ જો દેખે તો હમ યેહ સમઝે:
 કે આજ કાલી ઘટામે આયા હુઆ હે યેહ માહતાખ આધા.

મેં ચશ્મે આરિઝકી યાદ મેં જ્વં દે રહા હું ખયાલ રખનાં;
 મેરે લહદ પે ઉગેગી નર્ગિસ, તો સાથ હોગા ગુનાખ આધા.
 લિયા જો મેંને કત્ત ઉસકા ખોસા, તો હંસકે ખોસે ગુનામ સરવર;
 યેહ ખુશ નસીબી સમઝ લો અપની કે હો ગયા કામયાખ આધા.
 (અરે, હાં ! હાં !) કે હો ગયા કામયાખ આધા.

(૧૦૨)

ચમતે નહી એક દમભી મેરે દીદયે પુર નમ,
 દિલ રંજો, ગમો, યાસસે હે દર હમો ખરદમ;
 રેહતા હે તસવુર મેં સરાપા તેરા હમ દમ,
 આવાઝ મેરે મુંહસે નિકલતી હે યેહ દર દમ.

x

x

x

એસી ફિસ્મત કહાં સીનેમે લગાયે કોઇ;
 હંસ કે બાહેં મેરી ગર્દન મેં જો ગલે કોઇ.
 કલકી ફિક ધધર ખુનકે છીટોંકા ખયાલ;
 અજ પંકડે તત્તવાર યા દામન કો સંભાલે કોઇ.
 જખ સિતમગર મુઝે કેહતે હેં, સિતમગરને કહા;
 ફિર મેરે સામને કયોં નામે વફા લે કોઇ.
 બખુશી આપને ખોસે દિયે દુસ્મનકો હુઝર;
 વર્ના મુમકિન હે તુમહેં હાથ લગા લે કોઇ.

P. 7897 | કેહકે પછતાયે હમ આંખોં મેં હરને કે લિયે-ગઝલ-
જગર થામે હુએ બયડે હેં જીતને સુનને વાલે હયેં-,,

[૧૦૩]

કેહકે પછતાયે હમ આંખોં મેં હરને કે લિયે;
પાજોં ફેલાતે હેં અબ દિવમેં ઉતરને કે રિયે,
આંખેં સાંકીકી સલામત મેરે દુસ્મન તરસેં;
દાહરે મયખાને હેં નીચત મેરી બરને કે લિયે,
તુમ જો બન હનકે ચલે હો મેરે ઘર આનેકા;
બિગડે બેઠે હેં નસીબ અજ સંવરને કે રિયે,
કિસ મસીહાકી હે મકતલ મેં ઇલાહી આમદ;
મૌત બી આજ મેરી જતી હે મરને કે લિયે.

[૧૦૪]

જગર થામે હુએ બેઠે હેં જીતને સુનને વાલે હયેં;
મેરે પુર દર્દ નીલે ભી બડે બેદાદ કરતે હયેં,
ચલા હે ધસ તુઝકસે તેરા દીવાના બયાબાંકા;
કે દેહને બાંચે ફાજો અસ્ક આગે આગે નાલે હયેં,
કાઇ કયા જાને કયા સુનતી હે લેલા અપની પલકોં સે;
ચેહ વોહ કાંટે હેં મજનુને જો તલવોસે નિકાલે હયેં.
મોહખતને થુતે બે દર્દસે ચેહ કેહલવા છોડા;
કે વોહ અચ્છે રહેં ચારબ જો હમ પર મરને વાલે હયેં.

P. 7881 | વોહ કેહ રહે હેં કે બાહર હમ આ નહીં સકતે—મઝા
 છુતોકે ઇસ્કમેં હમ જાને ઝાર ખો બચઠે—

(૧૫)

વોહ કેહ રહે હેં કે બાહર હમ આ નહીં સકતે;
 લગી હે પાઊમેં મેંદદી છુડા નહીં સકતે.
 યેહ કેસી અઝમ હે ઝોર કેમેં યહા કે હેં સાકી;
 શરાબ હાથોં મેં હય ઝોર પિલા નહીં સકતે,
 તુમહારે દિજ મેં જો જો સિતમ ઉઠાયે હયેં;
 જીયરકો ચીરકે તુમકો દિખા નહીં સકતે.—

(૧૦૬)

છુતોકે ઇસ્કમેં હમ જાને ઝાર ખો બચઠે;
 અજબ ! અમાનતે પરવર દિગાર ખો બચઠે—બતોકે
 સરે ખદંગ નઝર આ ચુકા થા તાયરે દિવ;
 હમ અપને હાથોંસે અપના શિકાર ખો બચઠે.—બતોકે
 વોહ કયા અદાથી કે જીસપર હુએ ફકીર નઝીર;
 ઝરાસી બાત પે સઝો કરાર ખો બચઠે—બતોકે

P. 7382 | મોહે જલ્દી મદીને યુવાલો નખી—મેઘવી.
જમાલો યાર હરસુ જલ્વાગર હો—ગઝલ.

(૧૦૭)

મોહે જલ્દી મદીને યુવાલો નખી—
તોરે દરસકી આસા લગી, મે.હે જલ્દી.
નૈયા હમારી અદ્દર મેં ડોલે, નૈયાકો પાર લગાઓ નખી,
હાં જલ્દી મદીને યુવાલો નખી, હાં મોહે જલ્દી મદીને.
ખાખ પિયા તોરી બિનતી કરત હેં;
મેરી બિગડી બાત બનાલો નખી—

(૧૦૮)

જમાલો યાર હરસુ જલ્વાગર હો, અરે હાં...જમાલેયાર.
કિસીકા કિસ તરાહ દિલમે ગુઝર હો, જમાલેયાર.
હમારી બેકલીકો કૌન જાને, કિસીકે દહકી કિસકો ખબર હો,
અરે—હાં—કિસીકે દહકી.....જમાલેયાર.
હમારી બેકલીકો કૌન જાને, કિસીકે દહકી કિસકો ખબર હો,
હાં—રે—કિસીકે દહકી કિસકો ખબર હો—જમાલેયાર.

P. 7384 | ક્રિયા દુઝદીદા નિગહોંસે ઇશારા કિસને—ગઝલ કબીલી-
 બદલ બદલ કે રકીઓંકે નામ લેતે હયે — ” ”

(૧૦૯)

ક્રિયા દુઝદીદા નિગહોંસે ઇશારા કિસને;
 મલેકુલ માત કે માથે ગઘ મારા કિસને.
 દાવરે હથ મેરે કાલકો અરસા ગુઝરા;
 મુઝકો માલુમ નહી હેં મુઝે મારા કિસને.
 આલિમુલ ગેબ હે તો મુઝસે મરેહથ ન પુછ;
 મેં અપ્પા'સે ન કહુંગા મુઝે મારા કિસને.
 અઝમ તુમ આજ કહાં જામે મુબ્તુ લેકે ચલે;
 સચ બતાઓ તુમહેં શીશે મેં ઉતારા કિસને.

(૧૧૦)

બદલ બદલ કે રકીઓંકા નામ લેતે હયેં;
 વોહ અપને આપહી લુત્ફે કલામ લેતે હયેં;
 વોહ છેઃ છાંકે મુઝસે મુદામ લેતે હયેં;
 કે દોનોં હથોંસે મેરા સલામ લેતે હયેં,
 ખુદા હો દોસ્ત તો દુશમનબી દોસ્ત હોતા હે;
 રકીબ ઉનસે મેરા ધનિત કામ લેતે હયેં.
 ક્રિયા હે નાકમેં હમ વાએઝોંને કયા કીજે;
 ગઝલ હે દીનકા દુનિયા મેં કામ લેતે હયેં.

મી. એનજ અલી

“ લિઝ માસ્ટર્સ વોર્સ ” રેકૉર્ડ્સ.

भास्तर राहीत

“ डिज भास्तर वाईस ” रेडर्स.

P. 7485 | દિલ સાહમે ઓલાદમે ઇન્સાફ તલખ હય—સોઝ
જખકે ખામોશ હુધ બુઝબુલે બુસ્તાને હુસેન—

(૧૧૧)

દિલ સાહમે ઓલાદમે ઇન્સાફ તલખ હય;
દુનિયામે પિસર બાપકી ઝીનતકા સખખ હય.
ઓલાદકા હોના ભી બરી બક્ષિસે રખ હય;
યેહ સચહે મગર દાગભી બેટેકા ગઝખ હય.
રોનેકી હે જા જુલમ નયા કરતી હે તકદીર;
શખ્ખીરકે અકબરસે જુદા કરતી હે તકદીર.
બેટા ભી વેહ બેટા હય જો તસ્વીરે પયગમ્બર;
અખલાક મેં માનનિંદે હસન ઝોરમેં હયદર.
ખુશ લેહજઓ ખુશ ખસ્તો ખુશ પઝઆ તરેહદાર;
મા'શુકે પિદર રોનકે દિલ આશકે દાવર.
ઇન્સાફસે સખ સાહમે ઓલાદ બતાદેં;
કિસ તરહાસે ફરઝંદ કે મરને કી રઝા દેં:

(૧૧૨)

જખકે ખામોશ હુધ બુઝબુલે બુસ્તાને હુસેન;
તીરસે આન બિંધા અકબરે નાદાને હુસેન.
કહા બાનેને કે ફરઝંદ હેં દામાને હુસેન;
લગી કેહને હુઆ બરખાદ ગુલિસ્તાને હુસેન,
ઝંઝલા હાય! ગઝખ યોદા તખક મેં આયા;
બીવીયો દીનકા સુલ્તાન શક મેં આયા.

ઝઝઝલા હાય ! મઝમ ચૌહા તમક મેં આયા;
ખીંચીયો દીનકા સુસ્તાન સફક મેં આયા.

P. 5437 | ચાહતેહેં ઝખમ તાઝાહો દીસે દિવગીરકા—સોહની
બુતોસે બચકર ચલને પરબી આફત આહી જતી હય—મઝલ.

(૧૧૩)

ચાહતે હેં ઝખમ તાઝા હો દિસે દિવગીરકા;
છેડ કર વોહ તઝકિરા કરતે હેં અપને તીરકા.
સચ તો હે કયોં બે મુરવ્વતકા કોઇ એહસાનલે;
હય તકાઝે પર તકાઝા ઉસ રાઝે પીરકા
કયા સિકત માથે પે હે કિસ વાસ્તે નારાઝ હો;
મુઝસે કયોં પઢવાતે હો ત્રિખખા મેરી તકદીરકા.

(૧૧૪)

બુતોસે બચકે ચલને પરબી આફત આહી જતી હય;
યેહ કાફિર વોહ કયામત હય કે તખીઅત આહી જતી હય.
યેહ સંખ કેહનેકી આતેં હયેં કે મુઝકો છોડ બચકે હયેં;
હાં—હાં—છોડ બચકે હયેં.
જખ આંખેં ચાર હોતી હયેં મુરવ્વત આહી જતી હય;
અરે હાં—હાં—આહી જતી હય.

કઝાહીકા રસાઇ હય, દિલોંકા હય ખુદા હાદિઝ.

(ઓ હો-વાહ-વાહ)

જહાં દિલમેં મલાલ આયા કુદુરત આહી જતી હય;

અરે, હાં-હાં-આહી જતી હય.

કહીં આરામસે બથઠે ફલક રેહને નહીં દેતા;

અરે, હાં-હાં-રેહને નહીં દેતા.

હમેશાં એક ન એક સિરપર મુસીબત આહી જતી હય;

અરે, હાં-હાં-આહી જતી હય.

P. 7440 | ઝરરત કયા ઉન્હેં તેગો તખરકી—પહાહી.
ખાક અરમાનોં પે ડાહી નયગી—મઝલ.

(૨૧૫)

ઝરરત કયા ઉન્હેં તેગો તખરકી, હાં-રે-તેગો તખરકી;

હાં-રે-અદા કાશી હે બસ તિરહી નઝરકી.

વોહ કયા જાને કિસે કેહતે હેં ઉલ્લત;

ખખર કયા હયે ઉન્હેં દર્દેં જગરકી.

તુમહેં માલુમ હયે—તુઝ પર સિતમગર;

શબે ગમ કિસ તરાહ હમને બસરકી,

અરે ચલે જાતે હો મુઝ કર દેખ જાઓ;

કસમ હે આપકો તિરહી નઝરકી.—

[૧૧૬]

ખાક અરમાનોં પે ડાલી જાયેગી;
 યોં મેરી હસરત નિકાલી જાયગી.
 અરે હાં-ગુલે રખસાર ચુનનેકે કિયે;
 ચક્ષમે આશક બનકે મારી જાયગી.
 અરે-લાશ હુકરાકે વો યોં કેલને લગે;
 અરે-ધરમે કયા અબ જાન ડાલી જાયગી.
 કુછ ન લે જાયેગા કોઇ અપને સાથ;
 સારી દુનિયા હાથ ખાકી જાયગી.

P. 7442. { સોઝે ગમ દે ગયા કોનસા રક્કે ગુલ—ગઝલ.
 જાગતે જાગતે ફિર સો ગઘ કિસ્મત મેરી—,

[૧૧૭]

સોઝે ગમ દે ગયા કોનસા રક્કે ગુલ;
 યેહ હવા ધક્કી કિસ અમનમેં લગી,
 આહ દિલસે ઉઠી તો જીગર તક ગઘ;
 મુંહસે નિકલા ધુવાં આગ મનમેં લગી.
 યેહ અચાનક નઝર કિસ તરફ જા પડી;
 સાદગીકી અદા આંખ મેં ખપ ગઘ.
 લો કનખિયોં સે તકના સિતમ હો ગયા;
 દિલપે બરછી ધસી ખાંક પનમેં લગી.
 તા બ એહદે જીનું ધુમ નાલોંકી થી;

ફિર બઢી બે ખુદી ધુન લગી દસ્તકી.
 લો વોલ દિલકી ગિરાલ ખુદ બખુદ ખુલ ગઇ;
 લો વોલ મોલરે ખમોશી દહનમેં લગી.
 આરઝુ આરઝુ કયા હુઆ કયા હુઆ;
 ચુપ હો કયોં, ચુપ હો કયોં, કુછ કહો કુછ કહો.
 ફકહે મુંહ, ઝદ રખ, ખુસ્ક લખ ચસ્મતર;
 ચોટ દિલકો ઇસી અંબુમનમેં લગી.

(૧૧૮)

જાગતે જાગતે ફિર સો ગઈ મેરી કિસ્મત;
 મિલકે રોતી હે ગલેસે રંજે રાહત મેરી.
 અય ફલક રેહમ ન કર ખુશ સતા લે મુઝકો;
 જુલ્મ સેહનેકી તો ખુશર હે તખીઅત મેરી.
 દરો દીવારબી હસરતસે મુઝે દેખતે હયેં;
 મેરે અરમાનોંસે કયોં લિપટી હે હસરત મેરી

P. 7443 | માયાને જલ બિછાયા—ભીમ.
 સુખમેં સખ આયુ ગુઝાર મકેં—

(૧૧૯)

દિલકે ફકેલે જલ હો સીનેકે દાગસે;
 ઇસ ધરકો આગ લગ ગઇ ધરકે ચિરાગસે.

ગુલ કયા હે ખાર તક ન બચા હાય લુટસે;
ભારતકા આગ ઉજડ ગયા આપસકી કુટસે.

x

x

x

માયાને જલ બિછાયા, ભરમાયા, લુલાયા, તુ મુરખ કયોં લલચાયા.

અરે મોહ લોભને તુઝકો ઘેરા,

અરે છાયા ચારોં તરફ અંધેરા.

અરે પરધનકો કેહતા હે મેરા, ચેહ ચલા ફિરતા સાયા.....

ફિર માયાને જલ બિછાયા.....

અરે મોહ લોભને તુઝકો ઘેરા, છાયા ચારોં તરફ અંધેરા;

અરે પરધનકો કેહતા હે મેરા, ધસ દુનિયામેં કબતક ડેરા.

ચેહ ચલતા ફિરતા સાયા, ભરમાયા લુલાયા, તુ મુરખ લલચાયા....

[૧૨૦]

મુખમેં સખ આયુ ગુઝાર સકેં, દુઃખ એક ઘડી જખ પાવત હયેં;
કલપાવત હેં, ધભરાવત હેં, મનકો ફિર કલંક લગાવત હયેં.
મન પ્રિતમેં જીત લિયો જીનકો, અનરીતકે ગીત વોહ ગાવત હયેં;
કુછ પ્રેમકે જોશમેં હોશ નહી હય, બસ ઔરોંકો દોષ લગાવત હયેં.

વાહરી ચેહ બતિયાં—તુમ્હારી ચેહ બતિયાં તુમ્હારી.....

દોનોંકા મન સમજાના, પુરે નટખટ હોકા થા;

કેસી હુશિયારી પે મેં બદ્દારી, ચેહ બતિયાં તોહારી...

માનોજી માનો, મોરી માનો, બાતેં ચેહ કોરી જનો, (૨)

દોનોંકી દોનોં ભોલી હેં, જાહિર બતિયાં અનમેલી હેં.

લેકિન અંદરસે પાલી હેં—જયેં બલહારી.....

P. 7445 | સલામી શાહકી ઇમદદકો સારી ખુદાઈ થી—સલામ—
આંખોસે તેરે ગમમેં આંસુ બહા દિયે હે— „

(૧૨૧)

સલામી શાહકી ઇમદદકો સારી ખુદાઈ થી;
મગર મંજુર હઝરતકો રઝાયે કિશ્મિયાઈ થી.
ગલા ખંજરસે કાટા શિખરને કિસ રેહબરે દીંકા;
સિરે ગુમરાહમેં કયા ખુએ ગુમરાહી સમાઈ થી.
ઈધર કતરા ઉધર દરિયા, ઈધર તનહા ઉધર લાખોં;
અકેલે થે ઈધર સરવર, ઉધર સારી ખુદાઈ થી.
રનમેં કેહતે થે લખનાંસે શહે તિસ્ના દુહન;
ખંદ પાતી બે કિયા તુમને તો કયા હોતા હય.
અરે મેરે મુંહમેં તો મોહમદકી ઝાંખાંકા હય અસર;
શજરે ખુશક પર યુકું તો હરા હોતા હય.
ઈધર કતરા ઉધર દરિયા, ઈધર તનહા ઉધર લાખોં;
સલામી શાહકી ઇમદદકો, સારી ખુદાઈ થી.

(૧૨૨)

આંખોસે તેરે ગમમેં આંસુ બહા દિયે હયેં;
દો કિસ્તિયોમેં ભરકે મોતી લુટા દિયે હયેં.
મેહબુબકે નવાસે યોં હોં શહીદ પ્યાસે;
અરે કૌસરકે બામ જીસને લાખોં લુટા દિયે હયેં.
અલ્લાહરે થે હિમ્મત દેખોં બરાયે સુખમન;
મેહાને કરબલામેં સિરકો કટા દિયે હયેં.

સલામ ઉસપે જો દુલ્હા બનાયા રનકે ત્રિયે;
 ટપકતે આંસુ થે સેદરે તલે દુલ્હનકે લિયે.
 સફરમેં રેહતી થી હરદમ જો યાદ સુગરાડી;
 હુસેન રોતે થે દો દો પદર વતનકે લિયે.
 કિયા થા વાંદા જો બચપનમેં મારે જાનેકા;
 મલ્લા કટા દિયા આખિર ઉસી સખુનકે ત્રિયે.
 જનાબે હકસે જીસે હુલ્સાયે બલિસ્ત મિલે;
 હઝાર હયફ વોહ મોહતાજ હો કફનકે લિયે.
 મેહસુબકે નવાસે યાં હાં શહીદ પ્યાસે;
 કૌસરકે જામ જીસને લાખોં લુટા દિયા હયેં.

પ. 7447 | જલ્લવયે આરિજે પુરતુર દિખાતે જાને—પદાડી,
 મેરી જાન તુઝપે ફિદા યા મોહમદ—એમન.

(૧૨૩)

નકાબ રૂપસે ઝરા અય સનમ ઉઠા દેના;
 કિસીકો જલ્લવયે હુસ્ને ખુદા દિખા દેના.

x x x

જલ્લવયે આરિજે પુર તુર દિખાતે જાતે;
 તાલિએ દીદકો દીવાના બનાતે જાતે.
 ફિર ન આને ૧ કસમ ખાકે ઉઠે પેહલુસે;
 દે અયે દઃગ કબેજે પે વોહ જાતે જાતે.
 કલ્લકે આંદ વો એ ગોરો કફન છોડ અયે;
 હાં—મેરી મિટ્ટીકો ઠિકાને તો લગાતે જાતે. (વાહ ! વાહ)

યા અગર ઉનકો શહીદોંકા જલાના મંજુર;
ઉનસે ઇતની લખે શીરીસે સુનાતે જાતે--

(૧૨૪)

મેરી જાન તુઝપે ફિદા યા મોહંમદ,
અખ ચેહી મેરી સદા હે મોહંમદ;
તેરી શાનકા કોઇ હુઆ ન હોગા,
તુ નખીયોંકા સિરતાજ હે યા મોહંમદ [સલ્વલ્લહ]
નહી ખ્વાહિશ હે જન્નતકી મુઝે અયે સરવર,
મેં દરપે તેરેહી રહું યા મોહંમદ.
ન દોઝખકા ડર હે ન જન્નતકી ખ્વાહિશ,
દેખા જખસે રોઝા તેરા યા મોહંમદ.

P. 7464. | ચેહ હહાને ઝખ્મ રેહ રેહ કર સદા દેને લગે...મઝલ-
દેખના સાકી ઘટા ગુલઝાર પે છાઇ નહો ... ”

(૧૨૫)

ચેહ હહાને ઝખ્મ રેહ રેહ કર સદા દેને લગે
રક્ષતા રક્ષતા તીર કાતિલ કે મઝા દેને લગે
આખરકા પાસથા જખ તક વો હાલત ઔરથી
અખ તઅજ્જુખ કયા કે જખ દરદર સદા દેને લગે
આગ દી સૈયાહને જખ આશિયાને કો મેરે

જીનપે તક્યા થા વોહી પતે હવા દેને લગે
મુઠ્ઠીયોંમેં ખાક લેકર દોસ્ત આયે વક્ત દેન
ઝિન્દગી બરકી મોહબ્બતકા સિદ્ધા દેને લગે.

(૧૨૬)

દેખના સાકી ઘટા ગુલઝાર પર છાઇ ન હો
મયકી પ્યાલી બનકે દુલ્હન બાગમેં આઇ ન હો
કૌનસા ગુલઝાર હય જીસ પર ખિજાં આઇ ન હો
કૌનસી હય વોહ કલી જો ખિલકે મુરઝાઇ ન હો
દેખ કર જીલફે સીયાહ કો હો ગયા ઘોકા મુઝે
મંચ યેહ સમઝા આંધપર કાલી ઘટા છાઇ ન હો
મય બી હો મીના બી હો ગુલઝાર હો ગુલ હો તો ક્યા
જીબ તલક સાકી નહીં, મેહફિલકી ઝેઆઇ ન હો.

P. 7466 | ક્યા જીયેં ખાક જીયેં જીને કા સહારા ન રહા...ગઝલ
કિરસયે દશક મેરા દિલસે સુના કરતે હંચ... "

(૧૨૭)

ક્યા જીયેં ખાક જીયેં જીનેકા સહારા ન રહા;
જો કુછ પેહલે થા વોહ ધ્યાન હમારા ન રહા.
એક મંચ હું કે તુઝે દિલસે બુલાયા ન કબી;
એક તુમ હો કે તુમ્હેં ધ્યાન હમારા ન રહા.

ਆਯੋਂ ਤਕ ਸਭ ਕੀਯਾ ਮੰਧਨੇ ਤੇਰੇ ਵਾਂਞੇ ਪਰ;
ਅਯੋਂ ਮੇਰੀ ਜਨ ਮੁਝੇ ਸਭਕਾ ਧਾਰਾ ਨ ਰਹਾ.

(੧੨੮)

ਕਿਸਸਥੇ ਖੜਕ ਮੇਰਾ ਦਿਲਸੇ ਸੁਨਾ ਕਰਤੇ ਫੰਧ;
ਕਿਤਨੇ ਭੋਲੇ ਫੰਧ ਮੇਰੇ ਲਕਮੇਂ ਫੁਆ ਕਰਤੇ ਫੰਧ.
ਗਲਿਆਂ ਭੀ ਫੰਧ ਮਝੇਕੀ ਜੇ ਲਯੇ ਸ਼ੀਰੀਂਡੀ;
ਐਰੇ ਲਮ ਝਿਝਕੇ ਭੀ ਫੇ ਧਾਰ ਸੁਨਾ ਕਰਤੇ ਫੰਧ.
ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਤੇ ਵੀਯੇ ਹਰਆਨ ਕੁਨਾ ਫਧ ਲੇਕਿਨ;
ਵਲਕੀ ਆਸ ਮੇਂ ਧੇਲ ਲੋਗ ਯਥਾ ਕਰਤੇ ਫੰਧ.—

P. 7472: | ਨਹੀਂ ਫਧ ਨਾਮਸੇ ਵਾਕਿਓ ਵਕਾਓ—ਮਝਲ.
ਫਾਂ ਫਾਂ ਲਗਾਯੇ ਤੀਰ ਦੀਵ ਮੇਰਾ ਧਵੀ ਭੋ ਫੇ—

(੧੨੯)

ਨਹੀਂ ਫਧ ਨਾਮ ਸੇ ਵਾਕਿਓ ਵਕਾਓ.
ਫਸੀਨ ਭੁਤਨੇ ਫੰਧ ਭੁਤਨੇ ਫਗਾਓ;
ਸਵਾਲੇ ਵਲਪਰ ਗਰਦਨ ਝੁਕਾਵੀ,
ਯਰਾ ਤੇਲ ਦੀਭਯੇ ਫਾਂ ਮੁਰਿਕਰਾਓ
ਨਖ ਐਕ ਆਤ ਫੇਘੀ ਸ਼ੀਨਾ ਗਰਮੇਂ
ਵੇਲ ਲੇ ਲੇਤਾ ਫੇ ਦਿਲ ਆਯੇਂ ਮੀਲਾਓ

ન કી કુછ કર તુમને ઓ સીતમગર
દીયા થા દિલ બહુત સમઝા ભુઝાકે.

(૧૩૦)

અરે, હાં-હાં; લગાઓ તીર મેરા દીલ યહી તો હય
અરે હાં હાં.....

અરે કુછ ઓર ફાયદા ન સહી દીલ-લગી તો હય
મરતે તો હંય તુમ્હીં પે તુમ્હં કયેં હય નાગવાર
અપની પસંદ અપની નજર અપના છ તો હય
આંખ અપની ઉસને દેખકર આંધને મેં કહા
બીમાર સખ ખતાતે હંય અમ્હી બલી તો હય
કયા અપના હક અજલકે લીયે વકફ કર દીયા
આલીં સે કયેં તુમ ઉઠકર ચલે જાં અલી તો હય.

૫. 7473 | ઝેરી સુરતપે ન મરીયે બરી બદખુ હોગી...પહાડી.
દર્દ રેહતા હય યાદ તેરી રેહતી હંય.....,

(૧૩૧)

સીતમ શઆર કી અય દેસ્તો સઝા હય અજીબ
સીતમ કશોં કી સીતમ જુલ્મ ઓર જફા હય અજીબ
ન કોઇ જુલ્મ ન કોઇ ખતા સઝા હય અજીબ
કીસીને શેઅરબી યહ ખૂબ હી કહા હય અજીબ

ગોરી સુરતપે ન મરિયે બડી બદખુ હોગી
 અજી સુરતે બૈદા અંદર બડી બદખૂ હોગી
 રાઝકી ખાત છુપા અજી કીસલિયે ચુપ રેહતે હો
 મુસ્કકો લાખ છુપાઓ વહી ખુશજી હોગી—
 અસલીઆતકી નહી જા સકતી હય ઇન્સાનસે જી
 લાખ દરિયા મેં ધુલે મછલી મેં બદખૂ હોગી

(૧૩૨)

ઇસ કદર તેરા તસવ્વુર કબી બદ જાતા હય
 આઇના દેખું તો મુંહ તેરા નઝર આતા હય
 મેરી જાં ઇસ લિયે મેં તુમકો ખફા કરતા હું
 કે મુઝે તેરે મનાને મેં મઝા આતા હય
 દર્દ ઉઠતા હય મગર ઉફ નહી કરતે ડરસે
 પરમુંહસે ઘબરાકે તેરા નામ નીકલ જાતા હય

*

*

*

દર્દ રેહતા હય તેરા યાદ તેરી રેહતી હય
 બેકરારી મે શબો રોઝ હમારે
 અયજાં તેરી તસવીર કલેજેસે લગી રેહતી હંય
 તેરી તસવીર મેં તુઝસે બી એક ખુબી નીરાલી હય
 લિપટ લે જિતના જી ચાહે ન ધુરકી હૈ ન ગાલી હય
 તેરી તસવીર.....

તેરી આંખોકા તસવ્વુર નહીં રોને દેતા
 ઇસ લિયે આંખોંમે હર વકત તરી રેહતી હય
 દર્દ રેહતા હય.....

P. 7474 | સદેકે અય જોશે જીનું હમ કયાથે ઔર કયા બન ગયે—મઝલ
 હૈ દુર વતન પરદેસ મેં હૈં અય ચર્ખ હમેં
 બરખાદ ન કર— „

(૧૩૩)

સદેકે અય જોશે જીનું હમ કયાથે ઔર કયા બન ગયે
 રંજો હસરતબી હમારે ખાકે સેહરા બન ગયે
 ઈશક કે મઝહબસે નીકલે ખાક ઉડાને કે લિયે
 પેહલે લૈલાથે પર અબ મજનુ સરાપા બન ગયે.
 સોઝે કુરકત મેં સતી જલ જલકે દીવ એસા હુઆ
 હમબી અપને રામકી ઉલફત મેં સીતા બન ગયે.
 રાઝ કયા મેં યેહ કહું હાં બલા ઇસ ઇશકકા
 અપને યુસુફ કે લીયે જમ હમ ઝુલેખા બન ગયે—

(૧૩૪)

હૈ દુર વતન પરદેસમેં હૈં અય ચર્ખ હમેં બરખાદ ન કર;
 કુછ હદબી હૈ રંજો મુસીબતકી અબ તરજે સીતમ ઇબાદ ન કર
 હમ હીન્દકે રેહનેવાલે હૈં દુખ દદકે સેહનેવાલે હૈં:
 કુછ મુંહસે ન કેહનેવાલે હૈં નાશાદકા તું નાશાદ ન કર.
 ફુનીયાકે યહી સબ ધંદે હૈં હર સીમત ફરેબ કે ફંદે હૈં,
 હમબીતો ખુદાકે બંદે હૈં, તુ હમપે નઈ બેદાદ ન કર—
 એ ચમ્સ મુકદ્દર સોતા હૈ, રોનેસે નહીં કુછ હોતા હૈ;
 કયોં હીન્દકા નામ હુબોતા હૈ પરદેસ મેં તુ ફરયાદ ન કર—

P. 7475 | કીસ કે ખોયે હુયે ઔસાન ચલે આતે હેં—ગઝ
શાદી વ અઝમ સખસે હાસિત હેં સુખુકદોશી—”

(૧૩૫)

કીસકે ખોયે હુયે ઔસાન ચલે આતે હેં;
વોહ થેં બે સરો સામાન ચલે આતે હેં.
ગેર સે મીલને કી તાકીદ હે હર ખત મેં મુઝે;
કીસ કયામત કે યેહ ફરમાન ચલે આતે હેં.
તુમ બે નાજુક હો તો કયા આ નહીં સકતે દીલમેં;
આંખકી રાહ બી ઈન્સાન ચલે આતે હેં.
ખુત નીકાલે ગયે કાગે સે મગર ખુ ન મઘ
આજ તક દુશમને ઇમાન ચલે આતે હેં—

(૧૩૬)

શાદી વ અઝમ સખસે હાસિત હેં સુખુક દોશી;
સૌ હોશ મેરે સદકે તુઝપર મેરી બે હોશી.
હમ રંજ બી પાનેપર મમનુન હી હોતે હેં;
હમ સે તો નહીં મુમકીન એહસાન ફરામોશી.
કલ અરસયે મેહશરમેં જખ એખ ખુલે મેરે
હા હા રેહમાં તેરી પેદા સામાને ખતા પોશી.
હર ખાક કે જરરે મેં ખુરશીદ કે જલ્લવેમેં;
હર કતરે કો હે બેહમ, દરિયા સે હમ આગોશી.

P. 7480 | એસા કુંકા હે દીલકી લગીને મુઝે—ગઝલ કબીલી.
 યેહ દીલ લગીલી કયામતકી દીલ લગી હોગી- „

(૧૩૭)

એસા કુંકા હે દીલકી લગીને મુઝે;
 લગે રેહ રેહ કે આને પસીને મુઝે;
 બેકરારી મેરી એક આદત હુઝ;
 કીયા બદનામ તેરી ગલીને મુઝે.
 રખસત એ શુમીયે બખ્ત જાતા હું મેં;
 હે બુલાયા નખીને મદીને મુઝે,
 દીલ ઉસીકી તમન્નાસે આબાદ હે;
 કીયા બરબાદ હસકી લગીને મુઝે.
 ફિર સતાતા હે રેહ રેહ કે હિજરે નખી;
 આજ પહુંચા દે યારબ મદીને મુઝે.

(૧૩૮)

યહ દિલલગી લી કયામતકી દિલલગી હોગી;
 ખુદાકે સામને જખ મેરી આપકી હોગી.
 તમામ ઉત્ર બસર યેં હી ઝિન્દગી હોગી;
 ખુશી મેં રંજ કલી રંજ મેં ખુશી હોગી.
 તેરી નીગાહ કા લડના મુઝે મુખારક હો;
 યેહ જગ વોહ હે કે આખિરકો દોસતી હોગી.
 સલીકા આહિયે આદત હે શર્ત ઇસકે લિયે;
 અનાડિયેં સે ન જન્નત મેં મય કશી હોગી.

બહુત જલાયગા હુરોં કે દાગ જન્નત મેં;
અગલ મેં ઉસકે વહાં હીન્દકી પરી હોગી—

P. 7481 | હામિલે ખારે અમાનત હો ઇન્સા હે યેહી-નાંત.
એક શોર મચાહે રોજે જગા

(૧૩૯)

હામિલે ખારે અમાનત હો ઇન્સા હે યહી
જલવા અપના હી અયાં દેખકે હયરાં હે યહી.
અવ્વલ અખિર હે યહી ઝહીરો ખાતેન હે યહી
યેહ જો સુરત હે તેરી સુરતે જનાં હે યહી
યહી નમશા હે યહી રંગ હે સમાં હે યહી.—દાનિલે.
હે નમાઝ અપની વહી જીસમેં ન કીઅત્તા ન કયામ
ન તો ઐકાત મોઐયન ન ઇતાઅત ન ઇમામ.
ન દજા હૈ ન અતા હે ન દુઆ હે ન સલામ;
અપની હસ્તી કે સિવા ગૈરકા સિજદા હે હસમ.
મઝહબે પારે મુગાં મશરબે રિન્દાં હે યેહી—
જીસ્મ ખાકી હે તેરા ગૈરતે દૌત્તમેં ત્રખાહ;
અપની હસ્તીપે તુ કર દીદ્યે ખાતીનસે નીગાહ.
કહીં હે મીસ્લે ગદા ઔર કદી શાહન શાહ;
ખીસ્તરા ટાટકા ગો પારથે કમ્બલકા કુત્ત્રાહ.
તાજે ખુસરો હે યહી તખ્તે સુલયમાં હે યહી—

[૧૪૦]

એક શોર મચ્યા હે રોએ જગા, સરદારે દો આલમ આવત હેં;
 એ એહમદ નામ ખુદકે દુવારે, શાહે રમુઝ કહલાવત હેં.
 અય કાલી કમલિયા વાલે પિયા, મુઝે ભૂત ન જાના રોએ જગા;
 ઘસ આત્મી રખના લાજ શદા, હમ તો તુમરે કહલાવત હેં.
 ગુલકારી હે દરે કુદરતકી, યહ જગાહ હે અહાર નખુતતકી;
 ચેલ કુમરિનાં આગે રિસાત-કી, કેલ પી પી શોર મચાવત હેં.
 હે શગઝ કીસીકા ન રા ઝની કેલતા હે કોઇ રખમે અરની;
 મોહતાજનકો વલ અરખ કેગની, કમ દેખેં જમાલ દિખાવત હેં.

P. 7482 | દિખાયા હે મેરે રેહઅરને અંધેરમેં ઉગલેમેં-કૌંસયા.
 એક ઝમાના હો ગયા ઉસ ચારકો રહે હુયે-ગઝલ.

[૧૪૧]

દિખાયા મેરે રેહઅરને અંધેરમેં ઉગલેમેં;
 કબી ગુલશનમેં લેહગતા દબી મકલી કે બલેમેં
 કબી વોહ દયરમેં ક'બેમેં મરજુદમેં અઝાં દેતા
 કબી માથે લગાકર તીલક ખેદા હે શિવાલેમે
 કબી વોહ કુલ નરગિસમેં કબી રેહતા હે લાલેમે
 કબી માથુક કે દીલમેં કબી આશિકકે ખાલેમેં.

[૧૪૨]

એક જમાના હો ગયા ઉસ યાર કો રૂંઠે હુયે;
 યા ઇલાહી જોડે કુદરતસે દીલ દૂટે હુયે.
 અપને દીલકો હુંડને કે વાસતે જો મેં ગયા;
 ઉનકે કુચેમેં માલે દિલ સેંકડોં દુટે હુયે:
 હાય ! દર્દ આફન હય એક અકેલી જાનપર
 બખત બિગડા હય ઇધર આર વહ ઉધર રૂંઠે હુયે
 કયા તડપ કર જાન દેદી અંદલીમે જરને
 ઉડતે શીરને હયેં દક્ષમેં આજપર દુટે હુયે
 હસ તરહસે દુટકર જુડતા નહીં શીશા કબી
 ઇસ તરહસે જુડ નહીં સકતે હંચ દીલ દૂટે હુયે
 એક જમાના!.....

P. 7483 | ઘર જલા ભાઇકા ભાઇસે જુઝાયા ન ગયા...ગઝલ
 | સારી બહારે શુલસીતાં રીડરને છીનલી... "

(૧૪૩)

ઘર જલા ભાઇકા ભાઇસે જુઝાયા ન ગયા
 કૌમ કે વાસ્તે દુખ દર્દ ઉઠાયા ન ગયા
 અપની કોડીમેં કીયે બીજલીકે તો રૌશન લમ્પ
 દેવ મંદિરમેં તો દીવાલી જલાયા ન ગયા
 આપ હુ બરકે તો ખાતે મલાઇ માખનકો; (લેકિન)
 મુખા દુકડા કીસી બૂકેકો ખિલાયા ન ગયા

બહુ બેટીયોં કે લીયે લાખ ઉડાદી મોદરેં
 (લેકીન ધરમ કે લીયે કોલ માંગનેકો આ જાવ તો ક્યા હોતા હૈ)
 ધરમ કે કામમેં પૈસા બી લગાયા ન ગયા
 વેશ્વાઓંકો તો દી-(કીતની હમદરદી રખતે હૈ) વેશ્વાઓંકે
 સાથ ઓર અપની ઔરતોંકે સાથ કીતની હમદરદી રખતે હૈ)
 વેશ્વાઓંકો તો દી સાહીયાં રેશમકા બહુત
 (લેકીન પડોસમેં બૈદી હુઈ એક વીધવા ઉસકે લિયે કીતની હમદરદી)
 ઘોતી જોડા કીસી વીધવા કો પિન્હાયા ન ગયા
 ગૈરોંકે અગે જા ઝુકતે હૈ કમાનીકી તરહ
 ભુલ કર સર કીસી મંદરમેં ઝુકાયા ન ગયા

(૧૪૬)

સારો બહારે ગુલિસ્તાં રીડને છાન લી;
 રોજ તો પંડિતોંકી ટીચરને છીન લી.
 બેલા ચમેલી ચંપા કોઇ સુંઘતા નહીં;
 ખુશખુસે ધત્ર ખુસે લવંડરને છીન લી
 તાસીરે અર્ક નાના તાસીરે બાદ્યાન;
 આધરકીમ સોડા વ છંજરને છીન લી.
 રથ બૈલિયોંકે નામ તો મબઝુલ હો ગયે;
 ઉનકી કમાઇ અંજનો મોટરને છીન લી.
 વેદક હકીમ કો કોઇ પુછતા નહીં;
 હીકમત જો ઉનકી થી વહ તો ડાકટરને છીન લી.
 રમાલકી બહારે ગુલુબંદકી રૂખન;
 જો દ્રષ્ટ રહી સહીથી વહ મફલરને છીન લી.

કયા કયા કહું મેં જવા કલજીવ કે ચેલ ચલન;
હરકત જે ખૂ ઝનાંકીથી વે મીસ્ટરને છીન લી.

P. 7589 | ન જાના હઝરતે ઝાહીદ કબી તર્કે ઇબ્નાદત પર-મઝલ-
ઉલફત કે દાગ યેં હૈં દીલે દાદગાર મેં ”

(૧૪૫)

નજના હઝરતે ઝાહીદ કબી તર્કે ઇબ્નાદત પર; હાં હાં હાં
હમારા બખ્શદેના મુનહમીર હે ઉસકી રૈદમતપર.
અગર મેં ચાહના હું વસ્લકા વાદા કબી ઉનસે; હાં હાં હાં
વોહ કેહ દેતે હેં ચેલ મૌકુફ રખો અપની કીસમતપર.
સવાલે વસ્લપર ઉનસે નયા શીકરા ચલા મેં ને;
મુસાફિર હું નઝર કરની પડેગી મેરી ગુરખતપર.

(૧૪૬)

ઉલફતકે દાગ યેં હૈં દીલે દાદગાર મેં;
હાં ગુચે ખીલે હુચે હૈં જંસે કીસી લાલાઝાર મેં.
તુઝપર ખુલે સકીકતે ઉલફત ખુદા કરે;
હાં (હો!) તુ કીસકી મેરી તરહ ઇખતિયાર મેં.
મિલતે હી આંખ બસ મુઝે કયા જાને કયા કીયા;
હાં જાદુ બરા થા નીઝહે મસ્તે યાર મેં.

P. 7590 | કયા દેર હૈ લશ્રમેં કળ જલવા ગરી હોગી—નાત:
દીલચરપ કીસ કદર હૈં દરબાર ચીસ્તિયોંકા „

(૧૪૭)

કયા દેર હૈ લશ્ર મેં કળ જલવા ગરી હોગી;
કળ સામને આયેંગે કળ દાદ રસી હોગી.
મય ખવાર તેરે સાકી મેલરમ ન રેલ જાયેં;
સુનતે હૈં તેરે દર પર કલ બીડ ખરી હે ગી.
રોઝે મેં મોહમ્મદ કી પેલ્યાન યહી હોગી;
વોલ કાલી કમલીયા! બી કાંધે પે ધરી હોગી.

[ખોલ ! સલ્લહાહ, સુખ્દાનહાહ.]

વોલ કાલી.....હાં મય ખવાર તેરે.....
સુનતે હૈં.....રોઝે મેં.....
વોલ કાલી કમલીયા.....કયા દેર હેં.....
કળ સામને.....

(૧૮)

દીલચરપ કીસ કદર હૈ દરબાર ચીસ્તિયોં કા
નઝરોં મેં ખસ રહા હૈ મજમા બહિસ્તિયોંકા
પીરાને પારસા હે સર તાજ હે જહાં કા
ખ્યાન જો મુઘનુદોં હે બેકસકી કાસ્તિયોં કા
દીલસે બુલા અપને બાગો બહારે જન્નત
અજમેર જાક દેખો નકશા બહિસ્તિયોં કા
દીલ ચરપ કીસ દર હે—

P. 7591 | તુકતાચીં હે ગમે દિલ ઉસકો સુનાયે ન બને—ગઝલ
તેરા દીવાના હો ગયા ઉંકે કેલકે દમ બખુદ ...

[૧૪૯]

તુકતાચીં હે ગમે દિલ ઉસકો સુનાયે ન બને—ઉસકો
(હાં) કયા બને બાત જહાં બાત બનાયે ન બને—બાત
મેં બુઝાતા તો હું ઉસકો મગર ઐ જઝબચે દિલ
(હાં) ઉસપર બન બાયે કુછ ઐસી કે બનાયે ન બને
ઇસ નઝાકત કા ધુરા હો વેલ બચે હેં તો કયા
હાથ આયેં તો ઉંહું હાથ લગાયે ન બને

[૧૫૦]

દીવાના હોગયા રે ઉંકે કેલકે દમ બખુદ—તેરા દીવાના હોગયારે
દો હર્થ થે કે છનકા અફસાના હો ગયારે—ઉંકે કેલ કેલ
તાસીર કર ચઝા થા મેરા કિસ્સયે શીરાક—કિસ્સયે
વોહ સુનતે સુનતે સોગયે અફસાના હોગયા રે
ઉંકે કેલકે દમ બખુદ તેરા દીવાના હોગયા રે
વોહ સબસે પુછતે હેં યોં મેરે જુનુંકા હાલ
દીવાના બન ગયા હે કે દીવાના હોગયા રે—હાં—હીં

P. 7592. | રસા ઇસ કદર મેરે નાલે હુએ હેં —ગઝલ
આંખ મિલતે હી ત્રિયા દિલ ચેહ નઝર તો દેખો—

૩૦૮

(૧૫૧)

રસા ઇસ કદર મેરે નાલે હુએ હેં;
ફરિસ્તે કલેજ સંભાલે હુએ હેં.
વોહ એક હાથસે વાર કરતે હેં મુઝ પર;
વોહ એક હાથસે દીલ સંભાલે હુએ હેં.
તેરે ચક્ષમે ખીમાર કેા તેરે ગૌહર;
ઇધર ઓર ઉધર સે સંભાલે હુએ હેં.
રસા ઇસ કદર.....

(૧૫૨)

આંખ મિલનેહી ત્રિયા દિલ ચેહ નઝર તો દેખો;
હાય ઝાતિમઝી નીગાહોંકા અસર તો દેખો—હાય જલ્દીમ
હમ બી મુસ્તાક હેં સુરતકે તુમહારી સાહબ;
લે તુમહું મેરી કસમ એક નઝર તો દેખો.
કિસ રકાવટસે ચલા હલકપે ખંજર ઉનકા;
ઉઝ ન કી મેને ઝરા મેગ જગર તો દેખો.

P. 7597. | સુખ્લ બૈકુંઠ મેં બેચેન તેરા શામ રહા—ભજન
જળ કાયાને જનમ લીયા માંડ

(૧૫૩)

સુખ્લ બૈકુંઠ મેં બેચેન તેરા શામ રહા—હાય !
તડપા પરવાના તો કયા શામ કો આરામ રહા—હાય૦
મેં ચેલ સમઝતા થા કે કલજુગ મેં કોઇ ભગત નહી;
હાં હાં મેં ચેલ સમઝા૦
તેરી ભગતી સે મેં સમઝા કે મેરા નામ રહા—હાય તેરી૦
મુઝકો આનાહી પડા તેરી મદદ કો સુવસુવ-હાં હાં રે મુઝકો૦
જળ તેરે વાસતે દાના ન રહા દામ રહા—હાય જળ૦—

(૧૫૪)

જળ કાયાને જનમ લીયા જગ હસારે કાયા રોઈ—જળ૦
પાપ ક્રિયા હે ઇસ જગમેં અંત સમય ચેલ રોઈ
બારા બરસકી ભઇ અવસ્થા કાયા મલ મલ ઘોઈ
જનમ ભયો સંતાનકા શીર તે રૂપકી રંગત ખોઈ
જળ કાયાને જનમ—પાપ ક્રિયા૦
માતા પીતાને ઘરસે નીકાલા કય સેજ પર સોઈ
જાત બીપૌ સંતાનકા જળ તું રખકર જાન હુઈ
જનમ ભયો સંતાનકા શીર તો રૂપકી રંગત ખોઈ
જળ કાયાને.....
જનમ ભયો સંતાનકા શીર તો રૂપકી રંગત ખોઈ
જળ કાયાને જનમ.....

P. 7602 | પેલલુમેં બેઠકર કોઇ પુરસાને હાલ હે.—ગઝલ કવાલી
તેરે ગમમેં રોતે રોતે હુઆ ખૂન પાની પાની. ”

(૧૫૫)

પેલલુ મેં બેઠ કર કોઇ પુરસાને હાલ હે;
અય દર્દ ઉઠકે કેલદે તખીઅત બદાલ હે.
તુમ ખુદ નહો અસીર કહીં મુઝકો ફાંસકર;
દિલમેં સમાકે દીવમે નીકલના મુહાલ હે;
કેલદો પેલ કોલકનસે કે મરના નહીં કમાલ,
મર મરકે હિજે યાર મેં છુના કમાલ હે
શુત કેલદિયા જો મેંને તો અજ બોલતે નહીં;
ઇતનીસી ખાતકા તુમ્હેં ઇતના મત્લાલ હે—

(૧૫૬)

તેરે ગમમેં રોતે રોતે હુઆ ખૂન પાની પાની;
અસ અજ આર કયા સુનાઉં શમે લીજકી કહાની—
(અરે) મેરે દુશમનોં સે તુમ મેરે હાલ કે હો પુરસાં;
મેરી દાસ્તાં હો સુનના તો સુનો મેરી જવાની.
(અરે) ન સહો વીસાલ લેકીન હો વિસાલકા સહારા;
મુજે અપને હાથની તુમ (અરે) કોઇ બેજદો નિશાની.
(અરે) કબી ખાત કી ન હંસકે (અરે) મુજે ઉત્ર બર રવાયા;
ન મિત્રા કબી વોહ દિલસે મિલી ખાકમેં જવાની.

P. 7808 | ન કિસીકી આંખકા નુર હું ન કિસીકે દીલકા કરાર હું-ઝગલ.
દામન ઉઠાયા પેહલે તો ઉઠતા ગુઆર દેખકર. ”

(૧૫૭)

ન કિસીકી આંખકા નુર હું, ન કિસીકે દીલકા કરાર હું;
જો કીસીકે કામ ન આસકે, વોલ એક મુસ્તે ગુઆર હું.
મેં નહીં હું નગમયે જાં શીઝા, મુઝે સુનકે કોઇ કરેગા કયા;
મેં બડે બિરોગકી હું સદા, કિસી દિલ જલેકી પુકાર હું.
મેરા રંગ રૂપ બિગડ ગયા, મેરા ચાર મુઝસે બિછડ મયા;
જો ચમન ખીઝાંસે ઉજડ ગયા, મેં ઉસીકી ફરલે બહાર હું.
ન તો મેં કિસીકા રકીબ હું, ન હી કિસીકા હખીબ હું;
જો બીગડ ગયા વોલ નસીબ હું, જો ઉજડ ગયા વોલ દયારહું.
કોઇ કુલ મુઝપે ચઢાએ કયોં, કોઈ મુઝપે શમ્યા જલાયે કયોં;
કોઇ મુઝપે અસ્ક બહાયે કયોં, કે મેં બેકસીકા મઝાર હું—

(૧૫૮)

દામન ઉઠાયા પેહલે તો ઉઠતા ગુઆર દેખકર;
શીર કુછ સમઝકર રો દિયે મેરા મઝાર દેખકર.
રોનકે બાગે દિલ ગઇ રૂએ નિગાર દેખકર;
વઢકે ખીઝાં ચમન હુઆ લુલ્હે બહાર દેખકર.
દિલકી લગી છુઝાયે કૌન રોતેકો અબ હંસાયે કૌન;
તુમને તો આંખ ફેરલી હાલતે ઝાર દેખકર.
આબલા પા નીકાલ ગયે કાંટોંકો ફંદતે હુયે;
સુઝા ન કુછ બી રાસ્તા મેહમીલે ચાર દેખકર.

ચુપ હો કલીમ કિસલિયે તુરકા માજરા કહો;
કુછ તો બતાવ્યો કયા હુઆ, જલવયે ચાર દેખકર,

P. 7604 | છુપ કે જૈડે કિસ લિયે જાને જહાં પરદે મેં હો-મઝલ
સર જહાં રખા વોહ સંગે દરે જાના થા „

(૧૫૯)

છુપ કે જૈડે કિસ લિયે (અરે) જાને જહાં પરદે મેં હો;
ચાહનેવાલોસે (અરે) કયોં સાહજ નિહાં પરદે મેં હો.
જસકો કેહતે હેં મુદખ્ખત કયા ઇસીકા નામ હે;
તુમ રહો બે પરદા ઔર મેં નિહાં પરદે મેં હો.
આયે વહ પરદે સે બાહર મુંદપે પરદા ડાલકર;
ઔર બોલે મીમે મારફતકી દાસ્તાં પરદેમેં હો.

(૧૬૦)

સર જહાં રખા થા વહ સંગે દરે જાના થા;
કયા ખઅર ઇસકી હમેં કાયા થા યા બુનખાના થા—
મસ્ત હોકર યોં ઉબલ પડના ન થા ઝલિદ તુમેં;
ઇતની હી શીર કયેં ન પી જીતના તેરા પયમાના થા.
કીસ ખુશામહસે સંગે લેલાકે લેતા થા કદમ;
કામકા હુશિયાર મજતું નામકા દીવાના થા.

P. 7707 | દુનિયામેં જમ્મ ધન પાના.—ભજન
અમ્મ ધન ગલિયન નહીં આવના. „

(૧૬૧)

દુનિયામેં જમ્મ ધન પાના કલ કે લિયે બચાના;
દૌજત ભી હૈ એક ખેતી જો બોયે ઉસે ફલ દેતી.
રખ્મ ધન જો હો ફલ ખાના કલકે લિયે બચાના.—દુનિયા.
થુરે દિન મેં ન માઇ ઔર ન જમ્યા કામ આતા હૈ;
ફકત અપના કમાયા ઔર બચાયા કામ આતા હૈ.
સભી હંસતે હુયે મિલતે હૈં જમ્મ તક ચાર પંચે હૈ;
ન પૂછેગા કેઇ ભી મુફતિસી મેંઆપ કૈસે હૈં.
મતલબકા ચાર ઝમાના કલ કે લિયે બચાના—દુનિયા.
નહીં રેહતી હૈ મછલી ભી, નદી જમ્મ સૂખ જાતી હૈ;
જો દૌજત હૈ તો તુમ ફલ્સા હો ઔર દુનિયા બરાતી હૈ.
જો કલ સે ખેખબર હોકર નહીં આજ આપે મેં;
વલ દર દર ભીક માંગેગા ગરીબી ઔર છુટ પે મેં,
લાં મત દૌજત મુફત ગંવાના કલ કે લિયે બચાના—દુનિયા.

(૧૬૨)

અમ્મ ધન ગલિયન નહીં આવના—

દુખત હોત સર બસ લિખી આપન—અન્ત કાલ મહુ બાવના
રે ધન ગલિયન નહીં આવના...દુખત...અમ્મ ધન ગલિયન
માત પિતા નારી સુત બ્રાતા નિરખટ બવન સોહાવના

અથ ઇન ગલિયન નહીં આવના—

માત પિતા નારી સુત બ્રાતા—(૨)

અથ૦

P. 7708 | કિસને ચેલ તજલ્લી રૂખે રૌશન કી દિખાદી—મજલ
ચિરાગ ઉસ ગુલને ચેલ કેલકર બનાયે હેં મેરી ગીલકે,,

(૧૬૩)

કિસ ને ચેલ તજલ્લી રૂખે રૌશન કી દિખાદી;
ખુદ મિટ ગયા ઔર ખુદસે ખુદી મેરી મિટાદી.
અય બાદે સખા કયોં મુઝે અરબાદ કિયા હે;
કયોં ખાક મેરી ફૂચયે જાના સે ઉડદી.
અય આશિકે જાનાં તેરી રફતારકે સદકે;
એક છોટી સી તુરબત મેરી ફોકર સે મિટાદી.

(૧૬૪)

ચિરાગ ઉસ ગુલને ચેલ કેલકર બનાયે હેં મેરી ગિલકે;
કયામત તક તુઝે જલના પડેગા ખાકમેં મિલ કે,
પસે મુરદન બનાયે જાયેગે સાગર મેરી ગિલ કે;
લખે જા અખ્શ કે બોસે મિલેગે ખાક મેં મિલ કે.
સનાલે વસ્ત્ર પર ઇનકાર સે મુંહ કિસ લિયે ફેરા;
કરો ઇકરાર વરના જોડ દો દુકડે મેરે દિલકે.—કયામત૦

P. 7709 | પેચ ડાલા દિલકો મેરે ઝુલ્ફકી ઝંજીરને-મજબ
સરે શામલી દરપે કુરકત ખડી હે. ,,

(૧૬૫)

પેચ ડાલા દિલ કો મેરે ઝુલ્ફ કો ઝંજીરને;
ઔર ધાયલ કરદિયા તિરછી નિગાહકે તીર ને.
દિલમેં હે તેરા તસવ્વુર રાત દિન તેરા ખયાલ;
કર દિયા તસ્વીર મુઝકો ઇસ તેરી તસવીર ને,
લોટતે થે આઘને મેં અપની સૂરત દેખકર;
બઢકે બોસા લેલિયા તસ્વીર કા તસ્વીરને,
વાર દોનોં કે ગયે ખાલી ન વકતે ઇત્તેફાં;
તેમ ને કાટા ગલા ઝંજીર ડાલા નીરને-(અલે)-પેચ૦

(૧૬૬)

સરે શામ લી દરપે કુરકત ખડી હે;
અબી દિજી કી રાત બાકી પડી હે.
નહીં કતલ કરતે કોઇ ફખ્ક દે કયોં;
ઝખાં કો તેરી મરદબાકી પડી હે.
ઉદુ ઉઠ ચલા થા મુઝે દેખ બોલે;
અજી બેઠિયે કેસી જલદી પડી હે.
બંધા તાર રોનેસે જખ આંસુઓં કા;
તો સમઝે કે થેલ મોતિયોંકી લડી હે.

P. 7710 | કદમેાં પે હસીનોં કે ઝુકવાદીયે સર તૂને.—ગજજી
 ઇશરતકી શખમેં અય જાં હમસે દગા ન કરના
 ખતજાં નાટક

(૧૬૭)

કદમેાં પે હસીનોં કે ઝુકવા દિયે સર તૂને;
 એસે બી બનાયે હેં અધ્ધાહ બશર તૂને.
 દિલ જાનેકા ગમ કયા હે મેં જાનબી દેદુંગા;
 દેખા નહી હે ઝાલિમ આશિકકા જીગર તૂને.
 ચારખ જો બનાધ હે ઉસ ખુત કી નઝર તિરછી;
 મુઝકો બી દિયા હોત! પત્થર કા જીગર તૂને.

(૧૬૮)

ઇશરત કી શખમેં અય જાં હમસે દગા ન કરના;
 આકર હયામેં રખ પર ઝુલફેં દોતા ન કરના.
 એક ઇલતેજ હે મેરી વકતે સહર ઇલાહી;
 મેરાસા દિલ કિસીકો હરગિજ અતા ન કરના.
 જો અહે તૂ ફલક કર રાજ હેં હમ ઉસીપર;
 બેકિન વોહ મેરા દિલખર મુઝસે જુદા ન કરના.

P: 7711 | અજલ કે તૌર કુછ અબ આશકાર હોને હે, -ગજલ
કદ્ર કુછ રેહતી નહીં દીવસે ઉતર જાનેકે બાદ "

(૧૬૬)

અજલ કે તૌર કુછ અબ આશકાર હોને હે;
જવાની આઈ હે યેહ આપપર નિસાર હોને હે.
શહીદ હોને પે મૌકુફ હે અગર મિલના;
કટાકે સર તેરે ઉમ્મીદવાર હોને હે.
યકીન હે કે કશિશ ખેંચ લાયગી ઉ-હે;
ઉ-હીં કે વાસતે અબ ખેકરાર હોતે હે-અઝલ૦

(૧૭૦)

કદ્ર કુછ રેહતી નહીં દિવસે ઉતર જાનેકે બાદ;
ફૂલ મેં ખુશબુ નહી રેહતી ખિખર જાને કે બાદ.
કમ સિની મેં યેહ અદાયેં હેં તો હૈ હાફિઝ ખુદ;
કયા કયામત હાયેંગે જોખન ઉલાર જાને કે બાદ-કદ્ર૦
જખ તો યેહ ખોલ ઉઠે બાહેં ગલે મેં ડાલકર;
ભુલ જોડે હેં મુઝે વહ અપને ધર જાનેકે બાદ-કદ્ર૦

P. 7715 | ઉત્ર સખ મુક્ત મેં ખોયા કિયે નાદાં ન રહે—મઝલ
કાશી હે મેરે કતલ કો શમશીર નઝર કી. „

(૧૭૧)

ઉત્ર સખ મુક્ત મેં ખોયા કિયે નાદાં રહે;
આધને રખ કો તેરે દેખ કે હયરાન રહે.
અરે યું તો દેખેકી હોતી હે મુહખ્ખન સખ કો;
જખ મેં જાનું કે મેરે બાદ મેરા ધ્યાન રહે.
બાદ મરને કે મેરી કબ્ર પર બેલા ખોના;
નાગની જુદક કા મારા હું યેહ પેદ્યાન રહે.
અસ્ક બારી જો કરે દીદયે ગિરયાં મેરે;
સેકડોં કોસ તલક સખ્ખ બયાબાન રહે—ઉત્ર૦

(૧૭૨)

કાશી હે મેરે કતલ કો શમશીર નઝર કી;
હાજત નહીં તુમકો કિસી તેગો તખર કી.
વોહ આયે શખે વાદા તો કિસ કામ કે આયે;
તકરાર હી તકરાર મેં જાલિમને સહર કી.
હો વસ્ત્ર મયસ્સર તુઝે તો મેં હી ખતાઉં;
મર તુમ કો દવા યાદ ન હો દર્દે જગર કી.
અગિયાર ઉડાતે હેં મઝે બઝમ મેં તેરી;
લુલે સે કબી ખાત ન પુછી જાને જગર કી—જાને

P. 7717. | કયોં ન હું તુઝપે કુરખાન રસૂલે અરખી. ના'ત
સદ શુક્રે રાઝ હકીકતકા સમઝા દિયાં કંમલીવાલેને,,

[૧૭૩]

કયોં ન હું તુઝપે મેં કુરખાન રસૂલે અરખી;
કર દિયા મુઝકા મુસલમાન રસૂલે અરખી.—
ધસ સે કયા ઓર તેરી શાનકી તારીફ કરે;
તુઝપે નાઝિલ હુઆ ફરમાન રસૂલે અરખી.—
લે ખમર જલ્દ મેરી ઘરસે હે બેઘર મુસલીમ;
મસજિદે હો ગઈ વીરાન રસૂલે અરખી.—
જખ મુસીબત મેં લિયા નામે અલી મેદશરમેં;
મુશકિલે હો ગઈ આસાન રસૂલે અરખી.—

[૧૭૪]

સદ શુક્રે રાઝ હકીકતકા સમઝા દિયા કમલી વાલેને;
ઉલઝા હુઆ ડોરા મઝહબકા સુન્નઝા દિયા કમલી વાલેને.
તૌહીદકા રસ્તા દિખવાકર સખ અમરો નવાહી સમઝા કર;
ફિરદૌસકા રસ્તા ઉમ્મતકા દિખવા દિયા કમલી વાલેને.
હઝરત પે નિસાર હું મેં દિલોઝાં, ઓર શાનો શરાફતપર કુરખાં;
ખન્દોં ને જો માંગા ખાલિક સે દિલવા દિયા કમલી વાલેને.
કેહતે હેં જીન્હે મકકી મદિની મશહુર હે જો દોં કે નખી;
ગુંગોં કો બી કલમા તૌહીદકા પઢવા દિયા કમલી વાલેને.—

P. 7723. | હર તરફ શોરેસ્ત ગૌગા રા બેળી. કવાલી.
નજર આયા નિરાલા ઢંગ દુનિયાસે નયા આલમ.ગઝલ.

[૧૮૫]

હર તરફ શોરેસ્ત ગૌગા રા (આહે) બેળી
રકસે તુરે હાલે મુસા રા બેળી
આં તજહી હાયે બેળા રા બેળી
સોખત બેવજહા હમ તમાશા રા બેળી
કુસ્તે બેજુરમમ મસીહા રા બેળી—
તુને કબ દેખી સના માહ કી
વકતે તવસ્લુદ રાહ મોહખતકી મિલી
વહી જાને આગ હો (અરે હાં) જસકે લગી
[અય] કે અજ દીદરે યુસુફ ગાફિલી
દાગે યાકુબો ઝુલયખા રા બેળી—
ફિક કબ હો ઉસકો નંગો નામકી
જસને અપની જાન મોહખત મેં હો દી.—હર૦

(૧૭૬)

નજર આયા નિરાલા ઢંગ દુનિયા સે નયા આલમઃ
નહીં મુમકિન વહાં તક બાર પાયે કોઇ નામે હરમ.
ન કોઇ ઉસ જગાહ મુનિસ ન કોઇ ઉસ જગાહ હમદમ;
નામીદાનમં ચે મંઝિલ શુદ, રાખ જાયે કે મન શુદમ.
બહર સુ રકસે ખિસમિલ શુદ રાખ જાયે કે મન શુદમ,
છુરી ખેંચે હુયે ગમઝા મિઝાં તાને હુયે બાલે;

વોહ લમ્બે બાલ ધુગરવાલે બારેકી તરફ કાલે,
હઝારો ઉસ નિગહે મસ્ત સે મત વાલે કર ડાલે;
પરી પૈકર નિગારે સર્વકદકે લાલ રેખસારે.
સરાપા અકને દિવ બુદ શમ જો કે મન બુદમ—
કલેજે મેં જલન જમ આનિશે કુરકન સે ફુતી હો;
સુકનો સખો તાકત કાથ સે જાયે તો જાયે.
તડપ કર તુમ બી ખુસરો કી તરફ નહીં પુકાર ઉઠો;
મરા અઝ આનિશે ઇસ્કે કે દમન સોખતે ખુસરો.
મોહમ્મદ શમા મેઝકિલ બુદ શમ જાયે કે મન બુદમ—

P. 7847. | ઇલાજ કી નહીં લાજત દિસો જગર કે લિયે—મઝલ
ગો વસ્ત્ર હો લેકિન મુઝે બાવર તો નહીં હે. „

[૧૭૭]

ઇલાજ કી નહીં લાજત દિસો જગર કે લિયે;
અસ એક નઝર તેરી કાફી હે ઉમ્ર ભરકે લિયે,
ખુદાને તુઝકો બનાયા હે નાઝની કાનિય;
અદા કી તેગ હે મૌઝું તેરી કમરકે લિયે.—ઇલાજ
મેં અપની જાન કો મુકી મેં લે કે આયા હું;
યહ નઝર હે તેરી જાદુ ભરી નઝરકે લિયે—ઇલાજ
જલીલ ! દીદયે ખુબાર સે ખુદા સમઝે;
લહુ કી બુદ ન છોડી દિસો જગર કે લિયે.—ઇલાજ

[મુઝે બાવર તો નહીં હે] ગો વસ્ત્ર હો લેકિન
 મુઝે બાવર તો નહીં હે,
 હાં દિલ મેં તો હે ઉનકી ઝખાં પર તો નહીં હે,
 માશુકકા જખ નામ ક્રિયા મુજસે કીસીને;
 ઘબરાકે ચલ પુછા કે સીતમગર તો નહીં હે,—ગો
 કયા હુસ્ન સે ઈમાન બી લે લેગા કીસીકા,
 માના કે વોહ યુસુફ હે પયમબર તો નહીં હે,—ગો
 ફિર કર્કે સનમખાના ક્રિયા દાગ જો તુને;
 કમખખત તેરે પૈર મેં ચક્કર તો નહીં હે,—ગો

P. 7848. | મેં કયા કરે રામ મુઝે બુઢા મિલારી દાદરા.
 અલ્લાહ મેરી તોખા ખસમકે ન જાઉંગી. ,,

[૧૬૯]

મેં કયા કરે રામ મુઝે બુઢા મીલારી
 અય અલ્લાહ બુઢા મીલારી—ગોઘઆં બુઢા મીલારી
 સખ ચલે શિકાર કે મેરા બુઢા ચલારી;
 સખ બાંધેં હથિયાર લેયા કુકની બાંધેરી.
 સખ ચલે શિકાર મેરા બુઢા ચલારી;
 સખ લાયે શિકાર મુવા કૌવા લાયારી—
 (અરે) મેરે ઘરમેં મેરી મુવા દેખ ન સકેરી
 મુંછે ઉલગી મેરી મેં લેયા ઝુ ઝુ ઝુલેરી—

સખ ચલે નમાઝકો મેરા છુદ્ધ ચલારી—

સખ પદે નમાઝ મુવા ઔધા પડા રી-હાં-(વાહ છુદિયા)

(૧૮૦)

અક્ષાહ મેરી તોખા ખસમ કે ન જાઉંગી-હાં ખસમ
ખસમ ખિલાવે પુરી કચોરી ચારકી મેં બાસી રોટી ખ.ઉંગી-
ખસમ હઠવેં શાલ દુશાલે ચારકી મેં કમલી ઓઢાઉંગી-
ખસમ મુલવે લાલ પલંગપર ચારકી મેં દુદી ખાટ લેઉંગી-
ખસમ ખિલાવે પુરી કચોરી ચારકી મેં બાસી રોટી ખ.ઉંગી-
ખસમ ઓઢાવે શાલ દુશાલે ખસમકી મેં કમલી ઉઢાઉંગી-

P. 7850 | દમે ફિકે સખુન આયા જો ધ્યાન ફિતના કામતકા ગઝલ
આજ પ્યારા ગલેસે લગાયેગા ભૈરવી ગઝલ

(૧૮૧)

દમે ફિકે સખુન આયા જો ધ્યાન ઉસ ફિતના કામત કા;
તખીઅત સે મેરી નિકલા હદીસે ફિકરા કયામત કા,
મેરે દિલકી તમન્ના દેખિયે કયા હશ્ર હો તેરા-હારે
કિ ઉનકી શાખિયોને ખેસ બદલા હે કયામતકા,
ન યહાં જરૂરત હુકમતકી ન યાં કુછ ધ્યાન દોલતકા;
મસલકર એડિયોસે દિલ મેરા બેદર્દ યું બોલા;
ધસી કમખખત દિલમે દર્દ રેહતા હે કયામત કા,-

(૧૮૨)

આજ પ્યારા ગલેસે લગાયેગા, મેરે દિલકી લગી કેા બુઝાયેગા,
 આજ નિકલેના દિલકા ગુમાર આજ સીને સે સીના મિઝાયગા—
 સીનેસે સીના મિલાકે ગલે લગાકે ચુમેગા ગોરે રખસાર
 આજ પહલુંમે અપને ઝિટાયગા મેરે દિલકી લગીકેા બુઝાયગા

P. 7851 | દસ્તે નાઝુકસે વહાં ખંજર જો ચલકર રેહ ગયા—ગઝલ
 અજબ તરેહસે સિતમગરને દિલ શિકાર કિયા „

(૧૮૩)

દસ્તે નાઝુક સે વહાં, ખંજર જો ચલકર રેહ ગયા;
 આજ મુશતાકે શહાદત, હાથ મલકર રેહ ગયા,
 દિન દુશ્મનોં કે ફિરે, મેરે બી શીરના ચાદિયે;
 કયા ઝમાના એકહી, કરવટ બદલકર રેહ ગયા.
 એકતો સૂરત ગઝલ, હિસપર ગઝલ જોશે શખાબ;
 જસને હિસકે દેખ પાયા, હાથ મલકર રેહ ગયા,
 (વાહવાહ સચ છે)

છતમીનાન કર ચુકે સીને પર મેરે રખકર હાથ;
 દર્દે દિલ જતા કહાં પેહલુ બદલકર રેહ ગયા,—

અજળ તરેહસે સિતમગર ને દિલ શિકાર કિયા હાં-અજળ
 બચા નઝર સે તો ચિતવન ને બઢકે વાર કિયા હાં
 બડા કમાલ તુને નિગાહે ચાર કિયા;
 કે દિલપર તીર લગયા જીગર કે પાર કિયા (હાં કેહ દિલમે)
 યહ હમને માના કે હે ના મુરાદોસે નફરત;
 કિસી ગરીબ કે ફિર કયોં ઉમીદવાર કિયા--હાં કિસી
 નિદલ કે સીનેસે આંખોં મેં દમ રહા થા;
 વહાં કિસી ને દમે મુર્દ દિલ ફિગાર કિયા.

P. 7852 | સિતમ હે આદમી કે વાસ્તે મજબૂર હો જાના. ગઝલ
 ફિર કિસીકી તાલિમે દીદાર આંખે હો ગઈ. „

સિતમ હે આદમી કે વાસ્તે મજબૂર હો જાના;
 ઝમીંદાર સખત હોના આસમાં કા દુર હોજાના-સિતમ હે.
 શબ્દે વસલત મેરી આંખો ને યહ અંધેર દેખા હે;
 નકાબ ઉનકા ઉલટના રાતકા કાપુર હો જાના-અરે કાપુર
 હમારે જખમે દિલને દિલલગી અચ્છી નિકાલી હે;
 છુપાયે સે તો છુપ જાના મગર નાસુર હો જાના.

(૧૮૬)

ફિર કિસી કી તાલિમે દીદાર આંખે હો ગઇ;
 જિન્દગી ભરકે લિયે બીમાર આંખે હોગઇ.
 દેખિયે અચ્છી તન્હે દુસ્મન કી જાં અબ દેખિયે;
 પેહલે દો આંખેથીં અબતો ચાર આંખે હો ગઇ,
 અબ ભુતારેંગે હમે કયોં ઔર કયોં આયેંગે આપ;
 અલ્લા અલ્લા અબતો ગૈરતદાર આંખે હો ગઇ.

P. 7853 | ઝખ્લ કરતા હૈ તો સૈયાદ મયલ લેને દે-ગઝલ
 વજહે ખામોશી ન પુછો આપ મુઝ દિલગીરસે „

(૧૮૭)

ઝખ્લ કરતા હૈ તો સૈયાદ મયલ લેને દે
 કોઇ અરમાં દિલે જિસ્મીલકા નિકલ લેને દે
 આપ કે પાંવ કી મેંહદી તો ન છુટ જાયેગી
 અપને તલવોસે દિલે ઝાર કો મલ લેનેદે (હાંઝ)
 અય શમ્અર મુઝે મત રોક યહાં આને સે
 મિસ્લ પરવાના હું છસ આગમેં જલ લેને દે
 કબ્રમેં ચેન ઘડી ભર કે લીયે લેને દે
 કલસે બેકલહું મુઝે આજ તો કલ લેને દે (હાં)

(૧૮૮)

વજહે ખામોશી ન પુછો આપ મુઝ દિલગીર સે; હાં
 એક દિલ પાયા થા વોહ બી છીન ગયા તકદીર સે.

સાફ ઝાલિર હે મહ તોરી સુરમે કી તેહરીર સે;
દો દિરન જખમી કિયે સૈયાદને એક તીરસે
આપ મિલિયે યા ન મિલિયે ઇસકા તો કુછ મમનહી; હાં
હમ શિકાયત જા કરેંગે કાતિએ તકદીર સે (કાતિએ)

P. 7854 | ન દિલકો આજકલ પેદલુ મેં પાતા હું ન જાના કો-પહાડી-
કિસ શમ્શરકી રઝિકા પરવાના બન ગયા-મઝલ

(૧૮૯)

(ઓરે !) ન દિલકો આજકલ પેદલુ મેં પાતા હું ન જાના કો;
બતાઓ હમનશીનો દર્દ કો હું હું કે દરમાં કો
(હોરે) દિયાયા દિલ સમઝકર ઔર કુછ ઉસ દુશમને જાંકો
અરે હાં દુશમને જાં કો

મિલાયા ખાક મેં મુઝકો મિટાયા મેરે અરમાંકો;
(હોરે) અબી કી ઇશ્ક સે તોબા અબી હમ બન ગયે મજનું
કબી સીલવાયા દામન કો કબી ફાડા ગરેખાં કો
નહીં સિજદા કરેંગે સામને દો ... ગવાહોં કો;
બુલાકર દેખે હિન્દુ કો, કાબેસે મુસલમાંકો;
ન દિલકો આજકલ પેદલુ મે પાતાહું ન જાનાંકો
એ દિલા ... જો બુલ્ફમે ફસ જાતે હે,
તા કયામત વોલ પડે પેચ મે બલ ખાતે હે.

(૧૯૦)

(અરે) કિસ શમ્શરકી શકલકા પરવાના બન ગયા રે
અય દિલા તુ કિસકી યાદમે દીવાના બન ગયા

અવ્યક્ત તો છીના દિવસ મેરા પેહલુ મેં બેઠકર;
હમ ઉતકે જમ હુયે તો વોહ બેગાના બન ગયા.
જમમે હમારા દસ્ત મેં આશિયાના બન ગયા.
(અરે) હજારે હરમ કે અક્ત દિયે ત્રિજે વોહ માહલિકા;
કા'બા ખુદાકી શાન હે બુત ખાના બન ગયા.

P. 7856 | ખાકર કસમ વોહ કરતે હેં કિસ સાદગી કે સાથ-ગઝલ
દિવસ છીન લીયા જસને વોહ દિવસ નહીં મિતતા „

(૧૯૨)

જુદાને સીખ લીયા પેચમેં લાના દિવસ;
અબનો મુસ્લિમ હે હસીનોં સેં બચાના દિવસ.
જિતને દિવસ હેં સભી ખાલશે દીવ રખતે હેં;
(અરે) એક દિવસ હેં ઔર તલબગાર ઝમાના દિવસ
પુરી મેહદી બી લગાની નહીં આતી અખતક
(અરે) કયોં કેર આયા તુજે ગેરોંસે લગાના દિવસ
ઇન હસીનોંકા લડકપન હી રહે યા અક્ષાહ;
હોશ આતા હે તો આતા હે સતાના લ. દિવસ.

*

**

*

*

ખાકર કસમ વોહ કેહતે હેં કિસ સાદગી કે સાથ;
અબમે હમેં ન દેખના તુમ કિસી કે સાથ.
બોસે બી તુમકો છોડકું ઔર દિવસી છોડકું;
(અજ) ઇસ ખાત પરતો હો ગયે રાઝી ખુશી કે સાથ.

મુઝકો ન દીજો ગાલીયાં દુસ્મન કો દિયો;
(અજ) ગર યહ જખાં રહી તો નિભંગી ઉસકે સાથ,—

(૧૯૨)

(અરે) દિલ છીન લીયા જસને વોહ દિલખર નહીં મીલતા;
જખમી કિયા જસને વોહ સીતમગર નહીં મીલતા.
મૈં કયા કરું સાકી મેહી નિયત નહીં બરતી;
જખતક કે છલકતા હુવા સાગર નહીં મીલતા—હાં જખતક
અલ્લાહ રે કીસ શોખ ને કી મુજસે શરારત;
(અરે) લીખખા હૈ મેરે દરપે તેરા ધર નહીં મીલતા.
બોસા કબી ખેરત મેં માંગા તો વોહ બોલે;
કયા ઔર કોઇ તુઝકો તવંગર નહીં મીલતા—હાં જખતક
દિલ છીન લીયા જસને વોહ દિલખર નહીં મીલતા.

P. 7857 | અજમે:મેં નૌશન વોહ ચીરાગે મદની હે—નાત
લિલાહ મેરી કીજએ ઇમદાદ યા મોહમ્મદ ”

(૧૯૩)

અજમેર મેં રાશન વોહ ચીરાગે મદની હે;
ખીમડી તેરી ચૌખટ પે હજગે કી બની હે.
લાખોં વલી બના દિયે ઉસમાનકા સદકા;
તુ હીંદકા વાલી હે વલાયત કા ધની હે.
એક એકકો મિલેગા યહાં હસનેનકા સદકા;
તુ શેરકા પોતા હે સખાવત મેં બની હે.

મહુંચા જો દરે ખુલ્લ પે આપ મુજે નિહા;
 યહ મદની મેરી દરે ખાજ પે ચક્ષી હે.
 અજમેરમેં રૌશન વોહ ચિરાગે મદની હે-મિ

(૧૯૪)

લિલ્લાહ મેરી કિજીયે ઇમદદ યા મોહમ્મદ;
 તુમહી કરેગે મેગ દીલ શદ યા મોહમ્મદ.
 રંજો બલાકી આંધી બરખાદ કર ગઇ હે;
 ગુલશન કો મેરે કીજે અબાદ યા મોહમ્મદ
 તુ મેરે દુસ્મનોંકો નેકી કી દે સિદ્દાત;
 કરતે હેં મુજપે ઝલિમ બેદદ યા રોડમ્મદ.
 નાશાદ મેં રહું કયોં બરખાદ મેં રહુ કયોં;
 કર કેદે ગમસે મુજકો આઝદ યા મોહમ્મદ
 લિલ્લાહ મેરી કિજીયે ઇમદદ યા મોહમ્મદ

P. 7858 | અય ચારાગર ન દેખ હમારે જગર કી ચોટ-મઝલ
 મારા મુજે અય જન તેરી હર એક અદાને „

(૧૯૫)

અય ચારાગર ન દેખ હમારે જગરકી ચોટ;-
 યેહ ઉમ્ર ભરકા દાગ હૈ યેહ ઉમ્ર ભરકી ચોટ—અય૦
 અપને જગરસે પુછીયે મેરે જગરકી ચોટ;
 મેરે જગર સે પુછીયે અપને નજરકી ચોટ—અય૦
 અરે સીને સે મેરે હાથ ન લીલાહ હટાધયે;
 ડર હૈ ઉભર ન આયે હમારે જગર કી ચોટ—અય૦

(१८६)

भारा मुझे अथ जन तेरी दर ओक अदाने;
अंदाजने शोभीने नज्मातकने : हयाने—भारा०
क्या दुस्न दिया उस जुते काहिर के जुदाने,
अथ देजे से न हो: धमान हिकाने.
हारे प्यारे यार के रूपसार के उपर;
है रे आशिक के उडाने के है आरत के दाने—भारा मुग्गे
है रे दिल छीना जगर पेहलुगे आशिकमें भेकार;
है रे तीरे निगाहो नाज के है यार नीशाने—भारा—

P 7859 | या करार आयेगा दीवको उनके मिलजुनके आद-गजल

(१८७)

या करार आयेगा दिलको उनके मिलजुनके आद;
या उसे राहत मिलेगी हम निकलजुनके आद
क्या पुशामद हो रहीथी मेरा दिल लेनेके कम्ब;
कयसी आंभे ईरली मतलब निकल जुनके आद—या करार
जुते ज करता नहीं तु मेरी उदित की कदर;
भेवक्ष दुंदेगा मुजको मेरे भर जुने के आद—या करार
पकत हो गुजरे हें मुजपर सप्त सारी उम्रमें;
आपके आने से पेहले आपके जुनेके आद—या करार

P 7860 | તંબાકુ નહીં હે કેસે કટેંગી સારી રાત મળકિયા
બીબી મેંડકી રી તુ તો પાનીમેં કી રાની

(૧૯૮)

તંબાકુ નહીં હે કેસે કટેંગી સારી રાત;
યેહ તંબાકુ મોહની જસકે ચૌડે પાત;
લાખ ટકેકા આદમી ખડા પસારે લઃથ;
તંબાકુ નહીં હે કેસે કટેંગી સારી રાત.

x

x

x

અરે હુકા બોલે ગુડુન ગુડુન ઓર ચલમ કરે ચતુરાઇ
તેરી બહેનકા માર નાઇ

અરે ચિલમ કહાં ચિપકાઇ, અરે હાં તંબાકુ નહીં હે
સાવન બાદોંકી રેન અંધેરી અંધી બેસ ખુલ જાય
જબ છતિયાં સે છતિયાં લાગી ભરી ચિલમ હિંડ જાય;
તંબાકુ નહીં હે કેસે કટેંગી સારી રાત.....

(૧૯૯)

બીબી મેંડકી વાહવા બીબી અરે વાહવા બીબી મેંડકીરી
બીબી મેંડકી રી તુ તો પાનીમેં કી રાની

*

*

*

અંગલા નાચે બંગલા નાચે નાચે બોતલ ખાના;
પિલ પીલીકી ટોપી નાચે મૈમ સાહેબકા જમા
બીબી મેંડકી રી મેરી મેંડકી રી.

*

*

*

દેખ દરિયા કી તરફ દિલકો લહેર આતી હે;
હાં કીશતી ઉત્ર કી અફસોસ બહી જાતી હે.
ન ધસે સંગ લગે ન ધસે પસ લગે;
કીશતી ઉત્ર કી અફસોસ કિસ ઘાટ લગી હે

*

*

*

કૌવા તેરા ભાષ બતીજો ચીઝ તેરી દેવરાની;
બગુલા તેરા છોટા દેવર દેખ દેખ તરસાવી.
બીબી મેંડકી રી.....

P. 7561 | મુજસે ન બોલને કી કબતક ઠની રહેગી ગઝલ
અઝલ હે સાફ તેરી આશકાર આંખોમે ”

(૨૦૧)

મુજસે ન બોલનેકી કબતક ઠની રહેગી;
મેરી યા તેરી પ્યારે કયા દુશ્મની રહેગી.
કીસ ખાતપર ખફા હો ઝહીર કરો ખતાકો;
મેહશર તલક શિકાયત, દિલમેં જમી રહેગી—મુજસે.
અય દહે દિલ ખતા તુ નકર રેહમ કી નિમાહ તુ;
દેંગે જો દહે દિલકી, કબતક તની રહેગી—મુજસે.
કમસિન શખામ હી પર, લે લો દુઆ કિસી કી;
યાં હઝ તક પીયારે તાનાં ઝની રહેગી—મુજસે.
મેહમાન હુસ્ન દો દીન રેહતા હે સખ પે પ્યારે;
શીર ખાદ આર દીન કે ન ચેહ આંદની રહેગી—મુજસે.

(૨૦૨)

અજલ હે સાફ તેરી આશકાર આંખોમેં
 બારા હે બેહર ધન ગદુ નિગાર આંખોમેં.
 લલાલ કર દિયા આંખોમેં ઝાલકર આંખે;
 નિગાહ હે કોઇ શમશીર યાર આંખોમેં,—અજલ
 લગા કે નાજસે ઠોકર મિટા દિયા ઝાલિમ;
 ખટકે રહાયા હમારા મઝાર આંખોમેં—અજલ
 અદુ કે સથ રતબર મળે છુટે;
 ભારા હુવા થા ગઝબ કા ખુમાર આંખોમેં—અજલ
 જવાબ આંખોંહી આંખોમેં દેદિયા ઝાલિમ;
 સવાલ કરકે હુવા શર્મસાર આંખોમેં—અજલ

P. 7863 | ચાર દિન હૈ ધસમેં બસેરા દુનિયાં જુહીહૈ ભૈરવી,
 વોહ મુજકો રૌઝનસે ઝાંકતે હંય

(૨૦૩)

(અરે) ચાર દિન હંય ધસમેં બસેરા દુનિયાં જુહી હય
 (અરે) હસતી સે જો કે બાર સફર કા ઉઠાયે હય;
 (અરે) વોહ કુછ ન કુછ નિશાની યહાં છોડ જાયે હય.
 કોઇ તો બાગ બેહરે મુસાફિર લગાયે હય;
 પુખ્તા કુવા કિસીકા કિસી કી સરાય હય.
 (અરે) મરકદ મેં ખુદ તો ચલ બસે આરામ કે લિયે;
 છોડા નિશાન અપના ફકત નામ કે લિયે—દુનિયાં જુહી હય...
 કોઇ કેહતા હય કે યેહ સારા ઝમાના હય મેરા;

કોઈ કેહતા હય કે યેહ ખેશ યગાના હય મેરા;
 કોઈ કેહતા હય કે આલમ કા ખજાના હય મેરા;
 (અરે) યેહ કિસીને ન કહા ગોર હીકાના હય મેરા.
 કુછ ખજુઝ ગોર ભલા હાય લગા હય કિસકો;
 મોતકે હાયસે છુટકારા મિલા હય કિસકો—દુનિયા જુઠી હય...

[૨૦૬]

વોહ મુજકો રોઝનસે ઝાંકતે હંય જો હમ સરે રાહ ચલ રહે હંય.
 સવારી ડેરી હય રાસતે મેં અઝીઝ કાંધે બદલ રહે હંય,
 ચલે જવાની મેં હમ અદમ કો રકીઅ બી હાય મલ રહે હંય;
 સફર હો કીસ તરહસે મુઆરક સબોકે આંસુ નિકલ રહે હંય
 વોહ મુજકો રોઝનસે.

(અરે) શબકો જા નિકલા થા મેં એકદીન મઝારે દોસ્તપર;
 ઇસ જેહતસે મિસલે અખર આખે મેરી ખુઆર હંય

x

x

x

કબ્ર પર અલહમ્દ પઢકર દોસ્તકે મેંને કહા;
 હમ ગરીબાં ચાક માતમ મેં તેરે અય યાર હંય.
 આર તુ બી હે કુછ શાદ ઝેરે ખાક અય નાજુક બદન;
 શમઅ રોશન હય ગુલોંકે કબ્ર પર અખ્બાર હંય.

કયા હુવા મરનેકે બાદ અય રાહિયે મુફકે અદમ;
 કિસ તરહ કે લેગ હંય જ્યાં યાર કયા અવતાર હૈં.
 પુલ હંય કિસ રંગ કે પતે હંય કીસ અંદાઝ કે;
 મુર્ગે જર્દીબાલ હંય યા અમ્મરી મિનકાર હૈં.
 અબ્ર સે આછ સદા અય દોસ્ત અસ ખામોશ રેહ;

हम अकेले हैं यहां अहंता ने अगियार हय
 कुछ कैसे आग हयसा अकल हय तेरी कहां;
 कुन्ने तन्ह छ हय ओ यार गलेके हार हंय.
 वोह हमारा पैकरे नाजुक जे तुम्हो याद हय;
 आज भाके कजर से उसपर मनोंके पार हंय.
 अस जियादा आतकर सकते नहीं ले छ के ज;
 दिलमें आबुरदा न होना क्या करें लाचार हंय.
 वोह मुझका रोजन से अंकते हंय.....

P. 7864 | नहीं क्या जनता आलम के शाने छिया तुम हो। नात
 क्या जलवे हय उसके पेशे नजर सुझान अहंताह,,

(४०५)

(हांरे) नहीं क्या जनता आलम के शाने छिया तुम हो;
 ये परदा हय शरियत के मेरुमे फदा तुम हो।
 नहीं जेशे मोहम्मद में सरे सरमदका कटवाया;
 इलीं मनसूरके मुंहमें अनलककी सदा तुम हो (ककदय)
 छटाकर लक्ष्मि अहमद से जे देखा अरे भीम का परदा;
 तो नदशा उसकी वेदत का नजर आने लगता तुम हो।
 रहें कय निरुता लग हम आपके केदलके मेदसरमें;
 नसीमे जमे कासर हो शहीदे करणवा तुम हो।
 मुनीर अपने गुनाहोंसे उरें क्यों अग क्यामत में;
 शरीअे रोजे मेदसर मालिके रोजे ज तुम हो।—

(૨૦૬)

(અરે) કયા જલ્દે હૈં ઉસકે પેશે નજર, સુખ્દાન અલાલ (૨)
 યેહ અર્જો સમા યેહ શમ્સો કમર, સુખ્દાન અલાલ (૨)
 હરઆનકા હે યક રંગ નયા, હર રંગકી હૈ યક શાન જુદા;
 વેહદત કા શજર કસનત કે સમર, સુખ્દાન અલાલ (૨)
 ઇસ દરમ તરછી ખાકકો દી, વોહ હોશમેં આકર શૌકે નખી;
 ઇસ શૌક કા ખુદ મંજુરે નજર, સુખ્દાન અલાલ (૨)
 ખસ જાયેગી ઇસમેં સાંસ તેરી, હો જાયેગા તુ પાકીજા નફસ;
 દિન રાત કહાકર અય અકબર, સુખ્દાન અલાલ (૨)

P. 7865 | આલબી ખાલી ગઘ ઔર આલકી તાર્સીર બી—મઝલ
 દિલ ગયા દિલ્લખર ગયા મેં હાથ મલતા રેલ ગયા—,

(૨૦૭)

આલબી ખાલી ગઘ ઔર આલકી તાર્સીર બી;
 યાર બી મુઝસે ફીરા ઝિગડી મેરી તકદીર બી.
 સાફ ઝલિર હોગયા હાં આપકી ખાતોંસે મુઝે;
 ગેરબી અચ્છા હે મુઝસે ગેરકી તકદીર બી,
 ઇસસે હી તસકીન દેતે, કુછ દિલે ખેતાજ કો;
 ફિર પાસ તક અપને નહી ઝાનિમ તેરી તસ્વીર બી.
 વરત્તસે મેલરમ રખેગા તુ મુઝકો ઉઝ ભર;
 આંખ બી કેહતી હે તેરી ઔર તેરી તકદીર બી.
 જુલ્હ ઔર અખર સે મુઝકો સાફ ઝલિર હો ગયા;
 માસ હે કાતિલ કે ખંજર ઔર હે ઝંજર બી.

દિલ ગયા દિલબર ગયા મેં હાથ મલતા રેલ ગયા;
 કાફલા લુટા ગયા, ફરયાદ કરતા રહે ગયા,
 પાક બેલરે ઇશક સે હો ગયે ફરહાદો કેસ;
 એક અકેલા મેં કિનારે પર સિસકતા રેલ ગયા.
 કયા બલા નાઝિલ હુઘ સર પર રાહે ઇશકમેં;
 ડરસે મેરા હૈફ આગે ચલના રલ ગયા.
 દિલકી ઉલ્કત પર બે ગાલિબ આ ગઘ બાદે ખિબં;
 ગુલ બહારે બાગમેં અફસોસ ખીલતા રેલ ગયા.—

P. 7866 | તુને તો મુઝે ઝાલિમ દીવાના બના ડાલા—ગઝલ
 તેવરપે બલ હે સોચ મેં કયોં હો પડે હુઝે. ”

[૨૦૯]

[અરે] તુને તો મુઝે ઝાલિમ દીવાના બના ડાલા;
 અપને રૂપે રોશનકા (લાં) પરવાના બના ડાલા—તુને
 મરજદમેં બે વચેજ ને કૌસરકા બયાં છેડા;
 [અરે] રીન્દોં ને વહાં અપના મયખાના બના ડાલા;
 ઝારફકા હુવા પેદા પીનેકા નયા ચસકા,
 કુત્રા બે વઝુ કા થા પયમાના બના ડાલા
 તસ્વીરે સનમ રખદી, મિમ્બરકે કરીબ હમને;
 (અરે) કાબેમેં બી છોટ સા શુતખાના બના ડાલા.
 અબ શીશઓ સાગરસે કુછ કામ નહી હમકો;
 સાકી તેરી આંખોને મસ્તાના બનાડાલા—તુને

હિના દસ્તે દિલબર લગાઇ હુધ હય;
 કિસી કી કઝા આજ આઇ હુધ હય.
 કરેજે વોલ ખું આજ આશિક કિસીકા
 ને માથે પે તેવરી ચઢાઇ હુધ હય.

(૨૧૦)

તેવર પે બલ હંચ, સોચ મેં હો કયોં પડે હુયે;
 કયા આ રહે હો અજ કીસીસે લડે હુયે.
 લિપટાકે ઉનકો પ્યારકી ખાતેં કિયા કરે;
 મેરે ગલેમેં હાથ હોં ઉનકે પડે હુયે.
 ઝાલિદ હમેં તો હુસ્ન પરસ્તી સે કામ હે;
 દેખે જહાં હમીં હે વહીં જા ખડે હુયે.
 સુરત હે દિલકરેખ તો અંદઝ દિલરખા;
 (અરે) તુમ તો અજબ ચીઝ હુયે જાખ ખડે હુયે.

P 8026 | સર ફરોશીકી તમન્ના અબ હમારે દિલમેં હય-મઝઝ-
 આપ પેહલુસે ઉઠે યાં હાલતે દિલ ઓર હય ..

[૨૧૧]

સરફરોશીકી તમન્ના અબ હમારે દિલમેં હય;
 દેખના હય ઝોર કિતના ખાઝુએ કાનિલમેં હય.
 રેહઅરે રાહે મોહબ્બત રેહ ન જાના રાહમેં;
 લઝઝતે સેહરા નવરદી ફરીયે મંઝિલમેં હય.

વફા આને દે બત.દેગે તુએ અય આસ્માં;
હમ અલીસે કયા બનાયે, કયા હમારે દિવમેં હય.
અય શહીદે મુલકો મિલ્લત, મેં તેરે ઉપર નિસાર;
અબ તેરી હિમ્મતકા ચર્ચા, ગયરકી મેહશીવમેં હય.

(૨૧૨)

આપ પેદલુસે ઉઠે રહાં લાલને દિવ આર હય;
હુકમ અપ્પતે આલો નાત્રા, એક મુસ્લિમ આર હય.
કબ્ર તક પહોંચાઓ મેરી લાશકો અય જાને જાં;
કયોં ફિરે જાતે હો, થોડી દુર મંઝિલ આર હય.
ગયરકી બુદમ બદમ આતી હે, જાગે રસ્ક હય;
આજ શાયદ તેરે પેદલુમેં કોઇ દિવ આર હય.
ખુન હોકર બેહગયા દિવ, રેહ ગયા પયકાં તેરા;
મુઝકો તસ્કીં હયકે મેરે, સાથ એક દિવ આર હય

P 8027 | અરિએ રંગીપે ઉસકે ઝુલ્ફ બઝ ખાતી રહી-ગઝલ
રખસત અય શેખકે દિવકી ખુશી અ.ઝ.દ હુષ-ગઝલ

(૨૧૩)

અરિએ રંગીપે ઉસકે, ઝુલ્ફ બઝ ખાતી રહી;
નામની કાલીથી ફરોં મુઝપે લેહરાતો રહી.
વસ્ત્રકી ઉમ્મીદ જાસે હઝલકી દેતી રહી;
યાદ ઉસકી દિવમે બેડી ચુટકિયાં લેતી રહી.

આરમાં રંગે શફક, રોતા રહા ખુને જીવર;
હલકે બુલ્બુલપર છુરી સૈયાદકી ચલતી રહી.
રેહમ ઝાલિમકો ન આયા ઇસદિલે નાશાદ પર;
વોહ ઝમેહ કરતા રહા, હસરતસે વોહ તકતી રહી.

(૨૧૪)

રખસત અય શોખ કે દિલ્લકી ખુશી આઝાદ હુધ;
મેરે ઉજડે હુગે ઘર બેકસી આખાદ હુધ.
ઉતકો ગમ દેનેકી આદત મુઝકો ગમ મેલનેકીખુ;
અચ્છી બેદાદ હુધ ઇસકી ન ફરિયાદ હુધ.
મદકે હાથોં કે ત્રિખલિખ કે મિંટા દી તકદીર;
બેલ તેરા હુઆ કિસમત મેરી બરખાદ હુધ.

P. 8031 | દિખા કે શોખિયે રફતાર દિલ મસલકે ચલે-ગઝલ.
ખુતકો બિહારે સામને યાદે ખુદા કરે—,,

(૨૧૫)

(અરે) દિખાકે શોખિયે રફતાર દિલ મસલકે ચલે,
અરે ! હારે ! દિલ મસલકે ચલે;
ઝરા સુનો તો કહાં તેવરિયાં બદલ કે ચલે,
અરે ! તેવરિયાં બદલ કે ચલે.
યેહ કિસકે દસ્તે હિનાઇકી ચોટ હય દિલ પર;
કે ચારાગર મેરી બાલીસે હાથ મલકે ચલે.

બહા કુછ ઓર હંગામે મેરી તુરબત પરઃ
કયામત આઘ જો પરદેસે તુમ નિકલકે ચલે-
(અરે) બિહા લિયા હમે કાંટાંસે થામ કર દામનઃ
કબીજો દસ્ત સે અસ્તી કેા હમ નિકલ કે ચલે.

(૨૧૬)

કરતા હું તેરી સુમરન પઢતા હું તેરા કલમા;
અય હુસ્ન કે પરમેશુર હમપેલી દયા કરના.
ટપક પડતે હેં આંસુ જળ ઉઠેં હમયદ કરતે હયેં;
હમેં તકેં મોહખત પરબી અબ ઈતની મોહખત હયે-

x

x

x

બુતકો બિહા કે સામને યાદે ખુદા કરેં;
ઉસકા કરેં તવાફ ઓર હજકો અદા કરેં.
તૈયાર થે નમાઝકો હમ સુન કે ઝિક્રે હુર;
જલ્વા બુતોંકા દેખકર નીચત બદલ ગઈ.
પરવાના શમઆપર નહીં ગર લુત્ફ જલ મરે;
જખતક બ્રેં મેં ઇશક મેં તેરે જલા કરેં
કા'બા તો ખાલી યારસે ફિર હજકો જખ કૌનઃ
(અરે) દિલ્લી ખુદાકા ધર હે ઇસમે રહા કરેં.

P. 8032. | રહેગા ઇશક તેરા ખાક મેં મિલાકે મુઝે-ગઝલ
હાય કયા પુછતે હો દર્દ કિધર હોતા હય--,,

[૨૧૭]

(ઝો !) રહેગા ઇશક તેરા ખાક મેં મિલાકે મુઝે;
યકીં હે છોડેગા ચેદ આખિર મિટા કે મુઝે—
(અરે) નકાળ કેહતી હે મેં ફિતનયે કયામત હું;
યકીં નહીં તો કોઇ દેખ લે ઉઠાકે મુઝે.
હું નો વસ્ત્રકી શખ મુદ્દોં કે બાદ નસીબ;
(અરે) બેહોશ કર દિયા જાલિમને કુછ પિલાકે મુઝે.
ઇલાહી ઇશક ચેહ દુશમનકો બી નસીબ ન હો;
મેરા રકીબ બી રોયા ગલે લગા કે મુઝે.--

(૨૧૮)

(અરે) હાય કયા પુછતે હો દર્દ કિધર હોતા હય;—કિધર૦
,, એક જગાહ હો તો બતાદું કે ઇધર હોતા હય,—હાં ઇધર૦
,, કબ્રે ફરહાદસે હરદમ યહી આતી હે સદા;
ચારો માથુકકા પત્થરસા જીગર હોતા હય—હાં રે, જીગર૦
તોમાલ કર લેતે હેં હર રોઝ સહ-તક કે લિયે;
બંદ રાતકો જખ મય ખાનેકા દર હોતા હય—હાં રે, હોતા૦
લબે રંગીંયે હય નાઝ ફરમાતે હયેં;
(અજી) લાલમેં કયા કોઇ સુરખાબકા પર હોતા હય—હાં રે, પર૦

P. 8083 | બરબાદ મુઝે કરકે સુઝી હે અદાવત કી;—મઝલ
કુછ ખખર મેરી નહીં લેતે હયે— „

(૨૧૬)

બરબાદ મુઝે કરકે સુઝી હે અદાવત કી;
કયોં ખાક ઉડાતે હો ખયડે હુએ તુર્ખત કી,
એક ઉનકી ઇનાયતને એક ઔર ઇનાયત કી;
દુની હે તપિશ કલસે ખીમારેં મોહખત કી,
વોહ અખ ધરા સાકી ફિર ઠંડી લવા આઈ;
ફિર મુંલસે લગા ખયડે છુટી હુઇ મુદત કી,
આપ આયે તો કયા આયે. ઇતનારી નહીં દિલમેં;
અરમાનોંકા મજમા હે એક ભીડ હે અરમાનોંકી.

(૨૨૦)

કુછ ખખર મેરી નહીં લેતે હેં મરને વાલે;
કયસે બે ફિક હયેં દુનિયા સે ચુઝરને વાલે,
અખ તો દેખેં દિલે મુઝતંકી મુસીબન આકર;
ખાક સેદરા કી ઉડાતે હેં સંવરને વાલે,
દાવરે હાથમેં ફરિયાદ કરેંગા જા કર;
સામને હુઝર કે મુકર જાયેં મુકરને વાલે,
શમ્સ યાદ આતા હે રો રો કર કિસીકા કેહના;
ચલ જસે છોડ કર તનહા હમસે મરને વાલે.

P. 8036 | મેરા દર્દ વોલ દર્દ વ લેસે કેલદો—કબલી-
વલયલકી ખુશખુસે મેલકતે હેં યે કાલે—,,

[૨૨૧]

મેરા દર્દ વોલ દર્દ વાલે સે કેલદો;
મદીનેકે બાંકે નિર લે સે કેલદો.
કોઇ ખારે તીબા ન રેલ જય વ્યસ;
કેં પા હર એક છાંલસે કેલદો.
નહી હમસરી ઝુલ્ફ એલમદકો યકસાં,
કોઈ દસ્તમેં જાકે કાલે સે કેલદો.
મોલખતમેં તેરી મેરા ખાતમા હો;
ઉસ કેમ્બી લકળ ભે લે બલેસે કેલદો.
તકપતા હે તેરી જુદાઈ સે દાદિઝ;
હખીમે ખુદા કમલીવાલે સે કેલદો.

(૨૨૨)

વલયલકી ખુશખુસે મેલકતે હેં યે કાલે
અય ગેસુઓં વાલે;
હરમુએ તન અપના તેરે ગેસુકી બલા લે—
અય ગેસુઓં વાલે,
કિતનાહી સિયાહકાર હો કિતનાહી ગુનેહગાર;
પુરશિશ ન હો જિન્દાર;
રેહમતસે જીસે અપની તુ કમલીમેં છુપા લે—
અય ગેસુઓં વાલે.

કેહતી હે ખુદાઇ તુમે કવનયનકા ખવાળ-
 ધમ્દાદકો આ જા;
 જો આતી હુધ સર પર બલા મેરી તુ ટાલે-
 અય ગેસુઓં વાલે.
 વોહ ગોરકી મંજિલ તો બહી પુર ખે.ફે ખતર હય-
 હર તરહકા ડર હય;
 બેકસકી યહાં કૌન સિવા તેરે ખબર લે-
 અય ગેસુઓં વાલે.
 બક્ષા તેરી ઉમ્મતકો કુછ ફિક ન કરના-
 કુછ ઝિક ન કરના;
 ચેહ સારી ખુદાઇ હે મેરી તેરે હવાલે-
 અય ગેસુઓં વાલે.
 તીખાસે તેરે હિન્દ ચેહ તારીક હુઆ હે-
 પુર દામે બલા હે;
 સદકે તેરે અકબરકો મદીને મેં બુલા લે-
 અય ગેસુઓં વાલે.

P. 8038 | અચ્છી સુરતપે ગઝબ હાય ! ટુટકે આના દિલકા-પીલુ.
 અપની તકદીર મિલાલો મેરી તકદીરકે સાથ-ગઝલ.

[૨૨૩]

અચ્છી સુરતપે ગઝબ હાય ! ટુટકે આના દિલકા;
 યાદ આતા હે મુઝે હાય ! ઝમાના દિલકા.
 ધન હસીનોંકા લડકપનહી રહે યા અલ્લાહ;

હોશ આતા હે તો આના હે સતાના દિલકા,
પુરી મેંહદીબી લગાની નહીં આતી અખતક;
કયોં કર આયા તુઝે ગયરોંમે લગાના દિલકા.

[૨૨૪]

અપની તકદીર મિલાલો મેરી તકદીર કે સાથ
સિલ્સિલા દિલકા હે જુલ્ફકી જંઝર કે સાથ.
ઝખ્મ કે સાથ મરહમ બી હે રખતા જતા;
દસરતેં દિલમેં હેં ઓર દિલહે મેરા તીર કે સાથ.
ખીંચલે તીર ઇંસી પેલ્લુ સે નિકલ જાયેં કહીં;
મુઝપે કાતિલકી નઝર પડતી હય તીરે સાથ.
અપની તસ્વીરકા ખીંચના નહીં મંજુર મુઝે;
હાં ગવારા હે અગર હો તેરી તસ્વીરકે સાથ

P. 8039 | ધનદિનોં જોશે જુનું હે તેરે દીવાનેકા-મઝલ પીલુ.
" " " " " "

(૨૨૫)

ધન દિનોં જોશે જુનું હે તેરે દીવાને કોઃ
લોગ હરસુસે ચલે આતે હેં સમઝાનેકો.
ખુને દિલ પીનેકો ઓર લખ્તે જીગર ખાનેકો;
ચેહ ગિઝા મિલતી હે જાનાં તેરે દીવાનેકો.
(અરે)શેહરમેં અપને ચે લયલાને મુનાદી કર દી;
કોઈ પ્રત્યરસે ન મારે મેરે દીવાનેકો-નમારે ૮ ધન૦

અમ મુસવ્વિર તેરે હ થોંકી બલામે લેલું;
અમ તસ્વીર બનાધ મેરે દિખલને કા.

P. 8040 | ન હો! કયોંકર અફઝલ હમાન મોહમ્મદ-નાંત કબ્લાલી
નઝર નીચે કિયે ચુપકે ખડે હયે—અમ્માય

(૨૨૬)

ન હો! કયોં કર અફઝલ હમાન મોહમ્મદ;
કે હય અપને પ્યારેકા પ્યારા મોહમ્મદ—
વહીં કિશ્તીએ તુલ બી કુબ જાતી;
ન દેતે જો ઉસકો સહારા મોહમ્મદ—
યહી ખાત આશકને માશુક સે કી;
નહી તેરી પુરકત ગવારા મોહમ્મદ—
બુલાલો મદીનેમેં ફિર દાગકો તુમ;
નહીં દિન્દમેં અમ ગુઝારા મોહમ્મદ—

(૨૨૭)

નઝર નીચે કિયે ચુપકે ખડે હયેં;
(અરે હાં) કિસીસે આજ વોહ શાયદ લડે હયેં—
(હાં) પરીકી દેખી હે (હાંરે) જુસ દિનસે સુરત;
(હાં) લિયે દિલ હાયમેં લાખોં ખડે હયેં—
નઝર આયે કિસી ગુલરકે આરિઝ;
અમનમેં કુલ મુઝાંએ ખડે હયેં—
કોઇ માંશુકસે કબ રહતા હય,

(હાં) કદનમેં મુંદ છુપાએ કયોં ખડે હયેં.--
 (હાં) રકીયોંસે ન કેહના (અરે) હાલ દિવકા;
 (અરે હાં) છલક જાયેંગે વોહ ઉછસે ખડે હયેં--

P 8043 | રોતી હે વેદશત મુઝે મોહતાજે સામાં દેખકર-મઝલ.
 રખેં આપ ગુલકો મેરે દિવકે સામને--,,

(૨૨૮)

રોતી હે વેદશત મુઝે મોહતાજે સામાં દેખકર;
 ટુકડે દામાં દેખકર પુઝેં ગરીબાં દેખકર.
 ઇસ તરાલ ગુઝરી હયાતે ચદરોખા દેદરમેં;
 આંખ ગોયા ખુલ ગઇ ખવાએ પરેશાં દેખકર.
 શોકની વારફતગીને રખત પેદા કર દિયા,
 હસરતેં બદને લગીં ખંજરકો ઉરિયાં દેખકર.
 કલકા અસ રાઝ યેહ હે અકસ ઝખ ખંજરમેં થા;
 મેં મલે મિલને લગા તસવીરે જાનાં દેખકર.

[૨૨૯]

રખેં ન આપ ગુલકો મેરે દિવકે સામને;
 બિરિમલ શુગુલતા હોગા ન બિરિમલકે સામને.
 નાકા ચલા હે નજદકો લેલા કી હથ ફુઆ;
 પરદા ઉઠે તો કયસ હો મેહમિલકે સામને.

અળ કિસ્મત આઝમાનેકી સુરત હે એકહી;
તલવાર કેહદું ખેંચેંગે કાતિલકે સામને.
આદાબે કતલગાહ સિખાતી હે સખકો તેમ;
ગરદન રહે ઝુકી હુધ કાતિલ કે સામને.
જાને કે યોં તો જાન ગર્જ સર ગયા મગગ;
સહ શુક આત રેહ ગઇ કાતિલ કે સામને.

P. 8044 | અય ઇસ્ક તુને હરએક આશિકકો—મઝલ
અળ પાર મોરી નૈયા મેહલુમે ખુદા કરના—ના'ત

(૨૩૦)

અય ઇસ્ક તુને હરએક આશિકકો અપને કબજેમેં લાકે મારા;
દાં ! કિસીકી પરદેમેં જાન લેલી, કિસીકો જલ્લા દિખાકે મારા.
કિસીકો દિખાકે ખાલે મુશ્કી, મિસાલ દાને કે પીસ ડાલા;
દાં ! દિખાકે ઝુલ્હે ફુતાકા ફંદા, પેચોંકે પેચમેં ફંસા કે મારા
અય કયસ ઓર ફરવાલ્સે બી, ન કી વફા ઇસ ઇસ્કને;
કિસીકો મેહરા ફિરા કે મારા, કિસીકો મજનું બના કે મારા.

(૨૩૧)

અળ પાર મોરી નૈયા મેહલુમે ખુદા કરના;
ગરદિશમેં ચેહ બેડા હે ઠોકરસે રિહા કરના.
ફુગતમેં જો અળ તેરી કોઇ નહી સહારા;
પહોંચ્યા દે મદીનેમેં કુછ હકસે ફુઆ કરના.

યેહ રમ્મે હકીકત હે કૌન કોઇ જાને;
 યુસુફસે વતન છુટના યાકુબ જુદા કરના
 મેરાજમેં યેહ ખાલિકસે ફરમાતે થે યેહ હઝરત;
 ઉમ્મત મેરી આસી હે દોઝખમેં રિહા કરના.

P. 8152 | હર અદા મસ્તાના સરસે પાર્શ્વતક છાઇ હુઇ-ગઝઝ
 કૌન કેહ સકતા હે વોહ નાવુક હે યેહ નખચીર હે—,

[૨૩૨]

હર અદા મસ્તાના સિરસે પાર્શ્વતક છાઇ હુઇ,
 ઉંફે તેરી કાફિર જવાની જોશ પર આઇ હુઇ.
 મુઝકો યેહ દાવા કેઃઇ તેરે સિવા દિલમેં નહીં:
 ઉનકા યેહ ઇલામ અચ્છી અંદ તનહાઇ હુઇ.
 ઉનકી મુઠીમેં જો દિલ તડપા દખાકર યેહ કહા:
 છુટતી હે એસી કોઈ ચીઝ હાથ આઇ હુઇ.
 ખોસા લેકર જાન ડાલી યારકી તસ્વીર મેં:
 યેહ નયા અંદાઝ યેહ અચ્છી મસીહાઇ હુઇ.—

[૨૩૩]

કૌન કેહ સકતા હે વોહ નાવુક હે યેહ નખચીર હય;
 દિલ હે પેહલુમેં મેરે તરકયમેં ઉસકે તીર હય.
 ઉનસે મિલનેકી યેહ ધર ઐઠે નઇ તદખીર હય;
 દિલ્લગીકી દિલ લગી, તસ્વીરકી તસ્વીર હય.—

છાન્નિદાએ ઇશક હય અય દિત્ત હંસી અચ્છી નહીં;
રોઝ બઢની જાવેંગી કડિયાં ચેહ વોહ ઝંઝર હય—
આરામરકી કે રાશે એજાને મારા હય મુઝે;
ચેહ હિસાકે હાથસે નિકલેગા જસકા તીર હય.--

P. 8154 | સખ નકશે ખયાલી હે કા'બા હે ન છુતખાના-મઝલ.
મય નોશ, જખ વોહ ગેરસે, બાહમ કિયા કિયે- „

(૨૩૪)

સખ નકશે ખયાલી હે, કા'બા હે ન છુતખાના.
તુ મુઝમેં હે મેં તુઝમેં, અય બલવયે જનના ના.
હમ હોશો હવાસ અપને, એક બાતપે ખો બપઠે;
તુને જો કહા હંસ કર, અપના મુઝે દીખાના.
ચેહ હાલ ફકીરાના સાકીકા દિખાઈંગા;
ટુટી હુધ બોતલ આર પુટા હુઆ પયમાના.
સાકીકે હથોસે પી તેરે અય મય ખાને;
અજમેરકા સાકી હો બગદાદકા મયખાના.--
ઝાલિદ મેરી કિસ્મતમેં હયેં ઇસી દરકે;
છુટા હય ન છુટેગા સંગે દરે જાના ના.--

(૨૩૫)

મય નોશ, જખ વોહ ગયરસે બાહમ કિયા કિયે;
હમ બપઠે દિત્તમેં ધુંદ લહુકે પિમા કિયે.

મેને તલખ કી હિનસે નિશાની તો ચેહ કહા;
 છતને દિયે થે ઠાંગ તેરે દિલપે કયા કિયે.
 વા'દે દિયે થે સેંકડો તુને હમારે સથ;
 અખ તક ખતાઓ કૌનમે વા'દે વફા કિયે.
 જામે શરાખ બરકે શકક મુંદસે તો લગા;
 ખયહા રહેગા ખઝમમેં કખ તક હયા કિયે.

P. 8155 | વસ્ત્રમેં છેડનેકા સિલ્સિલા જાતા રહા—ગઝલ.
 ના તમન્નાઇસે નાઝુક તખીઅત મેરી— „

(૨૩૬)

વસ્ત્રમેં છેડનેકા સિલ્સિલા જાતા રહા;
 તુમ જલ્સે કયા મિલ્સે સારા ગિલા જાતા રહા.
 એકતો આંખેં દિખાઈ આર ફિર થે શોખીસે કહા;
 એક મુદત હો ગઈ સિલ્સિલા જાતા રહા.
 રોઝ જાતે થે ખત કિતાબત રોઝ જાતે થે પયામ;
 તુમ જલ્સે કયા મિલ્સે સારા ગિલા જાતા રહા.

(૨૩૭)

ના તમન્નાઇસે નાઝુક તખીઅત મેરી;
 તુમસે પેદલેહી જહઝને લગી હાલત મેરી.
 એક તો આલમ તેજ જલ્સે અતદખતાર હુઆ;

કુંક દેતી હય મુઝે ગરમિયે શોહરત તેરી.
 આપ દુશમનકે તરફદાર જો હોતે હાકિમ;
 બન્દા પરવર મેરે સાથ હે કિસ્મત મેરી.
 ના તમન્નાઈસે નાઝુક૦

P. 8158 | જુદાઇ મોહંમદઝી તડપા રહી હય,—ના'ત.
 જખ ઇસ્કે મોહંમદને સીનેમેં બિનાડાલી—”

(૨૩૮)

જુદાઇ મોહંમદઝી તડપા રહી હય;
 અરે ઘટા કાલી ગમઝી દિલપે છા રહી હય.
 મોહંમદઝી સુન સુન કે આમદ અમન મેં;
 નસીમે સહર આજ ! ઇતરા રહી હય.
 ઘટા દેખકર સરવરે દીકે ગેસુ;
 ઘટી જાતી હે ઓર શરમા રહી હય.
 પિલા સાકિયા જામે ઇસ્કે મોહંમદ;
 કે આજ આરમાંપર ઘટા છા રહી હય.

(૨૩૯)

જખ ઇસ્કે મોહંમદને સીનેમેં બિનાડાલી;
 તસ્વીર સિયાહકારી રેહમતસે મિટાડાલી.
 રેહમતઝી નઝર મુઝ આસીપે હે જખ ડાલી;

બિગડી હુધ મેલશરમે હર બાત બના ડાલી;
 થા મિત્તકી મલિયોં મેં યુસુફકા બહોત ચર્યા;
 પર હુસ્ને મોહમદને એક ધુમ મચા ડાલી.
 અક્લાહ હુઆ આશક જીખીલ બને કાસિદ;
 બે બાત ન દેખીથી દુનિયા કે દિખા ડાલી.

P. 8159 | તડપતે લોટતે હેં નાલઓ ફરિયાદ કરતે હયેં—ગઝલ.
 નાદન થે વોલ શબાબને હુશિયાર કર દિયા— „

(૨૪૦)

(હાં) તડપતે લોટતે હેં, નાલઓ ફરિયાદ કરતે હયેં;
 હમ ધતને હુંદને વાલોંકો ફિરબી યાદ કરતે હયેં.
 ન પુછો કોન હે કયેં નાલઓ ફરિયાદ કરતે હયેં;
 (અરે) બુતોં કે હમ સતાયે હેં ખુદાકો યાદ કરતે હયેં.
 બે તેરી બે વફાઇ હમ ન ભુલે હયેં ન ભુલેંગે;
 દિયા હે બે સમક તુમને વોલ અજતક યાદ કરતે હયેં.

(૨૪૧)

(અરે) નાદનથે વોલ શબાબને હુશિયાર કર દિયા;
 ફિતને કે ખાબ નાબને બેદાર કર દિયા.
 નરગિસકો બી ફિરાકને અરે રોના ધલાહી કર દિયા;
 આંખોં કે ધન્તઝારને બીમાર કર દિયા.

સખડો તેરી નિગાહને બેકાર કર દિયા.
બમ માનિંદ કુચયે કાતલકીથી ખંજર;
ખિરમીઝને લોટ લોટ કે ગુમરાહ કર દિયે.

P. 8160 | લગ કર હાથમેં મેંદદી નહાના કિસસે સીખાદે-બેરવી
સિતમ પર સિતમ હય જફા પર જફા હય- „

P. 8161 | બેકઝા મારે ગયે હમ હશ્કમેં પિસ પિસકે- „
લયલા કે પીછે કયસ બી દીવાના બન ગયા- „

(૨૪૨)

કિસી ઉશ્શાક સે મેંદદી મંગા કર;
લગાઈ હાથ મેં દરિયા પે જાકર.
વેહ દેખો સુખ હાથોં સે નહા કર;
મલે હેં આગ પાનીમેં લગાકર.

* * *

લગા કર હાથ મેં મેંદદી નહાના કિસસે સીખા હય;
અરે ! મેરી જાં આગ પાનીમેં લગાના કિસસે સીખા હય.
ખિરામે નાઝસે, શાખાસે, અદાઓંસે, યેહ શરમીઝી નિગાહોંસે;
દિલે આશિક કે દીવાના બનાના કિસસે સીખા હય.
તુમહેં મેરી ચોહખતકી કસમ સચ યેહ ખત્તાદો ઝરા મુંહસે લેફરમાયે;
મલેમેં પ્રલ કર બાહેં મનાના કિસસે સીખા હય.

(૨૪૩)

સિતમ પર સિતમ હય જફા પર જફા હય;
 શુતોં કેા નહીં કુછ ભી ખોફે ખુદા હય.
 ન ખરછી ન ખંજર ન નશતર ચુલા હય;
 ક્રિયા હસને ઝખમી વોહ તિરછી નિગાહ હય.
 જો એક ખોસા માંગા ખિગડ કર વોહ ખોલે;
 અરે મુગે બિ.સ્મલ કયોં આઘ કઝા હય.
 હુઆ ફેઝ અફસોસ હસ પર ફિના હય;
 વોહ ઝલિમ દગા બાઝ ઓર બેવફા હય.

(૨૪૪)

સખ લોગ હધર હયેં વોહ ઉધર દેખ રહે હયેં;
 હમ દેખને વાલોંકી નઝર દેખ રહે હયેં.
 ખત ગેરકા પઢને થે જો પુછા તો વેહ ખોલે;
 અખબારકા પરચા હે ખજર દેખ રહે હયેં.

*

*

*

લે ગઇ નાજો અદા દિવડો હયા સે પેહલે;
 મારડાલા મુઝે ઝલિમને કઝા સે પેહલે.

*

*

*

બે કઝા મારે ગયે ઇશ્કમેં હમ પિસ પિસ કે;
 હાય બું બેહને લગા ઝખમસે અખ રિસ રિસ કે.
 (અરે) આંખ શરમાઇ હુઈ આપકો કેહતી હય મુઝે;

રાત ફરમાઇયે તો માથુક અને કિસ કિસકે.
 (અરે) કયોં બલા આયે મુઝે આપકી કરમોંકા યકીં;
 મેંને ખત પડ લિયે, આયે તુમ્હેં જસ જસકે,
 પકડી હે ચીઝ આપકી ઉસ જુનસે યોં કહાં;
 બોલો મેં દસિ જુમકી તુમ્હેં કયાદું સઝાં.
 વોહ શેખ બોલા ચીઝ કયા હે મુઝકા ખતા;
 ખતકો નિકાલા જોખસે ફિર મેંને યોં કહા-મેંને.
 ખુને નાહકકી નિશાની કહીં જાતી હય બઝા;
 હાથ ધોયે વોહ લાખ દક્કાં ધિસ ધિસકે—

[૨૪૫]

લયલાકે પીછે કયસબી, દીવાના બન ગયા;
 (અરે) અપની મિસાલ આપહી, પરવાના બન ગયા.
 સાદીબી નઝર પડ ગઇ, ઉસ જુતકી જસપે વોહ;
 મસ્તે નિગાહે નાઝકા, મરતાના બન ગયા.
 હર રોઝ શેખ પીને હેં મસ્જીદમેં બેઠકર;
 (અરે) ખાના ખુદાબી દેખિયે, મયખાના બન ગયા.
 દિલો જગરતો દિયા, સાકી બચા થા વોહ સર;
 (અરે) અબી વોહબી નિગાહે યારકી અંદાઝ બન ગયા.

P. 8162 | મયખાનેમેં જળ કોઇ મદેં ખુદા હોતા નહીં—અઝલ-
જળ કહા દિલ તરે મિલનેકા તમન્નાઇ હય— ”

(૨૪૬)

મયકદેમેં જળ કોઇ મદેં ખુદા હોતા નહીં;
કલ્સકે મીનામેં હુલકકા મઝા હોતા નહી.
ચાર તિનકોંકા આશિયાં હે ખાર હે સૈયાદ કયોં;
મેરી ખરખાદીસે કુછ તેરા બલા હે.તા નહીં.
છાઓંસે દામન ખિસા દદેં મુંહ તકને લગા;
સચહે ગરીબ પર કોઇ દદેં આશના હે.તા નહી.
યા ખુદા અખતો દેદે મેરી દુઆઓંમેં અસર;
વોહ હસેંજે હાં ગરીબોંકા ખુદા હોતા નહીં—

(૨૪૭)

જળ કહા દિલ તરે મિલનેકા તમન્નાઇ હય;
હંસકે ફરમાતે હયેં દીવાના હય સોદાઇ હય.
ઇનકો ઓર પેશે મેહશીવ હય ખુદાઈ હય;
ઓર યહાં મોત હે પેગામે અજલ આઇ હય.
મેરી હાલતસે બિગડતે હેં કે વેહશન કયોં હય;
તેરી સુરનહી મેરા બાઇસે રસવાઇ હય.
દિલકો થામે હુએ જળ સામને આયા તો કહા;
ખેર હે સચ કહો તો રાત કહાં ગંવાઇ હય—

P. 8163 | નઝર આયેગી ઝલક જળ તેરે રૂપસારોં કી—નલલ
 છુતોમેંલી હે જલ્વા ખાસ તેરી કિષ્કિયાઇકા— .

(૨૪૮)

નઝર આયેગી ઝલક જળ તેરે રૂપસારોંકી;
 આંખ ઝુક જયગી યુસુકે ખરીદારોં કી.
 ચેલ દુઆ દિજમેં હય તેરે તલવગારોં કી;
 હો કલી દિલકો મોદખત ન સિતમગારોં કી—
 કશમકશ નઝઆકી ઓર જનિમે દર હયેં આંખેં;
 દેખી જતી નહીં હાલત તેરે ખીમારોં કી.
 ઝુમ કર અથે સિયાહ ચખપે આયા ઝાલદ;
 દેખ મદ્દશુદ્ધ દુઆ હો ગઘ મયખારોં કી,
 અખરમેં હય તેરે કાટ ગઝબકી કાતિલ;
 ધુમ અ.લમમેં મચી હય ઇન્હી તલવ.રોં કી.

(૨૪૯)

છુતોમેંલી હે જલ્વા ખાસ તેરી કિષ્કિયાઇકા;
 હરમમેં રેલકે દાવા કરતે હેં કઃદિર ખુદાઇકા.
 ચલ્લા આતા હે એક આલમ તમાશાગાહે મેલશરમેં;
 ચેલ હંગામા હે કિસ મા'શુકકી જલ્વા નુમાઇકા.
 ચલો અય તાઝિયાને દીદ, સયરે લશ્રબી કરલેં;
 સુના હે અ જ દિન હે ચારકી જલ્વા નુમાઇકા.
 દગા જળ દિલને કી અપને જીસે પેદલુમેં પાઝાયા;
 ભરોસા કયા ભલા હામિદ, કિસીકી અ.સ્નાઇકા.

P. 8167 | આંખેં તેરી દીવાની દિલ તેરા તમન્નાધ—ગઝલ કવ્વાલી.
અસ હમસે ન કર પદાં જો તુ હેં વોહીમે હું—, ,

(૨૫૦)

આંખેં તેરી દીવાની દિલ મેરા તમન્નાધ;
ચેલલી તેરી શયદાધ, વોલલી તેરા શયદાધ—
છુપકર ચોંહી તસ્સાના હાં રૈહમ ન ફરમાના;
રસ્વાહી કિયે જાના, ઓ બાધસે રસ્વાધ—
કરતે નહીં પદાં તુમ, કરતે નહીં આરા તુમ;
અચ્છે હો મસીહા તુમ, (અરે) અચ્છી હે મસીહાધ.
નિકસે હેં વોલ બન ઠનકર, ઓર સાથમે હેં ગમઝે;
અરે હેં હાથમેં જલ્વોંકે અ.ધનયે ચકતાધ.
હરજા તેરા અફસાના, ગુલશન હો કે વીરાના;
મૈંહી નહી દીવાના, તુલી જો હે હર જાધ—

(૨૫૧)

અસ મુઝસે ન કર પદાં. જો તુહે વોહી મેં હું;
તુ નુર હે મેં સાયા, જો તુ હે વોહી મેં હું.
અલ્લાહરે ચકરંગી, મજનુંં ઓર અના લયલા;
ચોં ઉકે કયોં ન લયલા, જો તુ હે વોહી મેં હું.
મનસુર થા દીવાના, કછ રખ ન સકા દિલમેં;
મસ્જદમેં પુકાર ઉઠ્ઠા, જા તુ હે વોહી મેં હું.
ચેલ તુફાં રિકાયત હે મેં તુઝસે હું તુ મુઝસે;
મેં અલ્લ હું તુ દરિયા, જો આપ વોહી મેં હું—

P. 8168 | ચટખકે કેહતા હે ગુન્યા ગુન્યા, ગુમેંસે બઢકર તુમ પર
 યેહ ગમ હે કે ઉસ રશકે કમરકો નહીં દેખા—

(૨૫૨)

ચટખકે કેહતા હે ગુન્યા ગુન્યા,
 ગુમેંસે બઢકર બહાર તુમ પર;
 ચહક રહે હયેં ચમનમેં બુલબુલ,
 હઝાર જાનેં નિસાર તુમ પર.
 જલાયા દોઝખકો કેસા કેસા,
 બસાયા ખુદ્દે ખરી'કો કયા કયા;
 મઝાહો રોઝે જઝા તો રખ દે,
 જઝાકો પરવરદિગાર તુમ પર.
 તુમ ઝોર મોહખ્ખનકા ઉસકી દાવા,
 તુમ્હારી આંખેં ઝોર ઉસકા જલ્વા;
 અમીર તુમકો હુવા હે સૌદા,
 બુનુ'કા જીન હે સવાર તુમ પર.—

(૨૫૩)

યેહ ગમ હે કે રશકે કમરકો નહીં દેખા;
 નાલે કિયે કયા કયા ન કિયા ખુબસા રોયા.
 ઇતનેમેં મુસવ્વિરકો ઝરા રેહમ જો આયા;
 નકશે કઇ તસ્વીરોંકે વોહ સામને લાયા.
 બોલાકેયે યુસુફ હેં, યે મુસા હે યે ઇસા;
 (અરે) મેંને કહા ઉનમેંસે કિસી પર નહીં શયદા.—

દિવકો મેરે તરખીર કિયા હિસ અરખીને;
મછી મદની હાશમી વ મુત્તવખી ને.
આરાસ્તા જખ હોગા દિવા મેહશર;
ઝોર લાવેંગે વંદાં તશરીફ દિવા બેખખર.

P. 8169 | મુસાસે કહો દેખતેં રખસારે મોહંમદ-તા'ત.
ઝોર બાદયે વેહદતકા આતા હેયે મસ્તાના- "

(૨૫૪)

મુસાસે કહો દેખતેં રખસારે મોહંમદકે મોહંમદકે મોહંમદ;
અલાહકા દીદાર હય દીદારે મોહંમદકે મોહંમદકે મોહંમદ.
સોતેસે જગા દે મેરી કિસ્મતકો ઇલાહીકે ઇલાહીકે ઇલાહી;
સોતેમેં દિખા દે મુઝે દીદારે મોહંમદકે મોહંમદકે મોહંમદ.
જનનતકો કહીં હુંદતે જાના તો યકીં હય, કે યકીં હય કે યકીં હય;
દેખોના વોહ કયા હય પસે દીદારે મોહંમદ કે મોહંમદકે મોહંમદ.
કેહદો કે યુવાયેં ન મુઝે ખુદમેં હુરે.....
અચ્છી હું તહે સાયયે દીદારે મોહંમદકે મોહંમદકે મોહંમદ.

(૨૫૫)

કિસ બાદયે વેહદતકા આતા હે યે મસ્તાના;
હર નકશે કદમ પર હે, જસ મસ્તકે મયખાના.
ઇસ બાદયે વેહદતકા જો હો ચુકા મસ્તાના;

કબ મુંહસે લગાયેમા, વોહ સાગિરો પયમાના.
કિસ આગમેં જલતાહે બનાં તેરા દીવાના;
કુછ શમ્યાકી સુરત હે, કુછ ફાલતે પરવાના.
મજનુંબી મુઝે અબ તો યોં દેખકે કેહના હય;
કિસ ગયરતે લયજાકા, આતા હે યેહ દીવાના.—

P. 8170 | એક બાપકે હેં દો બેટે કિસ્મત જુદા જુદા હે-ગઝલ
કલેજ થામકર સુન લીજીયે યે મેરા અફસાના-પહાડી.

(૨૫૬)

એક બાપકે હેં દો બેટે કિસ્મત જુદા જુદા હે;
એક શદનશાદ જહાંકા, એક ફિર રહા ગદા હે.
ધસકે શજર તો એક હે લંકિન સમર દો ઉસકે;
એક તો ભગત હકીમી, એક રતકા ખડા હે.
એકહી સદક્સે મોતી દોનોં હુએ હેં પયદા;
એક પિસ ચુકા ખરતમેં એક તાજમે જડા હે.
એક પહાડકે દો પતથર, હીગ બના એક કંકર;
કોહે તુર એક બના હે, એક ગારમેં પડા હે.
પતથર તો એક હી હે, ધસકે હુએ દો દુકડે;
એકજી હોતી હે પુખ, એક ફશમેં જડા હે.
ચાંદી તો એકહી હે, ધસકે હુએ દો દુકડે;
એક સીસકા મુઝટ હે, એક પાજીકા કડા હે.
ખરસાકી જુદા ખરસાતી પડતી હેં દો કે મુંહમેં;
એક સાંપ ઝેહર ઉગલેકા ખેરાક હુવા હે.

મિસ દુલારી
“ કિંગ માસ્ટર્સ વોઇસ ” રેકૉર્ડિસ.

पंडित गोस्वामी नारायण

“ डिजिटाइज्ड वेबसाइट ” इंडिया.

એકલી શબ્દકે દે.નોં પેદા હુએ હેં ગુણદા;
એક હે મેલ્યુપે ઝીનત એક કથપે ચઢા હે.

(૨૫૭)

સુનાયેં હાલ કયા હમદમ ન જીતે હયેં ન મરતે હયેં;
કલેગ થામ લો અખ દિલ જલે ફરિયાદ કરતે હયેં.

*

*

*

*

કલેગ થામ કર સુન લીજીયે ચેઃ મેરા અફસાના;
જલાયા ઈસ સિતમગરને હે મુઝકો મિસ્ત્રે પરવાના.
હયા દેખો છુતોંકી ગેરસે મિલના ઓર આશકસે;
મિગડના રૂંના તેવરી ચઢાના ઓર શરમાના.
કદા ઓ મે હયા ગેરોંકે ઘર દેખા તુઝે;
ખેલા જો દેખા થા હયાવાલોંને તો ચિયે થા મર જાના.
વોહ જિકે ફેઝ મરને પર લગે કરને અઝીઝોંસે (કયા)
ખુદ.સે બલે વોહ અચ્છા થા મગર કુછ કુછ થા દીવાના.

P. 8274

હમ અપની ખાકસે બાદે ફના ચેહ કામ લેતે હયેં
છશ્કને દી હેં દુઆઓં દમે રેહલત કેસી—

(૨૫૮)

હમ અપની ખાકસે બાદે ફના ચેહ કામ લેતે હયેં; -અરેહાં કામ
ગુઆરે રાહ બનકર ઊનકા દામન થામ લેતે હયેં. -અરેહાં થામ

તબસ્સુમ ઝેરે લખ, લગઝિશ ઝખાં પર, શર્મ આંમેં;
મઝા આતા હે જખ મેરા કબી વોહ નામ લેતે હયેં.
૧ કયા જો કુછ હમારે સથ વોહ ઇસ બેવફા દિલને;
તુમહારા નામ હમ ઇસમેં ખરાયે નામ લેતે હયેં.
રહે તુ ઉત્ર લર જોશે શખાખો એદદે મસ્તી મેં;
હમ અપને સર બલાયે ગદિશે અઇયામ લેતે હયેં—

(૨૫૬)

ઇશકને દી હેં દુઆયેં હમે રેહલત કેસી;
મુઝકો મિલ મિલકે ગલે રોઝ હે હસરત કેસી.
અકસબી આઇનેમેં ચાર ઘડી બાદ આયા;
બદ ગઇ હદસે સિવા ઉનકી નઝાકત કેસી.
જોરે માશુકકી પુરશિશહી નહી દુનિયામેં;
અપને બંદોસે ખુદાકો હે મોહબ્બત કેસી.
નઝર આતા હે પરીઝ જો કોઇ શોખો શરીર;
ગુદ બુદાતી હે ફિર અય દાગ તખીઅત કેસી.—

P. 8276 | પિયા મારા તેરી આશકીને મુઝે—ગઝલ
ખત પર આખનીઅખ વકતે મસીહાઇ હય „

(૨૬૦)

હફ સખ મેટ દિયે મેરી વફાકે તુને;
કિસસે સીખે હેં ચેહ અંદાઝ બફાકે તુને.

x

x

x

(હાય) પિયા મારા તેરી આશકાને મુઝે;
નહીં ઓર સતાયા કિસીને મુઝે.

રૂપે અનવર પે ચેહ જો કાલી ઝુલ્હેં જાતાં;
ઇસકા હે મુઝકો સૌદા કિસકા હું મૈં દીવાના.

(હાય) કિયા ખલ્કમેં રૂસ્વા ઇસીને મુઝે—
તરીકા કયાહે તેરા રસ્મ કયાહે તેરી ઉશ્કતકી.
કરંમેં તાઝીમ કેસી તેરી ઇસ બાલીને ઇજઝતકી.

ઝરા ઇસકે બતાદે કરીને મુઝે—

પયામે તાજદારયે અય સખાતુ કિસ લિયે લાઇ મુઝે;
ગદાઇકો દે હઝરત કરં કયા લેકે મૈં બદશાહી.

(હાય) દિયા સખ કુછ મેરે નબીને મુઝે—

(૨૬૧)

જન પર આ બની અબ વકતે મસીહાઇ હય;
તેરે દર પે હે એક દર્દે જીગર લાઇ હય.
બુલબુલોંમેં કોઇ ચેહકા ન ચમનમે મેહકા;
અપને આશકકા કબી જી ન બલવતે દેખા.
કાંધા દેનેકે લિયે આયે રક્કે મસીહા;
અપને શયદાકા જનાઝા જો નિકલતે દેખા.
ઇશ્ક બાઝોંકો સદા આગમે જલતે દેખા;
આશકોંકો ન કબી ડુલતે ફલતે દેખા—

P. 8280 | છુપી હે મેરે દિવમેં ઉલ્કત કિસીકી--ગઝલ.
x x x

(૨૬૨)

છુપી હે મેરે દિવમેં ઉલ્કત કિસીકી;
ઝખલ કર રહી હય મોહખત કિસીકી.--
અસા હે મેરે દિવમેં નકશા કિસીકા;
ધન આંખોમેં ફિરતી હે સુરત કિસીકી.--
દુઆ મેરી તુઝસે (યહી હે ધલાહી);
અસા હે મેરે દિવમેં નકશા કિસીકા.
ધન આંખોમેં ફિરતી હે સુરત કિસીકી--
દુઆ મેરી તુઝસે યેહી હે ધલાહી;
કિસી પર ન આયે તબીઅત કિસીકી.

P. 8282 | જખસે જનાં તુઝકો દેખા અસ તેરા દીવાના થા--ગઝલ.
હાથ નિકલે અપને દોનોં કામ કે--

(૨૬૩)

જખસે જનાં તુઝકો દેખા અસ તેરા દીવાના થા;
શમ્યા તો કયા શમ્યાકે પરવાનેકા પરવાના થા.
પી ગયે લાખોં હઝારો જામે વેલફત મુઝકો કયા;
મૈં નિગાહે નાઝપર તેરી ફકત મસ્તાના થા,
એક તરફથી શમ્યા જલતી એક તરફ પરવાના સોઝ,
શમ્યાથી પરવાના થા પરવાનાહી પરવાના થા

દી ગઈ મનસુરકો સુત્રી અદખ કે તર્ક પર;
થા અનલ લક લક મગર એક લકજ ગુસ્તાખાના થા

(૨૬૪)

લાથ નિકલે અપને દોનોં કામ કે;
દિલકો થામા ઉનકા દામન થામ કે.
ધુંટ પીકર બાદયે ગુફામ કે;
બોસે લે લેતા હું ખાલી જામ કે.
ધસ નઝાકતકા યુરા હો બઝમમેં;
ઉઠતે હું વોલ દસ્તે દુસ્મન થામ કે.
લય ગદયે મયકદા બી કયા લરીસ.
ભર લિયે ઝોલીમે દુકડે જામ કે.

P. 8283

ન તેરી સુરતો સીરત ન ખયાલોંને કિયા—ભેરવી.
લમ જામે મયકી ખાતિર, તન મનકો વારહેંજે— „

(૨૬૫)

જો આંકે બામપે કી દિલ્ખાને જલ્વાગરી;
તો લર તરફથી વહાં આશકોં મેં ધુમ મચી.
કિસીકા ફંસ ગયા દિલ્લ ઓર કિસીકી આંખ લડી.
મગર જાના પે લર એક કે થા શેર યહી.

ન તેરી સુરતો સીરત ન ખ્યાલોને ક્રિયા;
 મુઝકો મગર તેરે ચાહને વાલોને ક્રિયા.
 ઉનકે દિલમેં મેરી અઝમતતો બહોતથી લેકિન;
 બદગુમાં ચારકો અગિયારકી ચાલોને ક્રિયા
 તેરી હર ખાતમેં હે દુરકા મતલબ પિન્હાં;
 મુઝકો હયરાં તેરે પેચીદા સવાલોને ક્રિયા.

કલ શેખ કો મયખાને મેં જાતે પકડા;
 લખી ડાઠી હાથમેં અસા લાહૌલાવલા કુવત ઇલા બિલા.

*

*

*

હમ જામે મયકી ખાતિર તન મનકો વાર દેંગે; (તોખાહ)
 દસ્તાર બેચ દેંગે કપડે ઉતાર દેંગે—
 પીરે મુંગાં સુના હે ચેલ ઇસ્તિલાર દેંગે; (કયા)
 ઝાલિદ જો પીને આયે ઉસકો ઉધાર દેંગે—
 દેતે હો એક બોસા અફસોસ કુછતો સોચો;
 તુમને તો ચેલ દેલા થા કલ શખકો ચાર દેંગે—

P. 8285 | દિનકો મુંલ અબમેં સુરજને— ગઝલ.
 મેરે અયબ છુપાલે કમલીમેં— ત.ત.

[૨૬૬]

દિનકો મુંલ અબમેં સુરજને, ઓર શખકો છુપાયા હાલેને;
 જબ રખસે પરદા કમલીકા, સરકા દિયા કમલી વાલેને.
 એ હોશ નહીં બાહોશ હું મેં, વેલદતકા મય નોશ હું મેં;

અળ હોશમેં મુઝકો કરડાલા, તવહીઠ કે એક પ્યાલેને.
ફિરદે.સમેં સરવર જળ પહોચે, તાઝીમકો ઝુક ગયે સમ ગુન્યે;
જો તુઝમેં હે રંગત મુઝમેં કહાં, શરમાકે કહા યોં લાલેને.
મેલશર પે હુઘ રેલમતકી નઝર, કિયા કુકસે પાક યે કલ્મો જગર;
કાફિરસે મુસલમાં કર ડાલા, એક અરબકે રેહને વાલેને.

[૨૬૭]

મેરે અયળ છુપાલે કમલીમેં, યા રસુલ મેં તેરે કુરખાં;
તુહી હામી હય મેરા હથ્રકે દિન તુહી ઇમાં.
જળ અર્શ પે લકકા લખીઅ ચલા, જખીલ પુકારે સલ્લે અલા;
હુરોંને મુખ.રક બાદ કહા, સિજદેમેં ગિરે ગિલમાં—
તેરી ઝાતસી કે.ઇ ઝાત નહી, મે'રાજમી કે.ઇ રાત નહીં;
ઉસી રાતકો રાઝકા પરદા ખુલા, એહમદસે મિલે યઝદાં—
મેલશરમેં નઝર કર રેલમતકી, તેરે હાથમેં ડેરી ઉમ્મતકી;
હમ આસિયોંકો તારીફાસે બચા, અય માલિકે અરબસ્તાં—

P. 8287 | મેરા દિલતો દીવાના તેરે લિયે--દાદરા
* * *

[૨૬૮]

દિલ્લગી સમજે થે હમ પેદલે લગાના દિલ્લકા;
આહે ! સીનેમેં લગા ફિર ના ઠેકાના દિલ્લકા.

*

*

*

મેરા દિલનો દીવાના તેરે લિયે, અરે જીના મેરા દિલ
 સેનેકી થ કીમેં ભોજન પરાસું;
 ખાના ખિલાના તેરે લિયે--મેરા
 ચુન ચુન કલિયાં સેજ ખિલાય;
 સેનેકા સોના તેરે લિયે--મેરા
 સોનેકા ગડવા ગંગાજલ પાની;
 પીના પિલાના તેરે લિયે--મેરા

P 8289 | ઉલ્હી સુલ્હી ખિખરી ખિખરી-- કંવાલી.
 હમનામ ખુદાક હે યે રતના હે અલીકા ,,

(૨૬૯)

ઉલ્હી સુલ્હી ખિખરી ખિખરી, રૂખ પે બલ ખાઇ હુઇ;
 રક્ત રક્ત ઝુલે જાનાં ભીતો સૌદધ હુઇ.
 રાતકે જાગે હુએ આખોમેં નાંદ આઇ હુઇ;
 ખાત ભી મુંસે નિકલતી હય તો ગમરાઇ હુઇ.
 યેહ સલેનાપન યેહ સિન ચાલ અઠવાઇ હુઇ;
 લુટ લેતી હય જવાની જોશ પર આઇ હુઇ.
 જો કલાથા મેંને તુમસે તુમનં એક એકસે કલા;
 અબ ઝરા સોચો તો ધસમેં કિસકી રસ્વાઇ હુઇ.

(૨૮૦)

હમ નામ ખુદાકે હયે, યેહ રત્યા હય અલીકા;
 બંદા ને ખુદાકા હય, બંદા હય અલીકા.
 મુસાકી તરાહ મર્ત્યા આલા હય અલીકા;
 ને નકશે કદમ હય યદે બયઝા હે અલીકા.
 કા'મેમેં વિલાદત હુઝ મસજદમેં શાદન;
 અરે આગાઝ બી અંખમબી અચ્છા હે અલીકા.
 અલીકા હકને ઉતારા તો અયન કા'મેમેં;
 ખુલી ને આંખ તો પેલસે ખુદાકા ધર દેખા.
 અપને અક્રોક દિલ પે વહાલ કન્દાં હય;
 અલ્લાહ સા ખુદા હય ના હેદર સા બંદા હય.—કા'મેમેં

P. 8290 | મિટા મિટા ને નિશાને મઝાર બાકી હય—ગઝલ.
 યહાં ભી આપ બાઝ આતે નહીં

(૨૬૧)

મિટા મિટા ને નિશાને મઝાર બાકી હય;
 શહીદે નાઝકી એક યાદગર બાકી હય.
 રિહા કર અતો ખુદાકે લિયે હમેં સૈયાદ;
 કે સુનતે હયેં અબી ફરસે બદાર બાકી હય.
 ઝરા તો ઔર ખુદાકે લિયે કે દે મૌન;
 અબી તો દસરતે દીદારે ઘર બાકી હય.
 ખુદાકે વાસ્તે સુરત દિયાદે ઓ ઝાલમ;
 તબોપે હમહે તેર! ઇન્તિઝાર બાકી હય.

યહાં ભી આપ બાઝ અતે નહીં મસ્તાના ચાલોંસે;
 બસ અબ તો ભર ગયા મેદાને મેદશર પાયમાલોંસે.
 જાનાને હાલસે કેદતે હેં ગોયા ધુલ ગુલશન કે;
 જીગર દુકડે હુવા જાતા હે જીલજીલ તેરે નાલોંસે.
 હઝારોંકો હુવા સૌદા. હઝારોંકો હુવા સકતા;
 તુમહારે બિખરે બાલોંસે, તુમહારે ગોરે ગાલોંસે.
 સુના તુને દિલે નાલાંપે અ.યા હુવા હે પયામ ઉનકા;
 ઝરા હમસેભી મિલ લેના અગર પ્રસત હો નાલોંસે.—

P. 8291 | છુત કહેં યા સિકતે હુસ્ને ખુદા દાદ કરેં—ગઝલ.
 શાક હે બાદા કશીકા તેરે મસ્તાનેકા— ના'ત.

છુત કહેં યા સિકતે હુસ્ને ખુદા દાદ કરેં;
 દિબ્જકી રાત કયા કેદ કે તુજે યાદ કરે.
 ગમ રસીદા હે જો તડપેગા તો મર જાગેગા;
 આપ ધનના તો ખયાલે દિલે નાશાદ કરેં.
 અપના હોતા તો શરીકે ગમે દિબ્જરાં હોતા;
 બેવકા દિલ થા ગયા જાને દો કયા યાદ કરેંગે.
 આશ્યાના ન જલા જાને દે નારાઝ ન હો;
 બાગ્યાં લે લે કસમ અબસે જો ફરિયાદ કરેં.

દિલે ખેતાબકી ખર આયેં ઉમીદેં અખગર;
મેહરબાની જે ઝરા યેહ સિતમ ધબદ કરેં.—

(૨૭૬)

શૌક હે બાદા કશીકા તેરે મસ્તાને કો;
મયે તયહીદસે લર સાકિયા પયમાનેકો.
નહીં મુમદિન કે મોહખ્ખતમેં ન રૂં ઈ હો;
મેરી બં માન નતુ ગૈરકે સમઝાને કો.
હરમો દયરકે જલવે યહીં આને હેં નઝર;
રખ સલામત મેરે અલાહ સનમખાનેકો.
દમ મોહખ્ખતકા તેરી લરતા હે દિનરાત મુનકિર;
ચોં તો ઝાહિરમેં મુસલમાં હે કસમખાનેકો.—

P. 8519 | આંખસે આંખ મિલી દિલમે તખીઅત ન મિલી—
ખહોત હંસનેસે લર આયે હયે આંસુ—

(૨૭૫)

આંખસે આંખ મિલી દિલસે તખીઅત ન મિલી;
મિલે બી તો હમેં વસ્લકી લઝઝત ન મિલી.—
લોગ આસાન સમઝને હેં તરીકે ઉલ્કત;
ખિઝરકો આજ તલક રાહે મોહખ્ખત ન મિલી.—
દેખિયે ગદિશે તકદીર ઇસે કેહતે હયેં;

કાતેલા પઢને વોહ આયે મેરી તુર્જત ન મિલી.—
 ક્રયયે ચારમે રેલનેકી ઇજાત ન મિલી;
 મેં ગુનાહગાર સહી વસ્તે જન્નત ન મિલી.

[૨૭૬]

બહેત હંસનેસે ભર આયે હેં આંસુ ચશમે જના મેં;—
 તમાશા હે કે દરિયા મેજાન હે નરગિસાંમેં—
 પરે યુલયુલ જો ફેંક નોચકર અરે સૈયાહ ને બાહર;
 હવાએ શૌકસે ઉડકર વોહ ફિર આયે ગુઝિસ્તાંમેં.—
 તેરે વેહશીકા પયરાવન તઅર્ફે હો ગયા ગોયા;
 કે એક એક તાર લિપટા હે હરેક ખારે બયાબાં મેં.—
 ઉઠે થે હમ જો મેહરમે વિસાલ ઇસ ગાગે આલમમેં;...
 ચઢાને કબ્જ પર આયે વોહ દરિયાં લેકે દામાંમેં.
 અસર ઉનકા હે નશ્તર અજમે નશ્તરકાર નશ્તર હે;
 દિલે નશ્તર પે નશ્તર ચલ રહે હયેં યાદે નિઝગાંમેં—

P. 8520 | અજબ તરાહકી ચેહ આદત હે પરસ્તાનોંમેં—ગઝલ
 વોહ જામ પિલા મુઝકો અય સકીયે મયખાના—”

[૨૭૭]

અજબ તરાહકી ચેહ આદત હે પરસ્તાનોંમેં;
 અપને ધયદાકો સમજતે હેં વોહ બેગાનોંમેં,

બોસે હમ ખુબ લિયા કરતે હેં રૂખે જાનાં કે;
 બનકે બાલા જો લટક જાતે કપી દાનોંમેં.
 ગેર મુમકિન હે કે જન્નતમેં હો લુલ્હ અંસા નસીબ;
 જો મઝા મિલતા હે મયખારોકો મયખાનોંમેં.
 ગર બલા આદતા હે દસ્કે યુનાં છેડ ઝાલિમ;
 મિલના દુસ્વાર હે અલ્લાહકા યુતખાનોં મેં.

(૨૭૮)

વોહ જામ પિલા મુઝકો અય સાકિયે મય ખાના;
 જીસપર મેં નઝર ડાલું હો જાલ વોહ મસ્તાના.
 ઇસ શોકસે પિલવાદે પિલવાયે તો અય સાકી;
 જલ્દે નઝર આ જાલે પીકર તેરા મયખાના.
 અંદાઝ મેં લયલા કે ઓર દુસ્ત મેં શીરી કે;
 જો નુર ઝલકતા થા ઉસકા હું મેં દીવાના.
 મેહશરમેં ઉઠેંગે યોં સકી તેરે મસ્તાને;
 એક હાથ મેં બેતલ હો એક હાથ મેં પયમાના.

P. 8521 | આયે દિન યારકો હમ ગૈર કે ઘર દેખતે હયે—પહાડી
 હમ દિલજલોંકે તાલે આંખેં જલા રહે હયે—પીલુ

(૨૭૯)

આયે દિન યારકો હમ ગૈર કે ઘર દેખતે હયે;
 અપને ઇન નાલોંકા ઉલ્ટા હી અસર દેખતે હયે.

કાટકર આશકે જાં બાઝકા સર દેખતે હયેં;
 અપની શમ શીરકે ફલકા વોહ સમર દેખતે હયેં.
 બાદ મુદત કે હમે વસ્ત્રકી શખ હુધ નસીખ;
 આજ બોલે સહી મુર્ગે સહર દેખતે હયેં.

(૨૮૦)

મેરે દિલકો દિન સમઝો, મેરી જાંકો જાં ન સમઝો;
 કોઇ ઔર બોલતા હય મેરી જ્યાં ન સમઝો.
 હુવા તુર જલકે હંડા, મૈં અબ તક સુલગ રહા હું;
 મેરી આલકા ધુંવા હય, ઇસે આસ્માં ન સમઝો.

*

*

*

હમ દિલજલોંકે તાલે "આંખે" જલા રહે હયેં;
 વોહ ઇસલિયે અરે યારો આંખુ બદા રહે હયેં.
 દિલમેં ખયાલયા કે જાયેં ન હમ કહીં પર;
 પાઝિકો ઇસલિયે વોહ મેંહદી લગા રહે હયેં.
 પેશો ખુદાસે પેલલે મેહશરમે ડર કે દેખો;
 કયા કયા ખુશામદોંસે, મુઝકો મના રહે હયેં.

P. 8522 | દિલકો મેરે તરખીર કિયા ઉસ અરખીને—ગઝલ કવ્વાલી
 રસુલે ખુદા સગકા પ્યારા હ રે— " "

(૨૮૧)

દિલકો મેરે તરખીર કિયા ઉસ અરખીને;
 મક્કી મદની હાશમી વ મુતલખી ને.

કયા બાંકા અમામા સરે અકદસપે બંધા હે;
 કેસી તને પુર તુર પે તુરે કુખા હે.
 હે દામને રેહમતમે સરે દોશ રવા હે;
 ચેહ માહેલિકા તુરકે સાચેમે' ઢાલા હે.—
 જખ અરસયે મેહશરમે' બહમ ખલક હો સારી;
 ઓર આયે શકાઅતકો મોહમદકી સવારી.
 ચેહ મેરી દુઆ હય કે જખ આયે મેરી ખારી;
 ઉસ વક્ત જખાં પે મેરે ચે શેઅર હો ખારી.—
 જસ વક્ત અમીર આયે નઝર સુખલા કયામત;
 દીદાર ખુદાકા હો મોહમદકી શકાઅત.
 પુછે' જો મલક મુઝસે કે તુ કિસકી હે ઉમ્મત;
 હસરત સે કહું દેખકે મે' જાનિયે હઝરત.—

(૨૮૨)

રસુલે ખુદા સખકા ખારા હય--રે--
 હુવા જખ શાયકે દીદાર હઝરત ખાલિકે ચક્તા;
 તો જખીલે અમી'કો બેજકર જન્નતમે' ખુલવાયા.
 ફરિસ્તોંને ચેહ જાહો હશમ સરકારકા દેખા;
 તો લફઝે મરહબાકે સાથ ફારન મુંહસે ચે નિકલા.—
 વોહ બક્ષવાયેગા મેહશરમે' હમે' અપની શકાઅતસે;
 પઢે' કલમા ન કયોં દિનરાત હમ ઉનકા મોહખતસે.
 ઉસીકે હમ સનાખાં હયે' નિરાલા હે જો ખલકતસે;
 વોહી મસરર કર દેગા હમે' જન્નતકી નેઅમતસે.—
 સવાલ કબકા ઝાહિદ નહીં કુછ દિવમે' ખટકા હે;
 વખીલા રેહમતે ખારીને એસા હમકો બક્ષા હે.

નકોરેં આકે પુછોંગે અગર બંદા તું કિસકા હે;
તો કેહ દુંગા અરબકા રેહનેવાલા કમલીવાલા હે.

P. 8523 | દિલસે નિકલકે અહે રસા અબ કિધર ગધ.—ભેરસી
ફરસે ગુલકા કાફલા જબસે રવાના હો ગયા.—ગઝલ.

(૨૮૩)

દિલસે નિકલકે આહે રસા અબ કિધર ગધ;
કેસી સવાથી નો મુઝે જેએન કર ગધ.
જાનેકો લાખ બાર યહી અર્શ પર ગધ;
રોના ચેહ હય કે આલ ભેરી નો અસર ગધ.
મિલના નો હે તો હાથમે મિત્ર લેંગે જાઓ તુમ;
ગયરોસે ચેહ ન પુછો કે મૈયત કિધર ગધ,
ઉનકે સુધ રનેકા કરીબ આ ગયા હે વકત.
રાહત ઉઠો કે લઝઝતે ખવાબે સહર ગધ.

(૨૮૪)

ફરસે ગુલકા કાફલા જબસે રવાના હો ગયા;
ખાનયે સૈયાહ મુઝકો આશિયાના હો ગયા.
તબઆ બરહમ ઉનકી મુઝસે દોસ્તો પેહલેસેથી;
હાથ જેસુકો લગાદેના બદાના હો ગયા.
મેરે તુબતકો તબલુફકી ઝરરત કયા રહી;
જબ મુબાર ઉઠા હવસે શામિયાના હો ગયા.

P. 8504 સે P. 8518 તક—અલીબાબા ચાલીસ ચોર.

(૨૮૫)

તુ માલિક દોનોં આલમકા ચમકા તુઝસે ઝર્રાં ઝર્રાં,
ઓર કતરાં કતરા શખનમકા.

આદમકી હસ્તી કયા હે, એક સરગમ હે,
ઓર તુ સુર હે દસ સરગમકા, તુ માલિક દોનોં.

તુ :લાસાની, લા સાની. જવીદાની, આ'લા, બાલા.

અલીબાબા—આહા હા,

જખ આદમકે હાલપે આતી હે મુકલિસી;
કિસ કિસ તરેહસે હાય સતાતી હે મુકલિસી;
પ્યાસા તમામ રોઝ ખિદાતી હે મુકલિસી
ભુકા તમામ રોઝ સુન્નાતી હે મુકલિસી.
યેહ દુખ વોહ જાને જસપે કે આતી હે મુકલિસી.

આમેના—હાય અફસોસ ! શોહર ખિચારા મુસીબતકા મારા, અપને
ફકોકા રંજ ઉદાય યા હમારા ગમ ખાયે. યા ખુદા ઇસકે
ઇસ મુસીબતસે છુડા.

અફક ખારી, બેકરારી, કયોં મેરે સરતાજ હય;
કયોં તુમહારી આહોઝારી હસ્તે અફઝું આજ હય;

અલીબાબા—બેકરારી કયોં નહો, આલમમેં જરકા રાજ હય;
ઉસકા બંદા કોડી કોડીકે લિયે મોહતાજ હય.

આમેના—કોડી નહો જો પાસતો કયા જાન તોડ દે;
કોડી ન હો તો સખ કયા ઇન્સાન છોડ દે.

મરજના—દો રોઝકી બહાર દિખાતી હેં કોડીયાં;
જખ મર મયે તો સાથ ન જાતી હેં કોડિયાં.

અલીબાબા—કોડી જોહોવે પાસ તો મરને પરબી આખર મિલે;
રો રો કે બાધ ખેશ જનાએકો લેં અલે.

મુશ્કા કફનકી દોડકે તૈયારિયાં કરે;
 કોઠી નહો તો કાતેહા બી કોઠ ના પટે.
 આગાહઅન—કબી ગમ સહેં, કબી ખુશ રહેં,
 કબી યોં બી હય કબી યોં બી હય.
 આમેના—જો ખુદા ઝરદારકો એક દમમેં કરતા હય ફકીર;
 કયા વોહ મુફ્તિસકો બના સકતા નહી સાહબ અમીર
 અલીઆબા—બીબી ન અપને પેટકી કુછ મુઝકો ફિક હય;
 લેકિન યેહ અચ્ચા ભુકસે મરતા હે ઇસકી ફિક હય.

(૨૮૬)

ગાના.

દાતા લખન તીનો અધન સખ કામ, તન, તન, તન, તન, તન,
 મન તન નિરિદન ના ધા સાધા
 સખ પર, જખ પર, ગમ પર, અનતજ દરદમ દમ—દાતા૦
 ગમબિન હમ કદા સહેં દિનરાત;
 ગમકા હે ઇન્સાન, રંજમેં હય ગંજ—દાતા૦
 મરજના—અય આકાયે અઝીઝ, મુઝ કનીઝકો સરે ખાઝાર. જો તક-
 રાર, ઓને પોને બેચ લાઇયે, ઓર યુસુફે સાનીકો ભુઝી
 કેહ્સે છુડાઇએ.
 અલીઆબા—મરજના ! મેને તુઝકો બચપનસે મોલ લેકર નાઝો
 નેઅમતસે પાલા, તો અજ કયા મેં તુઝે બેચ ડાલું. નહીં,
 યેહ હરગિઝ નહી હોગા, લેકિન અગર તેરા જી બેઝાર
 હે તો મેં તુઝપર બેદાદ નહીં કરતા ખુશીસે તુઝે આઝાદ
 કરતા હું.
 મરજના—ખાક મેરી ઝિન્દગી પરકે જખ થે આપ દોલતવાલે તખ
 મુઝે પાલે ઓર અજ આપકો મુફ્તિસીને મુંહ દિખાયા

તો કયા મેં આપેકો છોડકર ચલી જાણી હરગિઝ નહીં.
અગર ઇસસેલી ઝિયાદા દુ.ખ ઉઠાણીં તોલી કહીં ન જાઉં.
આમેના—અખ યે ફિક છોડો, રિસ્તયે ગમકો તોડો, ઘરમેં ચલો,
ખુદા રઝઝાક હય, જો આલમકા ખલ્લાક હય.

અલીબાબા—અચ્છા તુમલોગ ઘરમેં જાઓ. મેં ભાઇ કાસિમકે
પાસ જતા હું, વોહ બડા માલદાર તુજ્જર હય. ઝોર
મેં આજતક કહીં ઉસકે પાસ કુછ માંગને નહીં ગયા.
અગર વોહ મેરા હાલ સુન પાયગા તો, બેશક રેહમ
પાયગા, ઝુરર મુકલિસીકે પંજેસે છુડાયેગા. હાય પયસા,
પયસા, પયસા.

ગાના અલીબાબાકા.

સારી પૈસેકી બહાર, પૈસેસે કારોબાર;
પૈસેસે ચાર, પૈસેકા પ્યાર, સારે તાબેદાર;
ગંવાર હો યા ચમાર, યા હો કોઇ કુમ્હાર;
પૈસે હોં ચારતો, બેશુમાર કેહલાવેં ઇઝતદાર.
પૈસેકી સખકો ચાહ, પૈસા, પૈસા, પૈસેકી વાહવા-પૈસેં

બાબ પહેલા. પરદા દુસરા મકાન કાસિમ

કાસિમ—આદમી દુનિયામેં ફિસ લિયે આયા હય પૈસા કમાને દોલત
જમાને કે લિયે વધાહ પૈસાલી કયા ચીઝ હય કે હર દિલકો
અઝીઝ હય. મેંને ભીં ખુબ પૈસા કમાયા, બેશુમાર દોલત
જમાયા. મગર અબલી દિલમેં યહી હવસ હય કે કુછ
ઝોર કમાઉં. ઇરાનકા ધોડા હિન્દોસ્તાનમેં લે જાણી, ઝોર
હિન્દોસ્તાનકા ગધા અરબસ્તાનમેં પહોંચાણીં. અમ્મઇઝ
હાલવા સુરતમેં ઝોર સુલ્તાની બરપી દેહલીમેં લે જાણી.
અસબસ જહાં દામ પાણી વહીં આરામ પાણી.

ફિતના—અજમિયાં કહીં જના વાના નહીં. ખુદાકે ફઝલસે ધરમે ઘોડા ગાડી, ચોલી સાડી, બેલ બાડી, સખ કુછ મોજુદ હય. ઓર નકદ દોલતતો ઇસ કસરતમે હય કે અપને બેટાં કે બેટે ભી ખ.યેંગે તબલી કમ નહોગી.

કાસિમ—હયે ! હયે ! ચેલ કયા વાહિયાત બકતી હય. કયા બેટાંકે આપકા હમને કુછ ખાયા હય, જો વેલ ખાયેંગે. ઓર હમ કમાયેંગે. બસ ઐસી બાતેં ફિર ન કેવના.

ફિતના—અજ મિયાં મેં કોઇ સચ થેડા કેહતીથી દુનિયાભી વહી કહેતી ઓર મેંને ભી વોહી કહા. ઓર કયા ? દુનિયા તો બેવકકુફ તમામ હય. ચેલભી કોઇ અકલમંદોંકા કામ હય, કે ખુદ કમાના અચ્ચેકો ખિલાના ચેસેકી તો આપસે ભી મોહબબત ન કીજયે. સખ કીજયે મગર દેનેકી ઉલ્ફત ન કીજયે—દેખો મીયાં વોલ સામને કૌન આતા હય.

કાસિમ—અરર ! ચેલ તો મેરા ભાઇ અલીબાબા માલુમ હોતા હય.

અલીબાબા—અસ્સલામે અલયકુમ ! અય મેરે ભાઇ.

કાસિમ—અરે ! ભાઇ ઓર કસાઇ ! ચેલ બત્તા કહાંસે આઇ ?

અલીબાબા—જવાબ નદારદ.

કાસિમ—ચલ જલદીસે મુઝે ખાના દે. જલ્સા હોનેવાલા હય. મેંને વહાં જના હય.

અલીબાબા—સુખ્દાનલ્લહ ! કયા સલામકે ઈવઝ જલ્સા હોતા હય. ભાઇ સાહબ અપકા મિઝાજ કેસા હય.

કાસિમ—હમારે મિઝાજકા કયા પુછના. ઘડીમેં મારા હય ઘડીમેં તોલા હય.

અલીબાબા—ભાભી સાહિબા આપકા મિઝાજ કેસા હય ?

ફિતના—હમારા મિઝાજ જયસા થા વયસાહી હય.

અલીબાબા—યા અલ્લાહ ! એક કે મુંહસેભી સીધા જવાબ નહીં નિકલતા.

કાસિમ—શાયદ મુઝસે કુછ માંગને આયા હય, અગર ઇસને સવાલ કિયા, તો બાતોંકા રૂખાસા ટુકડા ઉસકે મુંહમેં તોડ દુંગા.

ફિતના—હાં, હાં, મિયાં ! ઝુરર તોડ દેના.

અલીબાબા—બહોત દિનોંકે બાદ આપકે મકાને આલીશાનમેં આયા હું. બડા સજ્જ સજ્જયા હય. વાહવા, વાહવા !

કાસિમ—હું, હું. મકાનકે સામાન પર નિયત જસ્તાં હય, તો કુછ ચુરા કર લે જાઓ, કયોં અલીબાબા ! કહાંસે આયે હો ઓર કહાં જાઓગે ?

અલીબાબા—આપહીકે પાસ આયા થા ઝરા, અય ભાઇ જન; આપસે કુછ કામ મેરા હય અય ભાઇ જન.

કાસિમ—કયા કહા દો ચાર દિનસે બંદ હેં યેહ મેરે કાન; કુછ નહીં સુનનેમેં આતા હે અજબ આફતમેં જન.

અલીબાબા—ખુદા ખેર કરે. યેહ તો બેહરાબી હો ગયા—કયા કહું જો મુકલિસીને દિયે મુઝે રંજે અસમ; ઘરમેં બચ્ચે મેહતે હયેં ફાકા ફશીકા હાય ગમ. બેકસીમેં કુછ મદદ અય મેરે ભાઇ કીજયે; મુકલિસીકે વંકત કુછ હાજત રવાઈ કીજયે.

કાસિમ—મુકલિસી આઃધ હે ગર તુમપર તો હમ કયા કરેં; તુમપેસૌ આફત જો આવે ઉસકા ગમ હમ કયા કરેં. અપના રોના છોડકર ગયરોંકા માતમ કયા કરેં. ગર ફિરે તકદીર ભાઇકીતો ભાઇ કયા કરે; આદમીકી આદમી હાજત રવાઈ કયા કરે.

ફિતના—કયોં હુએ ખામોશ થાતો જલ્દ ઇસકાદો જવાબ; થાતો અપની રાહ લો, યાંસે હુએ ગર લાજવાબ.

અલીબાબા—સુનો ! દુનિયામેં લાઝિમ હયે યેહ દોલત મંદોકો; યાં ના ઝિડકાયે કિસી મોહતાજ હાજતમંદોકો.

ચાહે અપના યા બિગાના હો કેમ મુશ્કિલ બશર;
ચાહિયે ઝરદારકો, લેવે ગરીબોંકી ખબર.

(તાલીફી આવાઝ.)

કાસિમ—કિસલિયે મોહતાબકી હાજત રવાઝ ફર્જ હય;

કયા ગરીબોંકા અમીરોંપર બી કુછ કર્જ હય.

અલીબાબા—અય બિરાદર કુછ તો દો એહસાન હોગા આપકા;

કાસિમ—કયા યહાં રખ્યાહે કુછ ગઠડા તુમ્હારે આપકા.

અલીબાબા—ઐર બચ્ચોંકે લિયે કુછ થોડાસા દિલવાધયે;

કાસિમ—જોર બચ્ચે બેચકર હલવા જલેબી ખાધયે.

અલીબાબા—મુશ્કિલીમેં લાઘ યેહ બાતેં સુનાતા હય મુઝે;

કાસિમ—જા, યહાંસે વર્ના અબ ધકકે દિલાઉંગા તુઝે.

અલીબાબા— નામ હાતિમકા સખાવતમેં સદા મશહુર હય.

કાસિમ— નામ કારંકા બખીલીમેં સદા મશહુર હય.

અલીબાબા—યા ગરુરરંહીમ !

કાસિમ—અરે ઓ ! અબ્દુલ કરીમ ?

નોકર—હાઝિર હુઆ, જનાબ.

કાસિમ—ધધર આ. ઈસ પાગલકો નિકાલ દે, યેહ બલા સિરસે ટાલ દે.

નોકર—હુઝુર મેરા કયા મકદુર. યેહ આપકે બિરાદર, મેં એક
અદનાસા નૌકર.

કાસિમ—નહી માનતા જો મેરા ફરમાન, તુઝેલી નિકાલ દુંગા
ઈસી આન.

નોકર—હુઝુર ચાહે રખેં ચાહે નિકાલેં, મગર યેહ કામ મુઝસે
હરનિઝ ન હોગા.

કાસિમ—કયોં. નહી માનતા ?

નોકર—બેહુદી બાતેં નહીં માનતા.

કાસિમ—યેહ કેસી બેવકાઈ હય.

નોકર—જબી તો લાઈએ આંખ ફિરાઈ હય.

કાસિમ—આકાકે હુકમમેં યેહ ચુક ?

નોકર—ભાઈકે સાથ યેહ સુલુક ?

કાસિમ—નિકલજી મેરે ઘરસે બદલગામ.

નોકર—એસી નોકરીકો સૌ સૌ સલામ. (આવાજ તાલી.)

ગાના કાસિમ.

એસે ઈંજરે પીંજરે હમને લાખેાં દેખે લાલે;
એસે ઘરમેં પાની ભરને વાલે, હુકા તાઝા કરને વાલે,
ઝાડુ પુંજ ભરને વાલે, રોટી આગે રખને વાલે—
તુમસે, અપના મતલબ જતલાનેકો, આતે હેં,
જે આતે હેં વોહ મેરે ઘરકી ઘુરકી ઝિડકી ખાતે હેં—વોહ ખાતે હેં;
જાઓ જાઓ ખાઓ, યાંસે જાઓ,
હંડી હંડી હવા ખાઓ, ઓરોંકો ખાતેં બતલાઓ,
રોટી હુકડા માંગો ખાઓ,—ઈંજરે.

ગાના કિતનાકો.

સગરી નગરી પેહચાને હે પેહચાને હય,
તુમસે ઉલ્લુ બુલ્લુકો કોઈ કયા જાને હય કયા જાને હય.
—મિયાં બીબીકી જોડીકો સગરી નગરી પેહચાને—

ગાના અલીબાબાકો.

અલીબાબા—તૌઆહ યા ઇલાહી તૌઆહ, કયસી હય ગુમરાહી તૌઆહ !
તોતા ચક્ષમી કયા હય તૌઆહ, તૌઆહનેબી કી હય તૌઆહ !

હાસિમ—વાદરે તેરે હમ, તુઝકો જાનતે હેં હમ,
હમ હેં સાનીએ રસ્તમ. તુ હેં મન્છરસેબી કમ—
અરે જારે જારે, ઓ રિઝાલે, ત્રીન ટકેકી લકડી વાલે-ઈજારે.
અલીબાબા—વોહ અપની મોજ ઉડા જાને, બેદરદી પરકી ખીતીકો,
અપને દિલમેં ટકા જાને, સુખિયા દુખિયાકો કયા જાને,—
તુમને ખુદકો આંલા જાને, દોલત હશમત વાલા જાને,
ગયરત ઇઝઝત વાલા જાને, હમને તુમકો કાલા જાને,
મુઝી ડસને વાલા જાને, દુખિયા સુખિયાકો કયા જાને-વોહ.

*

*

*

[નસર]—મગરરે જેહર વાલે ઝંખુર, તું મુઝે કયા દેને વાલા હય,
મેરા દેને વાલા તો અલ્લાહ તઆલા હય, અગર મેં
એડિયાં ધિસ ધિસ કર મર જાગિંગા મગર ફિર લી તુઝ
મનહુસ મખખીયુસકે દરવાઝે પર ફિર કહી ન આગિંગા.

આખ પેહલા.

પરદા ત્રીસરા.

ગાર.

—:—

અલીબાબા—દાયમ હુકમ તેરા કરીમ, સારે જલ્દામે તેરી સુલ્તાની;
તું રહીમ બરતર, તું કાદિર, કઝસો કરમ તેરા કરીમ,
દાયમ હુકમ તેરા કરીમ—

ગાર— બાઝી ખેલી આફત ઝીલી દુશ્મનોંકા જાન લેલી,
ચલો મિલકે સબી ઇસી આન—

અલીબાબા—કયા હુજુમ હય, કયસી ધામ ધુમ હય,
અકલ મેરી યાંપે ગુમ હય, છુપ કર જાતે હયેં કહાં—

*

*

*

લશ્કર યેહ કિસકા આતા હય કિસપે ચઢાઇ હય;
કયા જાને કુછ ખખર નહીં કિસસે લઢાઇ હય.
ઝાડોંમેં છુપકે દેખો તો યેહ જાતે હયેં કહાં;
માલુમ કુછ નહીં કે કઝા મેરી આઇ હય.

ચોર— રેન દિન હમ બનબનમેં ફિરતે હયેં રાહ જન;
લુંટ માર કર ધરકો ફિરતે હેં હમ ઝરસે ધન ધન.
ક.ટેં સર દુશમનકા હમ, ગરદનસે તેગ જન;
અમન અમનકર તન મન હરદમ ઇસ બનમેં ગુલશન.
હાં ધર લુટા, હર લુટા, સર લુટા, ઝર લુટા, જીં જોબન;
સરકારી, દરબારી, આઝારી, બાઝારી કબ છુટા કોઇ પીલતન.

*

*

*

સરદાર—હાં અય બહાદરો, કહાં કહાંકી સેરકી, ચોર કિસ કિસકો
લુટ કર લાએ બયાન કરો.

ચોર ૧—યેહ અર્જ હય મેહરબાન, કાબુલ ગયા થા બેગુમાં,
વાલિયે અફઘાનિસ્તાનકા જાં, રેહતા હે પહાં એક શેરે ઝિયાં.
વાંસે જો ભાગા નીમજાં, પંજબસે લાયા ગૌહર.

સરદાર—શાઆશ !

ચોર ૨—યાંસે જો મેં એક આનમેં, જન પહોંચા ઇન્ડિસ્તાનમેં,
કુછ દિન રહા ઝિન્દગીમેં, વાંસે ગયા જાંપાનમેં, ચોરી
કિયા ધરાનમેં, યેહ ચાકી લાયા કેટલી.

સરદાર—શાઆશ !

ચોર ૩—મઝલુમ હિન્દોસ્તાન પર, પહોંચા જો મેં કસ કર કમર,
ફિર હિન્દોસે જા સિંધ પર, ચોરીકા કર મેંને હુનર, યેહ
સાહી લાયા રેશમી.

સરદાર—શાબાશ !

ચોર ૪—મેંને રાત અંધેરી પાછ, ઘરકે પીછે નકળ લગાઇ, પૈસા
છોડા ના એક પાછ, ચોર કરદી ઘરમેં ખુબ સફાઇ, ઇત-
નેમેં એક છુદિયા માઇ, એસી ચીખ માર ચિલ્લાઇ, વહીં
માલ છોડ કર આયા, હા-હા-હા-સાલખ કુછ ન લાયા.

સરદાર—હિસ્ત !

ચોર ૫—મેં આગરેકી શાપમેં જા કર ધુસા ચુપ ચાપ મેં, મારા
દિસીકા બાપ મેં, ચોરી કિયા ખુદ આપ મેં, એસા કિયા
પાપ મેં, ચેહ છુટ લાયા બેખતર.

ચોર ૬--વાહરે દુશમન જાનકે, બેટે મિયાં શેતાનકે, એસા લગાળી
તાનકે, લાલે પડેંગે જાનકે, બાશિન્દે કબ્રસ્તાન કે, ચે છુટ
લાયા કયોં ઇધર.

સરદાર—બસ બસ ! ખામેશ. તુમમેં ઝરા ઇત્તિફાક નહીં હય,
તુમમેં ઇસ કદર ના ઇત્તિફાકી હય કે ઝરા ઝરાસી બાત
પર લડે મરતે હો, બડે શર્મકી બાત હય, બડે શર્મકી
બાત હય, બડે શર્મકી બાત હય !

ગાના સરદારકા.

બહાદર જંગી સારે નંગી મિયાંન કરો શમશીર;
હાં જવાન સંગી હે ઉમંગી રંગી આલમગીર,
સખ જાનજરે હમને મારે, રાહે રવાં બે પીર;
હાં દેવ બશરકો શેરે બખરકો હમમેં ડાલેં ચીર,
બાગેનો પુરફિઝા દિલ્લુશા, ઇરમ સુનકર ઇસીઆન;
હર તાબે ફરમાન તાબ જાન ખુશી રહે હર આન.

સમ સમ ખુલજ—

લાખોં મુસાફરોંકો યાં લુટ માર કર;
લાતે હેં માલ એવરોઝર લુટ લુટ કર.
પર આજ કાફલા આયા મુઝે હે એક નઝર;
એસા શિકાર હાથ ન આયા હે ઉત્ર બર.
લોહા વહાં ગલે તો ફત્હા અપની બાંદી હય;
સોનેકી ચિડિયા દામમેં આયે તો ચાંદી હય.
અસબાબ રખ ઠિકાનેસે મેં જાગે જલ્દતર;
સમ સમ શિતાબ બંદ હો મેરે કલામ પર.

*

*

*

અલીબાબા--મિલી મિલી સગર ખખર ઘર નઝર ચેહ આયા હય;
બના બના બનકે ધન અમન ચમન પાયા પાયા હય. મિલીબ

સરદાર--ખુલ ખુલ અય સમ સમ, અફસું મેરા સુન ધસ દમ,
આઓ મિલકર સખ બાહમ, બાહર અય મેરે હમ દમ.
હો જાઓ તુમ તૈયાર, જરૂર, નામદાર, હો જાઓ

ચોર--હાં સરદાર, તાબેદાર, હમ હેં જાં નિસાર,

સરદાર--ઓ જરૂરો, ઓહટ મારો (ચોર) હાઝિર હેં જો ફરમાઓ.
,, મારો યા માર જાઓ, યા મરો, લડો, લિડકર ઝોર દિખાઓ.

ચોર--જો ફરમાઓ--જો ફરમાઓ--

સરદાર--ધાઓ, ધાઓ, ધન લાઓ, પીછે ન હટો,
કાટો કટો ફુશમનસે ન ધખરાઓ--
કોઈ પુરખ, કોઈ પચ્છમ. કોઈ ઉત્તર દખખનકો,
હાં કર-કર દિલ અખ જાયેં મિલ સખ.
હાં, હાં ચલો સારે બન બનકો, એક દો, તીન--

*

*

*

*

અલીબાબા—યા ઇલાહીમેં ખ્યાખમેં હુ યા બેદાર, મેં એક મુશ્કિસ
કંગાલ અદમી માલદાર તુજ્જાર ખતુંગા કયોં નહીં અય-
દિલ જુદ સખ કર ઓર હિમ્મત પકડ ખુદા મહેરબાન તો
ગદા પહેલવાન.

ખાખપહેલા પરદા ચોથા મકાન અલીબાબા

ગાના.

આમના—ધરમસે ટાલા કરમ ટલેના ધરમસે ટાલા,
હોગા વોહી જો હોને વાલા જી.
ચાતર કરે ખોટી ચતરાઈ, લેખ ન મેટા જાય;
ડગ ડગ પલ્લ છિન ભુજલ થવમેં સત્ય તિહારે ધાય.
સૃષ્ટિકા સપના દ્રષ્ટિમેં ડાલા, લોભી લોભમેં પડગયા થા લાજી.
સાધુને સન્યાસ લિયા સંતોને રમાયા જોગ;
જોગીને જખ કરકે તપિશ્યા, અચલ નિભાયા સોગ.
[અરે] જોગીકા આસન હે સૃગછાલા, કાનન મુંદ્રા, લાથન માલાજી.

ગાના

અલીબાબા—સગરે મોરે ગમકે દિન દુર પિયર વા;
મગન મગન હું લાગે અમન અમન જીમરવા.-સગરે
ભાગ સુંદરવા સોવત જાગે
ભુખ ન મરન દુખ ન સુખન—સાગરે

x x x x

આમેના—કરો હો ખાતેં જો બેહકી બેહકી
તો દુશમનોંકા ચેહ કયા હય;

યેહ મુઠ્ઠિસીમેં યેહ બેકસીમેં,

તુમ્હારા હાલો હવાલ કયા હય.

અલીબાબા—યકોન માનો ન ઝુટ જાનો યેહ

મેરી બાતોંકા ટાલ કયા હય;

ખુશી હો ઇસદમ ન કર ઝરાગામ,

તુમ્હેં યેહ રંજે મલાલ કયા હય.

આમેના—ભલા અય શૌહર મિલા યેહ કયોંકર,

કહાં સે વો ઝર ઉઠાકે લાયે;

બતાઓ મુઝકોં ભી તો ઝરા તુમ,

જહાંસે વોહ ઝર કમાકે લાયે.

અલીબાબા—અબ ઝરા ઇસકો આઝમાઉંકે ઇમ્તીહાંકી કસોટીપર

દેખો ખરી હય યા ખોટી, સુનો ! જબ યોં મુઝે મુઠ્ઠિસીને

ગમ ખવારો લાચાર કિયા, તબ જાકર મેંને લાઇસે સખ

હાલ અપના ઇઝદાર કિયા, ફિર ઉસને તો એક પૈસા ભી

દેનેસે સાફ ઇનકાર કિયા. મજબુર વહાંસે ફિરા તો મેંને

ચોરીકા યેહ કાર કિયા.

આમેના—અફસોસકે તુમ દાના હોકર ઇસ તૌરસે કયોં નાદાન હુએ;

અફસોસ નેકી છોઠ દી યે કયસે તુમકો ધ્યાન હુએ.

અલીબાબા—જો પાએ કોઇ દોલત તો ઇસમેં,

હરામ કયા હય હલાલ કયા હય;

હરામકી કયા દલીલ હય ઓર હલાલ

કી તો મિસાલ કયા હય.

બાબાહસન—અગર ઇજાઝત મિલે તો ઇસકા

જવાબમેં હું મુહાલ કયા હય;

અલીબાબા—કહો અબ બેટા રઝહે તુમકો,

જવાબ વોહ બા કમાલ કયા હય.

આબાહસન—જો નેક નીચતસે કરકે મેહનત,
કમાકે લાયે હલાલ વોહ હય;
જો કરકે ચોરી દગાસે લાયે,
હરામકી તો મિસાલ ચે હય.

અલીબાબા—અજી રખોલી લે જા કે ઘરમેં
ચેહ ખાત કેસી કલામ કયા હય.
ખુશી હો ધસદમ મઝે ઉડાઓ
તુમેં ધન ખાતોંસે કામ કયા હય.

આમેના—ન બોલો શોહર ઝંખાંસે એસા
હરામસે તો ખુદા બચાએ;
હઝાર લાનત હે એસે ખાને પર
હમકો ન વો ખુદા ખિલાએ.

આબાહસન—કબી ન ખાઉં હરામકા મેં,
બલાસે ફાકોંસે જાન જાએ;
લે જાઓ બેહરે ખુદા વહીં પર
જહાંસે ચેહ ઝર ચુરાકે લાયે.

અલીબાબા—રેહમત ખુદાકી તુઝપર તેરી નેક ચાલ પર;
કયોં દિલસે મેં ફિદા ન હું તુઝ ખુશખિસાલ પર.
તુઝ સાહી નેક બેટા હો જીસકે મકાનમેં;
વોહ કામયાબ કયોં ન હો દોનોં જહાનમેં.
મંજુર આઝમાના થા સો આઝમા લિયા;
સાબિત કદમ તુમ દોનોં કો હર તરહ પા લિયા,
ચોરી વ ખુન મેંને કિસીકા નહીં કિયા.

આમેના—સચ ખાત હય ખેઝાના તુમ્હેં ગૈબસે મિલા ?

અલીબાબા—મેશક ! મુઝકો ખેઝાના ગૈબસે મિલા.

માના આમેના.

આમેના— સૈયાં સાંવલેલી હું બલૈયાં,
કરું અરપન સખ તન મન ધન.
મોરી કુંદનકી નથ, તોરે કંચનકે દસ,
બરે હું કિસ કિસ હવેલી મે સજે,
કપડે કલાબતુકે જડે જુનું જગમગ મારે દીપક
લગન—મોરી૦

અલીબાબા—સાંચ ન બોલો, બેદ ન બોલો, કિસે મુન લો મેરા અચન—
યહી બાત ઉસસે બોલ-દાલ ચાવલ લાઇ મોલ,
ઇસે રખુંગી મેં તોલ, તાકે મિલે વઝન—

બાબા હસન—ઝટપટ આના, ખાના પકાના લગી બુકકી અગન—
અમ્મા લગી૦

અલીબાબા—યહી બાત ઉસસે બોલ-દાલ ચાવલ લાઇ મોલ—ઇસે૦
બાબા હસન—અલાહાલા-ઓહોહોહો—

અલીબાબા—કયોં કયોં બેટા ! અજ તો બહોત ખુશ હો, કયા
વજેહ દય.

બાબા હસન—હાં હાં અબ્બાજન ! મહેરબાન, અખ એક મકાન
સરે ગુલિસ્તાન, તરાહ તરાહકે સામાનસે સખ સખયા
તૈયાર હોના ચાહિયે.

અલીબાબા—અમ્મા બેટા, ઔર—

બાબા હસન—ઓર એક મુસાફિરખાના બનવાના, ઉસમેં ગરીબોંકે
લિયે ખાના પકવાના.

અલીબાબા—અમ્મા બેટા, ઔર—

બાબા હસન—ઓર સો અશરરી મુઝે ખર્ચ કરનેકે લિયે રોઝ
દેના.

અલીબાબા—અરે બેટા સો અશરરી કયા કરેગા.

બાબા હસન—ઇસકો મેં ખેરાત ક્રિયા કરૂંગા.

અલીબાબા—ના ના ખેટા એસા મત કરના. એસા કરનેસે તો કાર-
નકા ખજાનાલી તમામ હો જાયગા.

બાબા હસન—અજી વાહ ! જીસ ખુદાને હમકો એક દમમેં ધતના
અમીર બના દિયા હયા, ઉસકે નામસે હમ ખેરાત કરેંગે
તો કયા વોહ હમકો ઓર ન દેગા.

અલીબાબા—અઝા ખેટા કલ તુમહેં નયે મકાનમેં લે ચલેંગે, ઓર
સો અશરશી રોઝ તુમહેં દિયા કરેંગે.

બાબા હસન—અબબા ! મુઝે એક ચરક ધુગ લે દેના.

અલીબાબા—નહી નહી ખેટા તુઝે એક હુસલ કુસના લે દેંગે.

બાબા પહેલા

પરદા પાંચવા

મકાન કાસિમ

કાસિમ—જુટ બદીસે ડરે, જુક મીતી વોહ મરે,

વોહ સદા સુખી ખુશીકા દમ ભરે.

ઘવ ઘાત જો કરે, રાજપાટ વોહ કરે,—વોહ સદા

ખાઈ ખાઈ ખાઈરે, સભોકે પૈસેકા પુલાવ જાકે,

ચાહે જાન પ્રાન જાએ, પૈસેકા ન ધ્યાન જાએ,

ફેંક દો ચેહ બોઝકો ધમાનકે-ખાઈં (૨)

મેરા હુકમગર સુનો, નેકી બદી છોડો,

વર્ના જુકસે મરોગે જાનકે-ખાઈં-

*

*

*

*

ફિતના—તુમ ખુદકો જાનતે હો બડે માલદાર મેં;

ઓર લખપતી કેહલાતે ચકતા હઝાર મેં.

અકડે ફિરો હો દોલતો ઝરકે ખુમાર મેં;

એક ઉંટ તો કતારમેં હે કિસ શુમાર મેં.

ગો પાસ હે તુમ્હારે હઝારોંકા માલો ઝર;

લેકિન ગની નહી હો તુમ બાધકે બરાબર.

કાસિમ--હયે ! કૌન અલીબાબા, વોહ તો માં જાયા હય ગરીબ,

દોલત કહાંસે ઇતની લલા પાયા વોહ ગરીબ.

ફિતના--નાહક તુમ અપને માલ પર ઇતરાયે જાતે હે;

દો અશરશીકો સૌ દક્કા ગિનકર દિખાતે હો.

ઔર ઉસકે પાસ બે હિસાબ ઝર હે ઇસ કદર;

રખતી હે જોરે ઉસકી તરાજુમેં તોલ કર.

કાસિમ--ફિતના, ચેહ બાત કિસ તરાકસે હુધ હે તુઝકો ખબર,

કુછ ઇસકી સાબીતી બી તેરે પાસ હે ઇધર.

ફિતના--હાં વોહ તરાજુ લેનેકો આઇથી અપને ઘર;

તો મેંને બી ચલાકી દિખાઇ ચેહ ઝુદ તર.

પદ્દેમેં ઉસકે ગોંદ લગા કરકે ઉસકો દી;

જબ લાઇ વોહ તો અશરશી લિપટી હુધ મિલી.

કાસિમ--જબતો ચુરાકે લાયા કિસીકે મકાનસે;

વની લાયા હોવેગા કયા આસમાનસે.

ફિતના--જન સુધારો રે, જબ તક હમ ગમસે કામચનારે--જન

જબ બાતેં ઝરકી સુન પાવે, નિસ દિન હમકો નીંદ ન આવે,

છતિ યન મોરી ધરકે, આંખનસે ખુન બરસે, શ્યામ હમારોરે

*

*

*

*

કાસિમ--હાય, હાય, હાય, કયસા ચેહ દેખા જાય--હાય૦ (૨)

વોહ વહાં ખજાના પાવે, મેરા ચહાં જી જાયે--હામ૦

તન મન જલ જાયે, પલ નહીં કલ પાવે,

વોહ વહાં ખજાના પાવે, મેરા ચહાં દિન જાયે--હાય૦

સખ--શરાખ લાઓ પીઓ પિલાઓ, માઓ, મઝેસે

ધ્રુમ છન ન ન ન ન ગાઓ૦

આખાહસન--અરવારીકો ઘોડા ગાડી, બેડે હાથીકો અંખાડી

અંગલા રંગીન ખાગ ખાડી, પીવેં ખટ્ટી મિટ્ટી તાડી-ગાઓ૦

સખ--હાથરે-સાંજ સવેરે અમન ચમન મેં,

હાં રે-સેર કરેંગે હમ બન હનકે-ગાઓ૦

*

*

*

નોકર--હુજુર આપકે ભાઈ સાહબ તશરીફ લાયે હયે.

અલીબાબા--હયે ! હયે ! કયા. ઝરા ફિર કેહના.

નોકર--હુજુર આપકે ભાઈ કાસિમ સાહબ તશરીફ લાયે હયે.

અલીબાબા--અરે તુમહેં ઘોડા હુઆ હોગા, ઉનકી શકિલકા કોઈ દુસરા આદમી હોગા

નોકર--નહીં હુજુર મેં ઉનકો અચ્છી તરહે પેહચાનતા હું ખુબ જાનતા હું વોહી આયે હેં.

અલીબાબા--જલ્લા એસે નસીબ કહાં જો વોહ હમારે ઘર તશરીફ લાયે

નોકર--નહીં નહીં, હુજુર મેં આપકે ભાઈકો અચ્છી તરાહ જાનતા હું

અલીબાબા--ગુનચયે દિલ ખિલ ગયા, રોશન અશ્મ ચિરાગ હો ગયા
મોઅત્તર દિમાગ હો ગયા.

આમેના--અજી વાહ કયા મોઅત્તર દિમાગ હો ગયા, વોહી આપકે
ભાઈ, મુઝે બેવકાઈ રખનેવાલે, ઘરસે ધકકે મારકે નિકા-
લનેવાલે, યાદ હય યા ભુલ ગયે, યા મારે ખુશકિ ધ્રુલ ગયે.

અલીબાબા--અરી દીવાની ચેહ ખાત દિલમેં લાની બેઆ નહીં.
અગર્યે ઉન્હોંને બદ ગુમાની ઠાની, મગર કયા કરેં, ફિર
બી હે પુરાને મા આપકી નિશાની અગર વોહ મેરે ઘરમેં
તશરીફ લાયેંગે તો ઉનકો આંખો પર ખિહાજિંગા, ઉનકે
પાજિં ઘો ઘો કર પી જાજિંગા અચ્છા જાઓ તુમ ઉનકો
ખુલાલાઓ.

નોકર—બહોત ખુબ, તુમ ઝરા ધરમેં ચલો, ઝરા દો દો ઉનસે
ખાતેં કરલો.

અલીબાબા—અય બિરાદર, મુખારક હો આપકા આના.

કાસિમ—અય ના મુખારક યહાં મેરે પેટમેં અંગારે જલતે હેં ઓર
હુએ મુખારક સુઝતી હે.

અલીબાબા—ભાઈ સાલખ લીજયે, બાદ નોશ કીજયે

કાસિમ—બસ, બસ, ખામોશ હો, એસે ન બેહેશ હો, અપની ઓકાત
ન ફરામોશ હો.

કલતક તો મારે ભુક કે હોતીથી જાં કવાબ,

ઓર આજ કયા હુઆ જો ઉડાતે હો શરાબ.

અલીબાબા—હાં યેહ તો નહીં.

યાસિમ—કયા યેહ તો, યેહ તો, જલ્દ અબ કેહદો સાક.

અલીબાબા—દો ચાર અશરદિયાં કહી રસ્તેમેંથી પડી;

તકદીરસે મેરી વોહ મુઝે આજ મિલ ગઈ.

કાસિમ—દો ચાર હી અશરફી હી મિત્તી હય તુમહેં અગર;

તો રખા હે તુમને ઉસે તરાજુસે તોલ કર.

અલીબાબા—યા ઇલાહી ! ઇસ ખાતકી ઇસકો ખખર કિસ તરાહ હુઘ;

અબ રાસ્ત કેહને કે સિવા ચારા નહી કોઈ.

સુનીયે સિયાહ બખ્ત થા કલતક તો અય જનાબ;

પર આજ હય નસીબ મેરા ઔઝે આફતાબ.

કાસિમ—સખ જુટ જબ તલક કોઈ હીલા ન કુછ કરે;

મુમકિન નહી કિસીકો એક પૈસા બી મિલે.

અલીબાબા—અંદેષે જબ ખુદાકી હુઈ મેહરકી નઝર;

ખુદ હીલા ઉસકે સામને હોતા હે જલ્વાગર.

કાસિમ—અરે—યેહ તો મેંબી જાનનાહું ખાત સખ મગર,

દોલત કહાંસે મિલ ગઈ તુમહેં ઇસ કદર.

અલીબાબા—ભાઈ કહીંસે લાયા મેં ઇસસે તુમ્હેં કયા કામ હય;
 યેહ ન પુછો ઇસકા બદોત ધુરા અંજામ હય.

મેં જો લાયા ઇસમેંસે તુમ બી આધા લે જાઓ માલોઝર,
 માલતો કયા હય મેં બી આપકાલી બંદાહું ઝી હુનર.

કાસિમ—મેં ન માતુંગા કબી બાતેં બનાના છોડ દો;

જલ્દ બતલા દો મુઝે અજ હીલા બહાના છોડદો.

અલીબાબા—કોત્રદો યેહ ભેદ ગેરોંકો બતાના છોડદો,

તજ હય અયાં રાઝે નિહાં એર રંજ ઉઠાના છોડદો.

કાસિમ—હાં હાં, કોલ લો પયમાન લો અજ ખૌફ ખાના છોડદો;

જલ્દ બતલાદો મુઝે અજ વોહ દિકાના છોડદો.

અલીબાબા—સુનો ઇસ શેહરકે બહાર જો મેદાન હય,

કાસિમ—હાં,

અલીબાબા—ઊંસકે પાસ એક પહાડમેં પચ્ચમકી તરફ એક ગાર હે

ઊંસકે અંદર યેહ સારા માલ હય.

કાસિમ—હાં યેહ બાત હય ફિર કયોં મેં લાના છોડ દું;

મુક્ત મિલતા હય ખજાના કયોં મેં લાના છોડદું.

અલીબાબા—અજ દિવસે હોકે શાદ સિધારો અય ભાઈ જાન;

પર ઇસ્મ રખના યાદ સિધારો અય ભાઈ જાન.

કાસિમ—હાં યાદ હે સજ કહેજો કહા તુને અય ખિરાદર;

સર સર તુ ખુલજા જાંતેહી કહુંગામેં સરાસર.

અલીબાબા—અરે સર સર કહોગે તો કયા પથરોંસે દોડોગે અપના

સર;

સમસમકો યાદ રખના ખિરાદર અપની જાનાન પર

કાસિમ—હાં હાં કહુંગા સો સો તું ખુલ શિતાબ;

અલીબાબા—સો સો નહી સમ સમ તુ ખુલ શિતાબ.

કાસિમ—અજ વાહ વાહ, સમ સમ ટમ ટમ સજ એકહી હય.

ગાના.

અલીબાબા—ધુન અપની અપની ગાતે હયે,
 રામ નામકી સુમરનકા—ધુન૦
 પાપી જગતમેં કામ ક્રોધ મોહ,
 લોભ કપટ છલકા જિસરામ;
 સુખ સમ્પતિકા હર કોઈ સાથી,
 દુઃખ મેં આવે નાહી કામ—ધુન૦

આખ પેહલા.

પરદા સાતવાં

પહાડી ગાર.

કાસિમ—ચહી ઉસ ગારકા દિકાના હય,
 જહાં પોશીદા વોલ ખઝાના હય,
 અખ મુઝે ઇસકે અંદર જાના હય,
 ઓર માલોઝર લાના હય.
 સમ સમ તું ખુલજ શિતાખ મેરે કલામ પર,
 વાલ વાલ ચેહ અલમાસ બેકયાસ, ચેહ લાલ લાખોંકા
 માલ, કયા અલી બાબાકે લિયે રખ જાગેં કયા કયા કયા,
 અકલ પર પત્થર પડ ગયે હયેં, કે અલીબાબા કે લિયે
 રખ જાગેં. ચેહ સખ અપને ગધેં પર લાલ કર અપને
 ઘર લે જાગેં.

ગાના.

ખુશી ખુશી હો બસ ખુશી, ચેહ કારંકા ખઝાના હય;
 ચેહ ખુશી, ચેહ પાયા મેંને ઝર ગોંધર સબી.
 મિલી મિલી દિલી ચેહ ખુશી, ચલો ચલો ચહાંસે તુમ,

અબી ધરકો નિડર હોકર, અય સમ સમ બંદ હો
શિતાબ—મિલીં

સરદાર—હાં અય બહાદરો લુટ મારકે તમામ સામાનકો ખઝનેમે
જમા કરો.

કાસિમ—કરૂં કયા મેં હાય પરવરગિર,
હુવા અબ તો મેં ગારમેં ખારોઝાર.
લુલા ધરમ નિકલુંગા કિસ તૌરમેં,
હુવા અબ તો ઝિન્દાહી દરગોર મેં.

સરદાર—હયે ! ચેહ કયા અસરાર હય, કયા તકરાર હય, શાયદ
કોઇ મોતકો તલબગાર હય, જે પોશીદા ગારકે દરમ્યાન
હય. હાં હાં અય બલાયે બે દરમાન તું કૌન હય બલાએ
બે દરમ્યાન.

કાસિમ—અય સાહબ મેં બલાએ બેદરમાન નહીં બલકે હું ઇન્સાન.

સરદાર—તેરા નામ ?

કાસિમ—ગુમનામ.

સરદાર—તેરા કામ ?

કાસિમ—ના કામ.

સરદાર—અય ખરે બે લગામ તુઝકો યહાં કૌન લાયા.

કાસિમ—મેરા મુકદ્દર અગાડી પિછાડી બાંધ કર યહાં લે આયા.

સરદાર—તુઝકો કિસને ચેહ રાસના બતાયા.

કાસિમ—તકદીરને હસ ગારમેં કંસ.યા.

સરદાર—મેં તુઝકો અંધેરી ગોરકી રાહ દિબલાજિંગા.

કાસિમ—હાય, તોબાહ ! તોબાહ ! ફિર કબી ન આજિંગા.

સરદાર—મેં ઈસ ખંજરસે તેરે ટુકડે ટુકડે કર દુંગા.

કાસિમ—અય ચારો મુઝે ઇતની મોહલત દો કે મેં અપને ગુના-
હોંકી તૌબાહ કર લું હાય તૌબાહ કર લું.

સરદાર—અરજા જા. અય અજલ રસીદા મેં તુઝે ધતની મોહલત
દેતા હું કે તું અપને ગુનાહોંકી તૌઆહ કર લે.

x

x

x

કાસિમ—કરી ગુનાહોંમેં ઉત્ર સારી ધલાહી તોઆ ધલાહી તોઆ;
હવસમેં ઉત્રે ફના ગુઝારી ધલાહી તોઆ ધલાહી તોઆ.
કષ સફરકો જના હય ઓ મુસાફિર,
કટેગી રાહે અદમ યે કયોં કર;
ન કોષ સાથી ન કોષ રેહ બર,
ગુનાહકી ગદી ધરી હે સર પર.
ફના હે આબિર સરાયે ફાની
હે, ચાર દિનકી યેહ ઝિન્દગાની;
ન હય ખુદાપા ન હય જવાની,
વો હય ફિસાના યં હે કલાની.
રહેગી નેકોંકી યાદગારી, ધલાહી તોઆ ધલાહી તોઆ.

આખ દુસરા.

પરદા પેહલા.

મકાન અલીઆઆ.

ગાના.

તેરા પદ્દા ઝમાના, ગયખી ખઝાના, પાયા શાહાના, ઐશ હય મુદામ—
બરકે પિલાના, સાકી પયમાના, દાર પુરાના, ઐશ હય મુદામ—
છાઠ ઘટા ધન ધોર ચમનમે, અઘ બદારિસ્તાન;
ખુલખુલ કુમરી બોલ રહે હેં ગુન્હે હુવે શાદમાન—

*

*

*

આઆ હસન—કયોં પિદર ખામોશ હો કયા રંજ દામનગીર હય;
કયોં ઉદાસી છાધ હય ચેહરા યે કયોં દિલગીર હય.

અલીબાબા—હયફ ભાઈકે લિયે ચેહ દિલ મેરા દિલગીર હય;
 ઉનકી હી આંખોમેં મેરી ફિર રહી તરતીર હય.
 આમેના—ગમ ન કીજીયે ઠેરીયે મરજીના આયેગી અબી;
 કુછ ન કુછ ધરસે ખબર કાસિમકે લાયેગી અબી.
 અલીબાબા—કયોં અય મરજીના ખબર કયા લાઇ હય, કર જલ્દી બયાં.
 મરજીના—કયા કહું આકા નહીં મિત્રતા હે કાસિમકા નિશાં.
 અલીબાબા—કયા નહી અય તક વોહ આયે હયેં, હુએ ફિર ગુમ કહાં ?
 મરજીના—ઉનકે ગમમેં રો રો કે ફિતના હુઇ હય નીમજાં.

ગાના.

અલીબાબા—અરે બીબી ભાઈકો હુંદન જાગેં હાં—(૧)
 હાય બન બન ભટકું, નગર ડગર ફિરેં, બન બન.
 પુરખ પચ્છમ ઉત્તર દખ્ખન, ચાઈ કોટ મેં ધાગેં
 હાં રે બીબી ચારેં કોટ મેં ધાગેં—બન બન૦

બાબા દુસરા.

પરદા દુસરા.

ખજાર.

ગાના.

મુલ્લા—ચારો મેં દો જોર વાલાજી. [૨] દો જોરવાલા (૩)
 દો જોર વાલેકી લો કઝા આઇ, દો જોર વાલાજી—ચારો.
 ચારો કોઇ તદખીર બતાઓ, મુસ્કિલમેં કુછ કામ આઓ,
 એક કહે મેં મા હું તેરી, દુસરી કહે મેં બહેન ચચેરી,
 લગી ચારો કમખખતી મેરી, હાય મેરે મૌતા કેસી આફત
 ડાલા—દો.
 યહાં દોનોં આતી હેં બેસવા, ઝરા છુપકે દેખું કરતી હે કયા.

પેહલી—

*

*

*

અરી ઓ દલાલા કેસા ધરમેં ઝગડા ડાલા,
બાવા મુલાકો બુલાલા, તેરા મુંહ કંઈંગી કાલા,
અરી બોલ, અરી બોલ, અરી બોલ—

આરત—મુલા તેરા બાપ ભાધ મેરી ઉસસે હે સગાધ,
તેરા યાર હે કસાધ—

દુસરી—કેસી મેંને ચેહ સુનાધ, અરી બોલ—(૩)

આરત—મુઝકે કેહતી હે બદકાર, પેહલે અપનેકા સંવાર,

પેહલી— મુઝા છોડા ન ચમાર—કરં

જીતુંકી શીટકાર, અરી બોલ, અરી બોલ, બોલ બોલ બોલ—

આરત—ઓ જીતે મારને વાલી, જેસે ગોદરકી હે સાલી, સુરત ભોંડી—

દુસરી—કાલી કાલી કરતી ફિરતી હે દલાલી—અરી બોલ

તીનોં—અરી સુખન તું સુન મેરા ધતનારી—(૨)

પાઞિ પડું, હાથ જોડું,

પેલી—દાંત, તોડું,

દુસરી—લાત માઈ,

મુલા—લડો કયોંરી, લડો કયોંરી.

દોનોં આરતેં—હાય મરે હુએ તું ઝેહર ખાકે, અરે સુખન તો સુન
મેરા ધતનારી.

પેહલી—મેં તો કુવેમેં ગિંઈંગી,

દુસરી—મેં તો ખડકેમેં પડુંગી.

પેહલી—તેરા કલેઝ મેં ખાઞિંગી,

દુસરી—તેરી હડિડયાં ચખાઞિંગી.

પેહલી—ઝેહર ખાકે મરુંગી,

દુસરી—ફાંસી ગલેમેં ધરુંગી.

મુલા—જનઓ કટો મરોગે ઝેહર ખાકે અરી સુખન તો

બાબ દુસરા

પરદા તીસરા

મકાન કાસમ

ફિત્તા	}	ગાના	
આમેના		કુદરત ખુદાસે ચાર આંસુ બહા, રેહમકર હમમે ખુદા,	
મરજના		કાસિમ ગયા હે મર, કાસિમ ગયા હે મર.	
અલીબાબા		"	"
લોગ	}	"	"
		"	"

બાબ દુસરા.

પરદા ચોથા.

મકાન અલીબાબા.

ફિતના— મુઝકો શૌદરસે ન અવ લાઇ છુકાના ચાહિયે;
 અલીબાબા—ફત્તલાઇકી ઇસી ધરમે બનાના ચાહિયે.
 આમેના— હાં વહાંપર ગુરત મૈયનકો દિલાના ચાહિયે,
 અલીબાબા—ભેદ ચેહ મરજના અબ તુઝકો છુપાના ચાહિયે.
 મરજના—હાંજ હાં ઇસબાતમે લખ ના દિલાના ચાહિયે,
 અલીબાબા—અબ કફન ઉનકે લિયે જલ્દી સિલાના ચાહિયે.
 મરજના—હાં કફનકે વાસતે દરઝી શુઝાના ચાહિયે,
 અલીબાબા—પર ન ધરકા રાસ્તા ઉસકો બતાના ચાહિયે.
 મરજના—જબ તો પટ્ટી બાંધ કર આંખોંપે લાના ચાહિયે.

બાબ દુસરા

પરદા પાંચવાં

બાઝાર

ગાના

મુલ્કા-પનાહ ખુદાકી પનાહ (૨) જો લાવેના, ચોરત ઉઠાવેના,
 જેહમત ઉમ્ર ભરકી-પનાહ૦

(કોર્સ) ગરીબ હુઆ મૈં ગરીબ (૨) ન કોહી કફનકો ન પૈસા દફનકો,
 ગયા મર, ખુદાકી પનાહ,—પનાહ૦

(કોર્સ) નિકાલ ક્રિયા જળ નિકાલ (૨) તથા ન કોડી કફનકો,
ન પૈસા કફનકો, ગયા મર, ખુદાકી પનાહ-પનાહ

અલીલ હુઈ ખીખી અલીલ (૨)

હકીમોંકા ખચી દવાઈકા પચી, પડા સર ખુદાકી પનાહ—

*

*

*

યા પરવરદિગાર, યા પરવરદિગાર, ન કહીં દરઝીકા રોઝગાર
ન કફન દોઝીકા ખ્યોપાર, અખ કયોંકર હોગા બેડા પાર, આજ-
કલ હમારા નસીબાબી કયા સોતા હય, કે કમખખત મરા હુવા મુદ્દા
બી ફિર ઝિન્દા હોતા હય. બનિયેસે કઝ લેલેકર ખાતા હું. વોહ
કમખખત હરરોઝ આકર દિક કરતા હય, લો વોહી મનહુસ
સામનેસે આતા હય.

બનિયા—અજી ખલીફાજી ! રામરામ. કલોપાજી રામ રામ.

મુદ્દા—સલામ શેઠજી ! કહાંસે આયે હો, કહાં જાઓગે.

બનિયા—અજી મુદ્દા શાપ, અમારા રૂપીઆ આઝના આઝ આપો,
નહીંતો તમને ઝાવુ અમે અસમાલ ડોટમાં ફરિયાદી કરશું.

મુદ્દા—નહીં નહીં શેઠજી ! મેં તુમ્હારા રૂપીયા તુમકોહી હુંગા,
ઝિયંદા તુમ મુઝે ગભરાઓગે તો મેં દેહશતકે મારે
મર જાઝીંગા.

બનિયા—અરે તમ મરો યા તમારો બાપ મરે, પર અપને રૂપિયો
તો નહી મર સકો.

મુદ્દાજી—અચ્છા અચ્છા શેઠજી ! મેં કલ તુમ્હારે ઘર આઝીંગા,
ઓર તુમ્હારા કુત્ર રૂપિયા તુમકો ચુકા હુંગા.

બનિયા—દેખના, નહીંતો મેં નોટીસ હુંગા. જાતા હું. રામ રામ.

મુદ્દા—ટે, ટે. ચલો મનહુસ ટલા.

મરજના—લો મેં જીસકી તલાશમેં નિકઝીથી વોહ તો યહીં પર હય.

અજી ખલીફાજી મેં તુમ્હારે ઘર પર બી હો આધ હું ઓર
આપકો યહાં પાતી હું.

મુલ્લા—કયોં કયોં કયા કોઇ મર ગયા હય. એક મરા હય યા દો.
દો મરે હેં યા ચાર. અગર ચાર મરે હોંગે તો, ચાર ચાર
આનેકે હિસાબસે એક રૂપિયા હુઆ. અરે હાં હાં સાત
આને મૈયતકી નેહલાઇકે હોંગે, યે સબ મિલ કર દો.
રૂપિયે બારા આને હુએ. ચાર આને દે દેંગે ઓર તીન
રૂપિયે લે લેંગે. ચલો. જલ્દી. વર્ના મુઝકો પતા બતા દો,
તાકે મેં તુમસે પેહલે વહાં પહોંચ જાઁ.

ગાના.

મરજના—અજબ તુમ્હારી સ.રી બાતેં, હયેં પ્યારી, જોકે
તુમને યેહ બેચારી, હો બડે ચતર, હો બડે ચતર.—
ચચાજી કહાની બાતેં, નહ પુરાની બાતેં,
છોડો યેહ દીવાની, કુછ હિસાબ કર, કુછ હિસાબ કર.—
કામ હે ઝરૂરી, ગર્ચે કરતે હો મઝદૂરી, મેહનત પાઓ પુરીરી,
શર્ત યેહ હય મગર, શર્ત યેહ હય મગર.—
નયન બંધા તેરે દોનોં (૨).
નયન બંધા, મુઝે પતા બતા, મેં પાઁ બતા,
ચલ સાથ નિડર, ચલ સાથ નિડર,—

ગાના.

મુલ્લા— ઓરી મસ્તાની, તુ હે પીપલકી ભવાની,
કરતી ફિરતી હે શેતાની, કયોં દધર ઉધર. [૨]
અરી ઓ ચચાની, તેરી બાતેં હેં દીવાની,
ચાકે મેરી હે ગીબાની, કુછ ખયાલ કર. [૨]

ખુબ તરે ચાલે, મેરી આંખેં તુ બંધવાસે,
કિસી કુંવેમેં ન ડાલે, જાઉં બે મોત મર [૨]

x

x

x

કૌન બલા, અરી તુ કૌન બલા, કૌન બલા તેરા દાણુ ગલા,
ધર જાઉં ચલા, ચલ સરક ઉધર (૩)

*

*

*

*

મરજના—સુને ઇસમેં કોઇ ભેદ હય, મેં તુમહારી આંખે બાંધ કર
લે જાઉંગી તો ઉસકી મઝદુરીમેં સોનેકા ડલા દિલવાજીંગી.

મુલ્લા—કયા, કયા, કયા કહા. ફિર કેહના.

મરજના—સોનેકા ડલા.

મુલ્લા—સોનેકા ડલા, વલાહ બિલાહ.

મરજના—વલાહ બિલાહ.

મુલ્લા—ભલા કિતના બડા દોગા વોહ સોનેકા ડલા.

મરજના—દો સેરકા.

મુલ્લા—દોસેરકા.

મરજના—જખ તો મુઝે કબુલ હય.

મુલ્લા—બાંધો મેરી આંખેં. મગર ખબરદાર કિસી કુંવેમેં ન ગિરાના.

મરજના—નહીં, નહીં. કુંવેમેં નહીં ગિરાઉંગી.

મુલ્લા—ઓ હો હો હો. બસ બસ આંખેં ન ઇતની કસ, કયા મુઝે
કોઇ ઘોડા મુકરરે કિયા હય. જો ઇતની અંધેરી કસતી હય.

મરજના—તાકે અગાડી સરપટ ન ભાગો, ઓર સીધે તવેલેમેં
ચલે જાઓ.

ગાના.

મુલ્લા—અરી સંભલ ઓ દીવાની ઓ અંચલ ધીરે, ધીરે, ધીરે.

ઉંચે નીચે રાખયો નયના, રે નયનસે કાહુ મુઝત નાહીં,

જયા મોર ડર પાએ. દેખ સંભલરી ઓ અંધિયારી.

કુવેમેં દે ન ગિરા, મોહે કુવેમેં દે ન ગિરા,
કોઈ શેતાન ન ગર્દન દબાએ, મુઝે મેંડક ચબાએ નખાએ

*

*

*

*

મરજના--કાહે ડરે મોત સેતુ કાહે જીયા ગભરા, ઝટપટ ઝટપટ ચક્ષોરે,
મુલ્લા ગરવા પુછે જાયેં, તોહે કુવેમેં દું ન ગિરા,
તોહે મેંડક ચબાએ ન ખાએ,
સંબલ દીવાની ઓ ચંચલ નાર, અરી ઓ સંભવં

આખ દુસરા

પરદા ચોથા

પહાડગાર

ગાના

સરદાર--હાં હાં કિસને ખોલા પટ ચેદ દરકા,
મુરદા ભી નહીં બદ અખતર,
કોઈ દુશમન આયા સરકા, મુર્દાભી નહીં બદઅખતરકા,
ખોજ નિકાલો ઉસકે ધરકા, ખુન બદાઉં ઉસકે સરકા
કૌન બચ્યા શેર નરકા, જો શાદ હો સરવરકા-ખોલાં
જલતા હે ચેદ ખુન જગરકા, સીનેમેં ઉઠતા હે ધડકા,
કમા દમ કરના અખ ઉસ ખરકા-

ગાના

ચોર--જો ફરમાના હો સરવરકા, ખોલા પટ ચેદ દરકા,
ખોજ નિકાલો ઉસકે ધરકા, ખુન બદાવેં ઉસ કમતરકા,
કૌન હે બચ્યા શેર નરકા, જીસ પર મનશા હો સરવરકા-ખો
દુંગા તોડા સીમો ઝરકા, દિખાવેંગે કાર હુનરકા,
કૌન બચ્યા હે શેર નરકા--જીસ પરં

*

*

*

*

અલીયા—સાહજ્ય ચેહ કૌનસી બડી ખાત હય, ધસમેંલી કોઇ કરામાત હય, લો બંદા અલી જાતા હય, ઓર ઉસકો પકડ જકડકર ખાંધ લાતા હય.

એક ચોર—લો, ચેહ બડે દિલેર જંગકા બેટા સુના જાતા હય, અપનેહી જોરમેં તના જાતા હય.

અલીયા—લો સાહજ્ય મેં દાવા કરતા હું ઓર ધસ ખાતકા ખીડા ઉઠતા હું કે ધસ ચોર સિર ઝોર કો કાનસે પકડકર લાતા હું અસ્સલામો અલવકુમ !

—○—

સરદાર—ઓ ઝાલિમ, નહીં છોડુંગા તુજે,
જખતકે ન પાઉં તખ તક આતિશ કખ યુજે.
હરામ હરામ આબો દાના હય મુજે—ઝાલિમ
કસમ કસમ ધમાન, જકર ધસી આન;
જંગ કરે જા કે, બરપા કરે, ચાહે જુસે મરે—જખતક
x x x x

બાબ તીસરા પરદા પહેલા બાઝાર

અલીયા—સારા શેહર હુંદ ફિરા મગર ઉસ સિર ઝોરકા કુછ પતા ન મિલા અખતો ઝરા થોડીસી દેર ચહાં સસતાબિંગા, આરામ કરુંગા આદમેં ઉસકી તલાશકો જાઉંગા. આ હા હા હા

ગાના

મુશ્તા-કમાકે લાયા સોનેકા ડહલા, વાહવાહ એશ વાહ વાહ, -(૨)

સોનેકો બેચ લુંગા, ફિર કહીં હવેલી લુંગા,

ફિર કહીં તવેલા લુંગા, ફિર કહીંમેં બંગલા લુંગા.

ઉસમેં રખ્યું હાથી, ઘોડા, ગધા, ખચ્ચર, ટર્ટુ, મચ્છર,

ખટમલ, પિસ્સુ, કુત્તા, બિલ્લા, ઉનકા હાકિમ બનુંગા, વાહ

કિસીસે ન કિસીસે ન ડરુંગા,—વાહ

સ્તમસે ભી લકુંગા-વાહ વાહ એજ વાહ વાહ,
દઝાઈગામેં તુકતી હલવા, વાહવાહ એજ વાહ વાહ—કમાઈ૦

*

*

*

અલીયા—સોનેકા ડહા પાયા કફનકી સિલાઈમેં;
ઇસમેં હે કોઇ ભેદ કઈં યાં રસાઈ મેં.
અસલામો અઝયકુમ !

મુલ્લા— વ અલયકુ મુસ્સલામ.

અલીયા—કયા કર રહે હો.

મુલ્લા— આપકો કયા સુઝતા હય.

અલિયા—કુછ કામ આપસે હય મેહરબાન.

મુલ્લા— હાં વેહ તો મયેં સમઝા કે સિલવાના હય કફન;
શાયદ કે હો ગઇ હય મૈયત તુમ્હારે ઘર.
મુઝકો ખુલાઈયે, આઈયે, ઇનાયત હે સરખસર
અલિયે તૈયાર હું મેં ઇસ, કામકો હુઝુર;
કહિયે મકાન આપકો હે રહાંસે કિતની દુર.
પર વેહ જો મર ગયે હેં દાદા હેં આપકે;
ગઝબી હે સુઇ તાગાબી સંદુંગા નાપકે.

અલીયા— પર કફનકી સિલાઈમેં કયા દામ પાતે હો;

મુલ્લા— મુરદા દિખાતે હો યા ખાતે બનાતે હો.

અલીયા— એક ખાત પુછતા હું તુમ્હેં ઇસકા દો જવાબ;

મુલ્લા— કયા આંખેં બાંધની હેં મેરી તુમકો અય જનાય.

અલીયા— વહાહ મરખરી ભી તુમ્હેં ખુબ યાદ હય;
યેહ આંખેં બાંધનેસે લલા કયા મુરાદ હય.

મુલ્લા— કયા મરખરી સુનો અબી કવહી કી હય યે ખાત;
બંધવાકે આંખેં મેંને કફન સીયા સારી રાત.

અલીયા—ફિર કયા કફનકી સિલાઈકી મઝદુરીમેં મિલા;

મુદ્દા—મેહનતમેં મિલા પીલા પીલા સોનેકા ડહા.

અલીયા—એશક વોહી હોવેગા મરદુદ બે ઇમાન;
જસનેકે માલો ઝરકે લિયે ખોઇ અપની જન.
હાંજી લલા વોહ કૌન થા, જો હુવા હે કઝા નસીબ;
કિસ આલી ખાનદાનકા, બેટા થા વોહ ગરીબ.

મુદ્દા—હઝરત ખાનદાન પાનદાન જનતા નહીં;
ઓર ઉસકે આપદાદાકો પેહચાનતા નહી.

અલીયા— અચ્છા બતાઓ ચલકે ઝરા મુઝકો વોહ મકાન,
પુછું તો ફિર ચકીન મુઝે આયે બે શુમાન.

મુદ્દા— દિખલાજી ખાક મૈને બી દેખા નહીં વોહ ઘર;
પર હાં મેં એક શુમારસે લે જાગીગા ઉધર.

અલીયા— અચ્છા ઉસી શુમારસે દિખલાઓ ઉસકા ઘર;

મુદ્દા— ઇસ કામકે ઇનામમેં કયા દોગે નામવર.

અલીયા— પચીસ અશરશી સોનેકા ફુંગા મેં;

મુદ્દા— હાં ખિર જખતો તુમકો વહાં લે ચલુંગા મેં.

અલીયા— પટ્ટી તુમહારી આંખોંપે મેં આંધું ઇધરકો આઓ;

મુદ્દા— ચાંસે નહીં સરાયસે ચલુંગા ઇધરકો આઓ.

આખ તીસરા પરદા દુસરા મહોલ્લા મકાન અલીયાખા

ગાના.

લલકે— વાહવારે ખેલેં કુદેં લલકપનમેં
સખ લલ્છન છપ્પન ભરે લલકપનમેં--વાહ.
વાહ સખ ગુન પુરે હમ હેં લંકુરે
નહીં અધુરે કોઇ લલકપનમેં--વાહવારે.

શેતાનકો પાયેં તો વોહ ગત બનાયેં;
ઉસે નાયેં નચાયેં સખ લડકપનમેં--વાહવારેં

x

x

x

આયા હસન-લાહોલા વલા કુવ્વતા ઇલા બિલા,
અજબ સખકે સખ હેં ચેહ ઝાતે શરીફ;
ચેહ શેતાં કે બી બાપકે હેં હરીફ;
લડકા પેહલા-ઉધર કયેં ખડે હો ઇધરકો તો આઓ;
ઝરા ખેલો કુદો મઝે તો ઉડાઓ.
અરે ભાઇ લિખ્ખો પડો યહાંસે જાઓ;
નયેં મુફતમેં ખેલકર દિન ગંવાઓ-કિસીકા દાવ હે.
લડકપન જેલમેં ખોયા, જવાની નીંદબર સોયા,
થુઢાપા દેખકર રોયા.

સખ લડકે--પઢેંગે લિખેંગે તો હોંગે ખરાખ;
જો ખેલેંગે કુદેંગે તો હોંગે નવાખ.

અરે ચુરનવાલા આયા, બલ્લે બલ્લે ચુરનવાલા આયા, ખેચ-
કર ચેહ કિતાબ ઝરા રખેંગે, તખતીકો લગાઉ કખાખ.

ગાના.

ચુરનવાલા-મેં દેહલીસે હું આયા, અચ્છી અચ્છી ચુરન લાયા,
જસને એક ઝરીસી ખાયા, ઉસને બેદદ લઝઝત પાયા.

લડકા ૧-જસને ચુરન તેરા ખાયા, ઉસને લઝઝત કુછ ન પાયા;
બલ્લે આખિરકો પચતાયા, ચેહ તુ ચુરન કેસા લાયા.

ચુરનવાલા-જો કોઇ ચુરન મેરા ખાવે, ઉસકી બીમારી સખ જાવે,
મિરલે રસ્તમ વોહ કેહલાવે, કુશ્તી દેવોંસે લડ આવે.

લડકાર-- તેરા ચુરન જો કોઇ ખાવે, ઉસકો બલ્લઝમી હો જાવે,
ગરહન ઉસકી મોત દયાવે, સીધા સોનાપુરકો જાવે.

ચુરનવાલા—ચુરન મેરા જાલીનુસ, જસકો ખાવેં તુરકી રસ,
ચહેરા રોશન હો ફાનુસ, જાવે જીભારીકા બુસ.

લડકા ૩— ચુરન વાલા હે મનહુસ, ઉસકા ભાઇ બડા કંજુસ;
ખાવા બિલકુલ મજબીયુસ, ડાલા ચુરનમેં હે ધુસ.

ચુરનવાલા—મેં હું ચુરનકા બ્યોપારી, ફિરકર આયા દુનિયા સારી;
તુ હે તાલીકા બંડારી, તુઝકો ગધેકી અસ્વારી.

લડકા ૪— દેખો ચુરનકા બ્યોપારી, ઇસકો લકવેકી જીભારી;
ખાવા દેહલીકા પનસારી, અમ્મા મેરઠકી બહિયારી.

*

*

*

લડકા ૫— અમે ઓ ચુરનવાલે પૈસેકી ધાડમ ચાલ દે.

ચુરનવાલા—અરે અચ્છા દેતા હું. પૈસા દેવો.

લડકા ૬— અરે ચુરનવાલે પૈસેકે છૌસે દે.

ચુરનવાલા—દેતા હું.

લડકા ૭— અરે લૈયા સોંફ તો દે દો,

ચુરનવાલા—અચ્છા દેતા હું.

લડકા ૮— પૈસેકે છૌસે દે દો.

ચુરનવાલા—અરે દૌડો દૌડો, ચોર, ચોર, સિપાહી ચોર, સિપાહી
ચોર, લડકે મેરા ચુરન લુટ ગયે. અયેં એં એં એં
(આવાજ રોનેકી) અરે મીયાં તુમલી બેટકી તરાલ
ચુપકે ખડે રહે, લડકે મેરા તમામ ચુરન લુટકર લે ગયે,
ઓર તુમ કુછ ન ખાલે. જાઓ હમકો અયસા નોકર
નહીં ચાહિયે.

નોકર— લૈયા મેરી તનખવાલ ચુકા દો, મેં તુમહારી નોકરી

ચુરનવાલા—જાઓ ચાંદ દેખકર દેગે.

નોકર— એં-એં-એં-આંધ-આંધ-આંધ.

મરજના— ચલો લેયા આકા બુલાતે હયેં.

બાબાહસન— હાં, હાં. ચલો.

મરજના— ચારખ ચેહ તો અજખ મામલા હે, ચેહ તો વેહી દરઝી
અંધા, બના કિસીકો સાથ દિયે આતા હે. ઝરા છુપ
કર દેખું તો સહી.

ગાના

મુશ્તા— ઝરા આલિસ્તા આલિસ્તા આઓ યહાં,
ઝરા પાઝીકો ધીરે ધીરે ઉઠાઓ યહાં.
નહી આગે બદે તુમ જાઓ જાઓ,
જુતિયાં દુટિયાં નાંહી ખડકાઓ.
ગિનીયે ગિનીયે પાઝીકો એક કદમકી હોવેગી ભુલ,
સારીહી મેહનત હોજાએગી ધુલ—ઝરાં

અલીયા— નહી નહીં મુશ્તા સાહબ, આપ અપને અંદાઝસે ચલેં મેં
બરાબર કદમ ગિનતા જાતા હું.

મુશ્તા— અચ્છા તો ગિનીયે. ચેહ એક ઓર ચેહ દો, ત્રીન તેરા નૌ
અઠારા, ચેહ સખ મિલકર કિતને હુએ.

અલીયા— અજ હઝરત આપ ચુપકે ચુપકે ચલેં. મેં સખ બરાબર
ગિનતા હું.

મુશ્તા— અજ મિયાં માલુમ હુઆ કે તુમહેં ગિનતી નહીં આતી,
સલા ઇકાઇ દલાઇકી ગિનતી દલાઇમેં મિલાઇ તો સાત
સવાઇ કે કિતને હુએ, દેખો કહીં ઘનચક્કર ન બન જાના,
કહીં મુઝે બી અપને સાથ મુકતમેં ચક્કર ન ખિલાના.

અલીયા— અજ હઝરત યહાં સખ મિલાકર એક હઝાર પાંચસે
કદમ પુરે હુએ.

મુલા-- એક હઝાર પાંચસો કદમ પુરે હુએ.

અલીયા--હાં.

મુલા-- અચ્છા તો અબ મેરી આંખેં ખોલદો.

અલીયા--અચ્છા તો યેહ આપકી આંખેં ખોલ દીં.

મુલા-- યેહ સામને વાલા વોહી મકાન હય. હસકા મેરે પાસ નિશાન હય. અબમેરી પચ્વીસ અશરકીયાં દાયેં હાથસે હવાલે કરો.

અલીયા--હાં હાં વોહ અશરકીયાં લે લીજયે મગર:--

મુલા-- અગર મગર મૈં કુછ નહી જનતા.

ગાના.

મુલા-- લખ્ખી ચૌદી ન ખોલો મિયાં, લખ્ખી ચૌદી ન ખોલો,
મેરી વોહ ખનાખન મોકો, મેરી વોહ ખનાખન

મઝદુરીદે દો.-(૩)

દેદોહ દેદો અપને બચનસે, (૨)

ઝટપટ ક્રીસા ખોલો (૩)-લખ્ખી૦

x

x

x

અલીયા--અહુ હઝરત વોહ અશરકીયાં લે લીજે મગર ઇતના તો
ખતાદીજે કે ઇસ મકાનકા માલિક કૌન હય ઝીશાન.

મુલા-- અહુ હઝરત ઇસમેં તો અલીયાખા રહા કરતા થા, અબ
માલુમ નહી કે થોડે દિન હુએ કહાંસે ઉસકે હાથ પૈસા
લગા હય જો મકાનકે ઇવઝ યેહ મેહલ ખનાયા હય.

અલીયા--અચ્છા તો યેહ લીજયે, અપની અશરકીયાં લે લીજયે.

મુલા-- અચ્છા તો લાઇયે. અચ્છા તો અબ મૈં જતાહું. મગર હાં
ખુબ યાદ આયા. અગર કોઈ મર જાય તો કફન સીનેકે
લિયે મુઝે ઝૂંદર છુટાના. અરસલામો અલયકુમ.

અલીયા—વઅલયકુ મુસ્સલામ અરે કમખખત સોદાઇ.

અલીયા—હાં હાં. જરાજર પતા મિલા. યહી ઉસ ચોર સર જોરકા
ધર હય, મગર ઉસકા નામ કયા ખતાયા. લો મારે ખુશીકે
નામભી લુલ ગયા. નહી નહી. આયા આયા, યાદ આયા
યાદ આયા. વલી લાગા વલી લાગા. નહી નહી યેહ નહી.
હલી મામા, હલી મામા, હલી મામા, લા હોલ વત્તા કુવત.
કુછ યાદહી નહી આતા. અજી છોડો ભી નામસે કયા કામ
હય. ઇસ મકાનકે વાસ્તે પેહચાનકે નિશાન કર દેતા હું
ઓર જાકર અપને સરદારકો લાતા હું.

ગાના.

મરજીના—અરે હાં મેં સરજની, જની તોરે ગુન સુન બદ અખતર,
નિશાની નિશાની, કેસી કેસી, મુઝી તુને ધર દર, પર કર
દીની, સર
હુનર હુનર તુને કીનો કીનો, બે ગુમાંન, બેઇમાન બેઇમાન,
ખુની ખુની દુશમન, રેહઝન, પુરફન, બદઝન,
હોશિયારી તોરી સારી કહું, ખવારી નાખકારી, મેં સારે જની—

✽

✽

✽

અલીયા -- લીજીયે સાહબ ! યહી મંઝીલે મકસુદકી નિશાની હય, ગલી
ગલી ખાક છાની હય, અપ્પે અપ્પેપર તકલીફ ઉઠાઇ હય,
તખ જાકર કહીં ઉસ ચોર સર જોરકી નિશાની પાઇ હય.

સરદાર—હાં બાઇ ! હકીકતમેં તુને બડી તકલીફ ઉઠાઇ હય. મગર
જલ્દ ખતા કે કહાં હય વોહ ના સઝાઇ. અજી અજી કયા
દેર હય. દો ચારહી કદમકા ફેર હય. આપ દસ્વાઝે પર
ખડે રહે. ટટીકી તરાહ અડે રહે, મેં અંદર ધરકે જાતા
હું, ઓર ઉસ ખરે બે લગામકો ટાન પકડકે લાતા હું.

સરદાર—અજબ સોદાષ હય, અરે ભાઇ, કુછ પતાભી બતલાયેગા,
યા યોંહી કાન પકડ કર લાયગા.

અલીયા—આપ તો નાહક ગભરાયે જાતે હયેં, જલદી મચાતે હયેં,
મેં જો કેલતા હું કે હાથી નિકલ ગયા હય, ફક્ત અબ
દુમ બાકી રેહ ગઇ હય.

સરદાર—બસ અબ બકવાસ છોડો, ઓર જલદી પતા બતલાઓ.

અલીયા—અરુઝા તો કહાં હય દિસકા મકાન, દેખીએ યહી વોહ
મકાન હય, જીસ પર મેરા ચોકડીકા નિશાન હય.

સરદાર—કયા ચેહ ?

અલીયા—નહી નહી ચેહ.

સરદાર—કયા ચેહ.

અલીયા—નહી નહી ચેહ.

સરદાર—કહીં ભંગ તો નહી ખાઇ હય, કભી ચેહ બતલાતા હય,
કભી વોહ બતલાતા હય.

અલીયા—અજ ઠેરીયે તો સહી, ઝરા મુઝે દેખને તો દીજીયે, યા
પરવર દિગાર ચેહ કયા હય અસરાર, ચેહ તો સારા મોહ-
લાકા મોહલા હય શાનદાર, મેં તો ફક્ત એક ઘર પર
નિશાન કર ગયા થા, મગર યહાં તો તમામ મોહલ્લેકી
ચોખટોં પર ચોકડી ચઢ ગઇ હય.

સરદાર—તુમ અભી કચ્ચે હો, ઓર વોહ તુમસે પકડા હય, અબ
મકાનકો જાઓ મેં ખુદ અકેલા ઈસ કામકો સરંજમ
પહેંચાગેગા.

અલીયા—બહોન ખુબ.

અલીબાબા—મરજના મરજના કહાં હય વોહ નિશાન.

સરદાર—અલા. પતા તો મિલા, જો કુછ હય સો યહીં પર હય.
યે કયા માજરા હય.

ગાના.

મરજીના—આકર દેખો અય ઝીશાંન, બેહર મુઝીને નિશાન કરકે,
 ધરકી પેહ પેહચાન ગયા હકમતસે,
 દરઝીકો લાયા સંગ, કરકે યે ઢંગ, બાંધા નયનોંકો તંગ,
 કેસી દુરગતસે, કરદીમેંનેબી નિશાની, સારેદરપરકેસકેસાની,
 તાકે જાંવે ના પેહચાની મોરી રેહઝનસે,
 હું હું હયરાં દેવે ખાલિક જહાં તુમહેં જાનકી અમાન,
 ઇસ દુશમનસે—આકર દેખો.

*

*

*

અલીબાબા—હાં શાઆશ કયોં ન હો તુ બહી અકલમંદ હય, તેરા
 હરેક કામ મુઝે પસંદ હય, મગર વોહ ચોર નિશાની
 કરકે યહાંસે કિધરકી તરફ ગયા.

મરજીના--વોહ તો નિશાન કરકે ઇધરકી તરફ ગયા.

અલીબાબા—અચ્છા જા અખ મેરે વાસ્તે એક કુરસી લા, કયોં કે
 ગરમી બહોત હય, મેં ઝરા યહાં બેહુંગા.

મરજીના--બહોત અચ્છા સાહબ.

સરદાર—આયા ગુલે મુરાદ યહીં હય ખિલા હુઆ;
 અખ જા'લ સાઝી કરતા હું મેં ઉસકે પાસ જા.
 અસ્સલામો અલયકુમ !

અલીબાબા—વઅલયકુમસ્સલામ.

સરદાર—અય મહેરબાન, વાત્રા શાન, મેં તેજકા સોદાગર હું, બહી
 દુરસે ધાવા મારે ચલા આતા હું, સરાયકા નિશાન કહીં
 નહીં પાતા હું. અખ દિન તમામ હુઆ વકતે શામ હુઆ,
 અખ આપકી સુરત દેખકર માલુમ હુઆ કે આપ બે
 અશરાફ હયેં, બેહી અશરાફ હયેં.

અલીબાબા—તારીફ આપહી કી સખ અય નામદાર હય;
બંદા તો આપ લોગોંકા બસ તાબેદાર હય.
ઇમલાકો ઘર યેહ આપકા હય મેરા કુછ નહીં;
યેહ માલો ઝર સખ આપકા હય મેરા કુછ નહીં.

સરદાર—અહાહાહા,—કયા નેકહો જો કેહતે હો યેહ ઘરહે આપકા;
મેરા નહીં તો કયા હે બચ્યા તેરે બાપકા.

અચ્છા મહેરબાન બતા હું ઓર અપની મોદાગરીકે સામાન
કે લે આતા હું.

બાબ તીસરા પરદા તીસરા ગોદામ કુરખોંકા.

મરજના—લીજયે યેહ આપકા અસબાબે નાયાબ રખા હે બનઝરે
ગૌર દેખ લીજયે,

સરદાર—બહી મેહરબાની આપ તશરીફ લે બદઅ. મેં સખ
સંભાલ લુંગા.

મરજના—યા અલ્લાહ ! યેહ તો કોઇ બડા ચિકના ચુપડા દગાબાઝ
માલુમ હોતા હય પર મેંબી ઝરા છુપકર દેખું.

સરદાર—બસ અમ મેરા મતલબ બર આયા, દિલી મુરાદ બર પાયા.
હાં અય બહાદરો, દિવાવરો હોશીયાર રેહના, મેરે કંકર મારનેકે
ઇન્તિઝારમેં ખબરદાર રેહના.

મરજના—યા અલ્લાહ ! યેહ તો ખુની રેહઝન આકાકા દુશમને
બની હય, બડા સિતમ હુઆ અમ કયા કરું. અગર શોર મચાતી
હું તો સોતોંકો જગાતી હું. ઓર યેહ સખ કુરખોંસે બાહર નિકલ
આયેંગે તો ખુદા બને કયા હથ બરપા કરેંગે. અમ ચાહે બન
બાય યા રહે, મગર નમકે હલાલીકાબી યેહી વકત હય.

ગાના.

સરદાર—અય મરદાનો જંગી જવાનો, શેર ઝિયાનો આઝો;
 દેર લગાઝો વકત ગંવાઝો, ફિર કયા પાઝો, આઝો અય
 બદલે કંકરકે મેં પથર સરપર ધર માઈંગા,
 આગ લગાઉં ધર દર અંદર, જલ બુનકર રેહ જાઝો અય

બાબ તીસરા પરદાચૌથા દીવાનખાના

અલીબાબા—કયોં મરજના નેક અખ્તર,
 મરજના—હ હાં ગરીબ પરવર.
 અલીબાબા—શાયદ વોહ મેહમાન અલી તક સોયા હુઆ હય, જો
 મેરે પાસ નહી આયા.
 મરજના—હહાં સખ તો કયામત તક સોતે રહેંગે મગર એક
 લાગ ગયા.

ગાના.

મરજના—એક મોરી સુનલો, સુનલો મોરી,
 ઝખાની નહી ઘરમેં હે વાકી નિશાની નિશાની—મોરી
 વોહ તો અંધિયારેમેં ઉઠકર યહાંસે ચલ નિકલા,
 ચલ નિકલા દુશમન જાની, મોરી સુનલો (૨)—
 બસ એકહી વારમેં ખંજરસે સખકો લાલ કિયા;
 થે દુશમન આપકે મેને જુનહે હલાલ કિયા.
 ઘરસે દરસે સરસે ગયે જાનસે—સુનલો મોરી
 ઘરસે ગયા, દરસે ગયા, સરસે ગયા, મૈને નજાની—આકા

*

*

*

અલીબાબા—ઓ કનીઝ ખેતમીઝ, શરીર ચેહ તુને બડી ખતાઈ.
 મુઝે કયોં ' ન ઇતિલા ' કી, ચેહ કયા કમનસીબી હય

કે ઘરમેં મેહમાન આયે ઝોર બગેર ખાના ખાનેકે થોંહી ચલા જાયે.

મરજના—હુઝુર બેશક લોંડી સે કુસુર હુઆ, મુઆફ ફરમાધયે, અચ્છે મેહમાન આયે થે, જો જનપર ઉધાર ખાયે થે.

અલીબાબા—ખૈર ગુઝિસ્તા રા સલવાત, આયંદા રા એહતિયાત, જો હુઆ સો હુઆ, અબ ખાબા હસનકી સાલગ્રાહકા જલ્સા અચ્છી તરાફ આરાસ્તા કરના.

મરજના—બહોત અચ્છા સાલખ.

ખાબા હસન—મરજના ! મરજના ! સુનતી હય યા નહીં.

મરજના—જી હાં મિયાં, સુનતી હું ફરમાધયે કયા હુકમ હય.

ખાબા હસન—હુકમ યહી હય કે એક મેહમાન આયે હયેં, ઉસકે લિયે ખાના પકાના મગર ખાના બગેર નમકકા પકાના.

મરજના—ખાનેવાલા કૌન બદઝાત હય, ખુદા કરે કે વોહી ચોરોંકા સરદાર આ જાયે. તો મુરાદ દિલી બર આયે, નમકકે ધવઝ થોડાસા ઝેલર મિલા હું યા ખંજરસે શરબતે મોત પિત્તા હું.

અલીબાબા—કયોં મરજના કિસ ફિકમેં ખડી હય.

મરજના—સાલખ લોંડી ઇસ ફિકમેં ખડી હય કે અબી અબી છોટે સાલખ ઝદે આયે થે ઝોર હુકમ દે ગયે હેં કે હમારઃ એક દોરત મેહમાન આયા હય, ઉસકે વાસ્તે ખાના પકાના.

અલીબાબા—સુખ્દાનલાહ ! શુક હય ખારી તઆલાકા લડકાબી મેહમાનદારી કરને લગા, મેં નિલાયત ખુશ હુઆ, અચ્છઃ અબ ઉસ મેહમાનકોબી જલસેમેં હાઝિર કરના, ઝોર ઉસકી હર તરફસે ખાતિર કરના.

મરજીના—મંજુર, મંજુર, મંજુર. ઉસકી ખાતિર કરું, જુરર એસી
ખાતિર કરું કે વોહ બી ચાદહી કરે.

બાબાહસન—આદામ અર્જ હય કિબલયે હરદો જહાંન.

અલીબાબા—જીતે રહો બેટા. યેહ કૌન આલીશાન હય.

બાબા હસન—જો આજ આયે હયેં યહાં યેહ વોહી મહેમાન હયેં.

અલીબાબા—હઝરત કહાંપે કહિયે આપકા મકાન હય.

સરદાર—તાજીર હું મેં ધરાનકા અય સાહેબ સલામ;

જીઝ ગયે ત.અતે ખાત્રિક નહીં દિલકો મેરે આરામ.

આયા હું એક કારે જુરરતકે લિયે મેં;

રેહતા હું ઇસી કારકી બસ ફિકમેં મુદામ.

પર હાં મુરાદ મેરી બર આયેગી બેશક;

તુમ્હીં પર હાંગા યકીં, મેરે દિલકા પુરા કામ.

અલીબાબા—હાં હાં. કયાં મુઝાયકા હય, ખુદા ચાહે તો મેં આપકે
કામકો દિલો જાનસે અંજામકો પહોંચાઉંગા.

ગાન!

સહેલિયાં—સરકાર મેહેલમેં આઓ,

અલીબાબા—તકલીફ ઝરા ફરમાઓ.

સરદાર—મેં આતા હું તુમ જાઓ.

સખ—વહાં આપ બી તશરીફ લાઓ.

બાબા હસન—હય દાની,

અલીબાબા—મેહમાની,

સરદાર—મહેરબાની,

મરજીના—પેલયાની

સરદાર—હાં નમાઝ પઢકર આતા હું, ખુશતર હોકર, ઘરકે અંદર,

મરજીના—ઓ બદઅખતર, સર પર માફે ખંજર બેડર હો કર.

સખ—મેહમાનદારીકી તૈયારીમે ગુલકારી કી હે સારી,

સરદાર—હાય માર ડાલા, મારડાલા મારડાલા,

અલીઆખા—ઓ કનીઝ બદ તમીઝ યેહ તુને કયા કારે ઝખું કિયા;
મેહમાનદારીકે ઇવઝ બેચારેકા ખું કિયા.

ગાના.

મરજના--લોંડી મેં કંગાલ હું તુમ સાહળે ઇકબાલ,
નિહાં હમારી અકકલ અયાં તુમહારા ખયાલ.
મેહમાં નહી યેહ ચેરોંકા સરદાર હય ચંડાલ;
ઇસકે સારે સાચિયોંકા કિયા મેંને પામાલ.
એકહી ખંજરકે મારે તલમલાતે રેહ ગયે;
તેલકે કુખો મેં સારે ગિલ ગિલાતે રેહ ગયે
ચાહે યેહ તેરી લોંડીકા સર કટવા ડાલ,
જેઆઇ, ખુરસંદી, હાઝિર હે તેરી બંદી;
તેરી બંદી હાઝિર હે યેહ ગંદી ચાહે ઝિકવાગલ,
ચાહે યે તેરી લોંડીકા સર કટવા ડાલ

*

*

*

ગાના.

અલીઆખા--વાહરી તેરી અકલિયા, વાહરી તેરા ખયાલ,
દેખ યેહ તેરી ચતરિયા મેં હુઆ ખુશહાલ,
ગલે મેં તેરે ડાલદું અરી મોતિયનકી માલ,
સાફ યે તોરે ચલનકા ખુલ ગયા સખ હાલ.

સખ--વાહરી મરજના યેહ કેસા કામ તુને કર દિયા,
અકલમંદીસે જહાંમેં નામ પયદા કર દિયા.
તેરી યેહ હુશિયારીમેં ધન લુટવા ડાલ,
દાનાઇ તેરી બંદી જેઆઇ શરમિન્દી.
ચોહ ચંદી ખુરસંદી, ચમન બનવા ડાલ.

૪૫૭૭

દિલ મેરા લેકે મેરી જાન દગાકી તુને—મઝલ.
વાર એક ઓર રંગે જાંપે લગાતે જાઓ—”

(૨૮૭)

દિલ મેરા લેકે મેરીજાન દગાકી તુને,
થી મુઝે ચશ્મે વફા મુઝસે જફાકી તુને.
અપને પેલલુમેં રકીઓં કેા જમા દી તુને;
કૌનસા ઝુલ્મ કયા ઝસકી સઝાદી તુને.
ગમ દિયા રંજ દિયા દાગ દિયા; ઝેહર દિયા
ખવાબે બીમારે મોહખત કો દવાકી તુને.
માલ કિસ્મત કે ન કુછ ફેઝ મિલા અય અકબર;
જાન આફતમેં મેરી જાન ફંસાદી તુને.—

(૨૮૮)

વાર એક ઓર રંગે જાંપે લગાતે જાઓ;
અપને હાથોસે ચેહ ઝગડેકા મિટાતે જાઓ.
કશ્તક આયે હો ગર સાથ જનાઝેકે મેરે;
હાય મેરી મિટીકો બી મિટીમેં મિલાતે જાઓ.
અયસે મુંહ ખોલ દે લિલાલ કકનકો મેરે;
હાય કુએ જનાબી મુઝે ઓર દિખાતે જાઓ.
મેરે પેલલુસે ઉઠે જાતે હો અય જાને જહાં;
દેઈ દિલકી તો દવા કોઈ જતાતે જાઓ.

P. 8578 | રાત પુરકતકી કિસી સુરત બસર હોતી નહી-કાંગડા.
 યહી નકશા રહા કુછ દિન અગર ચક્ષમે સિતમ-
 ગરકા—નાગેસરી.

(૨૮૯)

રાત પુરકતકી કિસી સુરત બસર હોતી નહી;
 મેહરકી મુઝ પર નઝર રશ્કે કમર હોતી નહી.
 ચક્ષમે તરકો ઉનકે આનેકા હે હરદમ ખયાલ;
 આશનાએ ખવાએ મેહશર રાતભર હોતી નહી.
 યાદ મુઝસે દિજમેં કેહતી યહી હય ખાર ખાર;
 નામુરાદોંકી હે કેસી ધડ સદર હોતી નહી.
 આપસા માઅશુક દુનિયામેં કદાં હે લે બતા;
 કૌન હય અયસા હસીં જસકી ખબર હોતી નહીં.

(૨૯૦)

યહી નકશા રહા કુછ દિન અગર ચક્ષમે સિતમગરકા;
 નિગાહે શર્મલી દેને લગેગી કામ ખંજરકા.
 કભી મુઝસેલી ખિલ્વતમેં હુવા કરતીથીં કુછ ખાતેં;
 કભી મુઝપર બી મુઝસે થા નિસાર એક બંદા પરવરકા.
 જફાસે હે કભી ઇઅત વફા પર હે કભી હસરત;
 દિખા કર હાલે દિલ હુમને બનાયા ઉનકો પતથરકા

P. 8579 | સદલા શહીદે નાઝ મેરી જાન હો ગયે—મઝલ
તેગે નિગાહે નાઝ અચાનક જો ચલ ગઇ— „

(૨૮૧)

સદલા શહીદે નાઝ મેરી જાન હો ગયે,
કુરઆન સેંકડો તેરે કુરઆન હો ગયે—
ખેલે કિસીને બાલતો વાબરતગાને ઝુલ્ફ;
માનીદે જુએ ઝુલ્ફે પરેશાન હો ગયે.
આમદપે ઉન જુતોંકે કયામત હુઈ નિસાર,
જીતને ખિરામે નાઝથે કુરઆન હો ગયે.

(૨૮૨)

તેગે નિગાહે નાઝ અચાનક જો ચલ ગઇ;
ખિજલીકી તરફ ખિરમને દિલ પર મઝલ ગઇ—
મનસુરકો ચલા દિયા સુત્રીપે ઇસતિયે;
એક બાત જોશે ઇસ્કમેં મુંહસે નિકલ ગઇ.
રખ લો સિરાજ સીનેમેં તસ્વીર ચરકી;
દેખા જો સિર ઝુકાકે તખીઅત બહલ ગઇ.

P. 8580 | અદા બાંકી તિરછી દિખાયે ચલા જા—મઝલ.
તિરે નિગાહે નાઝ કિસી ખુશ જમાલકે— „

(૨૮૩)

અદા બાંકી તિરછી દિખાએ ચલા જા;
મુઝે અપના શયદા બનાએ ચલ જા—

મિલા વોહ નશા જસમેં જસ તુહીતુ હે;
 મેરી મયકા મયસે મિટાયે ચલા જા.
 જુલા લેંગે દિવકી કશિશસે તુજે હમ;
 ચલા જા ચલા મુંહ છુપાયે ચલા જા.
 રહે ખ્યાલે દુનિયા ન કુછ હોશ દીકા,
 મેરે દિવસે દોનોં જુલાયે ચલા જા.

(૨૬૪)

તીરે નિગાહે નાઝ કિસી ખુશ જમાલ કે;
 પેલ્લુસે લે ગયે જગરો દ્રંઝ નિકાલ કે.
 ફિતને બી પાયમલ હો, ઠોકરસે રાહ મેં;
 મેહશર બી લે કદમ તેરી મસ્તાના ચાલ કે,
 કુછ પી ગયે હેં અજ મુકરરે જનામે શેખ;
 હુ લક જો કર રહે હેં અમામા ઉગાલ કે.
 દો ધુટ કયા પિસાયે કે મદહોશ કર દિયા;
 કાયલ હેં હમ તો તેરે નિગાહકે કમાલ કે.

P 8581. | તેરી ધુમ હે ફર્શ સે તાજ સમા—કન્વાલી.
 વોહી નુર યા મુસ્તુફા બનકે આયા—ના'ત.

(૨૬૫)

કામ કર મેરે ખવજા ગમકી બદલી સરપે છાંછ હય;
 મગર બિગડી બના દે તુને લાખોંકી બનાઇ હય.
 અપને ખવાજા કા ચમન પુલતે ફલતે દેખા;
 ઉનકે રૌઝે પે જો કન્દીલકો જલતે દેખા.

ખુલ્લે બરી કયોં ન કહેં અજમેરકો હમ આગે ધરમ;
હમને રિઝવાં કે જો રૌઝે પે મચલતે દેખા.

x

x

x

તેરી ધુમ હે કર્શ સે તાઝ સમા,
સુલતાનુલ હિન્દ ગરીબ નવાઝ;
હર સિમ્તમેં બજતા હે ડંકા તેરા,
સુલતાનુલ હિન્દ ગરીબ નવાઝ.
લાખોં તેરે હિજર કે દીવાને,
લાખોં તેરી શમ્મા કે પરવાને;
(ઓહો) શયદા લાખોં ઓર લાખોં ફિદા,
સુલતાનુલ હિન્દ ગરીબ નવાઝ.
સદકે અજમેર કી રાહોં કે,
કુરઆન તેરી પ્યારી નિગાહોં કે;
સદ સલ્વહા સદ સલ્વહા,
સુલતાનુલ હિન્દ ગરીબ નવાઝ.

(૨૯૬)

ઇસા કે મોજેઝોને મુરદે જલા દિયે હેં;
(અરે) હઝરત કે મોજેઝોને ઇસા બના દિયે હેં.

*

*

*

વોહી તુર યા મુસ્તુશ બનકે આયા;
હરેક દેદે દિલકી દવા બનકે આયા.

(સુખદાનદાહ !)

શરીઅતકા ડર ગર ના હોના તો કેહ દું;
 રસુલે ખુદા ખુદ ખુદા બનકે આયા.
 સુના હે કે યુસુફ પે આશક ઝુલયખા;
 મગર હક્કા વોહ દિલરખા બનકે આયા.
 સુના હય કે મુસા કલીમે ખુદા થે;
 મોહમદ હખીમે ખુદા બનકે આયા.

(સુખ્દાનલાહ !)

કિયા યાદ મુસ્કિલમેં જળ હમને ઉસકો;
 તો ફેરનહી મુસ્કિલ કુશા બનકે આયા.

P. 8584. | અજળ અદાસે ચમન મેં બહાર આતી હય-ગઝલ.
 હાય તોરી બાંકી નજરિયાને મારા —કબ્વાલી.

(૨૬૭)

અજળ અદાસે ચમન મેં બહાર આતી હય;
 કલી કલીસે મુઝે બુએ યાર આતી હય,
 હવાયે સદ્કે ઝોંકે નહી અય બાદા કશો;
 નસીમે રેહમતે પરવર દિગાર આતી હય.
 ન એક રોઝ બી તર્કે શરાબ હો સાકી;
 કે એક સાલમે ફરજે બહાર આતી હય.
 કુછ ઇજ્તિયાર કિસીકા નહી તખીઅત પર;
 યે જીસપે આતી હય બે ઇજ્તિયાર આતી હય.
 ઉસ આઇનેકી સિકંદર તલાશ હય હમકો;
 જીસ આઇને મેં નઝર શકલે યાર આતી હય.

(૨૯૮)

હાય તોરી બાંકી નજરીયાને મારા;
 મોરે પ્યારે સૈયાં, તીબાકે મિયાં, બાંકે નયનોંસે ફિર હો ધશારા
 નબીકા રંગે આરિઝ સાંવલા હય ઓર સલોના હય;
 લમે રંગીં મેં હયએઅબ્જ ઓરઆંખોંમેંહોના હય.
 યે ખંજર હય કે અબર હય નઝર હય યાકે નસ્તર હય
 ખુદા જાને કે કયા હય જો ખટકતી દીલકે અંદર હય.
 ઇશક સરકાર હુઆ, ગર્મ બાઝાર હુઆ,
 તીર ગમખવાર હુઆ, મરને તૈયાર હુઆ,
 અબ મદીનેમે ધસે જલ્દ ખુલાલો સરકાર,
 આપકે દિજમેં શાયક કે હય જુના દુસ્વાર.
 હાયકીજયે કરમ અબ ખુદારા હાય તોરી બાંકી નજરીયાનેમારા

P. 8585 | તેરી જાત આલમમેં આધ નહોતી—ના'ત
 કયા ઉમ્મીદ મગફિરત અયસે ખતાવારોંમં હું—”

(૨૯૯)

તેરી જાત આલમમેં આધ નહોતી
 તો જાલિદ ખુદાકી ખુદાધ નહોતી.
 મોહમ્મદકી ગર જાત આધ નહોતી;
 તો કલ્મેસે દિલકી સફાધ નહોતી.
 અલી કે જો દુનિયામે પયદા ન કરતા;
 તો મુસ્લિલહી હોતી કુશાધ નહોતી.

મોહંમદ ગુલસ્તો અલી ખુએ ગુલ; બની ફાતમા અંદરા બર્ગે ગુલ.
જો હાજત રવા એસા પેદા નહોતા: તો આલમકી હાજત રવાઇ નહોતી.
નખી આપ ઉમ્મતગે આશક નહોતા; તો ઉમ્મતકી મુસ્લિલ કુશાઇ નહોતી.
તેરી ઝાત—

(૩૦૦)

કયા ઉમેદ મગફિરત એસે ખતા વારેં મેં હું;
દિલ્લકી બક્ષિસલી નહી મેં ઉન ગુનેહગારેં મેં હું.
(વાલવાલ)નેક બદ દોનોં કિયે હેં કામ મૈને અય કરીમ;
બેગુનાંહોંમેં ખડાહું યા ગુનેહગારેંમેં હું.
(વાલરે વાલ વાલરે વાલ.)

કાબે વાલા હોંકે કરતા હે ખુતોંસે છંડ છાડ;
જોડતા તસ્ખીલકા રિસ્તા મેં ઝુન્નારેંમેં હું.
મુદતે ખાદા પરસ્તી કોન લાયેગા યકીં;
જખસે ચેલ દુનિયા નથી મેં જખસે મય ખવારેંમેં હું.

P. 8629 | ખુલતેહી આંખ ઇશક કે બીમાર હો ગયા;—ગઝલ.
પેલલે તો શબે વાંદા તુમ મેરા કલા કરના— „

(૩૦૧)

ખુલતેહી આંખ ઇશકે બીમાર હો ગયે—(૨)
પર બી ન આયે થે કે ગિરફ તાર હો ગયે—
ઝાલિદ ખુરાઇ કયા હે હસીનોંકે ઇશકમેં;
અચ્છા મિલ્લ જો માલ ખરીદાર હો ગયે—

દિલમેં છુતોંકા ઇશક હય, લખપે ખુદાકા નામ;
અળ કયા ખતાયેં કિસકે ગુનાહગાર હો ગયે—
છુતના ખિંચેં હમ ઉસસે મોહખખત હુધ સિવા;
પરહેઝ કરકે ઓરબી ખીમાર હો ગયે—

(૩૦૨)

પેહલે તો શમે વાંદા તુમ મેરા કહા કરના;
મુખતાર હો: જો ચાહો ફિર જૌરો જફા કરના
વોહ કતલતો કર ઐડે અંજમ કુછ ન મોચે;
અચકર રહેં હેં દિલમેં, અળ ચાહિયે કયા કરના.
ધન્સાફ મેરા અય છુત, અળ હાથમેં હે તેરે;
મે રેહમ નહો જાના કુછ ઔફે ખુદા કરના—

P. 8630 | લે ઉડે અપની હવામેં જળ મુઝે નાલે મેરે—ગઝલ
સખત જાનીસે ડરે જાતે હયે—

(૩૦૩)

લે ઉડે અપની હવામેં જળ મુઝે નાલે મેરે—
દિલ સંભાલે રો દિયે સળ ચાહને વાલે મેરે—
આસમાંકી ખૈર યારળ દિલ જલા હે ઇસ તરાહ;
સીનઓ દિલ તોડકર, નિકલે હેં અળ નાલે મેરે
મે મુરવ્વત મે વફાને, તીર ખેંચા સરસે યોં;
રોકે ખાલીસે ઉડે સળ ચાહને વાલે મેરે.

(૩૦૪)

સખત જાનીસે ડરે જાને હો, કાતિવ નામ હય;
 તુમ ઉઠાઓ તેગ મરજના હમારા કામ હય.
 મય નહીં મિલતી તો પીને હૈં લહુકે ધુન્ટ હમ;
 દિલ્હી સાકી હે મેરા ઓર દિલ્હી દિલકા જામ હય.—
 પેહલે મારા તીર મુઝકો ફિર ગલે લિપટા ત્રિયા;
 કયા ઇસી દિનકા સબક થા ચારકી ઝંઝરમેં.—
 મય નહીં મિલતી તો પીને હૈં લહુકે ધુન્ટ હમ;
 દિલ્હી સાકી હે મેરા ઓર દિલ્હી દિલકા જામ હય.—

P. 8632 | રાઝે ઉદ્ધત દિવસે બી કેહકર પશેમાની હુધ—ગઝલ.
 છોડે તો ઝરા અખ તો અંદાઝે હિજાયાના— „

(૩૦૫)

રાઝે ઉદ્ધત દિવસે બી કેહકર પશેમાની હુધ;
 ખાત અપને મુંદસે નિકલી ઓર બેગાની હુધ.
 તેરે દીવાનેને કયા રંગે અસર પયદા ક્રિયા;
 હસ પરીસે મિલ ગઇ આંખેં વો દીવાની હુધ.—
 બે વફાઇકે ગિલે વો નાઝસે કેહને લગે;
 બેવફાકો કયોં દિયા દિલ તુમસે નાદાની હુધ.—

(૩૦૬)

છોડો તો ઝરા અખ તો અંદાઝે હિજાયાના;
 દેખો તો ચેહ ખિલવત હય, અપના હે ન બેગાના.

દિલ લેકે સિતમગરને, ફેંકા ઉસે યોં કેલકર;
 હમ જનતે કયોં દેતે, મેરા ઇશકકા પયમાના.
 દિલગરકે તસવુરમેં અય રશકે પરી ખાના—
 દિલ લેકે સિતમગરને ફેંકા ઉસે યોં કેલકર;
 હમ જનતે કયોં લેતે, ચેલ દર્દકા પયમાના.—

P. 8633 | કયા ખમરથી તુમપે દિલ આના બલા હો જયગા—ગઝલ.
 તુમહારી આંખેં હેં મિસ્કે જાદુ— દ.દરા

(૩૦૭)

કયા ખમરથી તુમપે દિલ આના બલા હો જયગા;
 રંજે ગમકા ઉમ્ર ભરકો સામના હો જાએગા.
 આપકી કલકલને મારા ઝુટકી કુછ હદ બી હય;
 રોઝ કરદેતે હો કલ વાઅદા વફા હો જાએગા—
 તુમ જો ઉઠ જાએગે પેહલુસે તો કયા હો જાએગા.
 બસ યહી ના દર્દે દિલ કમ હોસલા હો જાએગા.
 માનલો બિસ્મલકા કેહના, તુમ નલો જાનેકા નામ;
 ફિર વોહી બેતાબિયોંકા સામના હો જાએગા—

(૩૦૮)

તુમહારી આંખેં હેં મિસ્કે જાદુ. નઝ્મસે કરદો બશરકે દો દો;
 નિગાહ ત્રડાઓ જો તુમ કિસીસે, તો હોવેં દુકડે જાગરકે દો દો.
 અજબ અદાયેં હેં આશકોંકી, દિલો જાગરકો કિયા હેં ધાયલ;
 રહેંગે મમનુ વોહ તા કયામત તુમહારી તિરછી નઝરકે દોદો.

જમાલે રૂપ દેખનેકો અપને રખાહે દો આધનોં કો આગે;
 દિખાઇ દેને હેં સાફ જલ્લે, તુમ્હારી રશ્કે કમરકે દો દો.
 હું બીસ બોસોંકા ઉનકા નોકર, વોહ રોઝદેતે હેં મુઝકો ગિન કર;
 જો ચાર ચશ્મોંકે આઠ રૂપકે, લખોંકે ચારોં ઉપરકે દો દો.

P. 8634 | કુચ્ચે ઇશ્કમેં જિલ્લત બી હે રસવાઇ બી—ગઝલ..
 મુઝકો ઉનસે ઉનકો ગૈરોસે ઉલ્લત હો ગઝ— „

(૩૦૯)

કુચ્ચે ઇશ્કમેં જિલ્લતબી હે રસવાઇ બી;
 લોગ દીવાના કહા કરતે હેં સોદાઇ બી.
 અપને. માશુકસે ચાર બન જુદા હો કોઇ;
 સચ તો ચેહ હય કે છુરી હોતી હે તનવાઇ બી.
 કયા કફ અય દિલ અબ તલક ન આયે હેં વોહ;
 વાંદા કિયા હય ઓર સરકી કસમ ખાઇ બી.

(૩૧૦)

મુઝકો ઉનસે ઉનકો ગૈરોસે ઉલ્લત હો ગઝ;
 મેરી શોહરતસે જિયાદા ઉનકી શોહરત હો ગઝ.
 બઝમમેં મેરી ઉનકી ખાસ ખિલવત હો ગઝ;
 હાય ચેહ કેહ કર મેં જાગે, શમ રૂપસત હો ગઝ.
 હમ જો કેહતે થે તુઝે, સોહબત ગૈરકી અઝી નહી;
 ગૈરસે મિલકર તુમ્હારી ગૈર હાલત હો ગઝ.
 બાદ મરનેકે હાં મેરે, ખબર હુઝ ઉનકો ઉસ વકત;
 દફન મુઝકો કર દિયા, તામીર તુરબત હો ગઝ.

P. 8635 | કર ગયા મુઝકો વો ઝાલિમ દમે રૂખસત બરબાદ-ગઝલ
સિતમ સહેંગે જક્કા સહેંગે— ”

(૩૧૧)

કર ગયા મુઝકો વો ઝાલિમ દમે રૂખસત બરબાદ;
અબ રહુંગામેં યોંહી, તા બ કયામત બરબાદ.
અપને મરનેકા હમેં ગમ નહી લેકિન અબ જાં;
હમ ન હોંગે તો યેહ હો જાયેગી સોહબત બરબાદ.
સાથ ગૈરોંકે ન જયા કરે કલના માનો;
કુચા ગરદીસે હુવા કરતી હે ઇઝત બરબાદ

(૩૧૨)

સિતમ સહેંગે, જક્કા સહેંગે, હઝાર ઝિલ્લત ઉઠાયેંગે હમ;
સર અપના દે દેંગે તેરે દરપર, લેકિન યહાંસે ન જાયેંગે હમ.
યેહ ચારાગર તુઝસે આરઝુ હે, લગા ન ઝખમોંપે મેરે મરહમ;
કબી જો સફકાક વો મિલેગા, તો ઝખમ અપને દિખાયેંગે હમ.
હે રાત બરસાતકી યેહ સાકી, લગાદે મુંહસે જો કુછ હે બાકી,
ખબર હે કયા વકત ફિર મઝેકા, યે પાયેંગે યા ન પાયેંગે હમ.

P. 8636 | મિટ ગયા જબ મિટનેવાલા, ફિર પયામ આયા તો કયા-ગ.
હમારી સારે અસીરોંમે આબર હો જાયે— ”

(૩૧૩)

મિટ ગયા જબ મિટનેવાલા ફિર પયામ આયા તો કયા;
દિલકી બરબાદીકે બાદ, ઉનકા સલામ આયા તો કયા.

દયરસે કામેકા પહોંચ્યા ગૈયસે આઘ સદા;
 હોંકરે ખાકર સુએ મેહશર હરમ આયા તો કયા.
 કાશ ઉનકી જિન્દગીમેં હમ યે મંઝર દેખતે;
 યોં સરે મકતલ કોઇ મેહશર ખિરામ આયા તો કયા.
 અય દિલે નાશાદ મિટની આગ કુએ યારમેં;
 તુ મેરી નાકામિયોંકે બાદ કામ આયા તો કયા.

(૩૧૪)

હમારી સારે અસીરોંમેં આખર હો જાય;
 કમન્દે જુદ્દ અગર લલકરે ગુલુ બન જાય.
 ઇશારા સોઝને મિઝગાંસે ગર ઝરા કર દો;
 તો આક દામને ઝખમે જગર રકુ હો જાય.
 ઓર દુનિયાકી જો ખુબી હે વો દુનિયાકો મિલે;
 મેરી તકદીરમેં અલ્લાહ કરે તુ હો જાય.
 જક્કા ઓર જુદ્દમકી જખ કદ્ર તુમકો હો માલુમ;
 જો યાર તુ હે વો મેં હું જો મેં હું તુ હો જાય.

P. 8638 | તમન્નાએ શખે વસ્લન હે કિસ્મત આઝમાઇ હય;—ગ.
 મેરી આંખ ઉસ યુતમે જખ લડી હય—

(૩૧૫)

દેખિયે ગમમેં તેરે જાન રહે યા ન રહે,
 અરે હાં-એક શખ હર તેરા મેહમાન રહે યા ન રહે.
 વસ્ત્રકી રાત હે દિલ ખોલકે મિલલે અય સનમ;
 ફિર ખુદા જાને યેહ સામાન રહે યા ન રહે.

+

+

+

તમન્નાએ શમે વસ્ત્રતહે, કિસ્મત આઝમાઈ હય;
 મૃચ્છુ હય મય હય, સાકી હય, શરામે અર્ગધાની હય.
 હમી'પર હેં જફાયેં આપકી લંકિન રકીઓં પર;
 ધનાયત હે, નવાઝિશ હે, કરમહે મેહરખાની હય.
 તડપતા હું યહાં મેં ઓર ઉ-હે વ્હાં બઝમે દુસ્મનમેં;
 ખુશી હય શાદી હય, એશો તરખ હય શાદમાની હય.
 મેરા એહવાલ વોહ કાસિદ અગર પુછે તો કેહ દેના;
 કે તપ હે દર્દે સર હે લાગિરી હય ના તવાની હય.
 ગઝલકો સરફરાઝે ખસ્તા જાંકી સુનકે વોહ બોલે,
 લિકાયત હય કે કિસ્સા હય, ફિસાના હય કહાની હય.

(૩૧૬)

જખ તક તો નઝર સીધીથી થા તીરકા જવાખ;
 ટેલી જહાંસે હો ગઘ તલવાર બન ગર્ધ.
 મેરી આંખ ઉસ યુતસે જખસે લડી હય;
 લગી ચક્ષ્મસે આંસુઓંકી ઝડી હય.
 દુઆ દેંગે એક બોસાદો રાહે હક પર;
 ખુદા જાને કયા વકત હય કયા ઘડી હય.

* * * *

સા નદો તુમ દોહી દો, બોસે વલે ધસ ઢખકે દો;
 હય મસલ મશહુર બીન મતલબકે સૌ મતલબકે દો.
 એક હમને કખ લિયા દેનેહી હોં તો દો હી દો;
 આઠ બોસોંકા હું તાલિખ ઉસ યુતે એયાશકા,
 મુખ્હાકે દો શામકે ઓર દિનકે દો શબકે દો.

* * * *

દુઆ દેગે એક બોસાદો રાહે હક પર,
ખુદા જાને કયા વકત હય કયા ઘડી હય.
તુમહારાબી જિકર થા આ ગયે તુમ,
બહોત ઉમ્ર અયજાં તુમહારી બડી હય—

P. 8641 | ઉસી હુસ્નકો પા ગઘ આંખેં—ગઝલ.
તેરાસા હુસ્નો શયાઅ અય સનમ— ..

(૩૧૭)

ઉસી હસીનકો જો પા ગઘ આંખેં;
કયા તમાશા દિખા ગઘ આંખેં,
ચાર આંખેં જો મેરી ઉનસે હુધં;
દિલપે બિજલી ગિરા ગઘ આંખેં..
લાખ પરદેમેં વો છુપે જાકર;
લેકિન ઉસ પર બી પા ગઘ આંખેં,
મેરે દિલમેં જાગરમેં સીનેમેં;
અય તુમહારી સમા ગઘ આંખેં. ઓહોહો
વાહરે ઉનકા હુસ્ને આઘમતાય;
દેખના થા કે આ ગઘ આંખેં,
દેખ લેના ગઝઅ હુવા બિસ્મિલ;
દિલમેં ઉનકી સમા ગઘ આંખેં.

(૩૧૮)

તેરાસા હુસ્નો શયાઅ અય સનમ કિસીમેં નહીં;
ખુદાઇ દેખી ખુદાઈ કસમ દિસી મેં નહીં.

બુરા હે લાલ મરીઝોંકા. તેરી ઉલ્લટ મેં;
 ચલેં યે દોકદમ ઇતના બી દમ કિસીમેં નહીં.
 તુમહેં તો તકતે હેં મેહશીલમેં ચાહને વાલે;
 ખમોશ અથહે હયેં યોં જયસે દમ કિસીમેં નહીં.
 હમને ખુબ દેખલિયા હમને ખુબ જાંચ લિયા;
 જો બાત તુઝમેં હે તેરી કસમ કિસીમેં નહીં.
 જો દેખે જલ્દયેખાલિકકો કિસ તરેહ દેખે;
 કે હર કિસીમેં વો હે ઓર ફિર કિસીમેં નહીં.

I. 8643 | પિયા રહેા ન મોસે મેં મર જાઉંગી—હુમરી.
 કોઇ એસા દવા દુઃખકી નમિત્તી—

(૩૧૯)

અરે મર જાઉંગી પિયા રહેા ન મોસે,
 મેં તો મર જાઉંગી;—પિયાં
 પ્રિતી તુમહારી મનમેં રાખુંગી,
 કોઇ પુછેગા મુઝસે મુકર જાઉંગી—
 અરે પપિલા આવરે આધી રાત મત કુક;
 મેં સુલગતીથી ધીરે ધીરે, તેને ડારી પુક,
 કાટું ચોચ પપિલાકી, તા પર છિડકું નોંન
 પિયુ મોરા મેં પીકી, તુપી કહેં સો કોન
 હે, પિયા હમ તુમ દોનો એક હયેં ઓર કેહનેકો દો;
 અરે મનસે મનકો ખોજ્યો તો કલુના દો મન હો.
 છબી દિખલ:કર મનહર લીનો
 છોડકે તુમકો કિધર જાઉંગી—પ્રિયાં

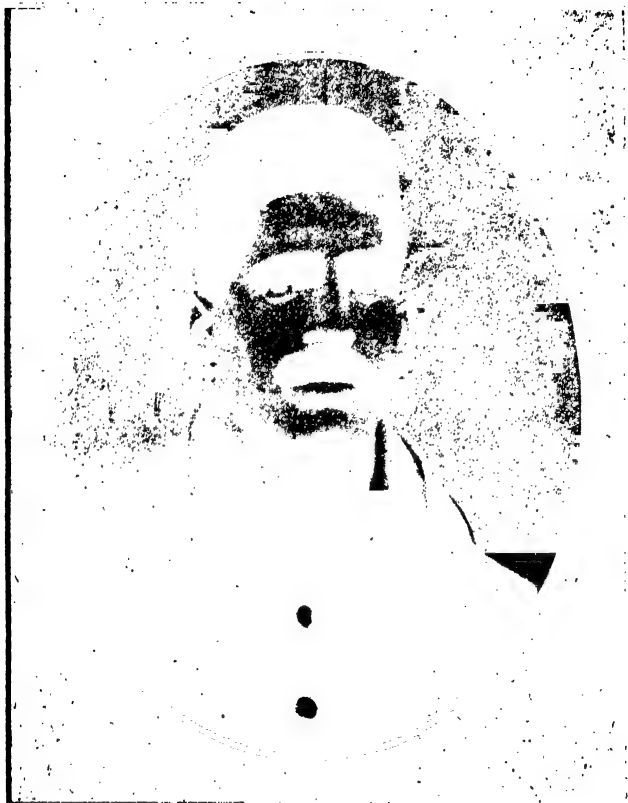
(૩૨૦)

કોઇ એસી દવા દુખકી નમિલી, મેરે દુખકો જો મિટા દેતી;
 કોઇ પીતકી એસી ચલી ન હવા. યસરખ નગરોમેં ઉઠાદેતી.
 મુઝે પુછતે સખ તીઆમેં અગર, કિસ બાંકે જવાંને મોહ લિયો;
 તો મેં લંકે બનાયેં રોરોકર, તેરે રૌઝેકો બઢ કે બતા દેતી.
 મુઝે હશમેં જખ અય શાહે અરખ, લેખયેં મલક દોઝખકી તરફ;
 કબી તેરી શકાઅત કરતી મદદ, કબી રેહમત આકે બચા દેતી.
 કયા ૩૨ હે મુઝે બલા રોઝે હશર, જખ તુહે હમારે પદ્મે પર;
 મોરી ખુલતી સિયાહકારી જો વહાં, તોરી કાલી કમ લિયા છુપાદેતી.

P 8644 | યા ખુદા જિસ્મમે જખ તકકે મેરીજન રહે—ના'ત.
 તેરા કરમ જો શહે ઝી વકાર હો જય—”

(૩૨૧)

યા ખુદા જિસ્મમેં જખ તક કે મેરીજન રહે;
 તુઝપે સદકે તેરે મેહબુબ પે કુરબાન રહે.
 દિલ વોહી દિલ હે કે જિસ દિલમેં તેરા ધ્યાન રહે;
 જન વોહ જન હે જિસમેં તેરા ઇમાન રહે.
 ના ઉમેદીસે બચાના મેરે દિલકો ચારખ;
 વસ્લ મુમકિન નહીં તો વસ્લકા અરમાન રહે.
 કોઇ મેહશરમેં નહીં પુછને વાલા યા રખ;
 મુઝ ગુનાહગાર સિયાહ કારકા બી ધ્યાન રહે.
 કુછ રહે યા ન રહે પર યે દુઆ હે કે અમીર;
 નઝઆ કે વકત સલામત મેરા ઇમાન રહે.
 યા ખુદા જિસ્મમેં જખ તક કે મેરીજન રહે—

पंडित बुद्धियंद्र

“ छिन्न भारतस्य बोधस्य ” रेकर्डस.

ਪੰਡਿਤ ਵਿਨੁ ਦੱਤਾ

“ ਫਿਜ਼ ਮਾਰਟਰਜ਼ ਬੋਰਡਿਜ਼ ” ਰੈਕੌਰਡਿਜ਼.

(૩૨૨)

તેરા કરમ ને શહે ત્રી વકાર હો જાએ;
 ઝર્યે ખાકે નખી તાજદાર હો જાએ.
 હસખ ને રોઝેકે પુરનુરકા યે ક્રિયા સાકી;
 ઉતરકે ચાંદ ચિરાગે મઝાર હો જાએ. (વાહવાહ)
 ને દેખ પાયે ગુલે દાગદાયે ઇશકે રસુલ;
 ગલેકા હાર નસીમે બહાર હો જાએ.
 અગર ઇસમે ઉસકી કારેનેક દેખની હો અગર;
 ગુનાહગાર ઝરા શર્મસાર હો જાએ.
 હુઝુર હશ્રમે રોનક અફરોઝ હો તો અમીર;
 ગરમહોં બામ તો લુએ પુકાર હો જાએ.

P. 8646 | કયા કતરે તુઝમેં આખ નહીં—ગઝલ.
 એકિદાએ દુરને આલમ તાખ—

(૩૨૩)

કયા કતરે તુઝમેં આખ નહીં, નાચીઝ ન બન આ'લા બનબ;
 આ નિકલ સદકી ઝુલ્મતસે, ઝોર લુલુએ લાલા બનબ.
 કયોં બંદા બનાહે ગફલતસે, કર જદો જેહદ આકા બનબ;
 દે છોડ ખુદીકો હુબાબ ન બન, ચલ મૌજમેં આ દરિયા બનબ.
 અય ઝરેંતુ નમરૂદ ન બન, તુકુલહે કલ મેહફુદ ન બન;
 તુ તુર હે તુરહો ફુદ નબન, ખુરશીદો સિપર આરા બનબ.
 મારોંકા ખારે રાહ નબન, હમ જુન્સોંકા બદ ખવાહ નબન;
 આ રાહપે તુ ગુમરાહ નબન, ખુદ અપના રાહતુમો બનબ.

કેસા ઝેલરી ઓર મુસાઇ; કયા હિન્દુ મુસ્લિમ ઇસાઇ;
ભારત માતાકે હેં લાલ સખ, બાઇસે ન લડ પ્યારા બનબ.

(૩૨૪)

ઓ ફિદાએ દુરને આલમતાય સોદાઇ નખન;
મખઝને અસરાર બન તસ્વીરે રસ્વાઇ નખન,
એક ગુલપર હે ફિદા, બુલબુલતુ દર જાઇ નખન;
બાગે દુનિયામેં તમાશા બન તમાશાઇ ન બન.
ઇસ તરાફ ગુલશનમેં રેલ, જૈસે કમલ તાલાખમેં —
નજગ લ્ય ગો ન દરકો બુલ જાઓ જિન્દગાનીમેં;
રહો દુનિયામેં એસેજ્યોં કમલ રેલતા હે પાનીમેં—ઇસ
દેખલો ગુલકો મગર ગુલકા શનાસાઇ નખન;
બુત પરસ્તીપર નકર માયલ મુઝે બેલરે ખુદા.
પરદેયે રાઝે લકીકત ચક્ષમે બીનાઇ નખન—

P. 8686 | કરકે રખસત ઉનકો તાલદે નજર દેખાકિયે—મઝલ.
આરામકે થે સાથી કયા કયા જખ વકત પડાતો કોઇ નહીં,,

(૩૨૫)

કરકે રખસત ઉનકો તાલદે નજર દેખા કિયે;
જસ તરફ દેખા ન જાતાથા ઉધર દેખા કિયે.
આનિશે સોઝે જુદાઇકા અસર દેખા કિયે;
જયસા કિસમનને દેખાયા બેખબર દેખા કિયે.
આદ મરનેલીકે આજતે હમારી કથ પર;
ગસતા હરતમે જનકા ઉમ્મલર દેખા કિયે—

આતશ સોજે જુદાઈકા અસર દેખા કિયે
જઈસા કિસમતને દિખાયા એ ખખર દેખા કિયે—કરકે૦

(૩૨૬)

આરામ કે થે સાથી કયા કયા, જળ વકત પડા તો કોઈ નહીં;
સળ દોરત હંચ અપને મતલબકે, દુનિયામેં કિસીકા કોઈ નહીં.
ખયકે હય કલાં અલલે મસનદ અખ્યાસ હે કુંજે આમ યા બદ:
યા જઝમ તરખ યા કુંજે લલદ, યા મોમ તમાશા કોઈ નહીં
હય આરઝુ બસ ઇતના હી પતા ચલતા હય તેરી બરખાદીકા;
જસેસે ન બખુલે હોં પયદા ઇસતહાકા સેહરા કોઈ નહીં—

P. 8687 | જળ ચેલ જાન હિજમેં ગઝલ.
છુરી હય હર નક્સ હરહર કદમ હય કામ કાતિલસે,,

(૩૨૭)

જળ ચે જાન હિજમેં યા વરલે ચાર હો;
(અરે) હોના હય જો કુછ અજહી પરવરદીગાર હો.
દીલમેં હોં તેરા જલવા ઝખાં પર હોં તેરા નામ;
અરે આંખોં મેં તેરા વકતે અજલ ઇતીઝાર હો.
સીનેસે મલ રહા હું ઇસ પાયે ચારકે;
શાયદ યુંહી સે ખોલે દીલે એ કરાર કો—જયે૦

(૩૨૮)

છુરી હે હર નક્સ હરહર કદમ હે કામ કાતિલસે;
અદમ કી શબ્દસહેં મીલ ગઇ હે એક રંગે દિલસે.

કિસીકા રંજ દેખું યેહ નહીં હોગા મેરે દિલસે;
 (અરે)નઝર સૈયાદકી ઝપકે તો કુછ કલદુ અનાદિલસે.
 ઉમીદો નાઉમીદીકા બહમ હોના વહી જાને;
 કે જીસને કિશતિયોંકે કુઅતે દેખા હો સાદિલસે.
 ન સમજા મા'નિયે ગે.રો કફન સમજાતો યેહ સમજા;
 થકા થા મેં લીપટકર સો રહા દામાને મન્જિલસે.

P. 8688 | અથ આફતાબે અનવરી રૌશન નિશાને હૈદરી- બેહાગ-
 જા હો પેશે નજર હરદમ વોહ હે સુરત મોહમ્મદકી-નાત.

(૩૨૯)

અથ આફતાબે અનવરી રૌશન નિશાને હૈદરી:
 આલે મોહમ્મદ અરતરી મખદુમ સાખીર કલયરી.
 તુમ બાઇસે ઇગ્નદ હો ઇરજામકી બુનિયાદ હો;
 તુમ બેકસોંકી દાદ હો મખદુમ સાખીર કલયરી.
 હરદમ યહીં બાગે જરસ કબ ટુટેગા ફિકરે કફસ;
 ફરિયાદ રસ ફરિયાદ રસ મખદુમ સાખીર કલયરી.
 સુનલે અસરકી ઇલતીજ આ લાદે હૈદર યા ખુદા;
 મુશકિલકુશા મુશકિલકુશા મખદુમ સાખીર કલયરી.

(૩૩૦)

જો હો પેશે નજર હરદમ વોહ હે સુરત મોહમ્મદકી
 મેરે દિલકો જો તડપાતી વોહ હે સુરત મોહમ્મદકી
 મદીને સં જો આતી હે તો ઇતના પુછલેતા હું.

સખા જાદી ખતા કેસી તખીયત હે મોહમ્મદકી
 નહમ દોજખમેં જાયેંગે નહમ જન્નતમેં જાયેંગે
 ખડે દેખા કરેંગે રાહમેં સુરત મોહમ્મદકી
 નિજ કેવખત હસ દમ ઉલફતે નશતર નેદિલ બેંધા
 તો લીખદી ઝોકને ચુંહી થેહી દસરત મોહમ્મદકી

P. 8689 | રોતે હો તુમ આતે જાતે મેરા મદ્દન દેખકર ગઝલ
 ગુઝર ઇસ વકત હુવા હે સરે મદ્દન ઉનકા ”

(૩૩૧)

રોતે હો તુમ આતે જાતે મેરા મદ્દન દેખકર;
 કયા કહેંગે હાં દોસ્ત દુશ્મન દેખ કર.
 ચશ્મે ગીરિયા બસ તુઝે આતા હે રોના દેખલું;
 પુઝે પુઝે આસથી યાસે સામા દેખ કર.
 ફાતેદા પદતે વોહ કયા પેહરેં પડે રોયા કિયે;
 શમ્આ મદ્દન બન ગઇ આશિકકા મદ્દન દેખકર—રોતે૦

(૩૩૨)

ગુઝર ઇસ વકત હુવા હે સરે મદ્દન ઉનકા;
 અબ તો અબ દસ્તે તલબ છોડ ન દામન ઉનકા.
 વરલમેં કયા હે મેરે પાસ જો મેં નઝર કરેં;
 દિલ અદાઓં કા જગર નાઝ કા તનમન ઉનકા.
 તોડકર તખતયે મરકદ બી નિકલ આઝિંગા;
 એકસી નામ ન લેના સરે મદ્દન ઉનકા.

ગિર પડા દિલ જો હમારા તો ઉઠાને કે લીયે;
સાંસપર લોટ ગયા ગોશયે દામન ઉનકા —ગુઝર૦

P 8690 | મોમ કયોં કર નહો ઉસ છુતકા ઝગર દેખેતો—ગઝલ:
જો મીન્નતોંસે ભી વસ્લકો શય ”

(૩૩૩)

મોમ કયોંકર ન હો ઉસ છુતકા ઝગર દેખેતો;
આજ અય આહ તેરા હમભી અસર દેખેં તો,
નારવા હે રૂએ રૌશન પે ગુમાં હે સખકો,
હમખી સુરત તેરો અય રસકેકમર દેખેં તો—મોમ૦
ગાલિયાં દેતે હો કિસ ખાત પે ગુસ્સે હો જનાખ,
એક ખોસેકા યેહ સખ નાઝ અસર દેખેં તો—મોમે૦
ન હમહી આતે જિન્દા તો યાં કૌન હોતા;
ઝગરકે થામે ખડે યા યેહ ઝગર દેખેં તો,

(૩૩૪)

જો મીન્નતોંસેભી વસ્લકી શય વોહ મુહ ન અપના ધધર કરેંગે;
તો હમભી અય દિલ તડપ તડપ કર ધધરકી દુનિયા ઉધર કરેંગે,
જો નિકલ જાતે હો જાન જાવો, અનાકે ખાતેં ન દિલ જલાઓ;
ન હોગા ધતનાભી જખ સહારા, તો ઉમ્ર કયોંકર અસર કરેંગે,
જો નિકલ જાતે હો જાન જાઓ, અનાકે ખાતેં ન દીલ જલાઓ;
ન હોગા ધતનાભી જખ સહારા, તો ઉમ્ર કયોંકર અસર કરેંગે—

P 8691 | મિસાલે બકર્ મહફિલ મેં જો વોલ પરદાનશીં આયા—નાત
દિવસી ચીજ ઉનકે હાથ જાતી હૈ— ગઝલ

(૩૩૫)

મિસાલે બકર્ મહફિલ મેં જો વોલ પરદાનશીં આયા;
તો બન્દ આંખેં હુધં સખકી નઝર કુછબી નહિં આયા—
ખુદા જાને નઝર કયા મુઝકો વકતે વાપસીં આયા;
કે જસકો દેખકર ફિર હોકે મેહશર તક નહિં આયા.
કફનસે હાથ બાહર હેં આખીર સબી સખકે;
ચેલ જામા સખકે હાથ આયા મગર બેઆરતીં આયા.

(૩૬૬)

દીલ સી ચીઝ ઉનકે હાથ જાતી હૈ;
મેરી સખ કાયનાત જાતી હૈ,
કિસ ખરાબીમેં દિન ગુઝરતા હૈ;
કિસ મુસીબતમેં રાત જાતી હૈ,
આજ મુઝતરકી લાશ જાતી હૈ;
આવો દેખો ખરાત જાતી હૈ,

P. 8692 | મન્ઝુર હૈ ખાતિર દીલે નાશાદ કીસીકી—સેંઘડા
તસવીરે શમઅ હું મૈં સોઝે ગમે નિહાંસે—ભેરવી.

(૩૩૭)

મન્ઝુર હૈ ખાતિર દીલે નાશાદ કિસીકી;
અરે હાં કોઇ યાદ રહે, યાદ રહે યા ન કિસીકી.
હાં રોએગી ઉન્હે ખીંચકર ફરિયાદ કિસીકી;
અરે હાં મેહનતબી કબી જાતી હું બરબાદ કિસીકી

જો મુઝ પે ગુઝરતી હે વોહ તુમ પે ગુઝર જાયે;
 અલ્લાહ કરે તુમકોબી ચાહત હો કિસીકી—મંઝુર૦
 તોબાહ ચેહ હમ કરેં કયા, ઉમ્મીદ છુતોંસે;
 અરે હાં પત્થરબી કયા સુનતે હૈં, ફરિયાદ કીસીકી—મંઝુર૦

(૩૩૮)

તસ્વીરે શમઅ હું મેં સોઝે ગમે નિહાંસે;
 મેરી ઝબાં જલાદો ગર ઉફ કફં ઝબાંસે.
 તારોંકે ટુટનેકો તુમ ગૌરસે ન દેખો;
 તીનકે ઉતર રહે હૈં ચેહ તુમ પે આસમાંસે—તસ્વીરે.
 ઉનકે ખયાલકો હૈં દોનોં મકાંસે નફરત;
 હર રોઝ એક નયા દિલ લાયે કોઇ કહાંસે—

P 8693 | બાહેં ગલેમેં ઉનકે શબ્દે વસ્લ ડાલકે--મઝલ
 વસ્લ હોગય યહીં હશમેં કયા રખ્યા હે-- „

(૩૩૯)

બાહે ગલેમેં ઉનકે શબ્દે વસ્લ ડાલકે;
 છુટા કિયા મઝેસે મઝેમેં વિસાલકે.
 હમ નિકલે રાત કુચેસે ઉસ ખુશખમાલકે;
 હાથોંસે દીલ પકડકે કલેજ સંભાલકે;
 નાઝુક કલાઇ તેરી અય જાન દુખ ન જાય
 આશિક કે દીલ પે તેગ લગાના સંભાલકે.

(૩૪૦)

વસ્ત્ર હો જાય યહીં હાથમેં કયા રખ્યા હે;
 આજકી ખાતકો કયોં કલપે ઉદા રખ્યા હે,
 મોહતસિય પુછ ન ચેહ શીશેમે કયા રખ્યા હે;
 પારસાઈ કા લહુ ઇસમેં ભરા રખ્યા હે,
 કુછ ખજર ઉનકો નહીં મરતે હેં હમ જીસ જીતપર;
 ફિર ઇલાહી હમેં કયોં તુને જીલા રખ્યા હે.
 અખ યદાં કેહતે હેં કયોં હાથ તેરા રખ્યા હે;
 દિલ તો હમ લે ચુકે અખ સીનેમેં કયા રખ્યા હે.

P. 8694 | મેં માજરાયે ચમન કયા કહું બયાં સૈયાદ—ગઝલ
 કહાંસે લાયેગા કાસિદ બયાં મેરા જ્યાં મેરી—

(૩૪૧)

મેં માજરાયે ચમન કયા કહું બયાં સૈયાદ;
 ખુલી હે કુન્જે કહસ મેં મેરી જ્યાં સૈયાદ.
 છુગીને યાદ કિયા યા મેરી કળને મુઝે;
 કહસમેં કયોં ચલી આતી હેં દિચકિયાં સૈયાદ.
 ઇલાહી દેખિયે કયોં કર નીઆલ હોતા હે;
 જ્યાં દરાઝહું મેં ઓર બદજ્યાં સૈયાદ.—મેં
 ગઝલ તો ચેહ હે કિ વોલ નોચકર લગાતા હે;
 મેરે કહસમેં મેરે પરકી તીલીયાં સૈયાદ.

(૩૪૨)

કહાંસે લાયેગા કાસિદ બયાં મેરા જ્યાં મેરી;
 મઝા જીય થાકે ખુદ સુનતે વોહ મુઝસે હાસ્તાં મેરી.

તકાઝા હે ગરીબાંકા કે મુઝકો ચાક કરડાલો;
તમન્ના હે ચેલ દામાંકી ઉડાદો. ધજજ્યાં મેરી.
અગર દાવા મોહજ્જતકા ગલત હે લીજ્યે ખન્નરઃ
હકીકત સાફ ખુલ જાયેગી વકતે ઇમતીહાં મેરી.

P. 8696 | આતા નહિં સમઝમેં કયા હે ખયાલ તુમકો—ગઝલ
જાયઝ હે અય હસીનો ચોરીકા માલ તુમકો—,,

(૩૪૩)

સમઝપર જીસ કીસીકે પર ગયે પત્થર વોલ કયા સમઝે;
બલા કહિયે જુરા સમઝે જુરા કહિયે બલા સમઝે.
સમઝમેં કુછ નહિં આતા મગર ઇતના સમઝતા હું;
ન સમઝાનેસે જો સમઝે તો ખસ ઉસકો ખુદા સમઝે.

x

x

x

(અરે) આતા નહિં સમઝમેં કયા હે ખયાલ તુમકો—
(અરે) કયોં મુઝસે ખે સખખ હે રન્ને મલાલ તુમકો.
(અરે) સાયા જહાં ઉઠાયા (અરે) ઉઠી વહીં કયામત;
(અરે) શીતનાગરો બંદા કી આતી હે ચાલ તુમકો.—આતાં

(૩૪૪)

કયોં માંગતે હો દિલકો લે જાઓ બી ચુરાકર;
જાયઝ હે અય હસીનો ચોરીકા માલ તુમકો.
ખડા મસજીદમેં લોગોકો ચેલ કેહતા આજ વાયઝ હે;
પરાધ ચીઝ ઘોકેસે ચુરા લેના જો જાયઝ હે.
જુતોંકા મોલવી બોલા હાં બેશક ચેલ ન જાયઝ હે;
મગર જો સામને સખકે ચુરાયે વોલ તે! જાયઝ હે.—જાયઝં

આતે હેં દેખનેંકા ચેહ ચાંદ ઓર સિતારે;

[અરે] બખશા ખુદાને એસા હુસ્નો જમાલ તુમકો.—

P. 8697 | હૈદર સા સથ કીસને ક્રિયા ચારકી ખાતિર—નાત
રસુલે હાશમીકા તાલીબે દીદાર મેં ભી હું. ગઝલ.

(૩૪૫)

જખ લિખી લકને તેરી તસ્વીર અપને હાથસે;
હાથ મલતી રેહ ગઘ તસ્વીર અપને હાથસે.
હાં ઇમતિહાને લકમે ઇબરાહીમ પટ્ટી ખાંધલી
પિસર પર જખ ન ચલી શમશીર અપને હાથસે.
ચેહલી દિલતો દેખીયે થે માંકે માનુમ દો;
લલકે નાળુક પર ગીરાયા તીર અપને હાથસે.
(અરેહાં) હૈદર સા સથ કીસને ક્રિયા ચારકી ખાતિર;
ખેટલી દીયે મરલી દીયા ચારકી ખાતિર.
(અરેહાં હાં) શખ્ષીરને સર દેદીયા અખ્યાસને ખાજુ;
(અરેહાં) શખ્ષરને ઝેહર લેકે પિયા ચારકી ખાતિર.
(હાંહાં રે) પીછે બંધે હાથ ગલે આલે નખીકે;
(અરેહાં) આપસમેં દુઃખ સરપે લિપા ચારકી ખાતિર.

(૩૪૬)

રસુલે હાશમીકા તાલીબે દીદાર મેં ભી હું;
ઝમાના ઇસકા શેદા ઉસકા આશિક ઝાર મેંભી હું;
અરબકે જાને વાલો કાફલો ઠેરો ઝરા ઠેરો;
(હાથરે) તુમહારે સાથ ચલને કે લાયે તૈયાર મેં ભી હું
નખીજ બહરે ઇસિયાંમેં પડી હે ઉઝ્રકી કશતી;
લખા દોગે બે ચક ઠોકર, તો પલમેં પાર મેં ભી હું.

P. 8698 | દેખે જો તેરા જલ્વા તડા જાય નઝર જી—નાત
પેચ પાયા દિલકો મેરે જુલ્ફકી અંજરને—નાત

(૩૬૭)

ધક્કાહી ઔઝ કિસમત હે અરખકે રહનેવાલોંકી;
જ્યારત ઉનકો હોતી હે નીરાલેસે નીરાલોંકી;
ખયાલે જુલ્ફે અહમદમેં મે રોયા ઇસકદર શખકો;
કે પહુંચીં ચખેં હકતુમ પર સદાએં મેરે નાલોંકી.
પેચ પાયા દિલકો મેરે જુલ્ફકી અંજરને;
ઔર ધાયલ કરદિયા તેરી નીગાહકે તીરને.
દિલમેં હે તેરા તસવ્વુર રાત દિન તેરા ખયાલ;
કરદિયા તસ્વીર મુઝકો ઇસ તેરી તસ્વીરને.
વાર દોનોંકે ગયે ખાલી ન વકતે ઇમતિલાં;
તેગને કાટા ગલા દિલ ચીર કાલા તીરને.—

P. 8701 | હાં હાં રે ઉફરે જાલીમ—અતજ્જ નાટક
તીરે અદા સે દીલકો હમારે—થીએટ્રીકલ

(૩૪૮)

તેરી આંખોંને મતવાલા કિયા ખીમારે ઉલફતકો;
તેરી ઝુલ્ફોંને ઉલઝાયા અસીરાને મોહખતકો.
તેરી રફતારકે ફીતનેસે દુનિયા ભર ગઇ સારી;
નહીં આનેકો અખ રસ્તા કોઇ મીલતા કયામતકો,
અરે હાય હાયરે ઉફરે જાલીમ ચેહ તનના તેરા હાય
મર ગઇ ઉઇ,
જીવનકા સુખ જાનકે ઉન સગંકીની પ્રીત;

પ્રીત કીચે દુખ દેત હહ દેખો ઉલટી રીત.

બબરે મુવે પાછ કયોં ઘેરા મુઝકો

(આવાજ તાલી વન્સમોર)

કયોં ઘેરા મુઝકો, કયોં છેડા મુઝકો હાંહારે—જીવનકાં

(૩૪૬)

તીરે અદાસે દિલકો હમારે કાહેકો ભરમાતે હો;

આવો લગાલો સીનેસે કાહેકો શરમાતે હો.

ગઝબ ક્રિયા તેરે વાદેકો એતીઆર ક્રિયા;

તમામ રાત ક્યામતકો ઇન્તીઝાર ક્રિયા.

તેરી નિગાહ કે તસવ્વુરમેં હમને અય કાતિલ;

લગા લગાકે ગલેસે છુરીકે પ્યાર કીયા.

અરે આવો લગાલો સીનેસે મુઝકો કાહેકો શરમાતે હો—તીરે

P 8702 | અબ કોઈ ઔર ઝમાને મેં સહારા ન રહા—ગઝલ
કેહતે હંઈ દીલ યામ કર વોહ મેરે મરજનેકે બાદ—”

(૩૫૦)

અબ કોઈ ઔર ઝમાને મેં સહારા ન રહા;

જીસકો સમજેથે હમ અપના વોહ હમારા ન રહા.

ન રહે તુમ જો હમારે તો સહારા ન રહા;

કોઈ દુનિયાયે મોહખ્વતમેં હમારા ન રહા.—અબ કોઈ

મેંને દેખા તુજે અય પરદેમેં છુપનેવાલે;

મેરી આંખોકો વોહ અબ શૌકે નઝરા ન રહા,

કયા કહું હાલ જમાનેકા ખુલાસા ચેહ હમ;
તુમ હમારે ન રહે કોઇ હમારા ન રહા.

(૩૫૧)

કેહતે હેં દિલ થામકર વોહ મેરે મરજનેકે બાદ;
હોગા કયા દિવાના કોઇ અયસે દિવાને કે બાદ.
આતિશે ગમ સે જલકર મીલ ગયા જબ બાકમેં;
શમઅ રોતી રહે ગઇ મહફિલમેં પરવાને કે બાદ.
બેકસી ચેહ કહકે રોતી હે હમારી કબ્જ પર;
પુછનેવાલા નહિં અબ કોઈ મરજને કે બાદ
ચેહ અયાદનકા તરીકાહી જુદા દુનિયાસે હે;
દેખને આયે હો મુઝકો મેરે મરજને કે બાદ.

P. 8703 | દિનરે ગૌસુઝવરા નાગવાર હે
મોરા તિઆ મેં મદ્દન બનાવો રંગીલે સૈયા

(૩૫૨)

દિનરે ગૌસુઝવરા નાગવાર હે;
આંખ ખુબાર દિલ બેકરાર હે.
અબ ગવારા નહિં દદેં કુરકત મુઝે;
ઝખ્તે ગમકી નહિં તાખો તાકત મુઝે
મુઝતરિબ રખતી હે દિલકી હસરત મુઝે;
હાં દિખા ગૌસુઝ આજમકી સુરત મુઝે.

અર્ઝ મેરી ચેહ પરવરદીગાર હે

ગમ ગવારા નહિં દિનરે મહબુબકા;
અય તપે ઇશ્ક હાં અપની તેઝી દીખા.

ખાક કરદે જલાકર તુ બહરે ખુદા;
 લે ઉડે મુઝે બરખાદ બાદે સખા.
 મુઝકો શૌકે તવાફે મઝાર હે
 રહમસે કામ ગોસુલવરા લીજીયે
 ખાક પર ગિર પડાહું ઉઠાલિજીયે
 હાં ગદા અપને દરકા બના લીજીયે
 રોઝિયે પુરઝયા પર ખુદા લીજીયે
 જન્દગીકા નહિં એતીઆર હે
 હિંન્દે ગોસુલવરા નાગવાર.....

(૩૫૩)

મેરા તીઆ મેં મદફન બનાવો રંગીલે સૈયાં.
 દરસ દિખાદો, મસ્ત બનાદો, ઇસ્કકા જામ પિલાદો;
 રંગીલે સઘયાં--તીઆં
 મતવાલી આંખ અપની દીખાદો રસુલે પાક;
 મસ્તોંકો ઔર મસ્ત બનાદો, રસુલે પાક;
 હોશ ઉડાદો, મસ્ત બનાદો, મસ્તોંકી દસ્તી મિટાદો;
 રંગીલે સઘયાં--તીઆં
 પરદા દુધકા ઉઠાદો રંગીલે સઘયાં તીઆં
 મીમે મોહમ્મદસ ખુદાકા જહુર હે;
 પરદેમેં હુર યા કોઈ ધુંધટમેં તુર હે.
 શાયકકો તુમ નામ સુનાદો;
 રાઝે અહમદકા પતા બતાદો--રંગીલે સૈયાં
 લફ્જ અનાકા સિખાદો રંગીલે સૈયાં,
 રંગમેં અપને હુબાદો રંગીલે સૈયાં--તીઆં

P. 8704 | મેરી કીસ્તીકો આનકે પાર લગા— ના'ત
અય કાશ દરે શેહ પર જા પહુંચે ચેહ મસ્તાના—
ગઝલ.

(૩૫૪)

મેરી કિસ્તીકો આનકે પાર લગા, તોરે રૂખ કે વારે સૈયદના;
મેરે હાલ પે અખતો કરદે દયા, તોરે રૂખ કે વારે સૈયદના.
તોરી યાદમેં કબસે બેકલ હું, તોરે હિજમેં હરદમ રોવત હું;
મેર સપનેમેં આનકે દર્સ દિખા, તોરે રૂખ કે વારે સૈયદના.
કહીં ઉનકે દુવારે બાય અગર, યહી કહિયે સખા વોહ રૌબેકો;
તોરે હિજમેં રોતી હે દુનિયા, તોરે રૂખ કે વારે સૈયદના.
તુમે કહતે હૈં રખ તું હૈં સખકા વલી, તોરે મીલનેસે દિલકી હે આસ ખુલી,
મેરે હાલ પે બી કર બહરે ખુદા, તોરે રૂખ પે વારે સૈયદના.

(૩૫૫)

અય કાશ દરે શેહ પર જા પહુંચે ચેહ મસ્તાના,
અરે સાકી સે તઆરફ હો, હાથોમેં હો પેમાના,
દિખલાદે ઝલક અપની એ જલવયે જનનાના,
વોહ શૌક અતા કરદે, હો જહિં મેં મસ્તાના. (વાહ વાહ)
કિસ આગમેં જલતા હે, જનાં તેરા દીવાના,
કુછ શમઅકી સુરત હે [ઓહો] કુછ હાલતે પરવાના.(વાહવાહ)

P. 8867 | ઉનકો ઝિદ હે કે મકતલ મેં જાયેંગે હમ—ગઝલ
અર્જ કયા આપસે હાલે દિલે નાશાદ કરે— „

(૩૫૬)

ઉનકો ઝિદ હે કે મકતલ મેં જાયેંગે હમ;
અપને ઉશ્શાક કો અજમાયેંગે હમ.

આજ દેખા જાયેગા કીસ કીસકો ઉન્નત હમસે હે;
 સજ પતા ચલ જાયેગા જીસકો મોહબ્બત હમસે હે.
 હાં રે અબ તો જી બરકે ખંજર ચલાયેગે હમ—
 હો ગયા ખુને તમન્ના ખાક હસરત હો ગઇ;
 વસ્ત્રકી શબ વોહ બીગડ બેઠે કયામત હો ગઇ.
 બલા અબ ઉનકો કેસે મનાયેગે હમ—ઉનકોં

(૩૫૭)

અર્ઝ કયા આપસે હાલે દિલે નાશાદ કરેં;
 ઔર જો આપકો કરની હો વોહ બેદાદ કરેં.
 સિતમ ઇન્જદ જો ઔર ચાહે સિતમ ઇન્જદ કરેં;
 હાથ હમને ફરિયાદ કબી કી હોતો ફરયાદ કરેં.
 કોનસા આપને અરમાન નિકાલા ન મેરા;
 મેં તુઝે બુલ ગયા આપહી ઇરશાદ કરેં—અર્ઝોં

P. 8868 | દેખકર તેરી અદા જીસે ગુજર જાયેગા—સોહની
 કુલવન કી ગેદન મેકા મારે— ગન્ધારી ટોહી

(૩૫૮)

દેખકર તેરી અદા જીસે ગુજર જાયેગા,
 મરનેવાલા તો કયામત મેં બી મરજાયેગા—દેખકર
 ગૈરકા કિસ્સા શબે વસ્ત્ર મેં કયોં લે બેઠે;
 બાતોં બાનોં મેં ચુંહી વકત ગુજર જાયેગા.
 બેખુદી મેં હે કિસે હોશ કહાં અથ કાસિદ;
 કિધર આયા, નહિં માલુમ કિધર જાયેગા.

કિસી બન્દેપે બુસ વકત ન ડાલે અલાહ;
કયા ખબરથી કોઇ યું હિજ મેં મરગયેમા.

[૩૫૯]

પુલવનકી ગેંદન મેકા મારે રી વો બલમારે—(૨)
નંદકે રૂઠ રસ મોરા રસિયા, હમે સંગ બરસત ધૂની—પુલ૦

P. 8870 | ડરતે ડરતે તેરે મિલનેકા ખયાલ આતા હે—ગઝલ
હાય ઝાલિમ બિસતરે ગમપર કીસે નીંદ આયે હે—”

[૩૬૦]

ડરતે ડરતે તેરે મિલનેકા ખયાલ આતા હે;
જુસ પે જાતી હું વોહ અરમાને વિસાલ આતા હે.
કિસકો દાવા હે યહાં ઝખ્તકા લેકિન ઝાલિમ;
તેરી રસવાઇકા રેહ રેહકે ખયાલ આતા હે.
જાહિલી આયેગી અથ કૈસ અબી આતે આતે;
આખરી વકતમેં ઇનકા તો હમાલ આતા હે.
કયા કોઇ શાદ રહે કયા કોઇ નાશાદ રહે;
ઉમ્ર શોખીકી દિયા હારકો ઉલઝાકર.
તાકે સુલઝા ન સકે હારકે ટુકડે કરદે—ડરતે૦

[૩૬૧]

હાય ઝાલિમ બિસતરે ગમપર કીસે નીંદ આયે હે;
રંજ સેહતે હિજકા, રાગ બર મુઝે સરકાયે હે.
બેકારારી હિજમેં મુર્ગે બિસમિલકી તરેહ;
આમના દિલકો દીન પેહલૂસે નિકઝા જાય હે.

એક દિન વોહ થા કે મુઝસે ખુશ થા બહુત;
 એક દિન વોહ હે તુ દીલતકો બી સરકાય હે.
 યું તો લાખો હસીન થે પર મેરી મોહખ્ખત ઓરથી;
 પર તેરી પિછલી વફાઓંકા ખયાલ આનખ હે.—

૧, ૪૮૭૩ | તેરે દીદકો હેં તરસેં ગુલઝર મેરી આંખે ૧ લાખ મઝલ
 ” ” ” ૨ લાગ ”

(૩૬૨)

તેરે દીદકો હેં તરસેં ગુલઝર મેરી આંખે;
 હર વકત રો રહી હેં યસ ઝાર ઝાર આંખે,
 હસરત યહી હે દીલમેં આંખોંસે તુઝકો દેખું;
 જા જાકે તેરે સદકે, કરદું નિસાર આંખે.
 કયોંકર છુપાઉં પ્યારે, તેરે રાઝે ઇશકકો મેં;
 રસવા મુઝે હેં કરતી મેરી અસ્કઝાર આંખે.

(૩૬૩)

તેરે દીદકો—

તુરખતપે મેરી હોગા નરગિસકા પૌદા જાહિર;
 મેહશર તલક કરેગી તેરા ઇન્તિઝાર આંખે.
 ગર તુઝકો એસી ઝાલીમ કરનીથી બેવફાઇ
 હંસ કરકે નાઝસે ન કરનીથી ચાર આંખે.

P. 8874

બેઠે હેં આકે કુચયે દિલબર કે સામને-ગજલ માલકોસ.
દેઈં કુરકત મેં બી કયોં શિકવયે બેદાદ નહો-ખાગેસરી

(૩૬૪)

શર.

મુઝે પેહલે તુમ એક નઝર દેખ લેના;
બિધર ચાહના શીર ઉધર દેખ લેના.
તુમહારી નિગાહ કે નીચે ખડે હેં;
જવાનીકા સદકા ધધર દેખ લેના.

* * * *
બેઠે હેં આકે કુચયે દીલબરકે સામને;
તુરખત બનેગી અખ તો ધસી દરકે સામને.
તુઝકો ગલે લગાનેબી પાયા ન ખાખ મેં;
હસરત લિપટકે રોષ તેરે દરકે સામને.

x x x x
ઉઠતે ઉઠતે નાઝુકીસે દસ્તે જનાં રેહ ગયા;
મુઝકો હસરત રેહ ગધ કાતિલકો અરમાં રેહગયા.
વસ્લ કા આજ ઉસ પરીસે હો કે સામાં રેહ ગયા;
અય શરમ તેરા છુરા હો, દોનોંકા અરમાં રેહગયા.
દિલકા કયા લાલ કહું સુખકો જખ ઉસ છુતને;
લેકે અંગકાધ કહા નાઝસે હમ જાતે હેં.
સરવરકી ચેહી અઝ હે ગઝર રહીમસે,
જન્નત મેં દે મકાં મુઝે ઉસ દરકે સામને—

(૩૬૫)

દેઈં કુરકત મેં બી કયોં શીકવયે બેદાદ નહો;
જો સખક આપ પઢાયેં વોહ મુઝે યાદ નહો.

ફિલાગર મુઝકો મીટા કર મેરી તુરખત ન મીટા;
 મેં હું બરબાદ મેરી ખાક તો બરબાદ નહો.
 ઉડતી હે જબકે ખાક તેરે ખાક સારકી;
 મુસ્તે ગુબાર ફિર નહીં સુનતા સવાર કી;
 યાં તક તો હુટે આશિકી મેં હમ તો બાદે મર્ગ;
 મિટી બી હડ ગધ હે હમારે મઝારકી.—
 ઝુટા વાદા બી બડી ચીઝ હે આશિક કે લીયે;
 મુઝકો તો યાદ હે ગર આપકો યેહ યાદ નહો.

P 8875 | તુમ્હીનેતો કહાયા કહીયે દીલકા મુદ્દુઆ હમસે —પીલું.
 ખરાબ હાલ અદુ કામબાબ કયા હોગા— પહાડી.

(૩૬૬)

રોજ કહતે થે કે તનહા જબ મિલેંગે યારસે;
 વોહ કહેંગે યેહ કહેંગે યું કહેંગે પ્યારસે.
 જબ દિયા દિન વોહ ખુદાને ઉડગયે હોશો હવાસ;
 રેહ ગયે તસવીરકી માનીંદ લગે દીવારસે.
 તુમ્હીને તો કહાયા કહીયે દિલકા મુદ્દુઆ હમસે;
 કહા જબ મુદ્દુઆયે દિલ તો હો બૈઠે ખફા હમસે.
 અરે ઉનહેં તો હુસ્ન પર હે નાઝ યું પરદા
 કિયા હમસે;

મગર તુને છુપાયા કિસ લિયે ખૂં અય કઝા હમસે.
 અરે હાં કિયા શિકવા જફાઓંકા જો ઉનસે ફેઝને

રોકર (કયા)

(કયા મિસ્ટર ફેઝ)

તો યું હંસકર કહા કયોંજી હમારા હી ગિલા હમસે.
 (બહુત અગ્ગે વાહવાહ) તો યું હંસકર.

(૩૬૭)

રન્ને કુરકતકે સિવા કુછ તુઝે મંજુર બી હે.
 કબી ઝીકડી કબી માલી કબી ચલ દુરબી હે.
 બદ ગુમાની ન કરે આજ રહો ધર મેરે,
 શખ અંધેરીબી હે બાદલબી હે ધર દુરબી હે.
 નખઝ મેરી દેખકર કેહને લગા ફિર ચું તખીબ,
 તપ બી હે દર્દબી હે દીદને નાસુર બી હે.
 ઇદકા દિન હે ગલે આજ તો મિલ લે જલીમ,
 રસમે દુનિયાબી હે મૌકાબી હે દસ્તુર બી હે,

x

x

x

ખરાબ હાલ અદુ કામચાળ કયા હોગા,
 તુમહારી બઝમ મેં વોહ ખારયાળ કયા હોગા,
 વોહ ઝુલ્ફ કેહતી હે બલ દેખ દેખ કર અપને,
 જો હેં અસીર ઉન્હેં પેચ તાબ કયા હોગા.
 વોહ ભોલેપનસે ચેહ કહતે હેં બાદ વાદ્યે વસ્લ,
 બતાતો દો અજી ઉસ દીન જનાબ કયા હોગા—ખરાબ.

P. 8876. | તુરબત જરૂર હે ચેહ કીસી બેકરાર કો—ગઝલ.
 મેહલિકાકી યાદને વકતે સહર રૂલા દીયા— „

(૩૬૮)

તુરબત જરૂર હે ચેહ કિસી બેકરારકી,
 લવ થરાથરા રહી હે આરાગે મઝારકી.
 કિસ્મત ખુલી હે આજ હમારે મઝારકી,
 ચાહર પહી હે ગોશયે દામાને ચારકી.

બાદે સખા મિટાતી હે તુરખત મઝારકી;
 મીટતી હે યાદગાર તેરે યાદગારકી.
 બેદમ હમારા નખલે તમન્ના હરા હુવા;
 આપલી ઔર ગુઝરલી ગઈ રત બહારકી.

(૩૬૯)

મેહલિકાકી યાદ ને વકતે સહર રલાદિયા;
 તીરે નીગાહે શોખને ઝખ્મી જગર હીલાદીયા.
 અરેઅદુ હમેં જલાયે કયોં અરે દીલબર હમેં સતાયે કયોં;
 ગિલાતો હે ખુદસે દિલ જસને તુમકો હસીં બના દિયા.
 હાય રે તેરી બે રૂખી આયે ન મેરે મરને પર;
 બદલે જનાઝા દેખકર નફરતસે મુસકુરા દિયા.

P. 8879 | તુમ્હી કાબે મેં ભી હો યુત કદમેં ભી મકીં તુમ હો-લૈરવી
 આજ મુઝસે ઉસ હસીંકી ચાર આંખે હો ગઈ-ઝંઝોટી.

(૩૭૦)

તુમ હી કાઅબે મેં ભી હો યુત કદમેં ભી મકીં તુમહો;
 જગહ વોહ કૌનસી હે જસ જગહ હાં હાં નહી તુમહો.
 મેરી આખોંમેં દિલમેં ઔર મેરી નજરોંમેં મકીં તુમહો;
 નિકલતેહી નહીં બાહર બડે પરદા નશીં તુમહો.
 તુમ્હારે દેખતેવાલે તો તુમકો દેખ હી લેંગે,
 યેહ સખ કેહનેકી બાતેં હેં બડે પરદા નશીં તુમહો.
 તુમ્હારે શેર સુન સુન કર તડપ જતે હેં ખીસ્મિલલી;
 જનાબે દાગક અય તુહ સચ્ચે જાનશીં તુમહો.

(૩૭૧)

આજ મુઝસે ઉસ હસીંકી ચાર આંખેં હો ગઈ;
 નાવકે દિલસોઝ બનકર પાર આંખેં હો ગઈ.
 આ ગયા જે સામને વોહ જનસે જતારહા;
 કયા તેરી તલવાર આંખેં હો ગઈ.
 ગિર પડે ગશ ખાકે મુસા દેખનેસે બી ગયે;
 કયા સમઝકર તાલિખે દિદાર આંખેં હો ગઈ.
 ઉનકી નઝરેં કયા શીરીં ખ-જર ગલેપર ચલ ગયે;
 દેખતે હી દેખતે તલવાર આંખેં હો ગઈ.
 હઝરતે ખિસમિલ તુમહેં કીસ શોખને ખીરિમલ કિયા;
 કયા કિસી કાતિલસે શીર દોચાર આંખેં હો ગઈ.

P. 8880 | બરસાતકા સમાંહો પેદલું મેં ગુલબદન હો-ગઝલ
 કયા કયા ખીસે જહાંમેં ગુલઝાર પીસે પીસે-ગઝલ બસંત

(૩૭૨)

બરસાતકા સમાંહો પેદલું મેં ગુલબદન હો;
 ઠ-ઠી હવાયેં આયેં ઔર ખુશનુમા ચમન હો.
 હો ચાંદ પુરા નિકલા તારેંકા અનજુમન હો;
 અરે હાં પેદલું મેં મેરે બેઠા વોહ ગુન્નએ દલનહો.
 વોહ શોખીયાં દીખાયે ઔર હમ ખુશીસે દેખેં;
 હાં હાં લગકર કબી ગલેસે મેરે વોહ નગમા ઝનહો
 ઉસ બેવફાને મુઝકે અયસા સતાયા ચારખ;
 હાં હાં કબી ઉસકે દિલમેં પેદા ચારખ મેરી લગન હો.
 હરદમ યહી દુઆ હે હકસે જમીલ અપની;
 મરકર બી ઉસકા મેરા એક ગોર એક કફન હો.

(૩૭૩)

કયા કયા ખિલે જહાંમે ગુલઝાર પીલે પીલે;
 સરસોંકી કયારીયાં ગુલે બે ખાર પીલે પીલે.
 કયા જાન લે રહે હેં ગુલહાય હાય ગેંદા;
 પેહને જો ઉસ પરીને વોહ હાર પીલે પીલે.
 કુદરત કે કોહસે ગુલે સુરજમુખી જો ચમકા;
 એક દમસે હો ગયે હેં દરે દીવાર પીલે પીલે.
 સજકર કુખા સુનેહરી વોહ ગુલ જીધરસે ગુઝરા;
 કુચે હુવે બસન્તી ખાઝાર પીલે પીલે.
 પેહલુમેં આ ચરનકે લે જામ ઝાફરાની;
 મૌસમ બહારકા હય અય યાર પીલે પીલે.

P. 8881 | દીલપર જો ખિંચા હે વોહ નકશા હે મોહમ્મદકા—નાત
 દીલ હે વોહીકે જીસમેં તેરી આરઝુ રહે

(૩૭૪)

દિલપર જો ખિંચા હે વોહ નકશા હે મોહમ્મદકા;
 સરમે જો સમાયા હે સૌદા હે મોહમ્મદકા.
 હર શયમેં હર એક જાનિય જીસપર નઝર ડાલી;
 દેખા તો યહી દેખા જલવા હે મોહમ્મદકા.
 કિસ પ્યારસે હુરોંને ચુખી હે ઝખાં મેરી;
 જીય નામ મેરે મુંહસે નિકલા હે મોહમ્મદકા.
 કહતી હેં મેરી આંખેં બસ મુઝસે યહી અસગર;
 ગર દીદકે કાબિલ હે રોઝા હે મોહમ્મદકા.

(૩૫)

હે દીલ વોહીકે જસમેં તેરી આરજી રહે;
ગુલ હે વહી કે જસમેં મોહખતકી છુ રહે.
યારખ મીટે ન દામને કાતિલસે રંગે ખુ;
મકતલ કી યાદગાર હમારા લહુ રહે.
કાતિલ ખુદા કરેકે બર આયે ચેહ આરજી;
તુઝપર નઝર રહે તહે ખનજર ગુલુ રહે.
જામે તહુર ખુલ્હમેં પીના હે અય જલીલ;
કુછ કુછ અલી સે આદતે જામે સુખુ રહે.—

P. 8882 | કિસી કે દરકમેં રોતે હુવે લહુ આયે--ગઝલ
કિસી પર નહિ હે બરોસા કિસી કા-- „

(૩૬)

કિસી કે દરકમેં રોતે હુવે લહુ આયે;
ખુદાકા શુક કે મેહશરમેં સુખર્ આયે.
વહી શહીદે નઝર હે તુમ્હારા મેહશરમેં;
કફનમેં જસકે ટપકતા હુવા લહુ આયે.
લેં વો જાનતો લેં ખેર યહ ખુશી ઉતકી;
કહુંગા હાલ કહીં પકતે ગુફતગૂ આયે.
લલદ કે કુલ ઉઠાકર વોહ સુધનેકા હેં;
ફના કે બાદલી યારખ વફાકી છુ આયે. (વાહ વાહ)
હખીખ વાહ ઉન્હીં કો દેખકર વોહ કેહતે હેં;
જસે હો હુસ્નકા દાવા વોહ રખર આયે—

(૩૭૭)

કિસી પર નહિં હે બરોસા કિસીકા;
 (અરે હાં) ન હમદર્દ દિલ હો કલેજ કિસીકા.
 કોઇ ના ઉમીદોસે હે જાંકની મેં;
 કોઇ દેખતા હે તમાશા કિસીકા.
 (અરે) ખુદાસે મેં હરખાર તૌબા હું કરતા;
 બઢા કર ઘટાના ન રતા કિસીકા.
 રહે ખૂને નાહકકા મેહશર પે દાવા;
 ન ખૂલવાઓ અખ મુઝસે પરદા કિસીકા.
 કિસી પર નહીં હે બરોસા કિસીકા;
 ન હમદર્દે દિલ હો કલેજ કિસીકા.

P. 8955 | વોહ હમસે તનકર અલગ હેં બેઠે—ગઝલ
 રોજ બેદાદ નખ માહલિકા કરતે હેં—,,

(૩૮૮)

વોહ હમ સે તનકર અલગ હેં બેઠે, બલાકે ગમજે દિખા રહે હેં;
 યહી મોહખ્યત કા ઇમતિહાં હે, જો મુઝકો નાહક સતા રહે હેં.
 મેં ઉનકા આશિક થા ઉનકા શૈદા, અબસહે મરનેકા મુઝકો સદમા;—વો.
 હમારે પુલોં મેં આયે હંસતે ગલે મેં દુશમન કે બાં હેં ડાલે;
 યેહ તુરફા અન્દાઝે તાજીયત હે, યહ નાઝ કિસકો દિખા રહે હેં—
 કહીં હેં લૈલા કહીં હે ઉઝરા કહીં હે શીરીં કહીં જુલૈયા.
 મરજ ઉન્હીં કા હે સારા જલવા, તમાશે અપને દિખા રહે હેં.

(૩૮૯)

રોજ બેદાદ નખ માહલિકા કરતે હેં;
 હમ ન ઉફ મુંહસે ન શીકવા ન ગીલા કરતે હેં.

કિસ તરફ રૂખ નિગહે નાઝ કા હે ઓ સફાઈઃ
આજ કયોં તીર મેરી જાન ખતા કરતે હેં.
કાશીરે ઇશ્કમેં મઝહબ હૈ ન મિશ્વત હૈ કોઈ
મસ્ત હમ આદ્યે ઉલ્કતસે રહા કરતે હે.

P. 8957 | દિલે નાકામ કી હસરત ન જીતેજી કબી નીકલી-ગઝલ
શબે વિસાલ જો હમને લીપટ કે પ્યાર કિયા--,,

(૩૮૭)

દીલે નાકામ કી હસરત ન જીતેજી કબી નિકલી,
કહા જબ ઉનસે કુછ મેંને તો મુહસે નહી નિકલી.
અહસે રોઝ કરતે હો વફા તુમ વસ્લકે વાદે,
મેરી હસરત કબી તુમસે મેહરબાં કહિયે કબી નિકલી.
તુમહારી એક હાં પર બસ મરીઝે ગમકો સેહત હે,
મેરીજાં મરહી જાયેગા અગર મુંહસે નહિ નિકલી.
શબે વસલત કીસીકા હાય સિસકી બરકે યું કેહના,
ખતા બેદર્દ કયા અબબી તેરી હસરત નહી નિકલી.—દિલે૦

(૩૮૮)

શબે વિસાલ જો હમને લિપટકે પ્યાર કિયા,
અદાને ઓર બી ઉસ છુનકી બે કરાર કિયા.
લિયે મેં બેદા થા પેહલુમેં એનસે દિલકો,
દિખા કે જલવયે દીદાર બે કરાર કિયા.
ચેહ પાયા તૂને મોહબ્બત કા અબ સિલા અબ દિલ,
ઉઠાયા બઝમસે ઉસને ઝલીલો ખવાર કિયા.
તપિશને દિલકી કફન તક લહફમેં પુંક દિયા,
ખમોશ આહ ચિરાગાં સરે મઝાર કિયા—શબે૦

P. 8958 | હમારી સારે હસીનોંમેં આખર હો જાય
 ડરતે ડરતે અર્જ કી અય શોખ હરખાઈ ન હો.

(૩૮૨)

હમારી સારે હસીનોંમેં આખર હો જાય,
 કમન્દે ઝુલ્ફ અગર હલકયે ગુલૂં હો જાય.
 ઓર જો દુનિયા કી ખૂબી હે દુનિયાકો મિલે,
 મેરી તકદીર મેં અલ્લાહ કરે તું હો જાય.
 દર્દ દિલકા કિસકો હમ સુનાયેં કયોં કર,
 ડાક મેં બેજ દિયા હોકે સુનાયેં કયોં કર
 દિલકો બહલાયેં કિસ તરહ યેહ બહલતાહી નહી
 યેહ તો કમખખત સંબાલેસે સંબલતાહી નહી—હમારી૦
 બેવફાઈ કી સઝા તુઝકો યેહી હય કાશી,
 કુછ દિનોં કે લીયે પાખન્દે વફા તુ હો જાય—હમારી૦

(૩૮૩)

ડરતે ડરતે અર્જ કી અય શોખ હરખાઈ નહો,
 ખીંચકર ખંજર કહા રામત તેરી આઈ નહો.
 બેકસી રોતી હે ઝાલીમ દેખકર રખના કદમ,
 યાં કિસી હસરત ઝઘાકી લાશ દફનાઈ નહો.
 ઉડ ગયા યુકી તરહ વોહ હુસ્ન જસપર નાઝ થા,
 કમા કરે ઉસ ગુલકો કોઈ જસમેં રાનાઈ નહો.
 ઝખ્ખ કરના ઉસ જગાહ જહાંપર તમાશાઈ નહો,
 મેરી બદનામી ન હો ઓર તેરી રસ્વાઈ નહો—ડરતે૦

P 8961 | જાની જોખના પે ના ઇતરાયા કરો— ગઝલ
અલ્લાહ ચેહ બી કોઈ અન્દાઝે ગુફ તુગૂ હે—”

(૩૮૪)

જાની જોખના પે ના ઇતરાયા કરો.
જરા ખૈદે ખુદા બી તો ખાયા કરો.
ગૈર સે ઇસ દરગ ઉલફત દિલરૂખા અચ્છી નહિ;
માન જાઓ આશિકોંકી બદ દુઆ અચ્છી નહિ.
અપને આશિક કો યું ન જલાયા કરો—જાનીં
કયોં હવાઇ ઉઝ રહી હે રૂયે રૌશન પર તેરે;
મેં ન તડપુંગા જો છીટેં આયેં દામન પર તેરે.
જરા બચ કે યું ખન્જર ચલાયા કરો. જાનીં
આજ દેખા જાયગા કિસ કિસકી ઉલ્ફત તુમકો હે,
સખ પતા ચલ જાયગા જુસકી મોહબ્બત તુમકો હે,
જાની દો દો ન ઘર પર ખુલાયા કરો—જાનીં

(૩૮૫)

અલ્લાહ ચેહ બી કોઈ અન્દાઝે ગુફતુગૂ હે;
હમસે તો લાખ પરદે મૂસા સે દુખદુ હે.
પરદાનશીં સખઝકર પરદેમેં ગુફતુગૂ હે;
હસરત લરી નઝર હે યા શરહે આરઝુ હે,
(હારે) ગો સુખંદ હે દોનોં ફિરબી હે ફકં ઇતના;
તેરી હિના હિના હે મેરા લહુ લહુ હે,
એક જોહરાવશસે દિલકો ખોયે ગયે કુછ એસે;
અખ અય કમર હમીં કો ખુદ અપની જુસતુજુ હે.

P. 8962 | બરસેંસે તડપતા હું મેં ખિસમિલ નહીં હોતા—ગઝલ
રહમતુલ્લિલ આલમી તુમ જાને કયા પરદેમેં હો—,,

(૩૮૬)

બરસેંસે તડપતા હું મેં ખિસમિલ નહીં હોતા;
ધતના સા મેરા કામ બી કાતિલ નહીં હોતા.
જસ બઝમ મેં વોહ રૂખસે ઉઠા દેતે હેં પરદા,
પરવાના વહાં શમ્મ પે માયલ નહીં હોતા.
તીર ઉસને લગાયા વોહ પડા આંકે જગરપર,
કમસિન હે વોહ કયા જાને ધધર દિલ નહીં હોતા.
વોહ હમ હેં કે જિન્દા હેં ઓર ઉસ કુચેમેં પહુંચે;
બે મૌત કોઇ ખુદ્દમે દાખિલ નહીં હોતા.

(૩૮૭)

રહમતુલ્લિલ આલમી તુમ જાને કયા પરદેમેં હો;
દેખનેમેં મુસતફા હો પર ખુદા પરદેમેં હો.
પરદે પરદેમેં તો ચેહ હો, હો જો બે પરદાતો કયા;
ચેહ બી અઘ્છા હે કે તુમ નામે ખુદા પરદેમેં હો.
મજમયે અગયારમેં મિલના બી મિલના હે કોઇ,
લુત્ફ આજયે અગર રોઝે જઝા પરદેમેં હો.
જસકા સાય બી નહો ઓર જસકા સાયા સખપે હો;
વોહ મોહમ્મદ મુસતફા હો યા ખુદા પરદેમેં હો.

P. 8968 | હઝારો બાર નિકલે અશક લેકિન ફિરબી કમ નિકલે—ગઝલ
કયો જુનુ ઉસકો હુવા થા કિસક દીવાનોમેં થા—,,

(૩૮૮)

હઝારો બાર નિકલે અશક લેકિન ફિરબી કમ નિકલે;
ધલાહી ઓર કેસે આરજુએ અશમે નમ નિકલે.

ખિરામે નાઝસે મુરદે હઝારેં હો ગયે ઝિન્દા;
મસીહાસે બી બદલેરે તેરે અન્દાઝે કદમ નિકલે.
હઝારેં બાર છેડા જોશ સે ગમ હાથ પુરકતને;
હઝારો બાર આંસુ આપકે સરકી કસમ નીકલે,—

(૩૯૯)

કયોં જીનું ઉસકો હુવા થા કિસકે દીવાનોં મેં થા;
દિલ હમારા કોનસી મેહશીલ કે પરવાનોં મેં થા.
બરમલા મેહશરમેં કહ દુંગા જો પુછેગા કોઇ;
મેં નહીં કુછ જાનતા હું મેં તો દીવાનોં મેં થા.
વાહ રી તકદીર હમ જબ પહુંચે બઝમેં યારમેં;
શમઅ અસ ગુલ હો ચુકીથી હમ ન પરવાનોંમેં થા.
શમઅર ખામોશ થે બહતે થે આંસુ શમઅ કે;
રાત કે માતમ હમારે દિલકા પરવાનોં મેં થા.—

P. 8964 | ઓ જાલિમ દોતારે વાલે દોતારા.
ફ્રામા મુરીદેશક ઓર શીરોજ ગુલનાર ફ્રામા.

(૩૯૦)

ઓ જાલિમ દોતારે વાલે તુંહી મેરા મન લે ગયો રે.—
એક ટકે કી સુષ્યાં મંગાઇ એક ટકે કા ધાગા રે
રલ મિલ સૈયાં સીવન લાગીં લે ગુદડી વોહ લાગારે—ઓ.
એક ટકે કે આવલ મંગાયે એક ટકેકા આટારે
રલમિલ સૈયાં હંડીયા પકાઇ લે હંડીયા વોહ તો લાગારે—ઓ.

(૩૯૧)

મુરીદશક—વોહ આયા વોહ આયા વોહ ગયા વોહ ગયા.

ફીરોઝખુવાનાર—ખેર તો હે નેક મર્દ તુમહેં હે કિસકી તલાશ.

મુઃ—હુઝુર મુઝે તલાશ હે એક ચોરકી.

ફીઃ—તો વોહ ચોર કહાં હે ઝરા ફરમાધયેના.

મુઃ—યહાં હે.

ફીઃ—યહાં તો કહીં બી નહીં હે. જનાબે આલી અગર વોહ ચોર.
યહાં હે તો અતલાધએ યા ઉનકે મદદગારોકે શુલવાધયે.

મુઃ—લો મેં અતલાતા હું ઝરા ગૌરસે ગીનીયેગા.

ફીઃ—હાં હાં ફરમાધએ ના.

મુઃ—નાઝ, અંદાઝ, અશવા, ફિતરત.

ફીઃ—નાઝ અન્દાઝ અશવે ફિતરત કયા કયા ખાકધુલ તુમને બકા ચેહ.
કૌન મુલકકે ચોરોંકે નામ હેં ઔર કૌનસી જમહ આપાદ હેં.

મુઃ—વોહ પ્યારી યહીં હે

ફીઃ—યહાં હે તો અતલાધએ અતલાધએ

મુઃ—લો તુમ મેરી ચોર હો

ફીઃ—હાં

મુઃ—હાં હાં પ્યારી શાહનશી મેં ચેહ ચાહતા હું કિ તુમહારી મેરી!
શાદી હો જય.

શર.

હાય દેખિયે મિલતે હેં કયા હમકો સમર ઉલફતકે;
અરે બનકે બરખાહ હુવે સેંકડો ધર ઉલફતકે.

ફીઃ—તબીઅત દોહી દીનમેં બર જાયેગી
ચઢી હે ચેહ નદી ઉતર જાયેગી

અચ્છા અગર એસા હે તો મેરે બાપ પરબુસે અપની કિસ-
મતકી આજમાયશ કિજીયે ઓર મેરી તકદીરકી બી અજમાયશ
હે જતયેગી.

ગાના

ભલે આયે કુમાર તોરે પ્યારે છેત્ર મેરી આંખોમેં
હાય કહો નાઈ સુંદરીયા પડે ચેન સંવરીયા
ઉમડયો હે ઉમડ બદરિયા ઉભરીયા સુંદરયા લહરયા—ભલે
હે આનન્દન તોરા દરશન પાયેં જો માત પિતા
હે રાજન દો દરશન હો પરસન જો આજ
ખાતેં તેરી સુન આજ ઘડી વિચ શુભ પદ ધડિયાં
હે પલિયાં ચેહ લલિયાં—ભલે આયે કુમારં

P. 8965

હાય કિસી કી યાદને કબ્રમેં રહા દિયા—અઝલ
” ” ” ” — ”

(૩૬૨)

એક દિન જો બેહરે ફાતેહા તુરખતપે મેં ગયા;
પુલોં કી ચાદરેં મેં ચઢતા થા જ બજો.
થી ચન્દ કબરેં વાં પે બુઝુરગોં કી જો જદીદ;
એક કબ્ર કે સીરે પે બખુબી થા ચે લિખા—[કયા]

*

*

*

હાય કિસીકી યાદને કબ્રમેં દિલ રહા દિયા
ચેતસે સો રહા થા મેં, હાય કિસને મુઝે જગા દિયા
હાય કિસીકી યાદ ને મુઝે જગા દિયા.

*

*

*

બાણે કપ્પ એક દરખતે ગુલાબ થા,
સર સખજી મેં ન રખતા થા હમ સીર વોહ દુસરા;
જખ પુલ ઉસ દરખત કા તુરખતપે ગિરતા થા,
તખ અન્દરને કપ્પસે આતીથી ચેહ સદા—

*

*

*

કિસને ચેહ ડાલે કુલ હે, ઝોરોસે ઇસ મઝાર પર
[અરે] જખમી થા હાય દિલ મેરા,
(અરે) કિસને ઇસે દુખાદીયા—

(૩૯૩)

ચેહ બાર બાર દેખ તઅજજુખ મુઝે હુવા,
આશિન્દગાને કપ્પસે પુછા ચેહ માજરા;
ચેહ કૌનસે જુજુર્ગ થે કયા ઇન્કા નામ થા
આતી હે જીનકી કપ્પસે હરદમ યહી સદા,
એક મેરે દિલમેં દાગ હે, બાદ ફનાબી યાદ હય [વોહ કયા]
એસે દિયે રહીબકો (અરે) મુઝકો અલગ ખીહા દિયા

*

*

*

માલુમ ચેહ હુવા કે ચેહ થે આશિકે હુંઝી;
તાઝીસ્ત વસ્લે યાર મયસ્સર હુવા નહિ.
મરનેકે બાદ કપ્પ પે આયા વોહ મેહજખી
જખ બર્ગે ગુલ ચઢાયે તો આવાઝ ચેહ સુની.
પુછા ન જીતેલ કબી દહે જીગરકા માજરા;
આયે હેં મેરી કપ્પ પર જખકે મુઝે મિટા દિયા—હાય૦

8968 | અય સખા ગુલશનમેં ગમકી જ ખુશી કાહે કોથી
મુદતસે આરઝુથી કોઇ દિલરખા મિલે—

(૩૯૪)

અય સખા ગુલશનમેં ગમકી જ ખુશી કાહેકો થી;
ગીરિયા શયનમ મેં પુલોં મેં હંસી કાહેકો થી.
ફાતિહા કોલી ન આયે તુમ હમારી કબ્રપર;
દિલમેં સોચો 'તો કે હમને જાનદી કાહેકોથી.
મેરી ખેતાખી પે હંસતે થે યા મેરી શકલપર,
(હાયરે) દેખકર મુઝકો હસીનોં મેં હંસી કાહેકો થી.
મેરી કિસમતકા કોઇ પેચ ઉસમેં શાયદ પડ ગયા;
વરના તેરી જુલ્ફમેં ધતની કજ કાહેકો થી.

(૩૯૫)

મુદતસે આરઝુથી કોઇ દિલરખા મિલે;
એક તુમ મિલે તો તુમલી ગરઝ આશના મિલે.
મુઝસે ખુલુસ દિલસે મિલે તો મઝા મિલે;
દુનિયાકે દેખનેકો મિલે ભી તો કયા મિલે.
મિલને કા જખ મઝાહે કે તા ઝિન્દગી મિલે;
દોયાર દિનકો મુઝસે મિલે ભી તો કયા મિલે.
હમ તો ઉસીસે મિલતે હેં જો કિસી સે ન મિલે;
મિલતા હે જો ઝમાનેસે ફિર ઉસસે કયા મિલે.

P. 8970 | યુંહી ઝુલ્મ પે ઝુલ્મ ન ઢાયા કરો—ગઝલ
ખીંચીયે તેગ અગર આપ હેં હિમ્મતવાલે—,,

(૩૯૬)

યુંહી ઝુલ્મ પે ઝુલ્મ ન ઢાયા કરો;
ઝરા ખોઈ ખુદા દિલમેં લાયા કરો.—
તુમ્હારે કુચેમેં દીવાના વાર ફિરતે હેં;
કદમ કદમ પે સંલલતે હેં ઓર ગિરતે હેં.
(અરે) કબી ગિરતે કો આકે ઉઠયા કરો—
યાદ મરનેકે ભી તુમ યાદ રહોગે મુઝકો;
ગેર મુમકિન હે કિ મેં દિલસે ભુલાદું તુમકો.
ગરચે તુમને ભુલાયા ભુલાયા કરો—
તુમ આઓ શૌકસે ગુલશનમેં સૈર કરનેકો;
મગર યેહ અઝં હે મેરી ધસે ઝરા સુનલો.
સાથ અપને ન ગૈરોકો લાયા કરો—
યેહ માના અસગરે બેતાબકો જલાતે હો;
અદુ કે કુચેમેં અપના કદમ જમાતે હો,
(અરે) કબી ધસકી તરકુલી તો આયા કરો—

(૩૯૭)

ખીંચીયે તેગ અગર આપ હેં હિમ્મતવાલે;
કતલકો જસ્ન સમઝતે હેં મોહખ્ખત વાલે.
દેખીયે કબ તેરી તલવાર ગલે મિલતી હે;
ધસી ઉમ્મીદ પે જતે હેં મોહખ્ખતવાલે.
દેખલે શમ્મ પે જલતે હુવે પરવાનેકો;

એસે હોતે હેં જો હોતે હેં મોહખતવાલે.
 તુમહો બેદર્દ તુમહેં દર્દ હમારા કયા હોં;
 કદ્ર કરતે હેં મોહખતકી મોહખત વાલે.
 વોહ મુઝે ઔરબી તડપા ગરે યેહ કહેકે જલીલ;
 સખ કર ઓ મેરે બેચેન તખીઅત વાલે,—

P. 8971. | કાબે વ કલીસેમેં વોહ કહતે હેં કયા હે—મુસતબહ
 આંખ બરછી કી અનીથી કે સંભાલી ન ગઇ, „

(૩૯૮)

કાબે વ કલીસે મેં વોહ કહતે હેં કિયા હે, સખ સિજદાંકી જા હે.
 (ઓર)ઉનકો તો મેરે દર્દ ભરે દિલમેં મજા હે, હાં રહના રવાના હે.
 જખ ઉનસે બયાં કીજીયે તકલીફે જુદાઇ, અરે અલ્લા રે સફાઇ,
 ફરમાતે હેં યેહ દિલકે લગાનેકી સજા હે, અરે ચાહત કા મજા હે.
 પરકાલયે આતિશ હે મેરી આહે શરર બાર, પુંકા મેરા ધરબાર,
 મેરા ન મેરી ખીરમને હસતીકા પતા હે. બસ નામે જુદા હે.
 બેદમ વહાં ખતકી ન પયામીકી રસાઇ, અરે અલ્લા રે સફાઇ,
 બેકાર હે નામ યેહ અબસ આહો જુકા હે, અબ હોનાહી કયા હે.

(૩૯૯)

આંખ બરછી કી અનીથી કે સંભાલી ન ગઇ, દિલકાખુ હોકે રહા,
 જખ પરી સીનેપે મેરે કબી ખાલી ન ગઇ, જાનકો સાથ લીયા.
 કુશતયે નાઝસે કેહતી હે યેહ મકતલમેં કઝા, કયોંજી ! કુછ બસ નચા.
 તુમ બચાતે તો રહે જાન બચાઇ ન ગઇ, ન રકા તીરે અઢ.
 મયકદમેં હરમો દરો કલીસે મેં ગયે, હમ જહાં જાકે રહે,

દિલ સે હુ ઓર તેરી તસવીરે ખયાલી ન ગઇ, તુઝકો હી સિજદા દિયા.
જળ કહા ઉનસે કે ફિર તુમ મેરે દુશમનસે મિલે, કહકે કાયમ ન રહે,
બોલે બેદમ ચેહ તેરી ખામ ખયાલી ન ગઇ, ઓર તેરા શક ન ગયા.

—આખાં.

P. 8973 | જનતે ચે દેકે દિલ કાશુમેં ઉનકો લાયેંગે-પહાડી
દિલવગી કુછ ઓર હે દિલકા લગાના ઓર હે-કવાલી.

(૪૦૦)

જનતે ચે દેકે દિલ કાશુમેં ઉનકો લાયેંગે;
ચેહ ન આ માલુમ ધસ સૌદમેં ખુદ બિક જાયેંગે.
અપની અપની જા હે એક તુફાન જેશે હુસ્નો ધરક;
મિલ ગયે જસ રાઝ ચેહ દોનોં કયામત લાયેંગે-જનતે.
રાકતા હે ગર હિજાબે બઝમ આ પરદાનશી;
બિન્દગી હે તો અકલે બી કબી મિલ ગયેંગે.
હો જો ઇતનાબી સહારા મર મિટેં એહલે વફા;
કોઇ દો આસુ બહાયેગા અગર યાદ આયેંગે.—

(૪૦૧)

દિલવગી કુછ ઓર હે દિલકા લગાના ઓર હે;
કૌલ દેના ઓર હે આતે બનાના ઓર હે.
હમને પરવાનેસે સુન લી શમ્શકી દિલસોજ્યાં;

જી જલાના ઔર સમઝાના યુઝાના ઔર હે.
 દી ન દમ લેનેકી મોહલત ધસ ફરેમે શૌકને;
 સામને મંઝિલ હે થોડી દુર જના ઔર હે.
 આરઝુ તાઝા ન હોગે ફિરસે અગલે ધરતિઆત;
 વોહ ઝમાના ઔર કુછ થા યેહ ઝમાના ઔર હે.

P. 905 2 | કિન બલાઓં મેં હેં જાનેં યુલયુલે નાશાદલી-મઝઝ
 છુરી કે નીચે અલી જાને ઝાર બાકી હે— મઝલ

(૪૦૨)

કિન બલાઓંમેં હેં જાનેં યુલયુલે નાશાદલી;
 આગબાંલી તાકમેં યુલયીંલી હે સૈયાદ લી.
 છોડના મેહમાંકે થા મેહમાંનવાઝીસે બધદ;
 સાથ પૈકાંકે નિકલ આયા દિલે નાશાદલી.
 યાસ હે કુછ મેરે દિલમેં કુછ ઉમીદે વરત હે;
 ખૂબ બસતી હે કે હે બરઆદ લી આઆદલી.
 ગેર કે હમરાહ આયે હેં અયાદત કે લિયે;
 લુત્ફ કે પરદે મેં હોતી જતી હે બેદાદલી—કિન૦

(૪૦૩)

છુરી કે નીચે અલી જાને ઝાર બાકી હે;
 લગા હુવા અલી તસમેકા તાર બાકી હે;
 ન હમસે પ્યારી અદાયેં ન પ્યારકી બાતેં;
 શિકાયતે દિલે ઉમ્મીદવાર બાકી હે.
 અગર વોહ દિલકે હુબાયેં તો દિલકે માલિક હેં;

અગર વોહ જખ કરેં અખતિયાર બાકી હે.
વોહ કતલગાહસે જાતે હેં કોઇ બઢકે કહો;
નિસાર હોનેકો એક જનિસાર બાકી હે.—

P. 9055 | કિસી હસીન સે હમ દિલ લંગાયે બેઠે હેં—ગઝલ
મુખારક હો દિલે શયદા કે વસ્લે દિલરૂખા હોગા—,,

(૩૦૪)

કિસી હસીન સે હમ દિલ લંગાયે બેઠે હેં:
કસમ ખુદાકી હમ હસતી મિટાયે બેઠે હેં.
મેરી નઝરમેં તો ઉનકા કોઈ નઝીર નહીં;
વોહ અપની નઝરોમેં મુઝકો લુલાયે બેઠે હેં.
ખુદા કરે બી ઇધર હો નિગાહ કાતિલ કી;
કે સર કટાનેકો હમ સર ઝુકાયે બેઠે હેં.

(૪૦૫)

મુખારક હો દિલે શયદા કે વસ્લે દિલરૂખા હોગા;
બહારે એશ જાતી હે હમેં ફુરકત હુવા હોગા.
વોહ બોલેપનસે નામે વસ્લ પર ડરડરકે કહતે હેં:
ખતાદો વસ્લ કયા શય હેં નતીજા ઇસકા કયા હોગા.
વોહ નાવાકિફ હે ઇન બાતોંસે નાઝુક હે મિઝજ ઉનકા;
દિલે બે તાબ અબી વોહ રૂઠ બેઠેંગે તો કયા હોગા.

P. 9056 | અલીમ તેરી આંખોને દીવાના બના ડાલા—ગઝલ
મેરે ધસરાર કા એક શખ્સ તમન્નાઈ હે—”

(૪૦૬)

અલીમ તેરી આંખોને દીવાના બના ડાલા;
અપને રૂખે રૌશન કા પરવાના બના ડાલા.
તસવીર સનમ રખદી મિઝ્બરકે કગીબ હમને;
કાંબે મેં ભી છોટાસા બુતખાના બના ડાલા.
મસ્જીદ મેં જો વાયઝને કૌસર કા બયાં છેડા;
રિન્દોને વહીં અપના મયખાના બના ડાલા.
અહિદ કે હુવા પેદા પીને કા નયા ચસકા;
કુઝા જો વુઝુ કા ચા પેમાના બના ડાલા.

(૪૦૭)

મેરે ધસરાર કા એક શખ્સ તમન્નાઈ હે;
ઉનકા અહલાકે ચેહ કહના હમેં નીંદ આઈ હે.
ખમે અખરકા ધસારા હે કે સિજદા કીજે;
આંખ કહતી હે ન મિલના બુતે હરગઝ હે.
ચક્મે ગિરયાંહે જો આચો તો સંલલકર આના;
દેખના પાંજી ન ફિસલે કે યહાં કાઈ હે.
હમ ઉન્હેં પ્યાર કરેં વોહ હમેં દુસ્મન સમજેં;
વાહ કયા ફિલકે લગાને કી સઝા પાઈ હે.

P. 9060 | કિસ્સયે શેખો બિરહાન હમને દિલા મિટા દિયા-ગઝલ
મેં કિસી ગેરસે કયોં શિકવયે બેદાદ કરે— કબ્લાલી

(૪૦૮)

કિસ્સયે શેખો બિરહાન, હમને દિલા મિટા દિયા;
બન્દયે ધરક હો ગયે, દેખ હરમ બુલા દિયા
સાફ યેહ કહ રહે હેં હમ, કરતે હેં સિજદયે સનમ;
ચાહે બુરા હો યા બુલા, કલમયે હક સુના દિયા.
રહઝન વ રહનુમા બને, કાફિરો પારસા બને;
હાય કિસી કે ધરકને, કયા કયા હમેં બના દિયા.—

(૪૦૯)

મેં કિસી ગેરસે કયોં શિકવયે બેદાદ કરે;
લુત્ફ જખ હે કિ તુઝહીસે તેરી ફરિયાદ કરે.
દિલ ઊગર મેં તો કોઇ ખુન કા કતરા ન રહા;
કયા તવાબો તેરી અય નાવકે જલ્લાદ કરે.
દો ઘડી એન સે રહનેકી ભી સૂરતહી નહીં;
તુઝકો કાતિલ કે હવાલે દિલે નાશાદ કરે.
તુઝકો મુદત હુધ રહતે હુવે ગુલશનમેં જલીલ;
મેં કહાં તક દહને જખમસે ફરિયાદ કરે.

P. 9061 | ઔર તો પાસ મેરે હિજ મેં કયા રકખા હે—ગઝલ
કયા મુક્તકા દિલ હે નો ચુંહી કર દેં હવાલે— ”

(૪૧૦)

આર તો પાસ મેરે હિજમેં કયા રકખા હે;
એક તેરે દર્દકો પેહલુમેં છુપા રકખા હે.

x x x

સપ્ત આતા હે જુદાઇ મેં ન ખાખ;
રાત આતી હે ધલાહી કિ અઝાખ.

x x x

એક તેરે દર્દકો પેહલુમેં છુપા રકખા હે—
કયા તઅમ્મુલ હે મેરે કતલમેં અય ખાઝુએ યાર;
એકહી વારમેં સિર તનસે જુદા રકખા હે.
હુસ્નકો જૌરસે બેગાના ન સમઝો કે ઉસે;
યેહ સબક ઇશકને પેહલેહી પઠા રકખા હે.—ઔર૦

(૪૧૧)

કયા મુક્તકા દિલ હે નો ચુંહી કર દેં હવાલે;
ઉસકે લિયે હાઝિર હે નો અરમાન નિકાલે.
દિલ કાજુસે બાહર હે જગર પેહલુમેં બેચેન;
એક જાન અકેલી મેરી કિસ કિસકો સંભાલે.
મેહમાન કી ખાતિરમેં કમી હોને ન પાયે;
દર્દ ઉઠે નો દિલસે તો જગર ઉસકો ખીઠાલે.
ચલતે હેં મિટાતે હુવે નકશે કરે પાકો;
જિંદ હે કે કોઈ ઇસકો ન આંખોસે લગાલે.

સરસખજ હોં પુલોં કી તરેહ ખારે બયાબાં;
કરતે હેં દુઆ ફૂટકે યેહ પાંવકે છાલે.—કયાં

P. 9062 | ઘુટ ઘુટ કે દિલ મેં હસરતો અરમાન રેહ ગયે—ગઝલ
જો મૈયત પર હમારી આપકા દીદાર હો જતા—”

(૪૧૨)

એસીભી જલ્દી હે કયા જાનેકી જનાં જના;
હાં તવકકુકે કરો ઠેરો જરા જનાં જના.
ફેઝ લિપટા તો વોહ ધખરાકે લગે કેહને ચૂં;
દેખના કૌન હેં દરવાઝે પે જનાં જના.

*

*

*

ધુટ ધુટ કે દિલમેં હસરતો અરમાન રેહ ગયે;
હોકર કિસી સે વરદ કે સામાન રેહ ગયે.
ધકગર કરકે ઉનકા ન આના હે કયા સખબ;
શાયદ વોહ ધર રકીબ કે મેહમાન રેહ ગયે.
ખિંચકર કમર સે રેહ ગધ શમશીર ચાર હૈફ;
હોકર હમારે કતલકે સામાન રેહ ગયે.
ખાલી હુવા ન ધર કભી મેહમાંસે સરકરાજ;
આ આકે દિલમેં સેંકડો અરમાન રેહ ગયે.—ધુટ૦

(૪૧૩)

કહા ખીમાર કો ભી દેખને આયા ન ગયા;
ખોલે મેંહદીથી લગી ધસલિયે આયા ન ગયા.

કહા કાંધા ન દિયા તુમને જનાએ કે મેરે;
ખોલે નાજુક થે ખહુત ખોજ ઉઠાયા ન ગયા.

*

*

*

જો મૈયત પર હમારી આપકા દીદાર હો જતા;
ખુશી સે જિન્દા મૈં અય હુસ્નકી સરકાર હોજતા.
સવાલે વસ્ત્ર પર ત્યારી ચઢાકર મુઝકો કેહતે હૈં;
યેહ તુમ હો ઓર ગર હોતા કેઘ તકરાર હોજતા.
સવાલે વસ્ત્ર પર અચ્છા હુવા ધનકાર કર ખેડે;
ખુશી કે મારે મરજતા અગર ધકરાર હો જતા.
તુમ્હારી માંગપર એક દિલહી કયા હરચીઝ હાજિર હે;
હમારી માંગ પર ખોસે સે લી ધનકાર હો જતા.

P. 9064 | જોને કયા કયા હે છુપા સરકાર તુમ્હારી આંખોમેં—ગઝલ
ઘાટ લગતા હી નથા ઇસકા ઘટહીમેં મિત્રા— ”

(૪૧૪)

જોને કયા કયા હે છુપા સરકાર તુમ્હારી આંખો મેં;
દીનો દુનિયા ધન દોનોકા દીદાર તુમ્હારી આંખો મેં.
તુમ મારલી સકતે હો પલમેં તુમ તારલી સકતે હો જિનમેં;
વિપ ઓર અમરિતકા રેહતા હે લન્કાર તુમ્હારી આંખોમેં.
કેઘ પાક સરપકા જ્ઞાન લી હે ઓર આત્મારામકા ધ્યાનલી હે;
ઇસકો દેવે તાર તૂહી હે આધાર તુમ્હારી આંખો મેં.

(૪૧૫)

ઘાટ લગતા હી ન થા જસકા વોહ ઘટહીમેં મિલા;
 જખ કિયે પટ બન્દ આંખોં કે વોહ પટ હી મેં મિલા.
 કુછ નહીં મિલતા હે માલા ફેરનેસે ઉસકા પતા;
 યેહ જતન જસને કિયા ઉસકો વોહ હર ઘટમેં મિલા.
 ઉસકી માયા જગતમેં વ્યાપક હી હે ન્યારી હી હે;
 વોહ હરએક રંગમેં હી હે એર રંગસે નટખટલી હે.
 મન નહીં જનકા હે અચ્છા ઉસકી મેં ન કુછ તુઝસે અર્જ હે;
 રામ રસ તૂ હે બલી જસકો મિલા ઘટમેં મિલા.

P. 9070 | તેરે ફિકરેમેં વાયઝ ન આયેંગે— કબાલી દાદરા
 આલિસતા બર્ગે ગુલ બકિશાં બર મઝારમાં—ગઝલ કબાલી

(૪૧૬)

તેરે ફિકરેમેં વાયઝ ન આયેંગે;
 હમ હરે ખાન્ન પે સરકો ઝુકાયેંગે.
 હમારા મૂનિસો યાવર અગર નહીં હે ન હો;
 દ્યારે ઇશક મેં રહબર અગર નહીં હે ન હો,
 જઝબે ઉલફત કો રહબર બનાયેંગે;
 સર કે બલ સુએ અજમેર બાયેંગે.
 ન લોગે કાફિલે વાલે તુમ અપને સાથ ન લો;
 મગર અકેલે ન બાયેંગે તુમ યેહ યાદ રખો.
 પીછે પીછે ચલેગા હુન્નમેં શૈક;
 સરકે બલ સુએ અજમેર બાયેંગે.
 દિખા ન વાયઝે નાદાં તૂ સખ્ત બાગ મૂઝે;

કે સૈરે બાગે જહાં કા નહીં ખયાલ મુઝે.
 સૈરે અજમેર મતલુબ દિલકો હે;
 બાગે જન્નત મેં કયા લુલ્હ પાયેગે.
 કોઇ ખતાયે તો ઉસ દરસે કયા નહીં મિલતા;
 જલાલો જાહ કે તાજો લિવા નહીં મિલતા.
 કુચયે ખાજા જરૂં નવાઝ હે;
 હમજો માંગેગે અસગર વોહ પાયેગે.

(૪૧૭)

આહિસ્તા બર્ગે ગુલ બક્ષિશાં બર મઝારેમા;
 બસ નાઝુક અસ્ત શીશયે દિલ દર કનારે મા.
 એક દિન જો બહરે ફાતેહા તુરખત પે મેં ગયા;
 પુલોં કી ચાદરેં બી ચઢાતે થે જા બજા.
 થીં ચંદ કબ્જે વાંપે બુબુરગોં કી જા બજા;
 થા એક કબ્જ પર ચેહ બ ખત્તે જલીલિયા—આહિસ્તા.
 ચેહ સુન કે બાર બાર તઅજ્જુબ મુઝે હુવા;
 બાશિન્દગાને કબ્જસે પુછા ચેહ માજરા.
 ચેહ કૌનસે બુઝુર્ગ થે કયા ઇનકા નામથા;
 આતી હે જીનકી કબ્જસે ચેહ બરમલા સદા—આહિસ્તા.
 માલુમ ચેહ હુવા કે ચેહ હે આશિકે હુઝીં;
 તાઝીસ્ત વસ્લે ચાર મયસ્સર હુવા નહીં.
 બાદ અઝ વફાત કબ્જ પે આયા વોહ મેહબૂબીં;
 જબ બર્ગે ગુલ ચઢાયે તો આવાઝચેહ સુની—આહિસ્તા.

P. 9284 | વોહ દિલમેં સમઝતે હેં હુશિયાર હમીં હૈં—મઝ
તાસીર દો તરેહ કી હે રફતારે ચાર મેં— „

(૧૮)

વોહ દિલ મેં સમઝતે હે હુશિયાર હમીં હૈં;
હમ ઉનસે યેહ કેહતે હેં કે અધ્યાર હમીં હૈં.—વોહદિલ
યેહ તો કહેા ઓરોપે સિતમ કયોં નહીં કરતે;
કયા આહને વાલોંમેં ખતાવાર હમીં હૈં.
ધનકાર તો કરતે હેં મગર યેહ નહીં કરતે;
હાં હમને લિયા દિલ તોરે દિલદાર હમીં હૈં.—વોહ.

(૪૧૯)

તાસીર દો તરહકી હે રફતારે ચારમેં;
કોઇ તકપ રહા હે દિલે બેકરાર મેં.
ઝલિમ તુ મેરા હાલ ઝરા આકે દેખ બ;
આંખેં ખુલી હુધ હેં તોરે ઇન્તિઝારમેં.
આખને મેં વોહ દેખતે અપની અદાયેં;
મેં મેહવે દીદ થા વોહ થે અપને સિંગારમેં—તાસીર.

P. 9285 | મુઝે લાકે સહરે બકાસે કયોં સુઝે મુઝકે હસતી ફસાદિયા—બેહાજ
સાકીને સાગરે મયે ઉલફત પિલા દિયા. દરબારી કાનહજ

(૪૨૦)

મુઝે લાકે સહરે બકાસે કયોં સુઝે મુઝકે હસતી ફસા દિયા;
મેરે રહનેકી યેહ જગાહ નથી દિયા કેસી બસતી બસા દિયા.

ન તો જીસે શોલા ઉઠા મેરે, ન બાઈદ નાલા હુવા ઝરા;
 અરે ધરક તુને યેહ કયા કિયા, મુઝે કિસ બાબમેં ફસાદિયા—મુઝે
 અબી જામે ઉત્ર ભરા ન થા. કફે દસ્ત સાકી સે લકપડા;
 કહીં નીચી નીચી થીં હસરતેં, કે નિશાં કઝાને મિટા દિયા-મુઝે

(૪૨૧)

સાકીને સાગરે મયે ઉલક્ત પિલા દિયા;
 આંખેં મિલા કે કયાસે મુઝે કયા બના દિયા,
 કરતે ખુદાસે ધરક તો બન જાતે ઔર કુછ;
 બન્દોં કે ધરકને મુઝે બન્દા બના દિયા.
 કિતને હી તીર નિકલેંમે કિતની હી બરછીયાં;
 જખ સીના ચીર કર ઉન્હેં હમને દિયા દિયા.

P. 9241 | રખર આધને કે તુ જો મેરી જાં હોગા—મઝલ
 આલમ વહી હે સિનસે ઉતર કરબી મારકા— „

(૪૨૨)

રખર આધને કે તુ જો મેરી જાં હોગા;
 આધના એક તરફ અકસ બી હેરાં હોગા.
 હું વોહ દીવાના મેરે હાથમેં રોઝે મેહશર;
 ધવઝે નામઝે આમાલ ગરેબાં હોગા.
 આહિશે વરત તો કયોં કર કહું લેકિન નાસેહ;
 રખ લેનેકા તો હઝરત કે બી અરમાં હોગા.
 એક પરીરને હમારી યેહ બનાધ સુરત;
 સેંકડો પરિયોં મેં કયા હાલે સુલેમાં હોગા.

(૪૨૩)

આલમ વહી હે સ્તિનસે ઉતરકર બી ચારકા
 જોખન ખીઝાને છીન લિયા હે બહારકા.
 ઇસ પ્યારસ ફિશાર દિયે ગોરે તંગને;
 વાદ આ ગયા મઝા મુઝે આગોશે ચારકા,
 હિલતી નહી હવાસે ચમનમેં યેહ ડાલિયાં;
 મુંહ ચુમતે હેં ધુલ ઉરસે બહાર કા.
 આપના દેખતે હી વોહ ખુદ લોટ હો ગયે;
 આખીર પડા હી સખ દિયે બેકારકા.

P. 9242 | વાદ અઝ ફના વહી હે હમારી સદાયે દિલ-ગઝલ
 બિસમિલ્લા ઉડીયે કસિયે કમર ધમતિલાનપર ”

(૪૨૪)

વાદ અઝ ફના વહી હે હમારી સદાયે દિલ;
 ઇન ગુલરોસે કોઇ ન હરગિઝ લગાયે દિલ.
 અલ્લાહ રે જલન કિસી પેહલુ નહી કરાર;
 શોઆલા હે અપને પેહલુ મેં શાયદ બખાયે દિલ.
 બાજે જહાં કા રંગ બહુત બે સખાત હે;
 ધુલ ધુલ સે કેહદો ગુલસે ન હરગિઝ લગાયે દિલ.
 અમ મૌત જલ્દ આ કે યેહ ઝમડા કહીં ચુકે;
 કબતક શમે ફિરાક મેં સદમે ઉડાયે દિલ.

(૪૨૫)

ખિસમિલ્યા ઉઠિયે કસિયે કમર ઇમતિહાન પર;
 આયા હું મેંભી ખેલને આજ અપની જાન પર.
 જખતે ધુગાં ન કરતે અગર હમ શબે ફિરાક;
 હોતા ફલક જમીં પે જમીં આસમાન પર.
 અચ્છી કહી યેહ શેખ ને દુનિયા કો છોડદો;
 કયા ઇસકો તર્ક કરકે રહે આસમાન પર.
 કિસ કિસ મઝે સે ખાતે હેં હમ હિજરે ચારમેં;
 વોહ ઝેહ ઇસકો કોઇ ન રકખે જ્યાન પર—

P 9243 | કયોં ન હો તુમપર તસદ્-દુક જાન અય જાની મેરી-મઝલ
 તુમને જો ગેરકો પેહલુમે છુપા રકખા હે—

(૪૨૬)

કૌન કેહતાહે કે માશુક વફા કરતે હેં;
 યેહ દગા બાઝ હેં મિલ મિલ કે દગા કરતે હેં.
 કૌન કેહતા હે કિ માશુક વફાદાર નહિં;
 અરે દિલમેં ધર કરતે હેં કયા થોડી વફા કરતે હેં.

x

x

x

કયોં ન હો તુમપર તસદ્-દુક જાન અય જાની મેરી;
 બસગયા નઝરોં મેં તુ અય યુસુફે સાની મેરી.
 હમ શબીહે ગૈર થા યું કામ મેરા બન ગયા;
 અરે કરમ ખાકર રહ ગયે જબ શકલ પેહચાની મેરી.
 મેરે ઘોડે મેં જો દરબાને અદુ કો રોકા;
 ઉનકા યેહ હુકમ વોહ અણીયે ન આને પાયે-બસ મધ.

અરે જનતા થા બેવફા ફિરબી હુવા તુમપર ફિદા
બેવફા કો દિલ દિયા બેશક હે નાદાની હુધ-કયોં નહોં

(મિસરા અજ્જ હે)

વસ્ત્રમં મેં ખુશ થા લેકિન રંજબી કુછ કમ ન થા;
મુઝસે રખસત હો રહી થી પાક દામાની મેરી-કયોં

x

x

x

અફુકો સર ચઢાતે હો યેહ જલ્લ જાનેકી ખાતેં હેં;
હમારે વાસ્તે અય જાં યેહ મરજાનેકી ખાતેં હેં.

(ઝરઝ)

તુમને જો ગૈર કો પેહલુ મેં બિદા રકખા હેં;
યેહ સિતમ મુઝ પે મેરી જાન ઉદા રકખા હે.
ઝુલફેં જખ સીને પે આઘ તો કહા મેંને ઉસે;
અરે દુધ કે વાસતે નાગોં કો લિટા રકખા હે.

*

*

*

ચોટી કે બદલે હે ઉસને સર મિરોઝા સાંપકા;
મારને આશિક કો રકખા હે યહ કોઝા સાંપકા.
દોનોં જુલફેં આઘ સીને પર તો આશિકને કહા;
દુધ પીને કે લીયે બેદા હે જોઝા સાંપકા—દુધકેં
કેહતી હેં રખ પે બિખર કરતેરી જુલફેં અય જાન;
અરે હમીં ને ચાંદકો બદલી મેં છુપા રકખા હે.
આગા ફેઝ ઉસ જુતે કમસિનકી મોહબ્બત ને તુમ્હેં;
સચ તો યેહ હે મિયાં દાવાના બના રકખા હે,

P. 9250 | રંગ હે આજ મયે હોશ રૂપા દે સાકી—ગઝલ
શકલ જળ યસ ગઝ આંખો મેં તો છુપના કેસા—,

(૪૨૮)

રંગ હે આજ મયે હોશ રૂપા દે સાકી;
કુલકા બરકે કટોરા મુઝે લા દે સાકી—રંગ;
નમાઝ પઢતે હેં ઓર રોઝે પે જીતે હેં મસ્ત;
અબી ઉઠે ખેઠેં જો કુમકુમકી સદા દે સાકી.
નશા ચઢતા હે ઉતરતે હી સુરાહી સે ગીલાસ;
ચક્કર આ જાય જો સાગિર કો દિખા દે સાકી.
વારિસીમય કા ઘસ અકકખર કો લગા હે ચરકા;
કિશતિયે ખાદયે વારીસ મેં બિહાદે સાકી—રંગ.

(૪૨૯)

શકલ જળ યસ ગઝ આંખો મેં તો છુપના કેસા
દિલ મેં ધર કરકે મેરી જાનયેલ પયદા કેસા.
ખા અદબ હેં તેરે સખ કુસ્તયે નાઝ અય કાતિલ;
સાંસ લેંગે ન દમે ઝખ્ખ તડપના કેસા.
કયા કહા તુમને કે હમ જાતે હેં દિલ અપના સંભાલ;
યેલ તડપકર નિકલ આયેગા સંભલના કેસા.
ગર્મ ખાઝારિયે ખુરશીદ કયામત હુધ સદ્દ;
હઝ મેં દાગે મોહખ્ખત મેરા ચમકા કેસા—શકલ.

P. 9346 | આખી હસ્તીકા અગર હુસ્ન નુમાયાં હો જાય-ગઝલ
જો મેં જાનતી બિછડત હો સૈયાં— દાદરા

(૪૩૦)

આખી હસ્તીકા અગર હુસ્ન નુમાયાં હો જાય;
આદમી કમરતે અનવાર સે હયરાં હો જાય.
દેને વાલે તુઝે દેના હે તો ધતના દે દે,
કે મુઝે શિકવયે કોતાહિયે દામાં હો જાય.
ઓ નમક પાશ તુઝે અપની મલાહત કી કસમ;
બાત તો જાય હે કે હર ઝખમ નમકદાં હો જાય.
અહિં ઉસકો કહીં જાને કી ઝુરરત કયા હે;
કાંબા જસકે લિયે સંગે દરે જાના હો જાય.

(૪૩૧)

જો મેં જાનતી બિછડતહો સૈયાં ધુંધટમેં આગ લગા દેતી;
મોહે બિરહ અગનને કુંક દિયો તોહે અયરાખોલ દિખાદેતી.
મેં તો ભુલેસે મૈકેમેં આન પડી, સુધયુધન રહી અપને તનકી;
ન બિસારો સૈયાં તકસીર લખ, તોરે ધ્યાનકા કબરા લગા દેતી—
મોરી ચુસ્તિયાંકી લાજ તુમ્હીં રખના, યેહ જો પહિનલી અબ ઉતરત ના.

P. 9349 | આપ જાનકો હદકે તીરે નઝર કરતે હો—ઝગલ
માથુક કા તો જુમ હો આશિક ખરાબ હો— „

(૪૩૨)

આપ જાનકો હદકે તીરે નઝર કરતે હો;
સત્ દીન હાથ જગર હાથ જગર કરતે હો;

ગેર કે સામને યું હોતે હેં શિકવે મુઝસે;
દેખતે હેં વોહ ઉધર ખાત ઇધર કરતે હેં.
ઠરો દીવાર પે ભી રક્ક મુઝે આતા હેં;
ગોરસે જખ કિસી જનિખ વોહ નઝર કરતે હેં.
ગેર કે કતલ પે બાંધી હે બહાના હે ફકત;
ખીંચકર ઓર ભી પતલી વોહ કમર કરતે હે.

(૪૩૩)

માથુકકા તો જુમ્ હો આશિક ખરાખ હો;
કોઈ કરે યુનાહ કિસીપર અઝાખ હો.
જલતા નહિ રકીખ તઅજજુખકી ખાત હે.
બીજલી તુમ્હીં જમીં પે તુમ્હીં આફતાખ હો.
સાકી હમારે જમમેં કયોં ખાલ પડ ગયા;
એસા ન હો કે ગેર કી ઝુટી શરાખ હો.
દુનિયા સે રસિયાહ ચલા હું પસે ફના;
મુંહ પર મેરે કફન સે જુદા એક નકાખ હો—

P. 9350 | લઝઝતે દર્દ મિલી યાર પે ચયદા હોકર— મઝલ
તડપ રહા હું મેં નીમ બીસમિલ બેહાજ

(૪૩૪)

લઝઝતે દર્દ મિલી યાર પે ચયદા હોકર;
દિલમેં આતા હે તસવુર ભી તમન્ના હોકર.
કિસ તવકકો પે કરે દર્દ કી ખાહિશ કોઈ;
તુમકો નફરત હે મરીઝોં સે મસીહા હોકર.

મુઠ્ઠા કોન મેરે ખુન કા હોતા બિસમિલ;
 રેહ ગયા ચાર પહર કલકા ચરચા હોકર.
 લુલ્હ હે યા તો કિસી કો કોઈ અપના કરલે;
 યા રહે દેહર મેં ધનસાન કિસીકા હોકર.

(૪૩૫)

તડપ રહા હું મેં નીમ બિસમિલ, અદૂકી હસરત નિકલ રહી હે;
 હે નાઝ જસકા શમે તમન્ના, વોહ આજ આખેં બદલ રહી હે.
 હુવા હે જસ દિન સે દરિફ તેરા, હુવા યેહ અફસોસ હાલ મેરા;
 કે દિલ કહીં હે નઝર કહીં હે, જસમસે હાલત બદલ રહી હે.
 ગરબદુ છોડ છાડપર હે, ધધર હમેં બી બીગાડપર હે;
 જહાં કી નઝરોં મેં હે તમાશા, હમારી આશત મચલ રહી હે.

P. 9351 | અય જુતો દિલકા લગાના કોઈ તકસીર નહીં—ગઝલ
 દિલે મુઝતરકો આખિર કિસ તરહ કુરકતમેં કલ આયે”

(૪૩૬)

અય જુતો દીલકા લગાના કોઈ તકસીર નહીં;
 ન કરો જુલ્મ કે હમ કાખીલે તાઝીર નહિં.
 જુમ્ખીશે અખરએ પુર ખમસે ગિલે કરતે હેં, (વાહવા)
 કલ કરતે હો મગર હાથમેં શમશીર નહિ.
 નાવુકે નાઝસે હમ ભરમેં બનાયા બીસમિલ;
 હમતો સમજેથે કે તરકશ મેં કોઈ તીર નહીં.
 અય રશીદ ઇસ્કમેં હસનેનકે તૂ બી રો લે;
 દિલ વોહ કમઅખત હે જસમેં ગમે શખ્ખીર નહીં.

(૪૩૭)

દિલે મુજતર કે આખિર કિસ તરફ ફરકત મેં કલ આયે;
 ઈલાહી ઉનસે મિલનેકા કોઇ પેહલૂ નિકલ આયે.
 દુઆયે વસ્લ હો લખ પર ખયાલે વસ્લ હો દીલમેં;
 ચેહ કયા બેઠે બિઠાયે આંખસે આંસુ નિકલ આયે.—દિલે.
 ખુદા કે વાસ્તે નાસેહ ન સમજા ખુદ સમજ દિલમેં;
 ન હો મતલુખ પેહલૂ મેં તો ફિર કિસ તર્ફ કલ આયે.

(૪૩૮)

પેહલે તો શોકમેં ખાકે દરે મયખાના બનું;
 ફિર તેરે જમ સે બેખૂદ બનું મસ્તાના બનું,
 મસ્ત શેદા બનું રસવા બનું દીવાના બનું;
 શૌક કેહતા હે તેરે ઇશ્કમેં કયા કયા ન બનું.
 જખસે વોહ સુરતે માહે પરીશાં નઝર આઇ હે;
 દિલ સન્ન્યા હે કે મચલા હે કે મૈ શાના બનું.
 અસરે જોશે જુનું દોનોં તરફ હો ચકસાં;
 તૂ અગર શમ્ય બને મેં તેરા પરવાના બનું.

(૪૩૯)

જખ કહા દિલ તેરે મિલનેકા તમન્નાઇ હેં;
 હંસકે ફરમાતે હેં દીવાના હે સોદાઇ હે.
 ઉનકો આરાધશે મેહશીલમેં યું ખુદ રાઇ હે;
 ઔર વહાં મૌતકા પૈગમ અજલ લાઇ હે.
 દિલ કે થામે હુવે જખ સામને આયા તો કહા;
 ખેર હે સચ તો કહો ચોટ કહાં આઇ હે.

ઇસપે શોખી કે દિયા હાર કે ઉલ્લા કર;
 તોકે સુલ્લા ન સકે, હાર કે દુકડે કરદે.
 સર રખકર સોહી ગયે આતશે રખસાર પર;
 દિલકો થા ચેન તો નીદ આ ગઈ અંગારો પર, -જળા

P. 9353 | કયોં ન હું મેં બસ દીવાના યારકા—મઝલ
 યેહ બરહમ વસ્ત્ર મેં કેસા બુતે મગરર હો જના "

(૪૪૦)

કયોં ન હું મેં બસ દીવાના યારકા;
 મુઝતિલા હે એક ઝમોના યારકા;
 ચશમે મખમૂરે નિગાહે નાઝસે;
 કયા સિતમ હે દીલ લુભાના યારકા;
 પાનકી સુરખી લખોં પર છા ગઈ;
 કયા અઢાસે મુસકુરાના યારકા.
 તીરે મિઝગાં સે વોહ કરતા હે શિકાર
 હો ગયા હું મેં નિશાના યારકા.

(૪૪૧)

યેહ બરહમ વસ્ત્ર મેં કેસા બુતે મગરર હો જના;
 બિગડના મુંહ જનાના કસમસાના દુર હો જના.
 અગર પીના તો ચૂં પીના કે પી કર ચુર હો જના,
 મુઝે મખમૂર કરતે કરતે બુદ મખમૂર હો જના.
 હમારી આરઝુ ઉસ શોખસે અય હમનશી કહના;
 અગર બીગડે બહાના દુંદના મકરર હો જના.

તમન્નાયે દિલી નિકલે તજસ્વીકી અબી સખ કુછ;
બહુત કાશી હે ઇસકે વરલકા મનઝુર હો જના.

P. 9354 | મુસાફિરો પે તરસ ખા ઝરા ખુદાકે લિયે—ગઝલ.
કૂચયે યારમે રેહનેકી ઇમઝત ન મિલી—ભૈરવી

(૪૪૨)

મુઝે પેહલે તુમ એક નઝર દેખ લેના;
બધર ચાહના ફિર ઉધર દેખ લેના.
તુમ્હારી નઝર કે નીચે ખડે હેં;
જવાની કા સદકા ઇધર દેખ લેના.

*

*

*

*

મુસાફિરોં પે તરસ ખા ઝરા ખુદા કે લીયે,
ખયાલ હી મેં મઝે વરસે દિલરખાકે લીયે;
લિયે જો બોસે તો હોંટોસે બી છુપા કે લિયે,
દહાને ઝખમપે ખન્નર વોહ રખકે કહેતે હેં;
કે મેહરબાં તુઝે દેતે હેં મરહબા કે લિયે
વોહ આયે મિજગાંમે ચલતી નહી, જખાંયે કહે;
કિસી અદાકો તો રખ છોડિયો હયા કે લિયે.—
દમે અખીર ન તરસા તુ અપને જલ્દે સે;
મુસાફિરોં પે તરસ ખા ઝરા ખુદા કે લીયે.—

(૪૪૩)

કચ્ચે ચાર મેં રેહનેકી ઇજાત ન મીલી;
મેં ગુનહગાર જોયા ઇસલિયે જન્નત ન મીલી.
મેહરસે માહસે ખુરશીદ સે આપને સે;
મેને ઇન સખસે મિલાઇ મેરી સૂરત ન મીલી.

* * * *

તુરખતે મજનું પે ઇકદીન લેલીયે મેહમિલ નશીં;
જાકે બોલી મેરે પ્યારે મેરે મજનું દિલ નશીં.
હુસ્ન બેખુનિયાદ થા અબ આ ગયા મુઝકો ચકીં;
આ ગલે મિલજા કે પાયે ચેન ચેહ જાને હુઝીં.

* * * *

કબ્જ કા ગોશા ફટા મજનુને દી ઇતની સદા;
મેને ઉસ સખસે મિલાઇ તેરી સૂરત ના મિલી.
વાહરે ગરદિશ ફલક તકદીર કે ચકકર મેરે;
ફાતેહા પઢને કે આયે મેરી તુરખત ના મીલી.

P. 9356

| સવાલે બોસે પે ત્યોરી ચઢા ચઢા કે મુઝે—મઝલ
દિયા હે દિલ તુઝે શેદા તેરા જરર હુવા— ”

૪૪૪

જળ હુવે તુમ દેખને કાબિલ તો સરમાને લગે;
જળ નઝર પડને લગી જોખન પે ઇતરાને લગે.

એક બોસા હમને માંગા તો ચેહ ફરમાને લગે;
ફિર હમારે સામને તુમ હાથ ફેલાને લગે.

*

*

*

*

સવાલે બોસે પે ત્યોરી ચઢા ચઢા કે મુઝે;
ડરા રહે હેં વોહ ખન્નર દિખા દિખા કે મુઝે,
મેં ખુદ સતાયા હું ધસ ગરોદેશે ઝમાનેકા,
તુમ્હેં મિલેગા મેરી જાન કયા સતાકે મુઝે.
જો છોડા વરલકી શબ ધસ તરહ લગે કેહને;
સતા ના હમકો અબસ રાતબર જગા કે મુઝે.

(૪૮૫)

તૂ લાખ કોસ હમકો દિન રાત બદ દુઆ દે;
તેરે લિયે આ ઝાલિમ હમ તો વફા કરેંગે.
દિલ દે દિયા હે ઉનકો દેખેં વોહ કયા કરેંગે;
રખતે હેં દિલકો દિલ મેં યાકે જુદા કરેં ગે.

*

*

*

*

દિયા છે દિલ તુઝે શેદા તેરા જરૂર હુવા;
બડા કુસૂર કિયા હે બહા કુસૂર હુવા.
ચેહ સુન ચુકાહું કયામતમેં વોહ મિલેંગે ઝરૂર,
અબ ઇન્તીઝારે કયામત મુઝે ઝરૂર હુવા.
ખુદા કે ફઝલ સે ઇઝઝત મિલી હસીનો મેં;
કહીં જનાબ રહા મેં કહીં હુજૂર હુવા,
અબ ફેજ ઉનકો નદામત પસન્દ આઇ હે;
વોહ બખ્શ દેંગે જો કેહદોંગે તુમ કુસૂર હુવા.

૧. ૭૩૫૮ | ધર ખુશી સે રાહે હક મેં લુટાનેવાલે— મઝલ
હમેં તીખા મેં ખુલવાલો તુમ્હેં હમ યાદ કરતે હેં—,,

(૪૬૬)

ધર ખુશીસે રાહે હકમેં લુટાનેવાલે;
કૈસે સાબિર થે મોહમ્મદ કે ધરાનેવાલે.
હાય અફસોસ રહે ખુદ લખે દરયા પ્યાસે;
દશમેં ચરામથે કૌસર કે લુટાનેવાલે.
કૈસે પછતાયેંગે દોઝખમેં જલેંગે શુસદમ;
ખેમથે આલે મોહમ્મદ કે જલાનેવાલે.
બુઝમેં પ્યાસમેં એક એક હઝારોં સે લડે;
કયા બહાદર થે મોહમ્મદ કે ધરાનેવાલે;
તુ બી રાહી હો મદીને કી તરફ જલ્દ અમીર;
ગોલકે ગોલ ચલે જાતે હેં જાને વાલે.

(૪૪૭)

હમેં તીખામેં ખુલવાલો તુમ્હેં હમ યાદ કરતે હેં;
યહાં પર કિસ લિયે મીટી મેરી બરબાદ કરતે હેં.
સખા તુઝકો કસમ દેતે હેં હમ ઇસ્કે મોહમ્મદકી;
બલા સચ સચ બતા હઝરત બી હમકો યાદ કરતે હેં.
ઉસી હમ તુઝકો શાહી મર્ગ હો જાએ અજબ કયા હેં;
કોઇ આઠર યેહ કેહદે તુઝકો હઝરત યાદ કરતે હેં.
ફરિસ્તાને યેહ કેહકર રહ ખીચી નઝઅમેં મેરી;
શુબામે મુસતુફાકો આજ હમ આઝાદ કરતે હેં.

P. 9359

દિલો જાં નખી પર જો વારે હુવે હેં— મઝલ
આજ દુલ્હા બને હેં અરબકે કુંવર— બતજાં ઝુમ

(૪૪૮)

દિલો જાં નખી પર જો વારે હુવે હેં;
વહી તો ખુદા કે પિયારે હુવે હેં,
બસી જાનકે દિલ મેં મુહમ્મદની સુરત;
ખુદાઈ બગલ મેં દબાયે હુવે હેં.
જયેગે ન એળજે ધસાસે હરગિઝ;
તુમહારી જો નઝરોંકે મારે હુવે હેં.
કહા જો ખુદાને વોહ સમજે મોહમ્મદ;
છુપે આઈનોં મેં ધશારે હુવે હેં.

(૪૪૯)

આજ દુલ્હા બને હે અરબકે કુંવર—
આયે હુરો મલક આપકે દર તલક;
ગુલ હુવા તો ફલક દેખલો એક ઝલક
નુર સલ્લે અલાકા હુવા અર્શ પર.—આજઃ
ધરસે નિકલે નખી કેહકે યા ઉમ્મતી,
હકસે આઈ વહી, હમને સખ બખ્શદી;
ફિર તો શૌક મેં ફુલફુલ ચલા ઝુમકર—આજઃ
આયે સિદરેમેં જખ, બોલે જખરીલ તખ,
મેરે શાહેઅરખ, મુજે તોકત હે કખ;
આગે જાઉં અગર તો જલેં બાલ પર.—આજઃ

P. 9362. | શમે વરલ વોલ રૂઠ જના કિસી કા— મઝલ
 ઇસે નાશાદ કરતે હો ઉસે બરબાદ કરતે હો—”

(૪૫૦)

શમે વરલ વોલ રૂઠ જના કિસીકા;
 વોલ રૂઠે કો અપને મનાના કિસીકા.
 જવાની પૈ કયોં આપ ઇતરા રહે હેં,
 રહા એક તરફ કબ જમાના કિસીકા.
 અબ્બી થામ સોગે તુમ અપને જગરકો,
 સુનો તો સુનાયેં ફિસાના કિસીકા.
 કબી બુતકદે મેં કબી હે હરમ મેં,
 હે દોનોં ઘરોં મેં દિકાના કિસીકા.
 વોલ કુછ સોચકર હો લિયે ઉસકે પીછે,
 જનાઝા હુવા જબ રવાના કિસીકા.
 મિલા ખુબ આરામ મિટીમેં મિલકર,
 ફલક બન ગયા શામિયાના કિસીકા.

(૪૫૧)

ઇસે નાશાદ કરતે હો ઉસે બરબાદ કરતે હો,
 જમાને પર તુમ એક ન એક સિતમ ઇજાદ કરતે હો.
 સુના હે હુકમ ચોરોં કો દિયા તુમને રિહાઇ કા,
 મગર દેખું મુઝે કબ કેદ સે આઝાદ કરતે હો.
 હમેં ઇતના બતા દો બસ હમેં તસકીન હો બાયે,
 કિસી દિન બુલે બિસરે તુમ હમેં બી યાદ કરતે હો.
 જફા બી મુઝપે કરતે હેં વોલ મુઝસે પુછતે બી હેં,

ਏ ਕਧਾ ਤੁਮਕੋ ਭੁਵਾ ਛੇ ਕਿਸ ਵਿਧੇ ਫ਼ਰਿਆਦ ਕਰਤੇ ਛੇ।
ਅਫ਼ੁ ਤੇ ਸਾਥ ਅਕਸਰ ਦਿਯਕਿਆਂ ਤੁਮਕੋ ਭੀ ਆਤੀ ਛੇ,
ਤੁਮਛੇ ਵਾਛ ਧਾਦ ਕਰਤਾ ਛੇ ਉਸੇ ਤੁਮ ਧਾਦ ਕਰਤੇ ਛੇ।

P. 9868. | ਅਧ ਸਿਤਮਗਰ ਯਾਤ ਐਸੀ ਧਾਢਿਧੇ ਚੰਨਾਦਮੇਂ— ਮਝਲ.
ਯਾਤ ਮੇਂ ਡਰ ਕਿਸੀਕਾ ਛੋਗਾ ਮੇਫ਼ਰਧਾ ਮੇਰੇ ਵਿਧੇ—

(੪੫੨)

ਅਧ ਸਿਤਮਗਰ ਯਾਤ ਐਸੀ ਧਾਢਿਧੇ ਚੰਨਾਦਮੇਂ,
ਸਧ ਯਧਾਧੇਂ ਕਾ ਮਝਾ ਆ ਯਧ ਐਕ ਯੇਫ਼ਾਦਮੇਂ.
ਛੇ ਕਧਾਮਤ ਲਧ ਪਰ ਮੋਕੁਫ਼ ਰਧਨਾ ਵਰਧਕਾ,
ਕੁਛ ਕਮੀ ਕਰ ਦੀਯਧੇ ਮੇਫ਼ਰੇ ਯੁਫ਼ਾ ਫ਼ਰਿਆਦਮੇਂ.
ਰੋਝ ਯਧਨੇ ਛੇਂ ਕਿਸੀ ਜੇਸੁਐ ਮੁਝਧੀਂ ਤੇ ਯਾਧ,
ਰੋਝ ਛੋਤੀ ਛੇ ਤਵਾਧਤ ਕੇਫ਼ ਕੀ ਫ਼ਰਿਆਦਮੇਂ.
ਆਧੇ ਧੇ ਸੇਰੇ ਧਮਨਕੋ ਛੇ। ਯਧੇ ਧੋਨੀਂ ਅਸੀਰ.
ਫ਼ਰਤੇ ਗੁਧਧੀਂ ਮੇਂ ਛੇ ਗੁਧ ਯੁਧਯੁਧ ਕਫ਼ੇ ਯੇਫ਼ਾਦਮੇਂ.
ਮੇਂ ਵਾਛ ਯੁਧਯੁਧ ਛੁ ਯੇ ਮੁਟੀ ਮੇਂ ਉਸਧੀ ਆ ਯਧਾ,
ਫ਼ਿਨ ਕਟਾ ਸਧਧਾਫ਼ ਕਾ ਯਾਂਗੇ ਮੁਧਾਰਕ ਯਾਧਮੇਂ—

(੪੫੩)

ਯਾਤ ਮੇਂ ਡਰ ਕਿਸੀਕਾ ਛੋਗਾ ਮੇਫ਼ਰਧਾ ਮੇਰੇ ਵਿਧੇ.
ਆਪ ਰਧਯੇਂਗੇ ਕਛਾਂ ਤਕ ਧਾਸਧਾ ਮੇਰੇ ਵਿਧੇ.
ਕੌਨ ਕੇਫ਼ਤਾ ਛੇ ਤੇ ਤਨਛਾ ਯਧੇਂਗੇ ਸੁਧੇ ਅਫ਼ਮ;
ਸਾਧਮੇਂ ਛੇ ਫ਼ਸਰਤੀਂ ਕਾ ਕਾਰਧਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਧੇ,
ਰਾਤ ਫ਼ਿਨ ਗਰਫ਼ਿਸਮੇਂ ਛੁ ਦਿਧ ਫ਼ੇਕੇ ਐਕ ਯੇਫ਼ਾਦਕੋ;

બન ગયા રંગ આસમાં બી આસમાં મેરે લિયે,
ફિર તકલુક કયા હે ઉનકો શોકસે બાધેં કમર;
મેં હું બેહરે ઇમતિહાં ઔર ઇમતિહાં મેરે લિયે.

P, 9364. | મેહબુબ ખુદા શાક્યે મેહશર હે હમારા— નાત
જો યુસુફ મેં ઇશકે મળગી કી ખુ હે— ”

(૪૫૪)

મેહબુબે ખુદા શાક્યે મેહશર હે હમારા,
ફિરદોસ જીસે કહતે હેં વોહ ઘર હે હમારા.
તીબાકી ઇવઝ ગુલશને ફિરદોસ ન લેંગેં;
મુશતાક તુમહારા દિલે મુઝતર હે હમારા.
ઉમ્મત હે મોહમ્મદ કી સના પુછતે કયાહો,
ફિરદોસમેં ખેમાં લખે કૌસર હે હમારા.
ઉમ્મત મેં તુમહારી હેં ગુલામોં મેં તુમહારે,
તકદીર હમારી હે મુકદ્દર હે હમારા.
મેહશરમેં હમે લે ચલો જન્નતમેં ફરિશતો,
વાં જલવા ફિગન સાકિયે કૌસર હે હમારા.

(૪૫૫)

જો યુસુફમેં ઇશકે મળગીકી ખુ હે,
તો અહમદમેં ઇશકે હકીકીકી ખુ હે.
કહા હક સે અહમદને મેરાજકી શખ,
બતાદે યે કયોં આજ પરદે મેં તું હે.
જો સાકી સે માંગી શરાબે મદીના,

તો પુછા યહ મુઝસે કિ તુ બાવઝુ હે.
 તેરી રાહમેં અપની હસતી મિટાદું,
 અઝલ સે મેરે દિલમેં યેહ આરઝુ હે.
 ફરિશતે યે કહેતે થે આપસ મેં હંસકર.
 મોહમ્મદ કી પ્યારી અજબ ગુફતગુ હે.
 નહિ તેરા કોઇ દો આલમ મેં હમસર,
 તેરી ઝાત પાકી ઝા ઓર વેહદલુ હે.

P. 9365 | મુઝે મસીહ કે અરેસાન સે બચા દેના— ગઝલ
 તબઅ બિગડી હુધ ઝાલિમકી સંભાલી ન ગઇ—,

(૪૫૬)

મુઝે મસીહ કે એરેસાન સે બચા દેના;
 તુમ્હીં ને દર્દ દિયા હે તુમ્હીં દવા દેના.
 શમે વિસાલમેં તુમ જસ અદા સે રૂકે થે;
 વહી અદા મુઝે એકબાર ફિર દિખા દેના.
 મેરી લલદપે કોઇ પરદાપોશ આતા હે;
 ચિરાગે ગોરે ગરીબાં સબા યુઝા દેના.
 શમે ફિરાક કે જગે કુછ ઐસે સોચે હેં
 બગેર હથ્ર કે મુમકિન નહીં જગા દેના.

(૪૫૭)

તબઅ બિગડી હુધ ઝાલિમકી સંભાલી ન ગઇ;
 જો ગિરહ દિલમેં પડીથી વોહ નિકાલી ન ગઇ.
 તૂભી બેચૈન હુવા દિલકે સતતને વાલે;

દર્દમન્દોંકી દુઆ દેખસે ખાલી ન ગઇ.
ખાખમેં બોસે લિયે સેંકડોં ઉસ છુત કે મગર;
લખસે મિરસી ન છુટી પાનકી લાલી ન ગઇ.
દિન કયામતકે ગુઝાડંગા ઇલાહી કયોંકર;
હિજકી સખત ઘડી એંક ભી ટાલી ન ગઇ.
નામાબર ખત પે મેરી આંખભી રખ કર લેખ;
કયા ગયા ખાક જો યેહ દેખને વાલી ન ગઇ.

P 9416

તેરે નાઝો અદાને હે મારા હમેં—ગઝલ
અભી લડકૈયાં, દર્દ લાવો ખાલમ—દાદરા.

(૪૫૮)

તેરે નાઝો અદાને હે મારા હમેં;
નહી જનેકા અપના સહારા હમેં.
અપને બેગાને સભી કોઇ છુટે;
હુવા જસ દિનસે ઇસ્ક તુમ્હારા હમેં.
ઝેરોંસે સોહબત રહી હે તુમ્હારી;
નહી એસા અખ તો ગવારા હમેં.
મુદતસે કુર્કતમેં મરતા હું તેરી;
ગલે અખતો લગાલે ખુદારા હમેં—

(૪૫૯)

દર્દ દિલાવો ખાલમ, અભી ઉમર લડકૈયાં—દર્દ
જખ સૈયાં તુમ ખ્યાહન આયે, ખેલત રહિયાં પૈયાં પૈયાં—દર્દ
કર જોરત હું, બિનતી ઠરત હું, સખ હું સોંપત તોરે ટૈયાં—દર્દ

P 9417 | તુમ યેહ મુંહ દેખનેકી બી ઉલ્કત જતાતે કયોં હો—ગઝલ:
પુછકર ઇસ લિયે હમપર વોહ જદા કરતે હેં—”

[૪૬૦]

તુમ યેહ મુંહ દેખેકી ઉલ્કતબી જતાતે કયોં હો;
દિલતો મિલતાહી નહી આંખ મિલાતે કયોં હો.
કયા તમાશા હે મેરી જાનબી વોહ લેતે હયેં;
ઓર ફિર પુછતે હેં જાનસે જાતે કયોં હો.
કોઇ દમમેં વોહી દુનિયાસે ઉદા જતા હે;
અપને બીમારસે તુમ લાય ઉદાતે કયોં હો.

[૪૬૧]

પુછકર ઇસ લિયે હમપર વોહ જદા કરતે હેં;
લોગ જાને કે યેહ ઉનકાહી કહા કરતે હેં.
ઇસસે કયા અહસ હે અક્સે યા ન અક્સે કોઇ;
હમ ખતાવારે મોહજ્વલત હેં ખતા કરતે હેં.—પુછ૦

P. 9419 | તોરી સુરત સમા ગઇ નયનોંમેં યાર—ગઝલ.
તુમ્હેં શોખી સિખા દેગા શઆય આહિસ્તા આહિસ્તા—”

[૪૬૨]

તોરી સુરત સમા ગઇ નયનોંમેં યાર;
લોગ બેઠે હુવે, યાસીન પઢી જાતી હય;
લખ જો હિલતે હેં તો મુંહસે યેહ સદા આતી હય—વાંકી સુરત
ઝોરે મજનૂંપર કિસીને જાકે પુછા યેહ સખુન; [વાહવાહ !]
ઇશ્કે લયલા અબબી બાકી હે તુઝે અય ખસ્તા તન—તોરી૦

કપ્પસે ચિહ્નાકે બોલા, ફાડકર મુંહસે કંદન;
તા કયામત મેં ન ભુલુંગા તુઝે અય જાને મન—તોરીજ

(૪૬૩)

તુમ્હેં શોખી સિખા દેગા શબાબ આહિસ્તા આહિસ્તા;
અભી કમસિનહો દુટોગા હિજબ આહિસ્તા આહિસ્તા. [ઓહો!]
કહીં એસા નહો દુશમનકે કાનોં તક બિનક પહોંચે;
સવાલે વસ્લ પર દેના જવાબ આહિસ્તા આહિસ્તા.
કિસીકી ક્યોં કરેં મિન્નત, કિસીકો હાથ ક્યોં જોડે;
કશિય ખુદ ખીંચ લાચેગી ઉન્હેં આહિસ્તા આહિસ્તા.
ઝરા તો ઠેર જ અય દિલ તુ ઇતિના ક્યોં તડપતા હય;
મિલ્હી જાયેંજે વોહ તુઝસે કબી આહિસ્તા આહિસ્તા.

P. 9424 | શૌક હય ઉનકો ખુદનુમાઈકા—ગઝલ
નકશા કિસીકી ઝુલ્ફકા તારે નઝરમે હેં ,

(૪૬૪)

શૌક હય ઉનકો ખુદનુમાઈ કા;
અબ ખુદા હાફિઝ હે ઇસ ખુદાઈકા.
કિસી બંદેકો દર્દે ઇસ્ક ન દે;
વાસ્તા અપની કિશીયાઈકા.
ફંસ ગયા દિલ યુરી જગાહ અફસોસ;
કોઈ પેહલુ નહીં રિહાઈ કા.
આજ વોહ ઇમ્તિહાન કરતે હેં;
વક્ત હય કિસ્મત આઝમાઈ કા.

સુતકદેકા જે સેર કી હમને:
કારખાના થા એક ખુદાઇકા.—

(૪૬૫)

નકશા કિસીકી ઝુલ્ફકા તારે નઝરમેં હય;
અય ખિઝરલે ખખર મેરી કિસ્તી લવરમેં હય.
ખંજર કોઇ આજ તુમહારી નઝરમેં હય;
કયેં આજ દીસસી મેરે ઝખમે છગરમે હય.
ઉઠતા ગુમાર દેખ કે લયલાને કી દુઆ;
યારખ ખચાઇયો મેરા મજનું સફરમે હય.
તુમકો બી યાદ હોગા શમે વસ્લકા સમા;
મેરે તો આજ તક વોહી મંઝર નઝરમેં હય.

P. 9425

કાલી કાલી નહીં ઝુલ્ફેં તેરે રખ સારેં પર—મઝલ.
કબી દિલશાદ રહે હમ કબી ના શાદ રહે— ”

(૪૬૬)

જા મઘ કાલી ઘટા હે આન કર ગુલઝાર પર;
ખોલદી યેહ ઝુલ્ફ કિસને પુલસે રખસાર પર.
કાલી કાલી નહીં ઝુલ્ફેં તેરે રખ સારેં પર;
યેહ ધુવાધાર ઘટા છાઇ હે ગુલઝારેં પર.
વાયઝા ફઝલે ખુદા યેહ હે ગુનાહગારેં પર;
દેખ વોહ આઇ ઘટા ઝુમતી મય ખારેં પર.
હાય અફસોસ મુકદ્દર કબી સીધા ન રહા;
દિલબી આયા તો જફાકાર તરેહદારેં પર.—કાલી○

(૪૬૭)

કબી દિલ શાદ રહે હમ કબી નાશાદ રહે;
 ઉલ્લે કાતિલમેં કબી ઓર કબી આઝાદ રહે.
 હુસ્ન કેહતા હે કે છ, ઇશક કેહતા હે કે મર;
 (અરે) કહિયે કહિયે કે બગ્ગ કૌનસા ઇશાદ રહે.
 શમે પુરકત ન તુમ આયે ન કઝા હી આધ;
 ન તુઝે યાદ રહે હમ ન ઉસે યાદ રહે.
 અઝી શકલોંકા હમેશાહે તસવ્વુર દિલમેં;
 અય શરર ધર તેરા પરિયોં હીસે આબાદ રહે.

P. 9426

જખ લિખી હકને તેરી તસ્વીર અપને હાથસે—ગઝલ.
 કમબખ્ત દિલબી આયા તો એસે નાઝનીનપર— „

(૪૬૮)

જખ લિખી હકને તેરી તસ્વીર અપને હાથસે;
 હાથ મલતી રેહ ગધ તકદીર અપને હાથસે.
 દાંત કો ગૌહર લિખા લખકો લિખા આમે હયાત;
 ચશ્મકો કૌસર કિયા તેહરીર અપને હાથસે.
 બોલે આફત રોતે રોતે યા મેરે મુશ્કિલ કુશા;
 બોલ મુશ્કિલકી મેરી ઝંજીર અપને હાથસે.
 ધમ્તિહાને હકમેં ઇત્તહીમ પટી બાંધ લી;
 પિસર પર જખ ના ચલી શમશીર અપને હાથસે.
 ચેહ બી દિલ તો દેખિયે થે માંકે માસુમ દો;
 હલકે નાઝુક પર ચલાયા તીર અપને હાથસે.

(૪૬૯)

કમળખત દિલભી આયા તો એસે નાઝનીન પર;
 જો નાઝસે કદમભી રખતા નહીં ઝમીન પર.
 જીસ જીસ જગાહ પે ઝલિમ તુને કદમ ધરા થા;
 ટુકડે દિલો જીગરકે પાયે વહીં વહીં પર.
 અય જઝખયે મોહખત કુછ તો અસર દિખા દે;
 ખેતાય હોકે ધરસે આ જાયે વોહ વહીં પર.—

P. 9427 | બાંકો છેલા કમલી વાલો— ના'ત
 સુરજ ખજલ હે હુસ્ને પયમ્બરકે સામને— ”

(૪૭૦)

બાંકો છેલા કમલી વાલો અપને રખસે મિલને જાયે—
 સંગ સામાન બહિસ્તી આયો, ભરી સુરાહી જલ કૌસર લાયો;
 આપ એહમદ જખ વોહ બન આયો, એહમદ મલમલ નહાય—બાંકો.
 ખાસ બહિસ્તી પયગામ આયો, એહમદ પ્યારા સોતા પાયો;
 મલી જખીં તલવનસે ઉનકે, સોતા લિયો જગાય—બાંકો.
 આજ નખીકો દુલ્હા બનાયો, હુરાં પરિયાં મંગલ ગાયો;
 સિર સેહરા ફૂલોંકા બિરાજે, જેસુ મુખડે પર બલ પાયે—બાંકો.
 હો સવાર ચલે નખી અદ્વાલ, પ્હોંચે જીસ વકત દના ફત દલ્લા;
 કહે જખીલ બટું જો આગે એક એક પર જલ જાય—બાંકો.

(૪૭૧)

સુરજ ખજલ હે હુસ્ને પયમ્બરકે સામને;
 મેલ મુનકદલ હે ઉસ રખે અનવરકે સામને.

ઉમ્મતકે બક્ષવાનેકા કરખલમેં લુટ ગયે;
 સર રખ દિયા હુસેનને ખંજરકે સામને.
 ઝિન્દા ન જીમકો હઝરતે ઇસાબી કર સકે;
 લે આઓ ઉસકો મેરે પયગમ્બરકે સામને.
 કયોં બેહરે ગમમેં ગર્ હે હોશાદ અય ફકીર;
 મુશ્કિલ નહીં જો હલ નહો હેદરકે સામને.
 જન્નતકી હય હવસ ન તો દોઝખકા ડર મુઝે;
 બિસ્તર ફકીરકા હે તેરે દરકે સામને.

P. 9429 | કયા અજબ હે દિલ અગર મયલે જવાની દેખકર-ગઝલ
 આ ગઠ ફોજે મિઝા મુઝપે સફઆરા હોકર- „

(૪૯૨)

કયા અજબ હે દિલ અગર મયલે જવાની દેખકર;
 કોન વોહ મછલી હે જો તડપે ન પાની દેખકર.
 ચાર દિત બેકલ ન આઘ કુછ બહારે ઝિન્દગી;
 જલ ગયા પીરે ફલક તેરી જવાની દેખકર.
 ગિર પડી દિવારે દિલ, તખતે જીગરકે બેહ ગયે;
 દીદયે ગિરિયાંસે તુફાંકી રવાની દેખકર.
 કરદિયા મૌકુફ કાતિલને લગાના દારકા;
 અય દહાને ઝખ્મ તેરી બે જ્યાની દેખકર.

(૪૯૩)

આ ગઠ ફોજે મિઝા મુઝપે સફઆરા હોકર;
 આજ ચલ જાયેગી યેહ સીને પે આરા હોકર.

ઉનકે કુચેસે જો ગુઝરા મેં કઝારા હોકરે;
અલ ગદ તેગે નિગાહ મુઝપે ઇશારા હોકર.
આજ વોહ આયેં તો યેહ ફેસલા ઉનસે કર લેં;
જેરકે હોકે રહેં યાકે હમારા હો કર.
દિલકે દેનેકા મઝા હમને ન પાયા કુછ બી:
અપના હોતા તો વોહ રેહતાહી હમારા હોકર.

P. 9430. | કિસીકા તીરે નઝર દિલપે ખાયે બેઠે હેં—ગઝલ.
કિસી હસીનસે હમ લવ લગાયે બેઠે હેં— „

(૪૭૪)

કિસીકા તીરે નઝર દિલપે ખાયે બેઠે હેં;
ઉઠા હે દર્દ કલેમ દબાયે બેઠે હે.
જો બાત કરતે હેં હમસે બિગડકે કરતે હેં;
કિસીકે આજ સિખાયે પઢાયે બેઠે હેં.
મેરે સતાનેકા અંદાઝ યેહ નિકાલા હય;
અદા સે ગૈરકા ઝાનુ દબાયે બેઠે હેં.
કબી ન આયે ખુલાને સે મેરે છતે છ;
યેહ આજ કયા હે જો મદદનપે આયે બેઠે હેં.
ખુતોંકો છોડકે અસ્તાફ અખ તો મસ્જીદ મેં;
ખુદાકી બંદગી કરનેકો આયે બેઠે હેં.

(૪૭૫)

યેહ જોખન તંગ ચોલીસે નિકલ કર જખ ઉભરતે હેં,
જીગર મેં આશકોંકે તીર ખન કર યેહ ઉતરતે હેં;

કિસી હસીનસે હમ લૌ લગાયે બેઠે હેં;
ચિરાગ ખાનયે દિલકો બનાયે બેઠે હેં.
ખુદા કરે વોહ કહીં આજ મેરે ઘર આયે;
બળયે ફર્શ કે આંખેં બિઝાયે બેઠે હેં.
ગલેપે ફેર દો ખંજર તો આપકી મરઝી;
કુસુર વાર હેં હમ સર ઝુકાયે બેઠે હેં.
ઉઝીં કે ઇશ્કમેં હાલત મેરી હુઘ અખતર;
યહી તો હેં જો મેરા દિલ ચુરાયે બેઠે હેં.
હમેં તો આપ કે વા'દે પે એ'તિખાર નહીં;
હઝાર ખાર તુમહેં આઝમાયે બેઠે હેં.

P. 9431 | કતલકે શાક મેં કેહતા હુવા કાતિલ કાતિલ—ગઝલ.
મુખારક જવાની પર આના કિસીકા—

(૪૯૬)

કતલકે શૌકમેં કેહતા હુવા કાતિલ કાતિલ;
લખકે ખાલર નિકલ આયા હેયેહ કાતિલ કાતિલ.
જો મેરી તેગ ઝરા ઉનકે હેં ધાયલ કાતિલ;
હશ્વમેં પહોચેંગે કેહતે હવે કાતિલ કાતિલ.
મૈને દેખા નહીં એસા કોઇ ખાંકા દરગઃ;
દીદા હર નામસે હે મેરે લિયે કાતિલ કાતિલ.

(૪૯૭)

મુખારક જવાની પર આના કિસીકા;
હુવા ઔજ પર અખ ઝમાના કિસીકા.

શબે વસ્ત્ર તો ચૈનસે ગુઝરી લેકિન;
સિતમ હો ગયા રૂઠ જના કિસીકા.
છુપા કર દુપટ્ટેસે મુંહ અપના બોલે;
મઝા દે ગયા મુસ્કરાના કિસીકા.
(વાહ વાહ રાહત હુસેન કયા ગા રહે હો.)
ચાહા અસકો તાકા વહીં ઉસકો મારા;
કયામત હે ચારખ નિશાના કિસીકા.
જવાની કે આલમમે અંગડાઇ લેના;
વોહ તન તનકે જોખન દિખાના કિસીકા.

P. 9432 | જુરી હે તેરે ગમમે હાલત કિસીકી—ગઝલ.
ઉસ જુતે કાફિર પે જખતક—

(૪૭૮)

એક આલમકો આઝમા દેખા, અસકો દેખાસો બે વફા દેખા;
કયોં દિલા હમ ન તુઝસે કેહેતે થે, દિલ લગાનેકા કુછ મઝા દેખા.

* * *

જુરી હે તેરે ધક્કમે હાલત કિસીકી;
ન છોડેગી જિન્દા મોહખત કિસીકી.
અગર પ્યારી પ્યારી હે સુરત કિસીકી;
તો ફિર કયોં ન આયે તખીઅત કિસીકી.

* * *

મેરે હાથોંમે ગુલ હે ઓર ગુલે ખુરેઝ રખતા હું;
જલા કર તુમને મારા હય ચેહ દસ્તાવેઝ રખતા હું.

* * *

ધંધર ભી કરમ તેરા બાદે સખા હો;
તરસંતી હે કુલોંકો તુરખત કિસીકી.—બુરી૦

(૪૭૯)

હિસ બુતે કાફિરપે જખ તક દિલ મેરા આયા ન થા,
ચેનસે અપની ગુઝરતી થી કબી ખટકા ન થા.
હાલે દિલ સુનકર મેરા જામેસે બાહર હો ગયે;
યેહ તો કિસ્મતકા ગિલાથા આપકા શિકવા ન થા.
અલદિયે મકતલમેં મુઝકો નીમ ખિસ્મલ છોડકર;
યેહ ભી ઉનકી એક અદા અંદાઝે માશુકાના થા.
મેરે મરનેકી ખબર સુનકર કહા હિસ શોખને;
મર ગયા અચ્છા હુવા વેહશતઝદા દીવાના થા.

P. 9493 | પ્યારા વતન હમારા, હિન્દોસ્તાં હમારા—ગઝલ.
ફરઝદ અવલી' હે હમ માદરે વતન કે—,,

(૪૮૦)

મોહસિન હે મેહરબાં હે સારે જહાંકી માંહે;
આવે! ઝુકાયેં સરકો ભારત હમારી માં હે.

*

*

*

પ્યારા વતન હમારા જાને જહાં હમારા;
હિન્દોસ્તાં હમારા જન્નતનિશાં હમારા;
દુનિયા:મેં ધર અપના કિયા મુદ્દતોં બસેરા;
જખ સરપે આસ્માંથા બસ સાયબાં હમારા.
ઇન જંગલોંમેં ગર હમ, ગુલકારિયાં ન કરતે;
જન્નત નિશાં ન બનતા હિન્દોતાં હમારા.

આકર ખસે હમ ઇસમેં ઓર ઇસકો બી ખસાયા;
હિન્દોસ્તાં કે હમ હેં, હિન્દોસ્તાં હમારા.
મઝહબ નહીં સિખાતા આપસમેં યૈર રખના;
હિન્દી હેં હમ વતન હે હિન્દોસ્તાં હમારા.

(૪૮૧)

ફરઝંદે અન્વલી' હેં હમ માદરે વતન કે,
હે યેહ ઝમીં હમારી આસમાં હમારા.
ઇસ કસ્ત્રે દિલકુશાકી ખુન્યાદ હમને ડલી;
હર સંગોખિશત પર હે નામે નિશાં હમારા.
જબ શર્કો ગર્બમે થા તુફાને જંગ ખરયા;
ચુઝરા સમંદરોસે સૈલે રવાં હમારા.
ફઝલે ખુદા પે હરદમ યદાં આંખ ઢગ રહી હે;
અબ્રે કરમહે ઉસકા રોઝી રસાં હમારા.

P 9619

ગર હમસે કોઇ પુછે યેહ ઇશક કયા બલા હે—ગઝલ
તુરબત મેં સુઝા દેગી એક દિન તેરી રૂપોશી— ”

(૪૮૨)

ગર હમસે કોઇ પુછે યેહ ઇશક બેવફા હે;
બેશક મેં યેહ કહુંગી યેહ ઇશક બેવફા હે.
દેખી જો નજ્ઝ મેરી હંસકર તખીબ બોલા;
દીદાર હો સનમકા યેહ ઇશક કી ક્વા હે.
લખતે જીગર હે ખાના ખુને જીગર હી પીના;
(લાય) યેહ ફાંસ ઇશક કી હે યેહ ઇશક કી ગિઝા હે.
સાબિર કહુ મેં કિસસે કિસમત કી કમ નસીબી;
દિલબર કો દિલ દિયા હે પર હમસે વોહ ખફા હે.

(૪૮૨)

પુરખત મેં સુલા દેગી એક દિન તેરી રૂપેશી;
 ધસ પરદે મેં નિકસેગા આરામે હમ આગેશી.
 હમ રંજલી પાને પર મમનૂન હી હોતે હેં;
 હમસે તો નહીં મુમકીન એહસાન ફરામેશી.
 ચારખ તેરી હસરત મેં આંખે મેરી રાતી હેં;
 માતમ કી શહાદત હે પુતલી કી સિયાહ પોશી.

P 9620 | ફિતનાગર લુત્ફ કે પરદે મેં જફા કરતે હેં—મઝલ
 હસીનોંસે બેફાયદા ગુફ તુગૂ હે—

(૪૮૩)

ફિતનાગર લુત્ફ કે પરદે મેં જફા કરતે હેં;—
 મુઝસે બે મેહરી ચેહ દુશમન કે ગિલે હેં ઇનકો;
 વાહ કિસ લુત્ફ કે પરદે મેં જફા કરતે હેં.
 સખ બનકર કહીં ઐઠે કહીં અરમાં બનકર;
 સખ તેરે નામકો દિન રાત રટા કરતે હેં.
 લોગ કયોં દર્દે મોહખત કી દવા કરતે હેં;
 મરનેવાલે બી કહીં મરકે જીયા કરતે હેં.

(૪૮૪)

હસીનોં સે બે ફાયદા ગુફતુગૂ હે;
 જફા ઉનકી આદત સિતમ ઉનકી ખૂ હે.
 ગલા કાટના દસ્તે નાજુક બચાકર;
 બહુત ગર્મ કાતિલ હમારા લહૂ હે.

અંતાઅત મેં રકખી હે એસી કચેહરી;
 ન કેહને મેં તુ હે ન કાણુ મેં તૂ હે.
 ચલે હેં છુરી ફેર કર કોઇ કેહદે;
 કે દામન મેં આશિક કા ખૂને ગુલ હે.—

ક્ર. 9622 | કમ ન હોગી બેકલી ઔર ચાક દામાની મેરી—મઝલ.
 અગર વોહ કતલ કરનેકો લીયે તલવાર બેઠે હેં—,,

(૪૮૫)

કમ ન હોગી બેકલી ઔર ચાક દામાની મેરી;
 ઇશક હે આશિક મેરા વેહશત હે દીવાની મેરી.
 શામહી સે વોહ ઝલિમ યેહ કહકર સો ગયા;
 સુખ તક બેઠે કિયે જવો નીગહબાની મેરી.
 હાય ઉસકા ઝેપકર સવાલે વસ્ત્ર પર કેહના;
 કયા ઇન્હી આંખોસે દેખોગે પશોમાની મેરી.
 વસ્ત્રકી શબ્દ ખુશતો થા પર ઉસસે યેહ ગમ કમ નથા;
 મુઝસે રખસત હો રહીથી પાકદામાની મેરી.

(૪૮૬)

અગર વોહ કતલ કરનેકો લીયે તલવાર બેઠે હેં;
 વોહ બીગડે દિલમેં હમબી સર બકફ તૈયાર બેઠે હેં.
 બલાસે તેગે અબર કલકી ચલતી આજ ચલ જાયે;
 કે ઇસ જીનેસે મુદત હુધ બેઝાર બેઠે હેં.
 રકીબોંકો હસદ કયોં હે હમારી ખસ્તા હાલતપર;
 કિસીકાં કયા જો હમ સાયએ દીવાર બેઠે હેં.

ચલેા ચલકર કરેં શરાખે નાખકી તારીક;
કિ મુશતાકે સુખન મેરે વહાં સખયાર બેઠે હેં.—

P. 9624 | અસરે ધસ્કસે નિકલે જો તુમહારે આંસુ—ગઝલ
ધસ્ક મેં જાનસે ગુઝર જાયે— ”

(૪૮૭)

અસરે ધસ્ક સે નિકલે જો તુમહારે આંસુ;
દામને જાં મેં વોહ લે લીજીએ સારે આંસુ.
જલવયે હુસ્નમેં રંગી હેં જો આંખેં ઉનકી;
સુખ નિકલે હેં ધસી રંગકે મારે આંસુ.
દેખકર ગૈરકી મેહકિલ મેં ઉનહેં મસ્તે શરાખ;
ન હુવા ઝખત નિકલ આયે હમારે આંસુ.
આલમે હુસ્ન મેં હેં નૂર કી લહરેં જારી;
યા રવાં આરિઝે જાનાં કે કિનારે આંસુ.

(૪૮૮)

ધસ્ક મેં જાન સે ગુઝર જાયેં;
અખ યહી જીમેં હે કે મરજાયેં.
યેહ હમીં હેં કે કઞ્ચે યારસે રોઝ;
જે ખતર આયે જે ખતર જાયેં.
જામા ઝેખી ન પુછિયે ઉનકી;
જો બિગડને પે લી સંવર જાયે.
ઉનકો મદદે—નઝર હે જખ પરદા;
એહલે શોક અખ કહો કિધર જાયેં.

P. 9629 | શમ્ભુમેં હિમ્મત કહાં જો એક પરવાનેમેં હે—ગઝલ
કયોં ન તડપેં ગેર ચેહ મુસીબત દેખકર— ”

(૪૮૯)

શમ્ભુ મેં હિમ્મત કહાં જો એક પરવાને મેં હે;
લુત્ફ જલને મેં નહી જલ જલકે મર જાનેમેં હે.
મુઝકો મજનું દેખકર વોહ મુસકિરાયે ઓર કહાં;
ખુશિયે જોશે જુનું ધરસે નિકલ જાનેમેં હે.
કયા મઝા જો રોકે ટોકે તેરે દર તક આ ગયા;
લઝઝતે કુચાનવાઝી ઠોકરેં ખાને મેં હે—શમ્ભુ.

(૪૯૦)

કયોં ન તડપેં ગેર ચેહ ગમ ચેહ મુસીબત દેખકર;
ખુદ મુઝે આતા હે રોના અપની સુરત દેખકર.
ચેહ કબી મુમકિન નહીં મુમકિન નહીં મુમકિન નહીં;
ગેર પર ડાલેં હમ આંખે તેરી સુરત દેખ કર.
હો ગયે જીસે ફિદા હમ દિલસે આશિક હો ગયે;
ભોલી ભાલી પ્યારી પ્યારી તેરી સુરત દેખકર.

P. 9627 | હસરત કો મેરી ખાકમેં ઉસને મિલાદિયા—ગઝલ
પુરકત ગવાંરા અય સનમ કબતક લલા કરેંજે હમ ,,

(૪૯૧)

હસરતકો મેરી ખાકમેં ઉસને મિલાદિયા;
ધનકારે વસ્લ ખતમેં અદુસે લિખાદિયા.
આહોં ને મેરી અશોં પ્યારીકો હિલાદિયા;

નાલોં ને આસમાંકો ઝમીંસે મિલાદિયા.
તોગે અદાને કયા કહું કયા કયા અતા કિયા;
જખમીં જીગર દિયા ઉસે અદના ખતાદિયા.
ધસમેં ખતા હમારી કુછ અય જાને જાં નહિં;
મેહફિલસે તેરી દદને ઉઠકર ઉઠાદિયા.—હસરત૦

(૪૯૨)

કુરકત ગવારા અય સનમ કખતક જાલા કરેંગે હમ;
આતિશે ધરક મેં સદા કખતક જાલા કરેંગે હમ.
હમ તેરે ધરક મેં સનમ, કયા કયા ઉઠાયેં રંજો ગમ;
આઠોં પહર કા ચેહ સિતમ કયોં કર સહા કરેંગે હમ.
સુનકર ચેહ હાલ કિતના ગર ખન્જર યુંહી નિકાલ કર;
કેહને લગાકે તેરા સર તનસે જુદા કરેંગે હમ.

P. 9628 | કિસીકાં ઝોર મુકદ્દરકે આગે ચલ ન સકા—ગઝલ
તુમ મિટાવો તો મુકદ્દરકા કિખા ખન જાઉં—,,

(૪૯૩)

કિસીકાં ઝોર મુકદ્દર કે આગે ચલ ન સકા;
ચેહ વોહ નવિશતા હે જસકો કોઇ ખદલ ન સકા.
જો ઉખડી સાંસ તો ખીમારે ગમ સંજલ નસકા;
હવાથી તેજ ચિરાગે હયાત જલ ન સકા.
હેરાન ન હો જાન મેં કયા દેખ રહા હું;
ખન્દે તેરી સુરત મેં ખુદા દેખ રહા હું.
ઉગા જો નખસે તમન્ના તો ગિર પડી ખીજલી;

વેલ વોલ જહાં હે જહાં કોઈ પુલ ફલ ન સકા.
વેલ આયે શમ્સકી તુરબત પે કબ અયાદત કોઃ
કિ સિફ હોંટ દિલે મુંહસે કુછ નિકલ ન સકા.

(૪૮૪)

તુમ મિટાવો તો મુકદ્દર કા લિખા બન જાઉં;
બિરહમન બનકે જો પુજો તો ખુદા બન જાઉં.
ઇમતિહાં લો તો મેં નકશે કફેયા બન જાઉં;
રંગ લાવો ન મેરી જાં તો હિના બન જાઉં,
આસમાં દુટ પડેગા યહી અનદેશા હે;
વરના મજલુમોં કી મેં આહે રસા બન જાઉં.
તેગ ખીચે હુવે મકતલ મે જો તુમ આ જાવો;
યા ખુદા આપહી મેં અપની કઝા બન જાઉં.
શમ્સ જબ ખાલિકો મખલુકકા હે એક વજુદ;
કયોં ન મેં ખુદકો મિટા કરકે ખુદા બન જાઉં.

P. 9629 | ઇશક ખાના ખરાબ હોતા હે— ગઝલ
આશિકકે અગર દિલમેં મરજાને કી દનજાયે—,

(૪૮૫)

ઇશક ખાના ખરાબ હોતા હે;
દિલ લગાના અઝાબ હોતા હે.
જલ્દ પીને દે અલિદા થોડી;
બન્દ તૌબા કા બાબ હોતા હે.
ખુલકે મુસાફા જલવા દિખલાયા;

આશિકોંસે દિગળ્ય હોતા હે.
તુમ સે ખીગડી રકીયસે સાહય;
મુઝપે નાહક ધતાળ્ય હોતા હે.
તુર પર રકખા ઇસકો પરદેમેં;
આજ વોહ બે-નકાળ્ય હોતા હે.

(૪૯૬)

આશિક કે અગર દિલમેં મરગને કી ઠન જાયે;
ખિગડા હુવા કામ ઉસકા એક આન મેં બન જાયે.
આશિક કા જનાઝા હે ધસ શાનસે લે જાના;
સુસરાલ સે મેકેમેં ઇસ તર્ફ ફુલન જાયે.
મત જા અરે ઓ ઝાલિદ કાનુન હે બટીકા;
મય ખાને મેં વોહ આયે જો તોખા-શિકન જાયે.
ઉસને મેરે મિલનેકી ખાલી હે કસમ શાયદ;
કયા ચારા કરે ઇસસે યેહ દિલકી દુખન જાયે.

P. 9630 | ફલક પર શોર હે બરપા રસુલલ્લાહ આતે હેં-કૌવાલી
હોલી ખેલુ મેં કેલકર બિસ મિલ્લાહ-હોલી હકકાની

ફલક પર શોર હે બરપા રસુલલ્લાહ આતે હેં;
હર એક ધરસે યેહ હે કેલતા રસુલલ્લાહ આતે હેં.
જરા તો દેખિયે ચલકર ફખર ઓલાહ કા અપની;
કહા આદમને અય હવ્વા રસુલલ્લાહ આતે હેં.
તજલ્લી તુર બરસેગી જો તુમ દેખ લો ધસ દમ;
કહા જીબરીલને મુસા રસુલલ્લાહ આતે હેં.-ફલક૦

(૪૬૬)

હોલી ખેલું મેં કેહકર બિસમિલાહ;
 કલમ ચે લા ઇલાહા ઇલ્લાહ.
 અલિફ બ રાસખ પીતમ ખોલે;
 સખ સાખિયોને ધુંધટ ખોલે,
 કાલુ-ખલા સખ કેહ કર ખોલે;
 માંગી અલવિદાઅ ખેરુલાહ-હોલી૦
 નેહનેા અકરખકી પંછી મંગાઈ,
 મન અરફનાકી ખુખ સુનાઈ,
 પસંદ ગરબુલાહ ખુખ મચાઈ;
 કીકી દરખાર રસુલુલાહ-હોલી૦

P. 9634

મળ મિલા ઉન્હેં સુનને મુઝે સુનાનેમેં— મઝલ
 સખસે તુમ અચ્છે હો તુમસે મેરી કીત્તમત અચ્છી—,,

(૪૬૮)

મઝા મીલા ઉન્હેં સુનને મુઝે સુનાનેમેં;
 કોઇ તો ખાતથી એસી મેરે ફિસાનેમેં.
 હમ ઇસ ખ્યાલસે ખુદ હો ગયે કફસમેં અસીર;
 કિ સખતિયાં હંચ ખહુત આશિયાં ખનાનેમેં.
 જહાંકી ખાત હો વાયઝ વહીં વોહ અચ્છી હય;
 શરાખ ખાનેકી ખાતેં શરાખ ખાનેમેં.
 વોહ દેખ સેહને ગુલીસ્તાંસેલી ધુંવા ઉઠા;
 ગઝબકા સોઝ થા બુલબુલ તેરે તરાનેમેં

(૪૯૯)

સખસે તુમ અચ્છે હો તુમસે મેરી કિસમત અચ્છી;
યહી કમખખત દિખા દેતી હય સુરત અચ્છી;
હુરને માશુકસે બી હુરને સુખન હય કમયાખ;
એક હોતી હય હઝારો મેં તખીઅત અચ્છી.
ઝારો ઝર સે બી કહીં દાગ હસીં મિલતે હયેં;
અપને નઝદીક તો હય સખસે ઇતાઅત અચ્છી.

P. 9635 | છોડ દે જુલ્મો સિતમ કરના દિલે નાશાદપર—ગઝલ.
મિટે દેખિયે એહલે શાં કેસે કેસે— કૌસિય

(૫૦૦)

છોડ દે જુલ્મો સિતમ કરના દિલે નાશાદ પર;
વરના ઝાલિમ અર્શ બી હિલ જયગા ફરિયાદપર.
જુલ્મ જો હે વોહ નિરાલા જો સિતમ હે વો નયા;
આલમે ઇબ્દદ કુરખાં હે સિતમ ઇબ્દદ પર.
આખો દાના થા જો લાયા ખીંચકર ઇસ કૈદમેં;
કિસ લિયે ઓર કયોં કરેં ઇસકા ગિલા સૈયાદ પર
રેહમ કી ઉમ્મીદ કયા હો ઉસ જુતે સફકાકસે;
કાન બી ધરતા નહીં જો નાલ્લઓ ફરિયાદ પર.

(૫૦૧)

દારા સે પુછીયે કી વોહ લફકર કહાં ગયા;
ઇસતમ સે પુછીયે વોહ શુજઅત કહાં ગઇ.
શદ્દાદ સે કહો કે હે યાગે ઇરમ કહાં;

કારં સે પુછીયે કે વોહ દૌલત કહાં ગઈ.
હર બાદશાહ કી કબ્રપે દેહતી હે બે કસી;
એ ગાફિલ સંભલ ઝરા તેરી હિન્મત કહાં ગઈ.

x

x

x

મિટે દેખિયે એહલે શાં કેસે કેસે;
હુવે ખાક પીરો જવાં કેસે કેસે.
તુઝે મરકબે મર્ગ કુછ ભી ખબર હે;
મિલે ખાક મેં નૌજવાં કેસે કેસે—મિટે દેખિયે૦
બને લુકમયે ગોર અન્દાજ વાલે;
અજલ ખા ગઈ નૌજવાં કેસે કેસે—મિટે દેખિયે૦
પરેશાં હુઘ બુલબુલેં કેસી કેસી.
ઉજડે ગયે ગુલસિતાં કેસે કેસે—મિટે દેખિયે૦

P. 9732

સખકો સાગર દિયે—
ન કીનો ગારી કા કામ—

ગઝલ
હોલી

(૫૦૨)

સખકો સાગર દિયે મુઝકો હે પિયાલી સાકી;
વોહ ભી લખરૈઝ નહીં આધી હે ખાલી સાકી.
ખુમ કે ખુમ ખાલી કિયે ગેર કી ખાતિર અફસોસ;
મેરી કિસ્મત કી ન થી એક ભી ખાલી સાકી,
અપને મયખાનેકા સદકા તું પિલાદે ઇતની;
મસ્ત હો જાઉં રહે આંખો મેં લાલી સાકી.
જામ મોસિમકા પિલા સેર કે દિન આ પહુંચે;
વોહ ઉડી દેખ ઘટા અર્પસે કાલી સાકી.—

(૫૦૩)

ન કીનો ગારી કા કામ, કામરે મન ન કીનો ગારીકા કામ
જનત હું ન કબ્હું કરવી કે લાઇ જનત હેં સખ ગામ રે મન-નકીનો.
ગામ દામકો નામ ન જનું કાં પેઠે યેં હેં સંદેશ—

P. 9734 | રાત કા ખાખ ન પુછો મુઝે કયા કયા દેખા-જોગ
રાતભર નાલોં સે એક હથ્ર બપા રખતા હું-ખાગેશી.

(૫૦૪)

રોકના દિલકો કે શૌકે ઝુલ્હે દિલખર લે ચલા;
ચામના દિલકોકી યેહ સૌદા મેરા સર લે ચલા.

* * * *

રાતકા ખાખ ન પુછો મુઝે કયા કયા દેખા;
દિલકી ખર આઇ મુરાદેં મુઝે એસા દેખા.
રંજ ઉદાયે હેં સહે ઝુલ્મ જદાયેં ઝીલી;
દિલ મેરા દેખા જગર દેખા કલેજ દેખા.
તાકે જાંકે ધતિની બી કયા હે કે નહીં થકતી નિગાહ;
આઇના દેખા હે તુમને કિ તમાશા દેખા.
રસ ભરી આંખ કિસી શોખ કી યાદ આઇ હે;
મેહફીલે એશ મેં સાગર જો છલકતા દેખા.

(૫૦૫)

હે નઝર કાતિબકી અપને હાથકી તેહરીર પર;
ખુદ મુસઝિર બી મિટા જતા હે ધસ તસવીર પર.

* * * *

રાત ભર નાલોંસે એક હથ્ર બપા રખતા હું;
જીતને સોયે હુવે ફિતને હેં જગા રખતા હું.
બ્રહ્મમન દેર મેં હોં ઔર હરમ મેં ઝાહિદ;

બન્દયે ઇશક હું મેં મજલુમ લી જુદા રખતા હું.
 યાસ જમ હિજ મેં કરતી હે પરેશાન મુઝે;
 તેરી તસવીર કેા સીને સે લગા રખતા હું.
 દર્દ કયા ચીઝ હે એક લુત્ફ હે કેરીયત હે;
 રાત ભર દિવસે જીગર સે મેં લગા રખતા હું.
 દેખના જઝબયે ઉલફતસે સંભલના અય શોખ;
 દિલ નહી રખતા હું પેહલું મેં બદા રખતા હું.

P. 9735 | મેરે દિલકી લગી કી ખબર હી નહીં—જુલા
 રપોશ નહો વેહ કયોં શર્મ ઉનકી હિજમ ઉનકા-દુર્ગા

(૫૦૬)

મેરે દિલકી લગીકી ખબર હી નહિં—
 પપીહા ઓ પપીહા તુ વેહ કયોં આંસ બહાતા હે;
 ઝખાં પર તેરી પીપી કિસ લિયે રેહ રેહ કે આતા હે.
 સદાયે દર્દો ગમ કયોં દર્દ મન્દોંકો સુનાતા હે;
 જો ખુદહી જલ રહા હે ઓર કયોં ઉસકો જલાતા હે.
 મેરે દર્દે જીગર કી ખબર હી નહી—મેરે
 ગમે આરામ જાં મેં ઓર બે આરામ કરતા હે;
 રમૂઝે ખાસ ઇસ્કો આશિકી કયોં આમ કરતા હે.
 સરે ખાઝાર નામે યાર કયોં બદનામ કરતા હે;
 કિસી કા રાઝ કયોં કમખખા તસ્તજ ખામ કરતા હે.
 ઇસ શામ કી કોઇ સદર હી નહીં—મેરે
 અંધેરી રાત મેં સેતોં કો ચૌંકા દેના ચિલ્લાકર;
 બરંગે બુયે ગુલનાદાન જામેસે નહો ખાહર.
 અરી નન્હીસી ચીડિયા જાન નન્હીસી જખાં ગઝબર;

ચઢા દેગા કોઈ મનસુરકી માનિન્દ સૂલી પર.
મેરી આહમેં કુછ ભી અસર હી નહિ—મેરે

(૫૦૭)

રૂપોશ નહો વોહ કયોં શર્મ ઉનકી હિમ્મત ઉનકા;
વોહ કયોં ન કરે પરદા રૂપ ઉનકા નકામ્મ ઉનકા.
મેહશીલમેં તો હેં લેકિન ધુંધટ કિયે બેઠે હેં;
અક્ષાહરે શરમ ઉનકી અક્ષાહરે નકામ્મ ઉનકા.
મુંહ દેખ તો લેં પેહલે જો હોગા સો દેખેંગે;
લો દસ્તે તલખ અઢકર સરકા હે નકામ્મ ઉનકા
પાસ અખ તેરે મસ્તોં કે મસ્તી કે સિવા કયા હે;
અખ સાકિયે દરયા દિલ કયા લેગા હિસામ્મ ઉનકા.

P. 9736 | ધધર આવો જરા સુનલો હમારી ખાત કેઠેપે—ગઝલ
વોહ હમપે જોરો સિતમ ગો હઝાર કરતે હેં—”

(૫૦૮)

મેં ખડા હું ઉસકે કુચેમેં ફક્ત ઇસ વાસ્તે;
તા નઝર આયે વોહ જલવા રૌઝને દીવારસે,
બેકરારી તૂ મુઝે રસવા ન કર બેહરે ખુદા;
મુક્ત મેં મેહરમ મે રેહ જાઉંગા દીદારસે.
સેંકડો ઇસાને મુરદે જન્દા ગો તુમસે કિયે;
પર મરીઝે ઇશક સે ખસ રહ ગયે નાચારસે.
રોઝ કેહતે થેકે તનહા જખ મિલેંગે ચારસે;
યેહ કહેંગે વોહ કહેંગે યું કહેંગે ખ્યારસે.
જખ દિયે દીન વોહ ખુદા ને ઉઝ ગયે હોશી હવાસ;
રેહ ગયે તસવીર કી માનિન્દ લગે દીવારસે

*

*

*

*

ધધર આવો જરા સુનલો હમારી ખાત કોઠે પે;
ન ઘટ જયેગી આનેસે તુમહારી જાત કોઠે પે.
તુમહારી આંદસી સુરત જે મેં ને આમપર દેખી;
દુઆ કે વારતે દોનોં ઉઠાયે હાથ કોઠે પે.—ધધર૦

* * * *

અદાલત ઇશકમેં અરઝી સનમ પર હમ લગાયેંગે
જલાયા ખાક કરડાલા યહી દાવા જમાયેંગે
અદાલતસે જે હો ડીગરી તો દિલકી દાદ પાયેંગે
કરા ઇજરાય ડિગરી કે તુઝે પકડવા મંગાયેંગે
ન લેં અસખાખ મનકુલા નલેંગે ગેર મનકુલા
ફકત ઝુલ્ફે દુતા ઉસકી યહી કુરકી કરાયેંગે—અહાહા

(૫૦૯)

વોહ હમ પે જોરો સિતમ ગો હઝાર કરતે હે;
હમ ઉન પે ફિરભી દિલોખાં નિસાર કરતે હે;
કભી દિખાતે હેં સુરત કભી છુપાતે હે;
તરહ તરહ સે મુઝે બેકરાર કરતે હેં.
દિખાકે ગેર કી તસવીર મુઝકો કેહતે હેં; (હાય)
તુમહારે સરકી કસમ ઇસકો ખ્યાર કરતે હેં.—વોહ૦

P. 9737

પેહલે નિગાહ ફિર મેરી દુશમન હયા હુધ-મઝલ
મુખારક હો ફિર આતા હે તેરા વેહશી બયાબાંસે—”

(૫૧૦)

પેહલે નિગાહ ફિર મેરી દુશમન હયા હુધ;
યેહ એકથી વોહ દુસરી અય દિલરખા હુધ.
લટકાયે ગયે દારપર ઉન્હેં કયા સખા હુધ;

ગેસૂ તો ખુદ બલાથે ઉન્હેં કયા બલા હુઈ.
આશિક હુવે હઝારોં ચોખટ પે લોટતે હેં;
લો જી મેરી ગદી ન હુઈ કરબલા હુઈ.
ઘબરા રહે હો હશ્રમેં કયોં ઇસકદર અમીર;
ઈતનીહીસી તો ખાત હે કેહ દો ખતા હુઈ.

(૫૧૧)

મુખારક હો ફિર આતા હે વેહશી બયાબાંસે;
ચલિ હે પેશવાઇ કે લિયે જિન્જર જિનદાંસે.
તેરા આનાહી કયા કમ હે ન મિટી દે મુઝે ઝાલિમ;
દયા બાતા હું ખુદહી મેં બસ બારે એહસાંસે.
હમારે હાલપર રોઈ હે પિછલી રાતભર શબનમ;
પતા ચલતા હે કુછ કુછ દામને સેહને ગુલિસ્તાંસે.
કોઈ નાકામે ઉલ્ફત કયા તડપ કર બન દેતા હે;
સદાયેં આતી હેં મિલકર બેડિયોંકી આજ જિનદાંસે.

P. 9739 | ખુલી હે બોતલ ભરે હેં સાગર—ગઝલ કબ્વાલી.
સાકી બી હે ચમન બી હે ઠંડી હવા બી હે—,

(૫૧૨)

ખુલી હે બોતલ ભરે હેં સાગર, શરાબ મેહફેલમેં ચલ રહી હે;
ગિલાસ ભરભર કે દે રહે હો, તબીઅત અપની બદલ રહી હે.
જો શીરા આયે, તો સાકી આયે, જો સાકી આયે, તો મય પિલાયે;
ગળબ હે ચેહ ઇનતિબર ચારબ, કે બન અપની નિકલ રહી હે.
અફકો દેતે હો બમ ભર કર, ફિર ઉસપે તુરોં કે મુસકુરા કર;
તુમ્હારે સરકી કસમ હમેં તો, ચેહ ખાત મેહફેલમેં ખુલ રહી હે.

ન છેડ વાચજ બચાને મેહશર, ગપ્પર હે વાહ ખુશીયે મહશર;
વહાં કી ખાતેં વહાં પે હોગી, યહાં તો ઇસ વક્ત દલ રહી હે.

(૫૧૩)

સાકી બી હે ચમન બી હે ઠંડી હવા બી હે;
દુટે જો આજ તૌમા તો અય દિલ મજા બી હે.
રગ રગ ફૂક રહી હે નયા રંગ દેખ કર;
કાતિલ બી હે છુરી બી હે મેરા ગલા બી હે.
ઝાહિદકી તરહ ખુશ્ક મુસલમાં નહીં હું મેં;
ધરકે બુતાં બી દીલમે હે યાદે ખુદાબી હે.
મેંહદી મેરે લહૂકી 'મુબારક હો આપકાં;
રંગે હિના બી ઇસમે હે બુગે વફા બી હે.

પહેલા હિસ્સા ખતમ હુવા.

